

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

اربعین
علیه السلام

www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.ir

میزان الحجۃ

عربی - فارسی

مندی ری شهری

۵

نشر سوره سوره

ترجمه: محمدعلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

میزان الحکمه

نویسنده:

محمدی ری شهری

ناشر چاپی:

دارالحديث

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۲۴	میزان الحکمۃ جلد ۵
۲۴	مشخصات کتاب
۲۵	اشاره
۳۷	برگشتن از دین
۳۷	ارتداد و واپسگرایی
۳۸	کیفر ارتداد
۳۹	وضع مرتد بعد از توبه
۳۹	آنچه موجب کفر و ارتداد می شود
۴۰	روزی
۴۰	روزی رسان
۴۰	زیاد و کم شدن روزی
۴۱	حکمت کاهش و افزایش روزی
۴۱	تضمین روزی
۴۲	تضمین روزی برای جوینده روزی
۴۲	روزی تضمین شده شما را از انجام فرایض باز ندارد
۴۳	حرص زدن و افزایش روزی
۴۳	ثمره ایمان داشتن به مقدر بودن روزی
۴۳	فراخی روزی و حماقت
۴۴	تشویق به میانه روی در طلب روزی
۴۴	معیار برای طلب روزی
۴۵	روزی و جوینده اش
۴۵	انواع روزی

- رسیدن روزی از جایی که انسان گمانش را هم نمی برد. ----- ۴۵
- غم روزی فردا خوردن . ----- ۴۶
- تاخیر در رسیدن روزی . ----- ۴۷
- در هنگام تاخیر روزی چه باید کرد؟ . ----- ۴۷
- دعا کردن برای روزی . ----- ۴۷
- قناعت به روزی کم . ----- ۴۸
- عوامل رساننده و افزاینده روزی . ----- ۴۸
- عوامل روزی بر. ----- ۴۹
- به دنبال مال حلال . ----- ۴۹
- کسب در آمد حلال واجب است . ----- ۴۹
- تشویق به خوردن از دسترنج خود. ----- ۵۰
- بار هزینه خود و خانواده را نباید به دوش دیگران انداخت . ----- ۵۰
- بی نیازی از مردم . ----- ۵۰
- تقدیر روزیها از حلال است . ----- ۵۱
- روزی حلال قوت برگزیدگان (خدا) است . ----- ۵۱
- بهترین روزی آن است که انسان را کفایت کند. ----- ۵۱
- بسندگی به کفاف . ----- ۵۲
- روستا. ----- ۵۳
- روستا و نادانی . ----- ۵۳
- فرستاده . ----- ۵۳
- فرستاده هرکس بیانگر خرد اوست . ----- ۵۳
- نهی از کشتن فرستادگان . ----- ۵۳
- رشوه . ----- ۵۳
- رشوه . ----- ۵۳

۵۴	 رشوه گرفتن حرام است .
۵۴	 رشوه گرفتن کفر است .
۵۴	 نکوهش رشوه دهنده و رشوه گیر و واسطه .
۵۴	 شیرخوارگی کودک .
۵۴	 شیر خوارگی کودک .
۵۵	 دایه های ناشایسته .
۵۵	 خرسندی ۱ ((خرسندی به قضای الهی)).
۵۵	 خرسندی .
۵۶	 خرسندی در راس طاعت خداست .
۵۶	 خرسندی بالاترین درجه یقین است .
۵۶	 خرسندی و ایمان .
۵۷	 معنای خرسندی .
۵۷	 آنچه خرسندی می آورد.
۵۷	 ثمرات خرسندی .
۵۸	 خرسندی و آسایش .
۵۸	 ثمره ناخرسندی .
۵۹	 خرسندی ۲ ((خشنودی خدای سبحان)).
۵۹	 موجبات خشنودی خدا.
۵۹	 خشنودی خدا و خرسندی به قضا.
۶۰	 نشانه های خشنودی خدا.
۶۰	 خشنودی خلق و ناخشنودی خالق .
۶۱	 دشواری به دست آوردن خشنودی مردم .
۶۲	 نرمی .
۶۲	 ارزش نرمی .

۶۳	اهمیت دادن به رفیق .
۶۳	خداوند نرمخو است و نرمخویی را دوست دارد.
۶۴	نرمی و ایمان .
۶۴	نرمی در عبادت .
۶۴	ثمرات نرمی .
۶۵	نرمی کن تا با تو نرمی شود.
۶۵	نرمی نابجا.
۶۵	مراقبت .
۶۵	مراقبت و نظارت خدا.
۶۵	مراقبت و نظارت فرشتگان و اعضای بدن .
۶۶	تشویق به مراقبت نفس .
۶۶	تشویق به در نظر داشتن خدا.
۶۶	اهتمام ورزیدن به مواظبت بر اوقات .
۶۷	هرکه دو روزش برابر باشد.
۶۷	آداب مراقبت .
۶۸	شمارش بدیها.
۶۸	تقسیم ساعات و اوقات .
۶۹	شروع کردن و پایان دادن کارها با خوبی .
۷۰	مراقبه و محاسبه .
۷۱	رمضان .
۷۱	ماه رمضان .
۷۲	خطبه های رسول خدا(ص) در هنگام روی آوردن ماه رمضان .
۷۳	به زنجیر شدن شیاطین در ماه رمضان .
۷۳	آمزش خدا در ماه رمضان .

تیراندازی .	۷۳
تیراندازی .	۷۳
رهبانیت .	۷۴
موضع اسلام در برابر رهبانیت .	۷۴
گرو .	۷۵
گرو .	۷۵
گروگان بودن انسان .	۷۵
کسی که گروگان گناه خویش است .	۷۶
گروگانهای گورها .	۷۶
گروگانهای فضل و بخشش خداوند .	۷۷
گردن در گرو سخن .	۷۷
روح .	۷۷
روح در قرآن .	۷۷
حقیقت روح .	۷۷
سرکشی ارواح .	۷۷
ارواح ، سپاهیانى فراهم آمده اند .	۷۸
انواع روحها .	۷۸
حالات روح .	۷۹
روح در هنگام خواب .	۷۹
آسایش .	۷۹
موجبات آسایش .	۷۹
بزرگترین آسایش .	۸۰
آسایش طلبی در دنیا .	۸۰
ریاضت .	۸۱

ریاضت .	۸۱
عوامل ریاضت .	۸۱
ثمرات ریاضت .	۸۲
کشاورزی .	۸۲
مستحب بودن کشاورزی و درختکاری .	۸۲
کشاورزان .	۸۳
پیامبران و کشاورزی .	۸۳
زکات .	۸۴
زکات .	۸۴
پیوستگی زکات و نماز .	۸۴
حکمت زکات .	۸۴
نقش زکات در رشد داراییها .	۸۶
حفظ کردن داراییها با زکات .	۸۶
کسی که زکات نمی دهد .	۸۶
کافر بودن کسی که زکات ندهد .	۸۷
کیفر کسی که زکات نپردازد .	۸۷
پرداخت زکات با رضایت خاطر .	۸۸
حق معلوم غیر از زکات است .	۸۸
مستحقان زکات .	۸۸
زکات ظاهری و باطنی .	۸۹
هر چیزی زکاتی دارد .	۸۹
زکات بدن .	۹۰
زکات فطره .	۹۰
تزکیه .	۹۰

۹۰	تزکیه .
۹۱	موانع تزکیه .
۹۲	زمان .
۹۲	شناخت زمان .
۹۲	آن که به زمانه اعتماد کند.
۹۳	هرکه با زمانه بستیزد.
۹۳	عیب زمانه .
۹۳	زنا.
۹۳	نهی از زنا.
۹۴	بزرگترین زنا.
۹۴	حکمت تحریم زنا.
۹۵	پیامدهای زنا.
۹۵	شیوع زنا.
۹۵	هر عضوی از بدن بهره ای از زنا دارد.
۹۵	حد زنا.
۹۶	کیفر زنای به عنف .
۹۶	زنا زاده .
۹۷	نشانه های زنا زاده .
۹۷	مرد بی غیرت .
۹۷	پا اندازی .
۹۷	زنا (متفرقه) .
۹۸	زهد.
۹۸	ارزش زهد.
۹۸	آراسته شدن به زهد.

زهد و دین .	۹۹
زهد حقیقی .	۹۹
صفات زاهد (۱).	۱۰۰
صفات زاهد (۲).	۱۰۱
نخستین گام زهد.	۱۰۲
ریشه زهد.	۱۰۲
عوامل زهد.	۱۰۲
راه زهد.	۱۰۳
موانع زهد.	۱۰۳
درجات زهد.	۱۰۴
زهد و علم ذاتی .	۱۰۴
زهد و شرح صدر.	۱۰۵
زهد و مکاشفه .	۱۰۵
ثمرات زهد.	۱۰۶
زیبای‌های دنیا خواهی .	۱۰۷
زاهدترین مردم .	۱۰۷
یک اندرز برای کسی که نفسش زهد.	۱۰۸
زهد روزی را کم نمی کند.	۱۰۸
زهد و شناخت .	۱۰۸
زهد (متفرقه) .	۱۰۹
ازدواج .	۱۰۹
تشویق به ازدواج .	۱۰۹
ازدواج سنت است .	۱۱۰
کسی که در دوره جوانی ازدواج کند.	۱۱۰

۱۱۰	کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است .
۱۱۰	نماز و خواب شخص متاهل .
۱۱۱	زیاد شدن روزی با ازدواج .
۱۱۱	برحذر داشتن از ترک ازدواج .
۱۱۱	عزب ها.
۱۱۲	ثواب زن دادن برادران دینی .
۱۱۲	تشویق به زود شوهر دادن دختران .
۱۱۲	اهمیت دادن به متدین بودن زن در ازدواج .
۱۱۳	اهمیت دادن به تدین مرد در ازدواج .
۱۱۳	حکمت کابین .
۱۱۴	نکوهش سنگینی کابین .
۱۱۴	اهمیت دادن به انتخاب زن .
۱۱۴	برای نطفه های خود گزینش کنید.
۱۱۴	زن مؤمن همتای مرد مؤمن است .
۱۱۴	به چه مردانی نباید زن داد.
۱۱۵	با چه زنانی نباید ازدواج کرد.
۱۱۵	اقسام زنها.
۱۱۵	حقوق شوهر.
۱۱۶	حقوق زن .
۱۱۷	خدمت به شوهر.
۱۱۷	خدمت به زن .
۱۱۷	آزردن شوهر.
۱۱۸	آزردن زن .
۱۱۸	شکبیایی بر کج خلقی زن .

۱۱۸	شکبیایی بر بداخلاقی مرد.
۱۱۸	همسر شایسته .
۱۱۹	زن ناشایست .
۱۱۹	اطاعت از زن در معصیت خدا.
۱۱۹	نکاتی که در تامین هزینه خانواده شایسته است رعایت شود.
۱۱۹	چند همسری .
۱۲۰	ازدواج دو پسر آدم .
۱۲۰	آداب پذیرفتن دعوت عروسی .
۱۲۱	تشویق به اعلان ازدواج .
۱۲۱	دیدار.
۱۲۱	تشویق به دید و بازدید برای خدا.
۱۲۱	دیدار کنندگان خدا.
۱۲۱	ثواب دیدار به خاطر خدا.
۱۲۲	نقش دیدار از برادران در زنده نگه داشتن دین .
۱۲۲	ثمرات ملاقات با برادران .
۱۲۲	نهی از دیدار با بدکاران .
۱۲۲	آداب دیدار کردن .
۱۲۳	زیارت قبور.
۱۲۳	زیارت پیامبر(ص).
۱۲۳	زیارت امامان معصوم .
۱۲۳	زیارت امام علی (ع).
۱۲۴	زیارت فاطمه دخت رسول خدا(ع).
۱۲۴	زیارت امام حسن (ع).
۱۲۴	زیارت امام حسین (ع).

۱۲۵	دعای امام صادق برای زوار حسین (ع).
۱۲۵	آداب زیارت امام حسین (ع).
۱۲۶	زیارت امامان بقیع .
۱۲۶	زیارت امام کاظم (ع).
۱۲۶	زیارت امام رضا(ع).
۱۲۷	زیارت امام جواد (ع).
۱۲۷	زیارت عسکریین (ع).
۱۲۷	زیارت فاطمه دخت امام کاظم (ع).
۱۲۷	زیارت حضرت عبدالعظیم حسنی (ع).
۱۲۷	زیارت قبور صالحان .
۱۲۷	زیارت قبور اموات .
۱۲۸	سلام کردن به اهل قبور.
۱۲۹	زیور.
۱۲۹	زیور.
۱۲۹	آراسته بودن در برابر دشمنان .
۱۲۹	زیورهای حرام .
۱۳۰	زیور درون (۱).
۱۳۱	زیور درون (۲).
۱۳۱	نیکوترین زیور.
۱۳۲	کسانی که کردار بدشان در نظرشان نیک جلوه می کند.
۱۳۲	مسئولیت .
۱۳۳	مسئولیت .
۱۳۳	مسئولیت همگانی .
۱۳۴	مسئولیت گوش و چشم و دل .

- پرسیدن ۱ ((دانش جویی)). ۱۳۴
- کلید دانش. ۱۳۴
- خوب پرسیدن. ۱۳۴
- خودداری از پرسش بیجا. ۱۳۵
- از من بپرسید پیش از آن که مرا از دست دهید. ۱۳۶
- پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۱). ۱۳۷
- پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۲). ۱۳۸
- سؤال کردن ۲ ((نیاز خواهی)). ۱۳۸
- نهی از نیاز خواهی از مردم. ۱۳۸
- نهی از طلب حاجت از غیر خدا. ۱۳۹
- ترک درخواست و تضمین بهشت. ۱۳۹
- نیاز خواهی کلید فقر است. ۱۴۰
- نکوهش اظهار فقر. ۱۴۰
- آن جا که نیاز خواهی رواست. ۱۴۱
- برحذر داشتن از نیاز خواهی با وجود بی نیازی. ۱۴۱
- ترغیب به بی نیازی از مردم. ۱۴۲
- نیکی خواستن از اهل آن. ۱۴۲
- نیاز خواهی از نااهل. ۱۴۳
- آداب نیاز خواهی. ۱۴۳
- نهی از نومید کردن سائل (۱). ۱۴۳
- نهی از نومید کردن سائل (۲). ۱۴۴
- نهی از نومید کردن سائل (۳). ۱۴۴
- چه کسی را نباید محروم برگرداند؟. ۱۴۵
- موارد اتفاق از بیت المال. ۱۴۵

- نیاز خواهی (متفرقه) ۱۴۵
- سببها. ۱۴۶
- هر چیزی سببی دارد. ۱۴۶
- محکمترین رشته ها. ۱۴۸
- ناسزاگویی ۱۴۸
- ناسزا گویی به مؤمن ۱۴۸
- نهی از ناسزا گویی (۱). ۱۴۹
- نهی از ناسزا گویی (۲). ۱۴۹
- نهی از ناسزاگویی به یکدیگر. ۱۵۰
- کیفر کسی که انبیا و اوصیا را دشنام دهد. ۱۵۰
- ناسزا گویی به علی (ع) ۱۵۰
- دشنامهای مجاز. ۱۵۱
- تسبیح ۱۵۲
- معنای سبحان الله ۱۵۲
- تسبیح گویی اشیا. ۱۵۲
- مسابقه ۱۵۳
- مسابقه ۱۵۳
- مسابقه در خوبیها. ۱۵۳
- راه ۱۵۴
- راه خدا. ۱۵۴
- راه حق ۱۵۵
- سجود. ۱۵۶
- سجود. ۱۵۶
- سجده کنندگان خدا. ۱۵۶

۱۵۶	سجود و تقرب به خدا.
۱۵۷	معنای سجود.
۱۵۷	هر که سجده حقیقی کند.
۱۵۸	طول دادن سجده .
۱۵۸	امام زین العابدین .
۱۵۹	اثر سجود.
۱۵۹	نکوهش سجده ربایی .
۱۵۹	علت جایز نبودن سجده بر غیر زمین .
۱۵۹	سجده کردن بر تربت حسین (ع) .
۱۵۹	مسجد.
۱۵۹	مسجد خانه خداست .
۱۶۰	ثواب ساختن مساجد.
۱۶۰	مسجد داشتن در خانه .
۱۶۰	آباد کردن مساجد.
۱۶۱	رفتن به مساجد.
۱۶۱	نشستن در مساجد.
۱۶۱	شکایت مسجدها.
۱۶۲	همسایگی مسجد و نماز خواندن در آن .
۱۶۲	مسجد رفتن کسی که مظلومه ای به گردن دارد.
۱۶۲	آداب مساجد.
۱۶۲	آداب مراقبت (در مسجدها).
۱۶۳	نتیجه رفت و آمد به مساجد.
۱۶۴	مسجدهای ستوده .
۱۶۴	مسجد ضرار.

زندان .	۱۶۵
زندان .	۱۶۵
زندان نفس .	۱۶۶
مال حرام .	۱۶۶
مال حرام .	۱۶۶
جادو .	۱۶۶
جادو .	۱۶۶
سزای جادوگر مسلمان .	۱۶۷
انواع جادو .	۱۶۷
جادوگرتر از هاروت و ماروت ! .	۱۶۸
مساحقه .	۱۶۸
مساحقه .	۱۶۸
مسخره کردن .	۱۶۸
مسخره کردن .	۱۶۸
بخشندگی .	۱۶۹
بخشندگی .	۱۶۹
بخشندگی خوی پیامبران است .	۱۶۹
بخشندگی میوه خردمندی است .	۱۷۰
بخشندگی پوشاننده عیبهاست .	۱۷۰
بخشندگی تخم محبت می افشاند .	۱۷۰
بخشنده .	۱۷۰
غذای بخشنده و اطعام او .	۱۷۱
مرز بخشندگی .	۱۷۱
بخشنده ترین مردمان .	۱۷۲

۱۷۲	 نکوهش بخیلی که در هنگام مرگ بخشنده شود.
۱۷۲	 راز.
۱۷۲	 راز پوشی .
۱۷۳	 رازت را فقط خودت بدان .
۱۷۳	 معیار راز داری .
۱۷۳	 کسانی که نباید به آنها راز سپرد.
۱۷۳	 درون .
۱۷۳	 پاکی درونها.
۱۷۳	 آشکار شدن درونها.
۱۷۵	 پاکی درون و بیرون .
۱۷۵	 شادمانی .
۱۷۵	 شادمانی .
۱۷۵	 آنچه زیبنده شادمانی است .
۱۷۶	 عوامل شادی .
۱۷۶	 هر که دلی را شاد کند.
۱۷۶	 هر که مؤمنی را شاد کند رسول خدا(ص) را شاد کرده است .
۱۷۷	 هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۱).
۱۷۷	 هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۲).
۱۷۸	 ثواب زدودن غم از دل مؤمن .
۱۷۸	 اسراف .
۱۷۸	 اسراف و زیاده روی .
۱۷۹	 رمز انفاق .
۱۸۰	 نشانه های اسرافکار.
۱۸۰	 کمترین حد اسراف .

آنچه اسراف به شمار نمی آید.	۱۸۰
دزدی .	۱۸۱
دزدی .	۱۸۱
کسانی که حددزدی بر آنان جاری نمی شود.	۱۸۱
انواع دزدها.	۱۸۲
خوشبختی .	۱۸۲
خوشبختی .	۱۸۲
خوشبخت .	۱۸۳
آنچه موجب خوشبختی گردد.	۱۸۴
عوامل خوشبختی و بدبختی .	۱۸۴
آنچه از خوشبختی شمرده می شود (۱).	۱۸۴
آنچه از خوشبختی به شمار است (۲).	۱۸۵
نشانه خوشبختی .	۱۸۵
خوشبختی حقیقی .	۱۸۶
خوشبخت ترین مردم .	۱۸۶
در خوشبختی مرد همین بس که .	۱۸۶
کمال خوشبختی .	۱۸۷
مسافرت .	۱۸۷
منافع مسافرت .	۱۸۷
مسافرت و خستگی .	۱۸۷
انتخاب همسفر.	۱۸۸
آداب مسافرت (۱).	۱۸۸
آداب مسافرت (۲).	۱۸۸
آداب مسافرت (۳).	۱۸۹

آداب مسافرت (۴).....	۱۸۹
آداب مسافرت (۵).....	۱۸۹
آداب مسافرت (۶).....	۱۹۰
آداب سفر (۷).....	۱۹۰
مردانگی در سفر.....	۱۹۰
سفرهای نهی شده.....	۱۹۰
گردش.....	۱۹۱
سفر آخرت.....	۱۹۱
فرومایگان.....	۱۹۲
ویژگی فرومایگان.....	۱۹۲
ریاست فرومایگان.....	۱۹۲
آمیزش با فرومایگان.....	۱۹۲
سبکسری.....	۱۹۲
برحذر داشتن از سبکسری.....	۱۹۳
معنای سبکسری.....	۱۹۳
شیوه برخورد با آدم سبکسر.....	۱۹۴
بردباری در برابر سفیه.....	۱۹۴
ساقی گری.....	۱۹۴
فضیلت ساقی گری.....	۱۹۴
ثواب آب دادن به مؤمن.....	۱۹۵
آنچه بر ساقی سزاوار است.....	۱۹۵
مستی.....	۱۹۵
هر مستی آوری حرام است.....	۱۹۵
انواع مست کننده ها.....	۱۹۵

۱۹۶ پاورقی ها

۱۹۷ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

میزان الحکمة جلد ۵

مشخصات کتاب

سرشناسه : محمدی ری شهری، محمد، ۱۳۲۵ -

عنوان قراردادی : میزان الحکمة . فارسی - عربی

عنوان و نام پدیدآور : میزان الحکمة (با ترجمه فارسی) / محمدی ری شهری ؛ ترجمه حمیدرضا شیخی ؛ مقابله و تصحیح علی حجیمی ... [و دیگران] ؛ ویراستار فارسی سعیدرضا علی عسکری، محمد باقری زاده اشعری، قاسم شیرجعفری ؛ ویراستار عربی کمال کاتب ... [و دیگران].

وضعیت ویراست : ویراست ۲.

مشخصات نشر : قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحديث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۸۶-

مشخصات ظاهری : ج.

فروست : پژوهشکده علوم و معارف حدیث؛ ۵.

شابک : دوره ۷-۲۰۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ دوره، چاپ نهم ۹-۳۵۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱ ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۲۰۱-۲۰۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱، چاپ نهم ۶-۳۵۱-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۲ □ چاپ هفتم ۱-۲۰۲-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۲، چاپ نهم ۳-۳۵۲-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۳، چاپ نهم ۰-۳۵۳-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۴ ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۲۰۴-۵ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۴، چاپ نهم ۷-۳۵۴-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال (ج. ۵، چاپ هفتم) ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۵، چاپ نهم ۴-۳۵۵-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال (ج. ۶ □ چاپ هفتم) ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۶، چاپ نهم ۱-۳۵۶-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۷، چاپ نهم ۸-۳۵۷-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۸، چاپ هفتم ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۲۰۸-۳ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۸، چاپ نهم ۵-۳۵۸-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۹، چاپ نهم ۲-۳۵۹-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۰، چاپ هفتم ۶-۲۱۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۰، چاپ نهم ۸-۳۶۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۱، چاپ دوازدهم ۸-۳۶۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۱، چاپ هفتم ۷-۲۰۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۷۰۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۱، چاپ هشتم ۳-۲۱۱-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۱، چاپ نهم ۵-۳۶۱-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۲، چاپ هفتم ۰-۲۱۲-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۲، چاپ نهم ۲-۳۶۲-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال (ج. ۱۳، چاپ هفتم) ؛ ۷۰۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۳، چاپ هشتم ۷-۲۰۰-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۳، چاپ نهم ۹-۳۶۳-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۵۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۴، چاپ هفتم ۴-۲۱۴-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ۷۰۰۰۰۰ ریال (ج. ۱۴ □ چاپ هشتم) ؛ ۸۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۴، چاپ نهم ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۳-۳۶۴-۶ :

یادداشت : فارسی - عربی.

یادداشت : چاپ هفتم.

یادداشت : ج. ۱ - ۸، ۹ و ۱۰ - ۱۴ (چاپ نهم: ۱۳۸۷).

یادداشت : ج. ۲ □ ۴، ۵، ۶، ۸ □ ۱۰ - ۱۴ (چاپ هفتم: ۱۳۸۶).

یادداشت : ج. ۸ و ۱۰ (چاپ دوازدهم: ۱۳۹۰).

یادداشت : ج. ۱۱، ۱۳ □ ۱۴ (چاپ هشتم: ۱۳۸۶).

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : نمایه.

مندرجات : ج. ۱. آ - ب. ج. ۲. ب - ح. ج. ۳. ح - خ. ج. ۴. د - ر. ج. ۵. ز - ش. ج. ۶. ش - ظ. ج. ۷. ع. ج. ۸. ع - غ. ج. ۱۱. م - ن. ج. ۱۲. ن - ه. ج. ۱۳. ه - ی. ج. ۱۴. فهرست‌ها

موضوع : احادیث

موضوع : احادیث شیعه -- قرن ۱۴

موضوع : احادیث اهل سنت -- قرن ۱۴

شناسه افزوده : شیخی، حمیدرضا، ۱۳۳۷ -، مترجم

شناسه افزوده : علی‌عسکری، سعیدرضا، ۱۳۴۴ -، ویراستار

شناسه افزوده : کاتب، کمال، ویراستار

شناسه افزوده : موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث. سازمان چاپ و نشر

رده بندی کنگره : BP۱۱۶/۵ م۳م ۹۰۴۱ ۱۳۸۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۰۱۷۱۴

اشاره

برگشتن از دین .

ارتداد و واپسگرایی .

کیفر ارتداد.

وضع مرتد بعد از توبه .

آنچه موجب کفر و ارتداد می شود.

روزی .

روزی رسان .

زیاد و کم شدن روزی .

حکمت کاهش و افزایش روزی .

تضمین روزی .

تضمین روزی برای جوینده روزی .

روزی تضمین شده شما را از انجام فرایض باز ندارد.

حرص زدن و افزایش روزی .

ثمره ایمان داشتن به مقدر بودن روزی .

فراخی روزی و حماقت .

تشویق به میانه روی در طلب روزی .

معیار برای طلب روزی .

روزی و جوینده اش .

انواع روزی .

رسیدن روزی از جایی که انسان گمانش را هم نمی برد.

غم روزی فردا خوردن .

تاخیر در رسیدن روزی .

در هنگام تاخیر روزی چه باید کرد؟ .

دعا کردن برای روزی .

قناعت به روزی کم .

عوامل رساننده و افزاینده روزی .

عوامل روزی بر.

به دنبال مال حلال .

کسب در آمد حلال واجب است .

تشویق به خوردن از دسترنج خود.

بار هزینه خود و خانواده را نباید به دوش دیگران انداخت .

بی نیازی از مردم .

تقدیر روزیها از حلال است .

روزی حلال قوت برگزیدگان (خدا) است .

= بهترین روزی آن است که انسان را کفایت کند.

بسندگی به کفاف .

روستا.

روستا و نادانی .

فرستاده .

فرستاده هر کس بیانگر خرد اوست .

نهی از کشتن فرستادگان .

رشوه .

رشوه گرفتن حرام است .

رشوه گرفتن کفر است .

نکوهش رشوه دهنده و رشوه گیر و واسطه .

شیر خوارگی کودک .

دایه های ناشایسته .

خرسندی ۱ ((خرسندی به قضای الهی)).

خرسندی .

خرسندی در راس طاعت خداست .

خرسندی بالاترین درجه یقین است .

خرسندی و ایمان .
 معنای خرسندی .
 آنچه خرسندی می آورد.
 ثمرات خرسندی .
 خرسندی و آسایش .
 ثمره ناخرسندی .
 خرسندی ۲ ((خشنودی خدای سبحان)).
 موجبات خشنودی خدا.
 خشنودی خدا و خرسندی به قضا.
 نشانه های خشنودی خدا.
 خشنودی خلق و ناخشنودی خالق .
 دشواری به دست آوردن خشنودی مردم .
 نرمی .
 ارزش نرمی .
 اهمیت دادن به رفیق .
 خداوند نرمخو است و نرمخویی را دوست دارد.
 نرمی و ایمان .
 نرمی در عبادت .
 ثمرات نرمی .
 نرمی کن تا با تو نرمی شود.
 نرمی نابجا.
 مراقبت .
 مراقبت و نظارت خدا.
 مراقبت و نظارت فرشتگان و اعضای بدن .
 تشویق به مراقبت نفس .
 تشویق به در نظر داشتن خدا.
 اهتمام ورزیدن به مواظبت بر اوقات .
 هر که دو روزش برابر باشد.
 آداب مراقبت .
 شمارش بدیها.
 تقسیم ساعات و اوقات .
 شروع کردن و پایان دادن کارها با خوبی .
 مراقبه و محاسبه .

- ماه رمضان .
- خطبه های رسول خدا(ص) در هنگام روی آوردن ماه رمضان .
- به زنجیر شدن شیاطین در ماه رمضان .
- آمرزش خدا در ماه رمضان .
- تیراندازی .
- رهبانیت .
- موضع اسلام در برابر رهبانیت .
- گرو .
- گروگان بودن انسان .
- کسی که گروگان گناه خویش است .
- گروگانهای گورها .
- گروگانهای فضل و بخشش خداوند .
- گردن در گرو سخن .
- روح .
- روح در قرآن .
- حقیقت روح .
- سرکشی ارواح .
- ارواح , سپاهیانى فراهم آمده اند .
- انواع روحها .
- حالات روح .
- روح در هنگام خواب .
- آسایش .
- موجبات آسایش .
- بزرگترین آسایش .
- آسایش طلبی در دنیا .
- ریاضت .
- عوامل ریاضت .
- ثمرات ریاضت .
- کشاورزی .
- مستحب بودن کشاورزی ودرختکاری .
- کشاورزان .
- پیامبران و کشاورزی .
- زکات .

پیوستگی زکات و نماز.
حکمت زکات .
نقش زکات در رشد داراییها.
حفظ کردن داراییها با زکات .
کسی که زکات نمی دهد.
کافر بودن کسی که زکات ندهد.
کیفر کسی که زکات نپردازد.
پرداخت زکات با رضایت خاطر.
حق معلوم غیر از زکات است .
مستحقان زکات .
زکات ظاهری و باطنی .
هر چیزی زکاتی دارد.
زکات بدن .
زکات فطره .
تزکیه .
موانع تزکیه .
زمان .
شناخت زمان .
آن که به زمانه اعتماد کند.
هر که با زمانه بستیزد.
عیب زمانه .
زنا.
نهی از زنا.
بزرگترین زنا.
حکمت تحریم زنا.
پیامدهای زنا.
شیوع زنا.
هر عضوی از بدن بهره ای از زنا دارد.
حد زنا.
کیفر زنای به عنف .
زنا زاده .
نشانه های زنا زاده .
مرد بی غیرت .

- پا اندازی .
- زنا (متفرقه) .
- زهد .
- ارزش زهد .
- آراسته شدن به زهد .
- زهد و دین .
- زهد حقیقی .
- صفات زاهد (۱) .
- صفات زاهد (۲) .
- نخستین گام زهد .
- ریشه زهد .
- عوامل زهد .
- راه زهد .
- موانع زهد .
- درجات زهد .
- زهد و علم ذاتی .
- زهد و شرح صدر .
- زهد و مکاشفه .
- ثمرات زهد .
- زیانهای دنیا خواهی .
- زاهدترین مردم .
- یک اندرز برای کسی که نفسش زهد .
- زهد روزی را کم نمی کند .
- زهد و شناخت .
- زهد (متفرقه) .
- ازدواج .
- تشویق به ازدواج .
- ازدواج سنت است .
- کسی که در دوره جوانی ازدواج کند .
- کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است .
- نماز و خواب شخص متاهل .
- زیاد شدن روزی با ازدواج .
- برحذر داشتن از ترک ازدواج .

عزب ها.

ثواب زن دادن برادران دینی .

تشویق به زود شوهر دادن دختران .

اهمیت دادن به متدین بودن زن در ازدواج .

اهمیت دادن به تدین مرد در ازدواج .

حکمت کابین .

نکوهش سنگینی کابین .

اهمیت دادن به انتخاب زن .

برای نطفه های خود گزینش کنید.

زن مؤمن همتای مرد مؤمن است .

به چه مردانی نباید زن داد.

با چه زنانی نباید ازدواج کرد.

اقسام زنها.

حقوق شوهر.

حقوق زن .

خدمت به شوهر.

خدمت به زن .

آزردن شوهر.

آزردن زن .

شکبیایی بر کج خلقی زن .

شکبیایی بر بداخلاقی مرد.

همسر شایسته .

زن ناشایست .

اطاعت از زن در معصیت خدا.

نکاتی که در تامین هزینه خانواده شایسته است رعایت شود.

چند همسری .

ازدواج دو پسر آدم .

آداب پذیرفتن دعوت عروسی .

تشویق به اعلان ازدواج .

دیدار.

تشویق به دید و بازدید برای خدا.

دیدار کنندگان خدا.

ثواب دیدار به خاطر خدا.

نقش دیدار از برادران در زنده نگه داشتن دین .

ثمرات ملاقات با برادران .

نهی از دیدار با بدکاران .

آداب دیدار کردن .

زیارت قبور.

زیارت پیامبر(ص).

زیارت امامان معصوم .

زیارت امام علی (ع).

زیارت فاطمه دخت رسول خدا(ع).

زیارت امام حسن (ع).

زیارت امام حسین (ع).

دعای امام صادق برای زوار حسین (ع).

آداب زیارت امام حسین (ع).

زیارت امامان بقیع .

زیارت امام کاظم (ع).

زیارت امام رضا(ع).

زیارت امام جواد (ع).

زیارت عسکریین (ع).

زیارت فاطمه دخت امام کاظم (ع).

زیارت حضرت عبدالعظیم حسنی (ع).

زیارت قبور صالحان .

زیارت قبور اموات .

سلام کردن به اهل قبور.

زیور.

آراسته بودن در برابر دشمنان .

زیورهای حرام .

زیور درون (۱).

زیور درون (۲).

نیکوترین زیور.

کسانی که کردار بدشان در نظرشان نیک جلوه می کند.

مسئولیت .

مسئولیت همگانی .

مسئولیت گوش و چشم و دل .

پرسیدن ۱ ((دانش جوئی)).

کلید دانش .

خوب پرسیدن .

خودداری از پرسش بیجا.

از من پرسید پیش از آن که مرا از دست دهید.

پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۱).

پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۲).

سؤال کردن ۲ ((نیاز خواهی)).

نهی از نیاز خواهی از مردم .

نهی از طلب حاجت از غیر خدا.

ترک درخواست و تضمین بهشت .

نیاز خواهی کلید فقر است .

نکوهش اظهار فقر.

آن جا که نیاز خواهی رواست .

برحذر داشتن از نیاز خواهی با وجود بی نیازی .

ترغیب به بی نیازی از مردم .

نیکی خواستن از اهل آن .

نیاز خواهی از نااهل .

آداب نیاز خواهی .

نهی از نومید کردن سائل (۱).

نهی از نومید کردن سائل (۲).

نهی از نومید کردن سائل (۳).

چه کسی را نباید محروم برگرداند؟ .

موارد انفاق از بیت المال .

نیاز خواهی (متفرقه).

سببها.

هر چیزی سببی دارد.

محکمترین رشته ها.

ناسزاگویی .

ناسزاگویی به مؤمن .

نهی از ناسزاگویی (۱).

نهی از ناسزاگویی (۲).

نهی از ناسزاگویی به یکدیگر.

کیفر کسی که انبیا و اوصیا را دشنام دهد.

ناسزا گویی به علی (ع).

دشنامهای مجاز.

تسبیح .

معنای سبحان الله .

تسبیح گویی اشیا.

مسابقه .

مسابقه در خوبیها.

راه .

راه خدا.

راه حق .

سجود.

سجده کنندگان خدا.

سجود و تقرب به خدا.

معنای سجود.

هر که سجده حقیقی کند.

طول دادن سجده .

امام زین العابدین .

اثر سجود.

نکوهش سجده ریایی .

علت جایز نبودن سجده بر غیر زمین .

سجده کردن بر تربت حسین (ع).

مسجد.

مسجد خانه خداست .

ثواب ساختن مساجد.

مسجد داشتن در خانه .

آباد کردن مساجد.

رفتن به مساجد.

نشستن در مساجد.

شکایت مسجدها.

همسایگی مسجد و نماز خواندن در آن .

مسجد رفتن کسی که مظلومه ای به گردن دارد.

آداب مساجد.

- آداب مراقبت (در مسجدها).
- نتیجه رفت و آمد به مساجد.
- مسجدهای ستوده .
- مسجد ضرار.
- زندان .
- زندان نفس .
- مال حرام .
- مال حرام .
- جادو.
- سزای جادوگر مسلمان .
- انواع جادو.
- جادوگرتر از هاروت و ماروت !.
- مساحقه .
- مسخره کردن .
- بخشندگی .
- بخشندگی خوی پیامبران است .
- بخشندگی میوه خردمندی است .
- بخشندگی پوشاننده عیبهاست .
- بخشندگی تخم محبت می افشاند.
- بخشنده .
- غذای بخشنده و اطعام او.
- مرز بخشندگی .
- بخشنده ترین مردمان .
- نکوهش خیلی که در هنگام مرگ بخشنده شود.
- راز.
- راز پوشی .
- رازت را فقط خودت بدان .
- معیار راز داری .
- کسانی که نباید به آنها راز سپرد.
- درون .
- پاکی درونها.
- آشکار شدن درونها.
- پاکی درون و بیرون .

شادمانی .

آنچه زیبنده شادمانی است .

عوامل شادی .

هر که دلی را شاد کند.

هر که مؤمنی را شاد کند رسول خدا(ص) را شاد کرده است .

هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۱).

هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۲).

ثواب زدودن غم از دل مؤمن .

اسراف و زیاده روی .

مرز انفاق .

نشانه های اسرافکار.

کمترین حد اسراف .

آنچه اسراف به شمار نمی آید.

دزدی .

کسانی که حدود دزدی بر آنان جاری نمی شود.

انواع دزدها.

خوشبختی .

خوشبخت .

آنچه موجب خوشبختی گردد.

عوامل خوشبختی و بدبختی .

آنچه از خوشبختی شمرده می شود (۱).

آنچه از خوشبختی به شمار است (۲).

نشانه خوشبختی .

خوشبختی حقیقی .

خوشبخت ترین مردم .

در خوشبختی مرد همین بس که .

کمال خوشبختی .

مسافرت .

منافع مسافرت .

مسافرت و خستگی .

انتخاب همسفر.

آداب مسافرت (۱).

آداب مسافرت (۲).

- آداب مسافرت (۳).
- آداب مسافرت (۴).
- آداب مسافرت (۵).
- آداب مسافرت (۶).
- آداب سفر (۷).
- مردانگی در سفر.
- سفرهای نهی شده .
- گردش .
- سفر آخرت .
- فرومایگان .
- ویژگی فرومایگان .
- ریاست فرومایگان .
- آمیزش با فرومایگان .
- سبکسری .
- برحذر داشتن از سبکسری .
- معنای سبکسری .
- شیوه برخورد با آدم سبکسر.
- بردباری در برابر سفیه .
- ساقی گری .
- فضیلت ساقی گری .
- ثواب آب دادن به مؤمن .
- آنچه بر ساقی سزاوار است .
- مستی .
- هر مستی آوری حرام است .
- انواع مست کننده ها.

برگشتن از دین .

ارتداد و واپسگرایی .

قرآن .

((جز این نیست که محمد پیامبری است که پیش از اونیز پیامبرانی دیگر بوده اند آیا اگر بمیرد یا کشته شود شما به آیین پیشین خود باز می گردید؟

هر کس که باز گردد هیچ زیانی به خدا نخواهد رسانید خدا سپاسگزاران را پاداش خواهد داد)).

- پیامبر خدا(ص) : چون بمیرم پیشاهنگ شما خواهم بود و وعده گاه شما حوض (کوثر) است پس ، می گویم : پروردگارا ، اینها امت من هستند! در

جوابم گفته شود : تو نمی دانی بعد از تو چه ها کردند و به قهقرا (و آیین پیشین خود) برگشتند.

- من در کنار حوض منتظر شما هستم به خدا سوگند ، مردانی از برابر من می گذرند و من می گویم : پروردگار من ! اینها از من و امت من هستند

خداوند می فرماید : تو نمی دانی که بعد از تو چه کردند ، آنها پیوسته به عقب (و آیین گذشته خود) بر می گشتند.

- امام علی (ع) : پس از آن که رسول خدا(ص) رحلت کرد ، گروهی به عقب برگشتند و راههای ناهموار ، آنان را به هلاکت افکند و بر افکار

نادرست خویش تکیه کردند.

- در نامه خود به معاویه ، می فرماید : گروه بسیاری از مردم را به هلاکت افکندی و با گمراهی خود آنان را فریفتی و در موج دریای (پلیدیهای

(خویش در افکندی که تاریکیها آنان را فراگرفت و امواج شبها از هر سو آنها را به تلاطم آورد ، پس ، از راه راست دور شدند و به

قهقرا برگشتند و به راه پیشینیان خویش باز گشتند.

- خطاب به خوارج ، فرمود : پس ، به بدترین بازگشتگاه برگردید و راه پیشینیان را در پیش گیرید.

کیفر ارتداد.

قرآن .

((از میان شما آنها که از دین خود برگردند و کافر بمریند ، اعمالشان در دنیا و آخرت تباه شده و جاودانه در جهنم باشند)).

- پیامبر خدا(ص) : هر که دین خود را تغییر دهد ، او را بکشید.

- امام باقر(ع) ، در پاسخ به سؤال محمد بن مسلم از حکم مرتد ، فرمود : هر که از اسلام روی برتابد و پس از مسلمان شدن ، به آنچه خداوند بر

محمد(ص) نازل فرموده است ، کفر ورزد توبه اش پذیرفته نیست و باید کشته شود ، زنش از وی جدا گردد و میراثش میان فرزندان او تقسیم شود.

- کارگزار امیر المؤمنین (ع) به آن حضرت نوشت : من با گروهی از مسلمانان زندیق شده (و گروهی از مسیحیان زندیق شده) روبه رو شده ام

(تکلیف چیست ؟)

حضرت فرمود : مسلمانانی را که مسلمان به دنیا آمده اند و سپس مرتد شده اند گردن بزن و از آنها توبه مخواه ، ولی کسانی را که مسلمان به دنیا نیامده

اند(بلکه بعدا مسلمان شده و سپس از اسلام برگشته اند) به توبه وادار اگر توبه نکردند گردن بزن و اما مسیحیان ، اعتقادات خود آنها بدتر از زندقه است

- ابو عثمان نهدي: علی (ع) مردی را که مسلمان شده و سپس کافر گشته بود، یک ماه مهلت داد تا توبه کند اما او توبه نکرد و علی (ع) وی را کشت.

- امام سجاده (ع): علی (ع) زندیق شده ها رابه توبه وا می داشت اما از کسانی که مسلمان به دنیا آمده (و سپس زندیق شده) بودند توبه نمی

پذیرفت و می فرمود: ما کسانی را به توبه دعوت می کنیم که دین ما را پذیرفته و سپس از آن برگشته اند اما کسانی را که مسلمان به دنیا آمده اند به توبه کردن فرا نمی خوانیم.

- امام علی (ع): تنها کسانی به توبه وادار می شوند که دینی را بپذیرند و سپس از آن برگردند اما مرتدی را که مسلمان زاده شده باشد، می کشیم و توبه اش را نمی پذیریم.

- کسی که از اسلام مرتد شده باشد، زنش باید از او جدا شود، از گوشت حیوانی که ذبح کرده نباید مصرف کرد و سه روز مهلت داده می شود که توبه کند، اگر توبه نکرد و به فرمان خدای عزوجل بازنگشت در روز چهارم کشته می شود.

وضع مرتد بعد از توبه.

- امام باقر (ع): هر مؤمنی که در زمان ایمان داشتن کار نیکی انجام دهد و سپس بر اثر گرفتار شدن به فتنه کافر گردد اما بعد از آن توبه کند، هر

عمل خیری که در زمان ایمانش به جا آورده برایش نوشته و محسوب شود و کفر او که پس از آن توبه کرده است، آن اعمال را باطل نمی کند.

- هر مؤمنی در زمان ایمان خود به حج رود و کاری (نیک) انجام دهد و سپس در ایمانش خللی وارد آید و کافر گردد ولی بعد توبه کند و ایمان آورد

و هر کار خوب و شایسته ای که در زمان ایمان اولیه اش انجام داده برایش منظور می شود و چیزی از آن (به سبب کفرش) باطل نمی گردد.

آنچه موجب کفر و ارتداد می شود.

- امام رضا (ع): هر که خداوند تعالی رابه مخلوقاتش تشبیه کند مشرک است و هر که به خداوند چیزی را نسبت دهد که از آن نهی فرموده است، کافر باشد.

- هر که برای خداوند چهره و صورتی مانند چهره انسان قائل باشد کافر است.

- معتقد به جبر کافر است و معتقد به تفویض مشرک.

- کسی که معتقد به تناسخ باشد، به خدای بزرگ کفر ورزیده و بهشت و دوزخ را تکذیب کرده است.

- امام صادق (ع): کسی که بدون لیاقت ادعای امامت کند، کافر است.

- کسی که درباره خدا و رسول او (ص) شک کند، کافر است.

- امام باقر (ع): دوست داشتن ما ایمان است و دشمن داشتن ما کفر.

- از امور حتمی و تغییر ناپذیر نزد خداوند ظهور قائم ماست هر که در گفته من شک کند خدا را در حال کفر و انکار او دیدار کند.

روزی.

روزی رسان.

قرآن.

((خداست روزی رسان و اوست دارنده نیرویی سخت استوار)).

- در وحی گذشته (به انبیای پیشین) آمده است: ای آدمی! من تو را از خاک و سپس از نطفه بیافریدم و در آفرینش تو ناتوان

نماندم آیا در رساندن به

هنگام گرده نانی به تو درمانده ام؟

.

- امام علی (ع): از جمله اندرزه‌های لقمان به فرزندش این بود: فرزندی که در به دست آوردن روزی یقینش (به خدا)

اندک و نیتش (به

روزی رسان) سست است باید از این نکته عبرت آموزد که خدای تبارک و تعالی او را درسه مرحله از خلقتش روزی داد بدون

آن که خودش در آنها

کسب و تدبیری داشته باشد پس خدای تبارک و تعالی در مرحله چهارم نیز روزی او را خواهد داد در رحم مادرش و از

شیرمادرش و از در آمد

والدینش روزی او را داد تا آن که بزرگ شد و عقلش رشد کرد و مستقلا به کسب در آمدپرداخت در این هنگام، بر خود

سخت گرفت و به

پروردگارش بدگمان شد و از ترس تنگدستی و یقین نداشتن به وعده خدای تبارک و تعالی، حقوق مالی خود (نسبت به دیگران

) را نادیده گرفت و خود

و خانواده اش را در سختی و تنگنا قرار داد.

- امام صادق (ع): خدایی که برای چند برابر شدن خوبی‌ها و پاک شدن بدی‌ها به او امید بسته‌ای، برای بهبودی حال و روز

دخترانت نیز به همو

امید بند.

زیاد و کم شدن روزی.

قرآن.

((پروردگار تو در رزق هر کس که بخواهد گشایش می‌دهد یا تنگ می‌گیرد، زیرا او به بندگانش آگاه و بیناست)).

((روز دیگر آن کسان که دیروز آرزو می‌کردند که به جای او می‌بودند، گفتند: شگفتا که خدا روزی هر کس را که

خواهد فراوان کند یا تنگ

سازد اگر خدا به ما نیز نعمت فراوان داده بود، ما را نیز در زمین فرو می برد و شگفتا که کافران رستگار نمی شوند)).

((بگو: پروردگار من است که روزی هر کس را که بخواهد فراوان می کند و بر هر که بخواهد تنگ می گیرد، ولی بیشتر مردم نمی دانند)).

- امام علی (ع): بهره هر کسی، همچون قطره های باران که از آسمان به زمین فرو می آید، به هر کس کم و بیش آنچه سهم اوست می رسد پس،

اگر یکی از شما در خانواده یا مال یا وجود برادرش اندک فزونی دید نباید مایه فتنه او شود.

- اختیار کم و زیاد شدن روزیها جز در دست روزی رسان نیست.

- روزیهای آنان را تقسیم کرد و آثار و اعمال و تعدادشان را شماره کرد.

حکمت کاهش و افزایش روزی.

قرآن.

((اگر خدا روزی بندگانش را افزون کند، در زمین فساد می کنند، ولی به اندازه ای که بخواهد روزی می فرستد، زیرا بر بندگان خود آگاه و بیناست)).

((خدا، روزی بعضی از شما را از بعضی دیگر افزون کرده است پس آنان که فزونی یافته اند از روزی خود به بندگان خویش نمی دهند تا همه در روزی یکسان شوند آیا نعمت خدا را انکار می کنید؟)).

((آرزو مکنید آن چیزهایی را که بدانها خدا بعضی از شما را بر بعضی دیگر برتری داده است مردان را از آنچه کنندنصیبی است و زنان را از آنچه کنند نصیبی و روزی از خدا خواهید که خدا بر هر چیزی آگاه است)).

- امام علی (ع): روزیها را مقدر فرمود و آن گاه آنها را زیاد و کم و به تنگی و فراخی عادلانه تقسیم کرد، تا هر که را بخواهد به وسعت

روزی و یاتنگی آن بیازماید و از این طریق سپاسگزاری و شکیبایی توانگر و تهیدست را به آزمایش گذارد.

- درباره آیه ((بدانید که دارایی ها و فرزندان شما مایه آزمایش است))، فرمود: یعنی خداوند به وسیله دارایی ها و فرزندان مردم را می آزماید تا

معلوم شود چه کسی از روزی خود ناخشنود است و چه کسی به قسمت خویش راضی و خشنود می باشد.

تضمین روزی.

قرآن.

((چه بسیار جنبندگان که یارای تحصیل روزی خویش ندارند و خدا آنها و شما را روزی می دهد و او شنوا و داناست)).

((هیچ جنبنده ای در روی زمین نیست، جز آن که روزی اش بر عهده خداست و موضع و مکان آن را می داند، زیرا همه در کتابی روشنگر)

لوح محفوظ) آمده است)).

- امام علی (ع) : هر جاننداری ، روزی خود را دارد.

- به این مورچه بنگرید که با آن همه کوچکی و ظرافت اندام که تقریباً به چشم نمی آید روزیش تضمین شده و به فراخور حالش روزی او می رسد ،

خداوند منان و بخشنده از او غافل نیست و پروردگار جزا دهنده او را نیز محروم نساخته است ، اگر چه در دل تخته سنگی سیاه و خشک و یا در میان صخره ای سخت باشد.

- این کلاغ است و آن عقاب ، این کبوتر است و آن شتر مرغ هر مرغی را به نامش خوانده و روزی او را ضمانت کرده است .

- مردم نانخورهای خدایند خداوند روزی آنها را ضمانت و خوراکشان را مقدر کرده است .

- امام سجاده (ع) ، در حمد و ستایش خدای عزوجل ، می فرماید : از رزقی که عطا فرموده برای هر جاننداری بهره مشخصی از روزی قرار داده

است و به هرکس روزی بیشتر دهد کسی نمی تواند از آن بکاهد و به هرکس روزی کمتر دهد کسی نمی تواند بر آن بیفزاید.

تضمین روزی برای جوینده روزی .

- امام علی (ع) : روزی را بجوئید ، زیرا روزی برای جوینده آن ضمانت شده است .

- ابو عبیده به امام صادق (ع) عرض کرد: ((دعا کن که خداوند روزی مرا در دست بندگانش قرار ندهد))، امام (ع) فرمود : خداوند چنین کاری

نمی کند او روزی بندگان را در دست یکدیگر قرار داده است ، اما از خدا بخواه که روزیت را در دست بندگان خویش قرار دهد ، که این از

خوشبختی است .

- امام صادق (ع) : از طلب روزی حلال دست مکش ، زیرا طلب روزی حلال تو را در دینت یاری می رساند پای اشترت را ببند و به خدا توکل کن

.

روزی تضمین شده شما را از انجام فرایض باز ندارد.

- پیامبر خدا (ص) : مبدا با پرداختن به کسب روزی تضمین شده از آنچه بر تو واجب شده است بازمانی ، زیرا قسمت تو از روزی می رسد و آنچه

قسمت تو نباشد به آن دست نمی یابی .

- امام عسکری (ع) : مبدا روزی ضمانت شده ، تو را از کار واجبی باز دارد.

- امام علی (ع) : خداوند روزی شما را تضمین کرد و به کار (انجام واجبات) فرمان داده شده اید پس ، طلب روزی تضمین شده نباید برای شما

مقدم بر اعمال واجب باشد ، لیکن به خدا سوگند که شک بر شما عارض شده و اوهام نادرست با یقین در آمیخته است ، چندان که آنچه برای شما

تضمین شده گویی به صورت امری واجب در آمده و گویی آنچه واجب شده ازدوش شما برداشته شده است .

حرص زدن و افزایش روزی .

- امام صادق (ع) : امیر المؤمنین (ع) بارهامی فرمود : به یقین بدانید که خدای تعالی اجازه نمی دهد بنده بر آنچه در قرآن حکیم برایش

مقدر شده پیشی گیرد , هر چند سخت بکوشد و با تمام توان چاره اندیشد و ترفند زند ای مردم ! هیچ انسانی باهوش و ذکاوت خود نمی تواند تغییری در

جهت افزایش روزی خود پدید آورد و از روزی هیچ فقیری به سبب کم هوشی او , کم نمی شود کسی که این نکته را بداند و به آن عمل کند بیش از

همه آسایش دارد و سود برده است .

- امام علی (ع) : بسا انسانهایی که (در طلب روزی) خود را به رنج می افکنند , اما در سختی و تنگدستی به سر می برند و بسا کسانی که در طلب

روزی میانه روی می کنند و دست تقدیر آنان را یاری می رسانند.

- بدانید که آنچه خداوند برای بنده مقدر کرده است , بی کم و کاست به او برسد هر چند در چاره اندیشی و پیدا کردن راههای کسب روزی

ناتوان باشد و نیز بیش از آنچه خداوند برایش مقدر کرده به او نرسد , هر چند بسیار زرننگ و چاره اندیش باشد.

- پیامبر خدا (ص) : نه حرص زدن حریص روزی را به طرف او می کشاند و نه ناخوش داشتن کسی از روزی , آن را از او باز می دارد.

- امام علی (ع) : آن روزی , که بی کوشش به کسی عطا نشود , با کوشش هم به او داده نمی شود.

- در نامه خود به عبدالله بن عباس , می فرماید : اما بعد , بدان که تو بر مرگ خویش پیشی نخواهی گرفت و آنچه روزی تو نیست نصیبت نمی شود.

ثمره ایمان داشتن به مقدر بودن روزی .

- امام صادق (ع) : اگر روزی مقدر است , پس حرص زدن چرا؟

.

- امام علی (ع) : آزمندی به دنیا را رها کن و به زندگی طمع مبنده .

زیرا روزی قسمت شده است و تلاش انسان بی فایده .

هر که طمع می ورزد فقیر است و هر که قناعت می کند غنی است .

- امام حسین (ع) , پس از شنیدن خبر شهادت مسلم , فرمود:

اگر دنیا ارزشمند به شمار می آید هر آینه سرای پاداش خداوند عالی تر و ارزنده تر است .

اگر روزی ها قسمت شده و مقدر است پس نا آزمندی انسان در روزی زیباتر و برازنده تر است .

فراخی روزی و حماقت .

- امام صادق (ع) : خدای تعالی روزی احمقان را فراخ گردانید تا خردمندان درس عبرت بگیرند و بدانند که دنیا با تلاش و زرنگی به دست نمی آید.

- خدای تعالی به یکی از پیامبران خود وحی فرمود که : آیا می دانی چرا احمق را روزی می دهم ؟

عرض کرد : نه فرمود : تا خردمند بفهمد که روزی با زیرکی و چاره گری به دست نمی آید.

- امام علی (ع) : روزی به حماقت موکول شده است و محرومیت به خردمندی و بلا به صبر.

- اگر روزی ها به سبب بهره مندی از عقل و خرد می رسید هر آینه بهایم و احمقان زنده نمی ماندند.

تشویق به میانه روی در طلب روزی .

- پیامبر خدا(ص) : همانا جبرئیل در دلم چنین افکند که هیچ کس نمیرد تا روزیش را به طور کامل دریافت کند , پس از خدا بترسید و در طلب

روزی میانه روی کنید و دیر رسیدن روزی شمارا وادار نکند که آن را از راه غیر حلال بجویید , زیرا آنچه نزد خداست جز با طاعت او به دست

نمی آید.

- امام علی (ع) , به فرزند خود حسن (ع) , فرمود : فرزندم ! به جاست که نصیحت مرا درباره بی اعتنایی به دنیا گوش کنی و از آن دل

برکنی و از دنیا دوری کنی و اگر نصیحت مرا درباره آن نپذیری یقین بدان که تو (در دنیا) هرگز به آرزویت نمی رسی و از مرگ رهایی نداری ,

زیرا تونیز همان راهی را می روی که دیگران پیش از تو رفتند , پس در طلب (دنیا) آرام باش و برای تحصیل روزی جانب اعتدال نگه دار ,

چه , بسا تلاشی که به نابودی سرمایه انجامد و هرجوینده ای یابنده و کامروا نباشد و هرکه راه اعتدال پوید نیازمند نشود.

- از دنیا آنچه به تو رسد بگیر و آنچه را به تو پشت کرده است رها کن , و اگر چنین نمی کنی دست کم در طلب دنیا راه اعتدال بیوی .

- دنیا نوبتی است و دولت آن دست به دست می گردد , پس , با زیباترین شیوه , بهره خود را از آن بخواه .

معیار برای طلب روزی .

- امام حسن (ع) : در طلب روزی مانند کسی که برای چیره شدن (بر دشمن) پیکار می کند , کوشش مکن و به تقدیر نیز چندان تکیه مکن که از

کار و کوشش دست کشی , زیرا در جستجوی فضل و روزی خدا بر آمدن از سنت است و پویدن راه اعتدال در طلب روزی از عفت است نه عفت

روزی را از انسان دور می کنند و نه حرص روزی زیاد می آورد , چه , روزی قسمت شده است و حرص زدن موجب افتادن در ورطه گناهان می

شود.

- امام صادق (ع) : طلب تو در کسب معیشت بالا-تر از کسی باشد که کسب معیشت را فرو گذاشته و پایین تر از طلب شخص

حریصی که خوشنودی

ودلبستگی اوبه دنیا است ، بلکه میانه رو و عقیف باش و از سستی و تنبلی دوری کن و برای کسب آنچه (از روزی) که مؤمن را گریزی از آن نیست تلاش کن .

روزی و جوینده اش .

- امام علی (ع) : روزی ، جوینده کسی است که نجویدش .

- پیامبر خدا(ص) : اگر آدمی همچنان که از مرگ می گریزد از روزی می گریخت ، باز روزی به او می رسید همچنان که مرگ به او می رسد.

- همچنان که مرگ بنده را می جوید روزی نیز او را می جوید.

- به امام علی (ع) عرض شد : اگر در خانه کسی را به رویش ببندند و تنها رهایش کنند ، روزیش از کجا به او می رسد؟ فرمود : از همان جا که مرگش می رسد.

- پیامبر خدا(ص) : روزی بنده سرسخت تر از اجلش ، در جستجوی اوست .

انواع روزی .

- امام علی (ع) : روزی دو گونه است : یک روزی که تو آن را می جویی و روزی دیگری که آن تو را می جوید ، که اگر تو نزد آن نیروی آن روزی

نزد تو می آید پس غم سالت را بر غم روزت افزون مکن روزی هر روز برای همان روز تو کافی است اگر آن سال (که غم روزیش را می خوری)

از عمر تو باشد خدای تعالی فردای هر روزی قسمت آن روز را به تو خواهد داد و اگر آن سال از عمر تو نباشد ، غم روزی آن را چرا می

خوری ؟

هیچ کس برای رسیدن به آنچه روزی توست بر تو پیشی نگیرد و هیچ چیره شونده ای در به چنگ آوردن روزی تو مغلوبت نکند و رزقی که برایت

مقدر شده بیدرنگ به تو برسد.

- روزی بر دو گونه است : آن که بجوید و آن که بجویندش پس ، کسی که دنیا را بجوید مرگ در جستجوی او بر آید تا او را از این جهان بیرون کند و

کسی که آخرت را بجوید دنیا در طلب او برآید تا او روزی کامل خود را از او بستاند.

- روزی دو گونه است : یک روزی که تو در پی آنی و روزی دیگری که آن در پی توست و اگر تو سراغش نیروی او خود نزد تو آید.

رسیدن روزی از جایی که انسان گمانش را هم نمی برد.

- امام صادق (ع) ، در پاسخ به سؤال محمد بن مسلم از آیه ((و هر که از خدا بترسد ، خداوند برایش راه برون شدن قرار دهد و

ازجایی که گمانش را

ندارد روزیش دهد))، فرمود: در همین دنیا.

- خدای عزوجل چنین خواسته است که روزی مؤمنان را از جایی رساند که گمانش را هم نمی برند.

- خدای عزوجل روزی مؤمنان را از جایی می رساند که فکرش را هم نمی کنند، علتش این است که وقتی مؤمن نداند روزیش از

کجا خواهد رسید

زیاد دعا می کند.

- پیامبر خدا(ص): اگر شما چنان که شاید به خدا توکل کنید، همچنان که پرنده را روزی می دهد شما را نیز روزی خواهد داد

پرنده گان گرسنه می

روند و سیر بر می گردند.

- امام علی (ع): کسی که خداوند عزوجل روزیش را برساند بدون آن که برای رسیدن به آن قدم برداشته باشد و دستش را

دراز کرده باشد و

سخنی گفته باشد و دامن به کمر زده باشد و به آن پرداخته باشد، از شمار کسانی است که خدای عزوجل در کتابش از آنان یاد

کرده و فرموده است:

((و هر که از خدا بترسد خداوند راه برون شدن برای او قرار دهد و از جایی که گمانش را ندارد روزیش دهد)).

- امام صادق (ع)، درباره آیه ((و هر که از خدا بترسد برای او راه برون شدن قرار دهد))، فرمود: اینان گروهی از شیعیان

ناتوان و تهیدست

ما هستند که نمی توانند نزد ما بیایند و سخنان و احادیث ما را بشنوند و از دانش ما بهره مند شوند لذا گروهی که وضع مالیشان از

آنها بهتر است بار سفر

بر می بندند و پول خود را خرج می کنند و رنج و خستگی سفر را متحمل می شوند تا آن که نزد ما می آیند و گفته ها و احادیث

ما را می شنوند و بر

می گردند و برای آنها (شیعیان تهیدست) بازگو می کنند و اینان احادیث ما را می فهمند و آنان نمی فهمند و تباه می کنند این

گروه همان کسانی هستند که

خداوند عزوجل آنها را از تنگنا خارج می سازد و روزیشان را ازجایی که گمانش را هم نمی برند، می رساند.

- درباره آیه ((و او را از جایی که گمانش را نمی برد روزی می دهد))، فرمود: یعنی به آنچه که عطایش فرموده است برکت

و فزونی می بخشد.

- امام سجاده(ع) - در دعا - : خدایا! بر محمد و آل او درود فرست و مرا از کسب رنج آور روزی بی نیاز گردان و از جایی که

گمانش نمی رود

روزیم ده، تا به سبب طلب روزی از عبادت تو باز نمانم و بار گران پیامدهای (ناگوار) کسب روزی را به دوش نکشم.

غم روزی فردا خوردن .

- پیامبر خدا(ص): غم روزی را مخور، زیرا خدای تعالی می فرماید: ((و هیچ جنبه ای در روی زمین نیست مگر آن که روزی

او به عهده

خداست))، و فرموده است: ((و روزی شما و هر چه به شما وعده داده شده در آسمان است))، و فرموده است: ((اگر خدا به تو

محنتی برساند

هیچ کس جز او دفعش نتواند کرد و اگر به تو خیری برساند بر هر کاری تواناست)).

- غم روزی فردا را مخور، زیرا هر فردایی روزی خود را می آورد.

- در حدیث معراج آمده است: ای احمد! از سه بنده درشگفتم: و از بنده ای که به اندازه خوراک یک روز خود سبزیجات یا جز آن دارد و غم فردایش

را می خورد.

- امام صادق (ع): هر که غم روزی خود را بخورد، برایش یک گناه محسوب شود.

تاخیر در رسیدن روزی.

- امام کاظم (ع): کسی که خدا را بشناسد نباید در دیر رسیدن روزی، او را کند بشمارد و به قضا و قدرش بدبین باشد.

- پیامبر خدا (ص): خدای پاک و بزرگ می فرماید: آن بنده ام که مرا در رساندن روزی کندمی شمارم، بترسد از این که به خشم آیم و دری از

دنیا را به رویش بگشایم!.

- امام رضا (ع): در گنجی که خدای عزوجل چنین از آن خبر داده است ((و زیر آن گنجی برای آن دو بود)) آمده بود: کسی که خدا را بشناسد نباید

در قضای الهی به او بدگمان و بدبین باشد و در رساندن روزی وی را کند بشمارد.

در هنگام تاخیر روزی چه باید کرد؟.

- پیامبر خدا (ص): هر که خداوند تعالی به او نعمتی ارزانی دارد، باید خدای تعالی را حمد و سپاس گوید و هر که روزیش به تاخیر افتد از خداوند

آمرزش بخواهد.

- امام علی (ع)، در سفارش به کمیل، فرمود: هر گاه در روزی تو تاخیر و تنگی پدید آمد آمرزش بخواه تا روزی را بر تو فراخ گرداند.

- امام صادق (ع): هر گاه در روزیت تاخیر و تنگی دیدی زیاد استغفار کن، زیرا خدای عزوجل در کتاب خود فرموده است: ((از پروردگارتان

آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است، تا از آسمان برایتان پی در پی باران فرستد و شما را به اموال و فرزندان مدد کند)) یعنی در دنیا ((و

برای شما بهشتها قرار دهد)) یعنی در آخرت.

- پیامبر خدا (ص): کسی که در روزی خود تاخیر و تنگی بیند، باید زیاد تکبیر بگوید و کسی که اندوهش زیاد شود، بسیار استغفار کند.

دعا کردن برای روزی.

قرآن.

((و شب و روز را دو آیت [از آیات خدا] قرار دادیم آیت شب را تاریک گردانیدیم و آیت روز را روشن تا به طلب رزقی که پروردگارتان مقرر داشته است , برخیزید و شمارسالها و حساب را بدانید و ما هر چیزی را به تفصیل بیان کرده ایم)).

((و گروهی دیگر به طلب روزی خدا به سفر می روند)).

- امام صادق (ع) : خداوند روزیها را میان بندگان خود تقسیم کرد و مقدار فراوانی را زیاد آورد که میان هیچ کس تقسیم نکرد خداوند فرموده است :

((و از خدا فضل او را بخواهید)).

- امام باقر (ع) : روزیها معین و تقسیم شده است , و خدای را فضل و زیادتى است که آن را از طلوع فجر تا طلوع خورشید تقسیم می کند و این فرموده اوست که : ((از خدا فضل او را بخواهید)) امام سپس فرمود : ذکر خدا بعد از طلوع فجر در تحصیل روزی مؤثرتر است از سفر کردن و کوشیدن .

قناعت به روزی کم .

- امام صادق (ع) : هر که به اندک روزی خدا رضایت دهد , خداوند نیز به اندک عمل اورضایت دهد .

- در تورات نوشته شده است : هر که به روزی اندک خدا قانع باشد , خداوند نیز به اندک عمل او قناعت کند و هر که به اندک مال حلال رضایت دهد , زحمتش کم شود و در آمدش پاکیزه گردد و از مرز زشتکاری بیرون رود .

- پیامبر خدا (ص) : هر که به آنچه خداوند روزیش کرده خرسند باشد , خوش و خرم بماند .

- خدای تعالی به عزیر (ع) وحی فرمود: هرگاه از جانب من به تو رزقی رسید به مقدار اندک آن نگاه مکن , بلکه به کسی بنگر که آن را به تو ارزانی داشته است .

عوامل رساننده و افزایش روزی .

- امام صادق (ع) : هر که با خانواده خود نیکوکار باشد , روزیش زیاد شود .

- نیکوکاری , روزی را زیاد می کند .

- خوشخویی , روزی را زیاد می کند .

- امام علی (ع) : گنجهای روزی , در اخلاق خوش نهفته است .

- سختگیری , اخلاق را تباه می کند , آسانگیری (بر اهل و عیال و در معاملات) روزی ها را سرازیر می کند .

- پیامبر خدا (ص) : روزی کسی که اطعام می کند , سریعتر از فرو رفتن کارد در کوهان شتر , به سویی می آید .

- امام علی (ع) : کمک مالی کردن به برادر دینی , روزی را زیاد می کند .

- امانتداری , روزی را می افزاید .

- امام باقر (ع) : پشت سر برادران دعا کن , که این کار روزی را به طرف تو سرازیر می کند .

- به رسول خدا(ص) عرض شد: دوست دارم روزیم زیاد شود, فرمود: پیوسته در حال طهارت و پاکیزگی باش, روزیت افزایش می یابد.
- پیامبر خدا(ص): صدقه زیاد بدهید, تا خداوند به شما روزی بدهد.
- امام علی (ع): با صدقه دادن, روزی را فرود آورید.
- امام باقر(ع): زکات دادن, روزی را می افزاید.
- امام علی (ع): هر که خوش نیت باشد, روزیش زیاد شود.

عوامل روزی بر.

- امام باقر(ع): بنده گناه می کند و به سبب آن روزی از او گرفته می شود.
- پیامبر خدا(ص): هر که حقی از حقوق برادر مسلمان خود را پایمال سازد, خداوند برکت روزی را بر او حرام گرداند مگر آن که توبه کند.
- امام صادق (ع): حرامخواری زیاد, روزی را می برد.

به دنبال مال حلال.

- پیامبر خدا(ص): عبادت ده جز دارد, که نه جز آن طلب روزی حلال است.
- کسی که برای کسب هزینه خانواده اش زحمت بکشد, مانند مجاهد در راه خداست.
- امام رضا(ع): کسی که برای تامین مخارج خانواده اش در طلب روزی خدا بر آید, پاداشش بیشتر از کسی است که در راه خداجهاد می کند.
- امام صادق (ع): کسی که از رفتن به دنبال معاش خجالت نکشد, زحمتش کم گردد, خیالش آسوده باشد و خانواده اش را در نعمت قرار دهد.
- کسی که دوست نداشته باشد مال حلال به دست بیاورد تا با آن آبروی خود را حفظ کند و قرضش را بپردازد, از هر خیر و خوبی بی بهره است.
- هر که به منظور بی نیازی از مردم و رسیدگی به همسایه, در طلب دنیا بر آید با چهره ای چون ماه شب چهارده خدا را دیدار کند.
- پیامبر خدا(ص): هر که برای کسب درآمد حلال, خود را به رنج افکند, آمرزیده است.
- خداوند دوست دارد که بنده خود را در راه به دست آوردن روزی حلال خسته ببیند.
- امام صادق (ع): بنده آن زمان نزد خداوند گرامی تر است, که در صدد کسب درهمی (حلال) بر آید و نتواند به آن دست یابد.

کسب در آمد حلال واجب است.

- پیامبر خدا(ص): کسب در آمد حلال, بر هر مرد و زن مسلمانی واجب است.
- طلب روزی حلال, بعد از فرایض, واجب است.

- کسب درآمد حلال , بر هر مسلمانی واجب است .
- کار کردن برای کسب درآمد حلال , جهاد است .

تشویق به خوردن از دسترنج خود.

- پیامبر خدا(ص) : هر که از دسترنج خود بخورد مانند برق جهنده از صراط بگذرد.
- هر که از دسترنج خود بخورد , خداوند با نظر رحمت به او بنگرد و هرگز عذابش نکند.
- هر که از دسترنج حلال خود بخورد, درهای بهشت به رویش گشوده شود و از هر در که خواهد وارد شود.
- هر که از دسترنج خود گذران زندگی کند , روز قیامت در شمار پیامبران باشد و پاداش پیامبران بگیرد.
- امام صادق (ع) : امیر المؤمنین (ع) بیل می زد و کشاورزی و نهالکاری می کرد آن حضرت هزار بنده را از مال و دسترنج خود خرید و آزاد کرد.
- روایت شده است که مولایمان امیر المؤمنین (ع) وقتی از جهاد فراغت می یافت , به آموزش دادن مردم و داوری میان آنها می پرداخت و هرگاه این کارها را تمام می کرد در باغی که داشت مشغول کار می شد و در همان حال ذکر خدای جل جلاله می گفت .
- فضل بن ابی قره : خدمت امام صادق (ع) که در باغش مشغول کار بود رسیدم و عرض کردیم : خدا ما را فدای شما کند , اجازه بدهید ما برایتان کار کنیم یا غلامان این کار را انجام دهند حضرت فرمود : نه , مرا به حال خود بگذارید , زیرا دوست دارم خداوند عزوجل مرا در حال کار کردن و زحمت کشیدن برای کسب روزی حلال ببیند.

بار هزینه خود و خانواده را نباید به دوش دیگران انداخت .

- مفضل بن عمر : از برخی چیزهای دنیا در راه آخرت کمک بگیرید , زیرا شنیدم که امام صادق (ع) می فرمود : از برخی چیزهای دنیا در راه آخرت کمک بگیرید و سربار مردم نباشید.
- پیامبر خدا(ص) : ملعون است , ملعون است کسی که هزینه خانواده خود را تامین نکند.
- امام صادق (ع) : در گناه مرد همین بس که خانواده خود را بی سرپرست رها کند.

بی نیازی از مردم .

- امام علی (ع) , در وصیت به فرزند بزرگوارش حسن (ع) , فرمود : اگر توانی کاری کنی که از کسی جز خداوند نعمتی به تو نرسد , چنین کن , زیرا تو به قسمت خویش خواهی رسید و سهم و نصیب خود را خواهی گرفت , والبتّه روزی اندکی که از سوی پروردگار پاک رسد برتر و ارزشمندتر است از نعمت بسیاری که از آفریدگان او به تو رسد , گر چه همه چیز از اوست .

- عبد الاعلی و وابسته آل سام : در یک روز داغ تابستانی در یکی از راههای مدینه به امام صادق (ع) برخورد عرض کردم : فدایت شوم و با آن مقامی که نزد خدای عزوجل و قرباتی که با رسول خدا(ص) دارید در چنین روزی خود را به زحمت انداخته اید؟ فرمود : ای عبد الاعلی ! در طلب روزی بیرون آمده ام تا از امثال تو بی نیاز باشم .

تقدیر روزیها از حلال است .

- امام باقر(ع) : خداوند برای هرکسی روزی حلالی مقرر داشته که به سلامت به او خواهد رسید از طرف دیگر روزی حرام نیز در دسترس او قرار داده است که اگر انسان روزی خود را از آن حرام به دست آورد خداوند در عوض روزی حلالی را که برای او مقدر کرده است از او باز خواهد داشت و غیر از این دوروزی (حلال مقدر و حرام در دسترس) روزیهای فراوان دیگری نیز نزد خداوند هست .
- امام علی (ع) وارد مسجد شد و به مردی فرمود : مواظب این استر من باش ، اما او دهنه استرا را آورد و آن را با خود برد علی (ع) بعد از تمام کردن نماز از مسجد بیرون آمد و دو درهم در دست گرفته بود تا به آن مرد پاداش دهد ، اما دید استر به حال خود رهاست آن دو درهم رابه یکی از غلامان خود داد که دهنه ای بخرد غلام به بازار رفت و دهنه مسروقه را در آن جا دید و به دو درهم خرید و نزد آقایش برگشت و علی (ع) فرمود : ((بنده به سبب بی صبری و خودش را از روزی حلال محروم می کند و بیشتر از روزی مقدر هم نصیبش نمی شود)).
- پیامبر خدا(ص) : هر بنده ای که از حلال شرم کند، خداوند او را به حرام گرفتار سازد.
- در حدیث معراج ، می فرماید : بر گروهی گذشتم که در برابرشان سفره هایی از گوشت پاکیزه و سفره هایی از گوشت ناپاک بود ، اما آنها از گوشتهای ناپاک می خوردند و به پاکیزه دست نمی زدند پرسیدم : ای جبرئیل ! اینها کیستند؟ گفت : اینها کسانی هستند که مال حرام می خورند و حلال را فرو می گذارند.

روزی حلال قوت برگزیدگان (خدا) است .

- احمد بن محمد بن ابی نصر : به ابوالحسن (رضا(ع)) عرض کردم : فدایت شوم ! من دعا می کنم که خدای عزوجل مرا روزی حلال دهد حضرت فرمود : می دانی حلال چیست ؟ عرض کردم : فدایت شوم ، تا جایی که مامی دانیم ، کاسبی پاک و بی غل و غش حضرت فرمود : علی بن الحسین (ع) می فرمود : روزی حلال قوت برگزیدگان (خدا) است ، اما تو در دعای خود بگو : خدایا! از روزی فراخت به من عطا کن .

بهترین روزی آن است که انسان را کفایت کند.

- پیامبر خدا(ص) : خوشا به حال کسی که مسلمان باشد و زندگیش به قدر کفاف .

- خدایا! به محمد و خاندان محمد و به کسی که محمد و خاندان او را دوست دارد , پاکدامنی و روزی به قدر کفاف عطا فرما و به هر که محمد و آل

محمد را دشمن دارد مال و فرزند روزی کن .

- ای اباذر! من دعا کردم که خداوند جل ثناءه روزی دوستدار مرا به قدر کفاف عطا کند و به دشمن من مال و فرزند زیاد دهد.

- بار خدایا! کسی را که به تو ایمان آورد و به رسالت من گواهی دهد شیفته دیدارت گردان و قضا و قدرت را بر او آسان فرما و از دنیا بهره اندکی

نصیب او کن و آن را که به تو ایمان نیاورد و به رسالت من گواهی ندهد , شیفته دیدار خودت مگردان و قضا و قدرت را بر او آسان مکن و از دنیا

بهره زیادی عطایش فرما.

- هرگاه خواستید برای یک نفر یهودی و مسیحی دعا کنید بگویید : خدا مال و فرزندان را زیاد کند.

- بهترین روزی آن است که به قدر کفایت باشد.

- امام علی (ع) - در دعای خود - : خدایا! با توانگری (بخشیدن به من) آبرویم را نگه دار و به تنگدستی حرمتم را از بین ببر تا (بر اثر تنگدستی)

از روزی خواران تو روزی خواهم و دست ترحم به سوی بندگان بدکردار تو دراز کنم و ناچار شوم از کسانی که به من چیزی می بخشند ستایش کنم

و از کسانی که نمی بخشند نکوهش نمایم , حال آن که در پس اینها بخشیدن و نبخشیدن به دست توست و تو بر همه چیز توانایی .

- امام سجاد(ع) - بخشی از دعای آن حضرت در زمینه خویهای نیک و رفتارهای پسندیده - : خدایا! مرا بی نیاز کن و روزیت را بر من گشایش ده و به

انتظار کشیدن (برای روزی) گرفتارم مفرما.

- نیز در همان دعا - : تاج بی نیازی بر سرم نه و حسن ولایت و سرپرستی را نصیبم فرما و هدایت درست و حقیقی را ارزانیم دار و بر اثر توانگری

گمراهم مساز و زندگی آسوده و بی رنج را به من عطا فرما و زندگیم را پر رنج و دشوار قرار مده .

- نیز در همان دعا - : با توانگری آبرویم را نگهدار و به تنگدستی حرمتم را از بین ببر که بر اثر آن از کسانی روزی بخواهم که روزی خوار تو

هستند و از بندگان پست و بدکردار تو عطا و بخشش طلبم و در نتیجه , به ستایش آن که به من بخشیده و نکوهش آن که از من دریغ کرده است

گرفتار شوم حال آن که بخشیدن و نبخشیدن در حقیقت به دست توست .

- پیامبر خدا(ص) : روزی اندک و بسنده بهتر است از روزی بسیار و بازدارنده (از یاد خدا).

بسندگی به کفاف .

- امام علی (ع) : آن کس که به اندازه کفاف بسنده کرد , به آسایش دست یافت و از زندگی آسان و خوشی برخوردار شد.

- امام صادق (ع) : در انجیل آمده است که عیسی (ع) عرض کرد : بار خدایا! صبح یک گروه نان جو و شب گروهی دیگر مرا

روزی فرما و بیش

از این روزیم مده که دچار طغیان شوم .

روستا.

روستا و نادانی .

- پیامبر خدا(ص) : ای علی ! در روستا سکونت مکن , زیرا که پیران روستا نادانند و جوانانش شرور و ددمنش اند و زنانش بی پرده و حجاب و عالم

در میان آنها چونان لاشه مرداری است در میان سگان .

- هر که در دین خدا ورع و پارسایی نداشته باشد , خداوند او را به سه چیز گرفتار سازد : یاجوانمرگش کند , یا به خدمتگزاری سلطان در آوردش , یا در روستاها اسکانش دهد.

- شش گروهند که به سبب شش خصلت , بی حساب به دوزخ روند و روستائیان به سبب جهل و نادانی .

- روستا آغلی از آغلهای دوزخ است و در آن نه حدی اجرا می شود , نه نماز جمعه ای و نه جماعتی کودکانشان شرور و مودی اند , جوانانشان

شیطان صفتند و پیرانشان نادانند , مؤمن در میان آن ها گندیده تر از لاشه مردار است .

فرستاده.

فرستاده هر کس بیانگر خرد اوست .

- امام علی (ع) : فرستاده تو ترجمان خرد توست و نامه ات گویاترین سخنگوی توست .

- فرستاده تو ترجمان خرد توست و تحمل کردنت نشانه بردباری تو.

- فرستاده تو ترازوی ذکاوت (یا نجابت) توست و خامه ات گویاترین سخنگوی تو.

- از میزان خردمندی و ادب فرستاده , به میزان خرد فرستنده پی برده می شود.

- پیامبر خدا(ص) : هر گاه پیکی نزد من فرستید , پیکی باشد خوش سیما و خوش نام .

نهی از کشتن فرستادگان .

- پیامبر خدا(ص) به دو فرستاده مسیلمه - : شما چه می گوئید؟

گفتند : ما همان می گوئیم که اومی گوید پیامبر فرمود : اگر نبود که فرستادگان , نباید کشته شوند هر آینه گردن شما را می زدم .

رشوه.

رشوه.

- امام علی (ع) : پیشینیان شما از این رو به هلاکت و تباهی در افتادند که مردمان را از حق (شان) باز داشتند و آنان (ناچار با رشوه) آن را خریدند و آنان را به ارتکاب باطل و نادرستی واداشتند و مردم هم از آن پیروی کردند.

- و شما می دانید که مسؤول و زمامدار ناموس و جان و غنایم (و اموال) و احکام و پیشوایی مسلمانان , نباید شخصی بخیل باشد و نه در حکم و داوری رشوه گیر باشد که در این صورت حقوق را ضایع و پایمال می کند و حق را به حقدار نمی رساند.

رشوه گرفتن حرام است .

- پیامبر خدا(ص) : ای علی ! بهای فروش مردار و سگ و شراب و کابین زن بدکاره و رشوه ستاندن در قضاوت و مزد پیشگوحرام است .

- امام علی (ع) , درباره آیه ((بسیار حرام خوارند)) , فرمود : اینان کسانی هستند که مشکل برادر (دینی) خود را بر طرف می سازند و سپس هدیه او را می پذیرند.

- امام صادق (ع) : رشوه گرفتن در قضاوت , از مصادیق حرام خواری است .

رشوه گرفتن کفر است .

- امام صادق (ع) : رشوه در قضاوت , کفر ورزیدن به خداست .

- پیامبر خدا(ص) : از رشوه گرفتن دوری کنید که آن کفر محض است و رشوه گیر بوی بهشت را استشمام نمی کند.

- امام صادق (ع) : ای عمار! رشوه گرفتن در احکام و داوری ها کفر ورزیدن به خدای بزرگ و پیامبر اوست .

نکوهش رشوه دهنده و رشوه گیر و واسطه .

- پیامبر خدا(ص) : لعنت خدا بر رشوه دهنده و رشوه گیرنده .

- خدا لعنت کند کسی را که در کار قضاوت رشوه دهد و رشوه گیرد.

- خدا لعنت کند رشوه دهنده و رشوه گیرنده و واسطه میان آن دو را.

- خدا لعنت کند رشوه دهنده و رشوه گیرنده و دلال میان آن دو را.

- رشوه ده و رشوه ستان در آتشند.

شیرخوارگی کودک .

شیر خوارگی کودک .

قرآن .

((و مادرانی که بخواهند شیردادن به فرزندان خود را کامل سازند , دو سال تمام شیرشان بدهند)).

((آدمی را درباره پدر و مادرش سفارش کردیم مادرش به او حامله شد و هر روز ناتوانتر می شد و پس از دو سال از شیرش

بازگرفت و سفارش

کردیم که : مرا و پدر و مادرت را شکر گوی که سرانجام تو نزد من است .))

- پیامبر خدا(ص) : برای کودک , شیری بهتر از شیر مادرش نیست .

- امام علی (ع) : بنگرید که چه کسی فرزندان شما را شیر می دهد , زیرا کودک با شیر رشد می کند.

- همچنان که در کار ازدواج دست به گزینش می زنید , برای شیر دادن (کودک خود) نیز گزینش کنید , زیرا شیر طبایع را تغییر می دهد.

- امام باقر(ع) : برای شیر دادن کودک خود دایه خو بروی استخدام کن و از دایه های زشت دوری کن , زیرا شیر (ویژگیهای مادر را به فرزند)

سرایت می دهد.

- بر شما باد به (انتخاب) دایگان پاکیزه و زیبا (برای شیر دادن فرزندان) , زیرا شیر اثر می گذارد.

دایه های ناشایسته .

- امام علی (ع) : کودکان خود را از شیر زنان بدکاره و دیوانه دور نگه دارید , زیرا شیر اثر می گذارد .

- زنان کم خرد را به دایگی انتخاب نکنید , زیرا شیر بر طبیعت انسان چیره می شود (و اثر می گذارد).

- پیامبر خدا(ص) : زنان کم خرد و زنان مبتلا به ضعف و آبریزش چشم را به دایگی (کودک خود) مگیرید , زیرا شیر اثر می گذارد.

- زنان کم خرد را به دایگی برنگزینید , زیرا فرزند با شیر رشد می کند.

- امام باقر(ع) : شیر زن یهودی و نصرانی و مجوسی را بر شیر زنازاده ترجیح می دهم .

- برادر امام کاظم (ع) , علی بن جعفر , از آن حضرت پرسید اگر زنی فرزند نامشروعی بزاید آیا شایسته و مناسب دایگی هست ؟

حضرت فرمود : نه شیر او مناسب است و نه شیر دخترش که از طریق نامشروع زاده شده است .

- امام صادق (ع) : زن مجوسی را برای شیر دادن فرزندت انتخاب نکن , اما زن یهودی و مسیحی اشکالی ندارد به شرط آن که شراب نخورند و از

این کار بازداشته شوند.

- شیر دایه یهودی و مسیحی بهتر از شیر دایه ناصبی (دشمن اهل بیت (ع)) است .

خرسندی ۱ ((خرسندی به قضای الهی)).

خرسندی .

قرآن .

((خداوند از آنان خرسند است و آنان از او خرسندند آنان حزب خدایند بدانید که همانا حزب خدا رستگارانند)).

((پاداش آنان نزد خداوند بهشتیهای ماندگاری است که از زیر آنها رودها جاری است و برای همیشه در آنها جاویدانند خداوند از آنان

خشنود است و آنان از خدا خشنودند این برای کسی است که از پروردگارش بترسد)).

- امام حسن (ع) : هر که به حسن انتخاب خداوند تکیه کند ، جز آن وضعی را که خدا برایش برگزیده است آرزوی داشتن وضعی دیگر نکند.

- امام صادق (ع) : رسول خدا(ص) درباره هیچ رخداد و پیشامدی نمی گفت کاش جز این اتفاق می افتاد.

- امام علی (ع) : رضایت نیکو همنشینی است .

- پیامبر خدا(ص) : خدا را با خرسندی عبادت کن و اگر نتوانستی چنین باشی ، پس در صبر و شکیبایی در برابر امور ناخوشایند خیر فراوان است

- امام علی (ع) : هر که از زمانه بنالد گله و ناله او به درازا کشد.

- ناملایمات و رنج ها را تحمل کن تا همواره خرسند باشی .

- هر گاه آن نشد که تو می خواهی از وضعی که داری دلگیر مباش .

- هر گاه آن نشد که تو می خواهی ، آن چه را هست بخواه .

- امام صادق (ع) : ما خاندانی هستیم که آنچه را برای دوستان خود دوست داریم از خدایم خواهیم و خدا به ما عطا می کند و هر گاه آنچه را ما برای

دوستان خود ناخوش می داریم خداخوش بدارد به آن خرسندیم .

خرسندی در راس طاعت خداست .

- امام صادق (ع) : خرسندی به آنچه خدا می کند ، چه خوشایند بنده باشد یا ناخوشایند او ، در راس فرمانبری از خداست .

- شکیبایی و راضی بودن نسبت به آنچه خدا می کند ، خواه خوشایند بنده باشد یا ناخوشایند او ، در راس عبادت خداست و هیچ بنده ای در پیشامدهای

خوشایند و ناخوشایند از خدا خرسند نباشد مگر آن که برایش خیری باشد.

خرسندی بالاترین درجه یقین است .

- امام سجاد(ع) : بالاترین درجه زهد پایین ترین درجه ورع است و بالاترین مرتبه ورع کمترین درجه یقین است و بالاترین درجه یقین پایین ترین

درجه خرسندی (از خدا) است .

- راضی بودن به قضای ناخوشایند(خدا) از بالاترین درجات یقین است .

- راضی بودن به (قضای) ناگوار(خدا) و بالاترین درجه پرهیزگاران است .

خرسندی و ایمان .

- امام حسن (ع) : مؤمنی که از قسمت خود ناخشنود باشد و منزلت و وضعیت خود را ناچیز شمارد در حالی که حاکم بر او (و تعیین کننده

سرنوشتش) خداست ، چگونه می تواند مؤمن باشد (و ادعای ایمان کند)؟

۱. امام صادق (ع) : بدانید که هیچ بنده‌ای از بندگان خدا مؤمن نباشد مگر آن گاه که به هر خوب و بدی و خوشایند و ناخوشایندی که از خدا به او می‌رسد راضی باشد.
۲. امام باقر (ع) ، درباره آیه ((سوگند به پروردگار تو که ایمان نداشته باشند مگر آن گاه که تو را داور قرار دهند)) ، فرمود : (منظور) تسلیم و خرسندی به قضای خداست .
۳. امام علی (ع) : سزاوارترین چیزها به ایمان راستین ، رضا و تسلیم (در برابر قضای الهی) است .
۴. اگر ایمان خود را استوار کرده‌ای ، پس به آنچه به زیان تو و به سود تو حکم (و مقدر) شده است راضی باش و به هیچ کس جز خدای سبحان امید مبنده و منتظر آن چیزی باش که دست تقدیر برای تو آورد.
۵. رضا ، خوش همنشینی است برای ایمان .

معنای خرسندی .

۱. پیامبر خدا(ص) - به جبرئیل - : معنای خرسندی چیست ؟
- جبرئیل گفت : آن که خرسنداست ، از آقای خود خشم و ناخشنودی به دل نمی‌گیرد ، خواه به چیزی از دنیا برسد یا نرسد ، و به کار اندک خود نیز رضایت نمی‌دهد.

آنچه خرسندی می‌آورد.

۱. امام صادق (ع) : خداشناسترین مردم خشنودترین آنها به قضای خداست .
۲. امام علی (ع) : ریشه خرسندی ، حسن اعتماد به خداست .
۳. چگونه به قضا (ی خدا) خرسند می‌شود کسی که یقین راستین ندارد.
۴. خرسندی ، میوه یقین است .

ثمرات خرسندی .

۱. پیامبر خدا(ص) : هرگاه خدا بنده‌ای را دوست بدارد مبتلایش گرداند ، اگر صبر کرد او را انتخاب می‌کند و اگر خرسند بود او را برای خود بر می‌گزیند.
۲. از دل‌های خود به خدا خشنودی دهید تا در روز فقر و تهیدستی خود به پاداش خدای تعالی دست یابید.
۳. امام حسن (ع) : من برای کسی که جز خرسندی (از خدا) در دلش خطوط نکند ، ضمانت می‌کنم که خدا را بخواند و دعایش مستجاب شود.
۴. از معصومین (ع) در زیارت پنجم از زیارت‌های جامعه نقل شده است : و راهنمایی را درعمل و کردار من قرار ده و راضی

بودن به قضا و

قدرت را منتهای عزم و هدف من و عالی ترین همت و مقصد من قرار ده تا به (پشتوانه) دین خود از هیچ یک از خلق تو نترسم و با آن جز آخرتم را

نجویم و از او مدح و ستایش خود را نخواهم.

- امام علی (ع): هر که به عافیت زیر دست خود رضایت دهد از فرادستش سلامت روزی او شود.

- پیامبر خدا(ص): هر که از دنیا به اندازه ای که او را کفایت می کند خرسند باشد کمترین چیز دنیا او را بس باشد.

- امام صادق (ع): به آنچه خدا برای تو قسمت کرده خرسند باش و توانگر و بی نیاز خواهی بود.

- پیامبر خدا(ص): به قسمت خدا راضی باش و غنی ترین مردم خواهی بود.

- امام علی (ع): قناعت و خرسندی سر لوحه رضاست.

خرسندی و آسایش.

- امام علی (ع): هر که به آنچه خدا قسمت او کرده است خرسند باشد و تنش بیاساید.

- امام صادق (ع): خوشی و آسایش در خرسندی و یقین است و غم و اندوه در شک و ناخرسندی.

- امام علی (ع): شگفتا از این انسان! با رسیدن به چیزی که از دستش نمی رفت خوشحال می شود و برای از دست دادن چیزی که به آن نمی رسید

و اندوهگین می شود و حال آن که اگر می اندیشید در می یافت و می فهمید که کارش تدبیر شده است و روزی او مقدر گشته و به آنچه میسر اوست

بسنده می کرد و به آنچه برایش دشوار است نمی پرداخت.

- خرسند باش تا به آسایش دست یابی.

- هر که به روزی خدا خرسند باشد، برای آنچه از دستش رود اندوهگین نگردد.

- خرسندی غم و اندوه را می برد.

- خرسندی به قضا خوش اندوه زدایی است.

- گواراترین زندگی را کسی دارد که به آنچه خدا قسمت او کرده خرسند باشد.

نمره ناخرسندی.

- امام علی (ع): هر که راضی به قضانباشد کفر به دین او راه یابد.

- امام صادق (ع): هر که به آنچه خدای عزوجل قسمت کرده خرسند نباشد، (در واقع) خدای تعالی را در قضایش متهم کرده است.

- قضای خداوند در هر حال جاری می شود و بنابراین، کسی که به آن خرسند باشد ماجور است و کسی که از آن ناخرسند باشد خداوند اجرش را از

بین می برد.

- امام علی (ع): خدای سبحان امور را بر اساس قضای خود جاری می کند نه بر وفق پسند و خوشایند تو.

- خدای تعالی به داود(ع) وحی فرمود که: تو می خواهی و من می خواهم و آنچه تحقق می یابد خواست من است و پس اگر

در برابرخواست من

تسلیم باشی خواسته تو را برآورده سازم و اگر تسلیم خواسته من نشوی تو را در(راه) آنچه می خواهی به رنج در افکنم و سرانجام هم جز خواسته من تحقق نیابد.

خرسندی ۲ ((خشنودی خدای سبحان)).

موجبات خشنودی خدا.

قرآن .

((خداوند به مردان و زنان مؤمن بهشتیهایی را وعده داده است که در آنها رودها جاری است و (بهشتیان) در آنها جاویدانند و نیز خانه هایی نیکو در بهشتیهایی جاودان ولی خشنودی خدا از همه برتر است و این همان پیروزی بزرگ است)).
((آیا آن کسی که به راه خشنودی خدا می رود , همانند کسی است که موجب خشم او می شود و مکان او جهنم است که بدسرانجامی است ؟
)).

- امام علی (ع) : سه چیز است که بنده را به خشنودی خدا می رساند : استغفار زیاد , فروتنی و صدقه دادن زیاد.
- لقمان (ع) به فرزندش فرمود : فرزندم ! کسی که خشنودی خدا را بخواهد , نفس خود را زیادناخشنود می کند و هرکه نفس خویش را ناخشنود نکند خدا را خشنود نسازد.
- امام علی (ع) : هرکه بدن خود را ناخشنود سازد پروردگارش را خشنود کند و هرکه بدن خود را ناخشنود نکند پروردگارش را نافرمانی کرده باشد.

- امام سجاده (ع) : همانا خرسندترین شما نزد خداوند کسی است که خانواده خود را بیشتر در گشایش و رفاه قرار دهد.
- امام علی (ع) : خدای تبارک و تعالی چهار چیز را در دل چهار چیز نهفته است : خشنودی خود را در طاعتش نهفته است , پس هیچ طاعتی از او

را خرد مشمار , زیرا بسا که آن طاعت باخشنودی خدا همراه باشد و تو بی خبر باشی .
- بدانید که خداوند هرگز خشنود نخواهد شد از شما به چیزی که به سبب آن بر پیشینیانتان خشم گرفته و هرگز خشمگین نخواهد شد از شما به چیزی که به سبب آن از پیشینیانتان خشنود شده است .

- و شما را به پرهیزگاری سفارش کرد و آن را منتهای خشنودی خود و خواسته اش از بندگان خویش قرار داد.

- هیئات ! بهشت خدا را با فریب نمی توان از او گرفت و خشنودی او جز با طاعتش به دست نیاید.

- خشنودی خدای سبحان قرین طاعت اوست .

خشنودی خدا و خرسندی به قضا.

- روایت شده است که موسی (ع) گفت: پروردگارا! مرا به کاری راهنمایی کن که هرگاه به آن عمل کنم خشنودی تو را به دست آورم پس، خداوند

به او وحی فرمود که: ای پور عمران! همانا خشنودی من در ناخشنودی توست و تو طاقت این را نداری موسی (ع) گریه کنان به سجده افتاد

و عرض کرد: پروردگارا! تو مرا به افتخار سخن گفتن (با خودت) سرافراز کردی و پیش از من با هیچ بشری سخن نگفتی و حالا مرا به کاری

که بدان سبب به خشنودی تو نایل آیم رهنمون نمی شوی؟

پس، خداوند به او وحی فرمود: همانا خشنودی من در خرسندی تو به قضای من است.

- موسی (ع) عرض کرد: ای پروردگار! مرا به کاری که خشنودی تو از من در آن است راهنمایی فرما تا بدان عمل کنم؟

خداوند به او وحی فرمود که همانا خشنودی من در ناخشنودی توست و تو بر آنچه ناخوشش داری صبر نتوانی کرد موسی عرض کرد: پروردگارا!

مرا به آن کار راهنمایی فرما خداوند فرمود: خشنودی من در خرسندی تو به قضای من است.

نشانه های خشنودی خدا.

- روایت شده است که موسی (ع) گفت: پروردگارا! مرا از نشانه خشنودی خود از بنده ات خبر ده خدای تعالی به او وحی فرمود: هرگاه دیدی که

من بنده ام را برای طاعت خود آماده و از معصیتم روی گردان می کنم، این نشانه خشنودی من است.

- پیامبر خدا(ص): نشانه خشنودی خدا از خلقش ارزانی نرخواه و دادگری فرمانروایشان است و نشانه خشم خدا بر خلقش، ستمگری فرمانروایشان

و گرانی نرخواهست.

- امام علی (ع): نشانه خشنودی خدای سبحان از بنده، خرسندی اوست به آنچه خدای سبحان به سود و زیان او مقدر فرموده است.

- در حدیث معراج آمده است: هر که برای خشنودی من عمل کند سه خصلت با او همراه کنم: شکری را به او بشناسانم که با جهل آمیخته نباشد

و ذکری را که با فراموشی نیامیخته باشد و محبتی را که محبت مخلوقات را بر محبت من ترجیح ندهد.

خشنودی خلق و ناخشنودی خالق.

- پیامبر خدا(ص): هر که خشنودی مردم را با چیزی طلبد که خدا را ناخشنود می کند، به جای ستایش مردم نکوهش آنان نصیبش شود و هر که

طاعت خدا را بر خشم مردم ترجیح دهد خداوند او را از دشمنی هر دشمنی و حسادت هر حسودی و تجاوز هر تجاوزگری ننگه دارد و خدای

عزوجل یاور و پشتیبان او باشد.

- امام هادی (ع): هر که از خدا بترسد مردم از او بترسند و هر که خدا را فرمان برد مردم از او فرمان برند و هر که آفریدگار را اطاعت

کند به

ناخشنودی آفریدگان اعتنایی نورزد و هر که آفریدگار را ناخشنود کند، سزاوار است که خشم و ناخشنودی آفریدگان بر او فرود آید.

- امام حسین (ع): هر که خشنودی خدا را با ناخشنودی مردم بطلبد، خداوند او را از امور مردم بی نیاز کند و هر که خشنودی مردم را با

ناخشنود کردن خدا بجوید، خداوند او را به مردم واگذارد والسلام.

- امام علی (ع): در نامه خود به محمد بن ابی بکر، فرمود: اگر بتوانی کاری کنی که برای خشنودی آفریده‌ای از آفریدگان خدا پروردگارت را

ناخشنود نکنی، چنین کن، زیرا (خشنودی) خدا جانشین هر خشنودی هست اما هیچ چیز جایگزین خشنودی خدا نمی شود.

- پیامبر خدا (ص): هر که برای جلب خشنودی مخلوقی، آفریدگار را ناخشنود کند، خدای عزوجل آن مخلوق را بر او مسلط گرداند.

- هر که بخواهد ستایشهای مردم را با معصیتهای خدا به دست آورد، ستاینده او به نکوهنده اش تبدیل شود و هر که با ناخشنود کردن خدا مردم را

خشنود کند، خداوند او را به آنان واگذارد و هر که با ناخشنودی مردم خدا را خشنود کند، خداوند او را از شر و گزند آنان ننگه دارد و هر که رابطه

میان خود و خدا را نیکو گرداند، خداوند آنچه را میان او و مردم است کفایت کند.

- امام رضا (ع): هر که برای خشنودی حکمرانی، خدا را ناخشنود سازد، از دین خدا خارج شده است.

- امام جواد (ع): ناخشنودی کسی که ستم خشنودش می کند، به تو زیان نرساند.

دشواری به دست آوردن خشنودی مردم.

- علقمه نزد امام صادق (ع) از زبان مردم گله و شکایت کرد حضرت فرمود: همانا خشنودی مردم را نتوان به دست آورد و جلوزبانهایشان را

نتوان گرفت، چگونه در امان مانید از چیزی (زبان مردم) که پیامبران و فرستادگان و حجت‌های خدا (ع) از آن در امان نماندند؟

مگر به پیامبر ما محمد (ص) نسبت شاعری و دیوانگی ندادند و بیش از اینها درباره اوصیا گفتند زبان‌هایی که درباره خداوند بلند مرتبه سخنانی می

گویند که شایسته ذات اونیست چگونه از اظهار سخنان ناخوشایند درباره شما خودداری می کنند؟

- امام علی (ع)، در وصیت به فرزند خود حسن (ع)، می فرماید: رها کن این مردم را، مردمی که اگر عالم باشی به تو ایراد می گیرند و اگر

جاهل باشی راهنمایت نمی کنند، اگر در طلب علم برآیی می گویند: خود را به زحمت و نکته بینی واداشته است و اگر از طلب علم دست بکشی

می گویند: ناتوان و کودن است اگر در عبادت پروردگارت تاکید و استواری به خرج دهی می گویند: خودنما و ریاکار است

و اگر سکوت اختیار کنی می گویند: از سخن گفتن عاجز است و اگر سخن بگویی می گویند: پرگوست اگر انفاق کنی می گویند: اسرافکار است و اگر صرفه جویی کنی می گویند: خسیس است اگر به آنچه آنها دارند نیازمند شوی از تو می برند و به بدگوییت می پردازند و اگر به آنان اعتنایی نکنی تکفیرت می کنند این است خصوصیت مردم زمانه تو.

نرمی.

ارزش نرمی.

- قرآن .
- ((به سبب رحمت خداست که تو با آنها چنین نرم هستی اگر تندخو و سخت دل می بودی از گرد تو پراکنده می شدند پس بر آنها ببخشای و برایشان
- آمزش بخواه درکارها با ایشان مشورت کن و چون قصد کاری کنی بر خدای توکل کن که خدا توکل کنندگان را دوست دارد)).
- ((اگر بعضی از مردان و زنانشان را به چیزی بهره ور ساخته ایم تو بدان چشم مدوز و غم آن را مخور و در برابر مؤمنان فروتن باش)).
- ((بندگان خدای رحمان کسانی هستند که در روی زمین به فروتنی راه می روند و چون جاهلان آنان را مخاطب سازند به ملایمت سخن گویند)).
- پیامبر خدا(ص) : نرمی میمنت دارد و درشتی شوم است .
- نرمی با هیچ چیز همراه نشد جز این که آن را آراست و از هیچ چیز برداشته نشد , مگر این که آن را زشت کرد.
- نرمی با چیزی همراه نشد مگر این که آن را آراست .
- نرمی نیمی از معیشت است .
- امام کاظم (ع) : نرمی نیمی از زندگی است .
- پیامبر خدا(ص) : اگر نرمی مخلوقی دیدنی بود در میان آفریده های خدا زیباتر و نیکوتر از آن وجود نداشت .
- امام علی (ع) : نرمی با پیروان ازبزرگواری طبع است .
- پیامبر خدا(ص) : هیچ دو نفری با هم رفاقت نکنند جز این که اجر آن کس بیشتر و نزد خدای عزوجل محبوبتر است که با رفیقش نرمتر باشد.
- هرگاه خداوند خیر خانواده ای را بخواهد باب نرمی را به روی آنان بگشاید.
- به هر که بهره اش از نرمی داده شود بهره اش از خیر دنیا و آخرت داده شده باشد.
- خردمندترین مردم با مداراترین آنها با مردم است .
- ما جماعت انبیا به مدارا کردن با مردم فرمان داریم , همچنان که به بر پاداشتن فرایض ماموریم .
- امام علی (ع) : نرمی کلید کامیابی است .

- بر تو باد به نرمی که آن کلید درستی و خوی خردمندان است .

- در نامه خود به یکی از کار گزارانش ، می فرماید : و درشتی را با پاره ای نرمی درهم آمیز و هر جا نرمی مناسب تر باشد نرمی نشان بده ((۱))

اهمیت دادن به رفیق .

- امام علی (ع) : پیش از راه درباره همراه پرس و جو کن .

- رفیق را رفیق گفته اند ، چون در راه درستی دینت تو را همراهی می کند پس ، هر که در راه درستی دینت تو را یاری کرد او رفیقی مهربان است .

- در تنگنا و پریشان حالی است که حسن مساعدت و همیاری رفیق معلوم می شود.

- رفیقی نیک روش نباشد آن که یار و رفیقش را به جدال کردن با خود وا دارد.

- عمل ، رفیق شخص بایقین است .

- رفیق خود را عملت قرار ده و دشمنت را آرزویت .

- بدانید که هر کس از خدا بترسد خداوند برای بیرون شدن و رهائیش از فتنه ها و گمراهیهای قرار دهد و در تاریکیها نوری و او را در آنچه که می

خواهد (بهشت) جاویدان سازد و در جایگاهی با کرامت نزد خود جایش دهد ، در سرایی که (خداوند) آن را برای خویش برگزیده است و سایه آن

عرش خداست و روشنائیش جمال و سرور او و زائرانش فرشتگان او و همنشینانش پیامبران او.

- با اعمال خود (از یکدیگر) پیشی گیرید تا با همسایگان خدا در خانه او باشید ، کسانی که خداوند پیامبران خود را با آنان رفیق و همنشین کرده و

فرشتگانش را به دیدار آنها فرستاده است .

- از خداوند مقام شهیدان و همزیستی با سعادتمندان و همنشینی با پیامبران را مسالت داریم .

خداوند نرمخو است و نرمخویی را دوست دارد.

- امام باقر یا امام صادق (ع) : همانا خداوند نرمخو و مهربان است و نرمی را دوست دارد و از (نشانه های) نرمخویی او بیرون کشیدن کینه ها و ضدیتها

از دلهای شماس .

- امام باقر (ع) : همانا خدای عزوجل نرمخوست و نرمی را دوست دارد و به سبب نرمی و ملایمت آن می دهد که با درشتی نمی دهد.

- پیامبر خدا (ص) : خداوند نرمی و ملایمت را دوست دارد و در راه آن کمک می کند ، پس هرگاه مرکبهای لاغر سوار شدید آنها را در باراندازهایشان

استراحت دهید و اگر زمین خشک و بی گیاه بود از آن به شتاب بگذرید اما چنانچه سر سبز و پر علف بود آنها را در

باراندازهایشان نگه دارید.

- ای عایشه ! همانا خداوند نرمخو و مهربان است و نرمی را دوست دارد و به سبب نرمی آن می دهد که با درشتی و جز آن نمی دهد.

- خدای عزوجل نرم و مهربان است و نرمی را در هر کاری دوست دارد.

نرمی و ایمان .

- امام باقر(ع) : هر که را نرمی قسمت شود ایمان نیز قسمتش شود.

- هر چیزی را قفلی باشد و قفل ایمان نرمی است .

- امام علی (ع) : هر دین و آیینی را خویی است و خوی ایمان نرمی است .

نرمی در عبادت .

- امام علی (ع) : برای عبادت کردن نفس خود را بفریب و با آن ملایمت کن و به زور (به عبادت) وادارش مکن و در زمان فراغت و نشاطش او

را به عبادت گیر , مگر در عباداتی که بر تو واجب گشته است که در این صورت باید آنها را به موقع انجام دهی و بر آنها مواظبت کنی .

- امام صادق (ع) : زمانی که جوان بودم در عبادت سخت می کوشیدم پدرم به من فرمود : فرزندم ! کمتر از آنچه می بینم عبادت کن , زیرا

خداوند عزوجل اگر بنده ای را دوست داشته باشد به عبادت اندک او خرسندمی گردد.

- پیامبر خدا(ص) : از ژرفیابی و سختگیری در دین پرهیزید , زیرا خداوند آن را آسان قرار داده است پس , از دین آنچه توانش را دارید برگزید ,

چه اینکه خداوند کار خوب اما مستمرا , هرچند اندک باشد , دوست دارد.

- همانا این دین استوار است , پس با ملایمت در آن وارد شوید و عبادت خدا را بر بندگان خدا تحمیل نکنید که در آن صورت به سوار درمانده ای می

مانید که نه سفری را پیموده و نه مرکبی (با نشاط) به جا گذاشته است .

ثمرات نرمی .

- پیامبر خدا(ص) : همانا در نرمی فزونی و برکت است و کسی که از نرمی محروم باشد از خیر محروم شود.

- امام صادق (ع) : هر که در کارهای خود ملایمت داشته باشد , به آنچه از مردم می خواهد دست یابد.

- امام حسین (ع) : هر که فکرش به جایی نرسد و در چاره یابی درماند نرمی (گشایش مشکل) او باشد.

- امام علی (ع) : نرمی , به آشتی می انجامد.

- نرمی , کلید درستی و خوی خردمندان است .

- نرمی دشواریها را آسان و چاره های سخت را ساده می سازد.

- نرمی , بارور کننده صلاح و نشان کامیابی است .

- امام صادق (ع) : اگر می خواهی گرامی باشی نرم باش و اگر می خواهی خوار شوی خشن باش .

نرمی کن تا با تو نرمی شود.

- امام سجاده (ع) : آخرین سفارشی که خضر به موسی بن عمران (ع) کرد این بود : هیچ کس در دنیا با کسی نرمی نکند مگر آن که خداوند عزوجل در روز قیامت با او نرمی کند.
- پیامبر خدا (ص) : نرمی در راس حکمت است خدایا! هر که کار گزار امری از امور امت من شود و با آنان نرمی کند , تو با او نرم باش و هر که بر آنان سخت گیرد , تو بر او سخت گیر.

نرمی نابجا.

- امام علی (ع) : هرگاه به جای نرمی خشونت لازم باشد , خشونت (عین) نرمی است , بسادارو که (مایه) درد و بیماری باشد و بسا درد و بیماری که خود دارو باشد.

مراقبت .

مراقبت و نظارت خدا.

قرآن .
(و خداوند مراقب هر چیزی است)
(خداوند مراقب شماست)
(ای قوم من ! شما همچنان که هستید به کار خویش مشغول باشید و من هم به کار خویش مشغول می شوم بزودی خواهید دانست که آن عذاب خوار کننده بر چه کسی فرود می آید و چه کسی دروغگوست منتظر بمانید , من نیز با شما نظاره گرم)
- امام علی (ع) , در دعایی که به کمال تعلیم داده , می فرماید : به آن قدرتی که مقدر کرده ای از تو مسالت دارم که بر من ببخشایی هر جرمی را که در این شب و در این لحظه مرتکب شده ام و هر گناهی را که به کرام الکاتبین فرموده ای آن را ثبت کنند و آنها را به حفظ اعمال من گماشته ای و همراه جوارح من شاهد بر من قرارشان داده ای و خود نیز ناظر بر من و شاهد آنچه از نگاه آنها مخفی مانده بوده ای .

مراقبت ونظارت فرشتگان واعضای بدن .

قرآن .
(هیچ کلامی نمی گوید مگر آن که در کنار آن مراقبی حاضر و آماده است)

- امام علی (ع) : بدانید ای بندگان خدا که دیده بانانی از وجود شما و جاسوسانی از اعضای بدن شما و نگهبانان صادقی بر شما گماشته شده اند
 که اعمال شما و شمار نفسهایتان را ثبت می کنند سیاهی شب تار (اعمال) شما را از دید آنها پوشیده می دارد و نه دروازه محکم و بسته و شما را از آنان مخفی می کند.
 - روز خود را به سخنان و رفتارهای بیهوده مگذرانید، زیرا شما را نگهبانانی است که (رفتار و گفتار) شما و ما را ثبت می کنند.

تشویق به مراقبت نفس .

- امام علی (ع) : از خود مراقب و نگهبانی بر خود بگمار و از دنیای خویش برای آخرت بهره ای بگیر.
 - پیامبر خدا (ص) : دلهايتان را به مراقبت عادت دهید و زیاد بیندیشید و عبرت بگیرید.
 - امام علی (ع) : سزاوار است که آدمی نگهبان نفس خود و مراقب دل و نگهدار زبان خویش باشد.
 - امام صادق (ع) : خودت بار خودت رابه دوش کش و اگر چنین نکنی ، کسی دیگر بار تو را به دوش نکشد.

تشویق به در نظر داشتن خدا.

- امام صادق (ع) : از موعظه های خدای تبارک و تعالی به عیسی (ع) این بود : ای عیسی ! هر جا هستی مرا در نظر داشته باش .
 - امام علی (ع) : خوشا به حال کسی که پروردگارش را در نظر داشته باشد و از گناه خویش بترسد.
 - پیامبر خدا (ص) به ابوذر فرمود : خدا را بپای تا خدا تو را بپاید و خدا را در نظر داشته باش ، تا او را در برابر خود بیایی .
 - امام علی (ع) : خدا رحمت کند کسی را که پروردگار خویش را بپاید و از گناه روی گرداند و با هوای نفس خود بستیزد و آرزویش را دروغ شمارد و بر نفس خود مهار تقوا زند پیوسته بیندیشد ، زیاد شب زنده داری کند ، از دنیادل برکند یاد معاد دل او را آرام و استوار گرداند و بستر خود را بر چیند و بالینش را رها کند و (برای عبادت) برخیزد در نهان در برابر پروردگارش خاشع باشد ، اشکش ریزان و دلش ترسان باشد به اندازه
 کفاف خرسند و قانع باشد ، اسرارش را کمتر فاش سازد و به کمتر از آنچه می داند بسنده کند.
 - خدا رحمت کند بنده ای را که مراقب گناه خود باشد و از پروردگارش بترسد.
 - خدا رحمت کند مردی (بنده ای) را که سخن حکیمانه ای بشنود و پذیرایش شود و به راه راست فرا خوانده شود پس به آن نزدیک گردد و کمر بند راهنمایی را بگیرد و نجات یابد پروردگارش را در نظر داشته باشد و از گناه خویش بترسد.

اهتمام ورزیدن به مواظبت بر اوقات .

- امام صادق (ع) : هیچ روزی بر فرزند آدم نیاید جز این که آن روز بگوید : ای پسر آدم ! من روزی نو هستم و بر تو گواهم ، پس به وسیله من کار نیک کن و در من نیکی به جای آر ، تا در روز قیامت به سود تو گواهی دهم ، چه ، دیگر مرا هرگز نخواهی دید.

- چون روز از راه رسد گوید: ای پسر آدم! در این روز کار نیک انجام ده تا در روز قیامت نزد پروردگارت به سود تو گواهی دهم، زیرا

پیش از این من نزد تو نیامدم و در آینده هم نزدت نخواهم آمد شب نیز چون از راه رسد مانند همین سخن را بگوید.

- امام علی (ع): هان! روزها سه روزند: روزی که گذشته و امیدی به آن نداری و روزی که مانده (زمان حال) و گریزی از آن نیست و روزی

که می آید و به آن اطمینان نداری دیروز پندم وعظه است و امروز غنیمت و فردا را نمی دانی از آن کیست.

- پیروز شد کسی که عمل امروز خود را درست کرد و کوتاهیهای دیروز خود را جبران نمود.

- امام صادق (ع): در برابر دنیا شکیا باشید که ساعتی بیش نیست آنچه از دنیا گذشته است نه دردی از آن می یابی و نه سروری و آنچه هنوز

نیامده است نمی دانی که چگونه خواهد بود همانا دنیا ساعتی است که تو در آن به سر میبری، پس در آن ساعت بر طاعت خدا شکیا باش و در ترک معصیت خدا بردبار.

هر که دو روزش برابر باشد.

- امام صادق (ع): هر که دو روزش برابر باشد مغبون است و هر که فردایش بدتر از امروزش باشد فریب خورده است و هر که کاستیهای

خود را بررسی نکند پیوسته در کاستی ماند و هر که کاستی اش ادامه یابد مرگ برایش بهتر است.

- امام علی (ع): هر که دو روزش برابر باشد مغبون است و هر که فردایش بدتر از دیروز اوست محروم است و هر که با وجود تامین دنیايش و

به زیان آخرت خود اهمیتی ندهد هلاک است و هر که به کاستی وجود خود رسیدگی نکند خواهشهای نفس بر او چیره شود و هر که در کاستی باشد مرگ برایش بهتر است.

- امام کاظم (ع): هر که دو روزش برابر باشد، مغبون است و هر که امروزش بدتر از دیروزش باشد ملعون و از رحمت حق به دور است و هر که

در پی کسب ارزشهای وجود خود نباشد در کاستی به سر برد و هر که به سوی کاستی باشد، مرگ برای او بهتر از زندگی است.

آداب مراقبت.

- امام علی (ع): در سفارش به کمال، می فرماید: ای کمال! هیچ حرکت و رفتاری نیست مگر این که تو در آن به شناخت نیازمندی.

- امام سجاده (ع): سه چیز است که در هر مؤمنی وجود داشته باشد آن مؤمن در پناه خداست: هر که از جانب خود به مردم آن دهد که از آنان برای

خود می خواهد (و انتظار دارد) و مردی که دست و گامی پیش نهد مگر آن که بداند در طاعت خدا پیش نهاده یا در معصیت او و مردی که از برادر

خود عیبی نگیرد، مگر آن که پیشتر آن عیب را از خود دور کند.

فیض کاشانی می نویسد: ابو حامد غزالی می گوید: نخستین قدمی که شخص مراقب باید بردارد این است که ببیند آیا همت و حرکتش انگیزه خدایی

دارد یا نفسانی و کمترین نکته ای که در حرکات و رفتارهایش بر او مکشوف و معلوم می شود این است که رفتارش مباح اما بی حاصل است در این

صورت آن رفتار را او می گذارد، چرا که آن حضرت فرموده است: ((از نشانه های حسن اسلام آدمی این است که آنچه را بیهوده است ترک گوید)).

شمارش بدیها.

- امام علی (ع): بر خردمند است که بدیهای دینی و فکری و اخلاقی و تربیتی خود را شمارش کند و آنها را در سینه خویش یا به صورت نوشته گرد آورد و در راه از بین بردن آنها بکوشد.

تقسیم ساعات و اوقات.

- پیامبر خدا(ص): در صحف ابراهیم آمده است که خردمند، مادام که خردش از او گرفته نشده، باید ساعاتی را برای خود در نظر گیرد: زمانی

برای مناجات با پروردگارش عزوجل و زمانی برای حساب کشیدن از خویش و زمانی برای اندیشیدن در نعمتهایی که خدای عزوجل به وی ارزانی

داشته است و زمانی برای بهره مند ساختن نفس خود از حلال، زیرا این زمان کمکی است به آن سه زمان دیگر و مایه آسودگی و رفع خستگی دلها.

- امام کاظم (ع): سعی کنید اوقات خود را چهار قسمت نمایید: زمانی برای مناجات با خدا و زمانی برای کسب و کار و زمانی برای معاشرت با

برادران و افراد مورد اعتمادی که عیبهایتان را به شما گوشزد می کنند و در باطن خیر خواه شما هستند و زمانی برای بهره مند شدن از لذتهای غیر حرام.

- امام حسین (ع): از پدرم (ع) در مورد امور داخلی زندگانی پیامبر(ص) پرسیدم فرمود: هرگاه اراده می کرد به خانه می رفت و چون وارد منزل

می شد اوقات خود را به سه بخش تقسیم می کرد: بخشی را به خدا (عبادت) اختصاص می داد و بخشی را به خانواده اش و بخشی را به خودش

وقت مخصوص به خودش را نیز میان خود و مردم تقسیم می فرمود و خواص را می پذیرفت و مسائل و موضوعات را از طریق آنان به عامه

ارجاع می داد و چیزی از ایشان مضایقه نمی کرد و روش آن بزرگوار در این زمان اختصاص یافته به امت این بود که در پذیرفتن

به حضور و

اختصاص دادن مقدار زمان ملاقات به افراد، اهل فضل را به نسبت فضل و مقامی که در دین داشتند بر دیگری مقدم می داشت برخی از آنان یک

حاجت داشتند، برخی دو تا و برخی چندین حاجت.

- امام صادق (ع) : از اندرزه‌های لقمان به فرزندش این بود که فرزندم! از روزها و شبها و اوقات خود بخشی را به تحصیل علم اختصاص بده، زیرا

ضایعه ای چون ترک علم نیست.

- امام علی (ع) : مؤمن را سه وقت است : وقتی که در آن با پروردگار خود به راز و نیازی پردازد و وقتی که به حساب نفس خود می رسد و وقتی

که به لذتهای حلال و خوش می گذراند.

- مؤمن اوقات خود را به سه قسمت بخش می کند : زمانی که در آن با پروردگار خود به راز و نیاز می پردازد و زمانی که به تحصیل معاش دست

می یازد و زمانی که به لذتهای حلال و خوشایند می گذراند.

- پیامبر خدا (ص) : همانا در حکمت خاندان داود درسی است برای خردمند صاحب دل که نفس خود را جز در اوقات چهارگانه مشغول نسازد : وقتی

که در آن با پروردگار خویش مناجات کند و وقتی که در آن به حسابرسی نفس خود پردازد و وقتی که در آن به دیدار بابرادران و دوستانش که

خیرخواه اویند و عیبه‌ها و کاستیهایش را به وی گوشزد می کنند، بگذراند و وقتی که در آن نفس خود را با پروردگارش در اموری که حلال و خوشایند

است تنها گذارد، زیرا که این زمان کمکی است بر پرداختن به آن سه وقت دیگر.

- امام علی (ع) : همانا شب و روز توفرت کافی برای رسیدن به همه نیازهای نیست، پس آنها را میان کار و آسایش خود تقسیم کن.

- در نامه خود به مالک اشتر، می فرماید : بهترین اوقات هر روز و بیشترین بخش از آن را برای رابطه میان خود و خدا قرار ده، هر چند که اگر

در همه اوقات نیت پاک و درست باشد و مردم در امنیت و آسایش باشند، اوقات همه از آن خداست.

- امام سجاده (ع) - در دعایش به هنگام صبح و شام : بار خدایا! در هر ساعتی از ساعتهای این روز بهره ای از بندگانت و نصیبی از سپاسگزاریت و

گواه راستی از فرشتگانت برای ما قرار ده.

شروع کردن و پایان دادن کارها با خوبی.

- پیامبر خدا (ص) : هر کس آغاز روز خود را با خیر شروع کند و با خیر به پایانش برد، خداوند به فرشتگان خود فرماید : گناهانی را که در این بین

انجام داده است برای او ننویسد.

- امام سجاده (ع) : همانا فرشته گماشته بر بنده , در نامه اعمال او می نویسد پس در آغاز و پایان آن خیر (برفرشته) املا کنید تا ما بین آن بر شما بخشیده شود.

- ابوذر ره : روز تو (چون) شتر توست که اگر سر او را بگیری بقیه اش دنبال تو می آید , یعنی اگر روزت را با خیر آغاز کنی تا آخر آن در خیر به سر خواهی برد.

- امام علی (ع) : ای کمیل بن زیاد! هر روز نام خدا را ببر ولا حول ولا قوة الا بالله گوی و به خداتوکل نما و یاد ما کن و نام ما را ببر و بر ما درود فرست و به پروردگار ما , الله , پناه بر و بدین وسیله (بدی را) از خودت و آنچه به تو تعلق دارد دور کن تا به خواست خدا از شر آن روز ایمن باشی .

مراقبه و محاسبه .

- امام کاظم (ع) : از ما نیست کسی که هرروز به حساب نفس خود رسیدگی نکند اگر کار خوبی کرده باشد از خداوند فزونتر بخواهد و اگر کار بدی کرده باشد از خداوند آمرزش بخواهد و به درگاه او توبه کند.

- طلحه : یک روز مردی جامه خود را از تن درآورد و در میان شنهای داغ شروع به غلتیدن کرد , در حالی که با خود می گفت : بچش که عذاب دوزخ داغتر است آیا شب (چون) مرداری و روز بیکاره ؟

آن مرد در همین حال چشمش به پیامبر افتاد که در سایه درختی ایستاده بود پس خدمت آن حضرت آمد و عرض کرد : نفسم بر من چیره شد پیامبر به او فرمود : آیا چاره ای جز این کار نداشتی ؟

بدان که درهای آسمان برای تو گشوده شد و خداوند عزوجل به وجود تو بر فرشتگانش افتخار کرد آن گاه به اصحابش فرمود : از برادر خود توشه بستانید این شد که هر کس به او می گفت : فلانی برای من دعا کن .

- امام صادق (ع) : خوشا به حال بنده ای که برای خدا با نفس و هوای خویش جهاد کند هر که سپاه هوی و هوس خویش را شکست دهد به خشنودی خدا دست یابد و هر که خردش با کوشش و شکستگی و فروتنی بر بساط خدمتگزاری به خدا برنفس اماره اش چیره شود , به پیروزی بزرگی دست یافته باشد میان بنده و خدای تعالی حجابی ظلمانی تر و وحشتناکتر از نفس و هوای نفس نیست و برای کشتن این دو , سلاح و ابزاری چون احساس فقر و نیازمندی به خدا و خشوع و گرسنگی و تشنگی کشیدن درروز و شب زنده داری نیست , که اگر چنین کسی بمیرد شهید است و اگر

زنده بماند و همچنان به این راه ادامه دهد , خداوند عاقبت او را به خشنودی بزرگ ختم کند خداوند عزوجل می فرماید : ((وآنان که در راه ما جهاد کنند راههایمان را به آنان نشان می دهیم و خداوند با نیکوکاران است)).

رمضان .

ماه رمضان .

قرآن .

((ماه رمضان , که در آن برای راهنمایی مردم و بیان راه روشن هدایت و جدا ساختن حق از باطل , قرآن نازل شده است پس هر که این ماه را دریابد , باید که در آن روزه بدارد و هر کس که بیمار یا در سفر باشد به همان تعداد از روزهای دیگر (روزه بگیرد) خدا برای شما راحتی و آسانی می خواهد و خواهان سختی برای شما نیست و باید که آن شمار را کامل کنید و خدا را بدان سبب که راهنماییتان کرده است به بزرگی یاد کنید و باشد که سپاسگزار باشید)).

- پیامبر خدا(ص) : رمضان , بدین سبب رمضان نامیده شده است که گناهان را می سوزاند.
- نگویید : رمضان , چون رمضان یکی از نامهای خدای متعال است بلکه بگویید : ماه رمضان .
- در نخستین شب ماه رمضان , درهای آسمان گشوده می شود و تا آخرین شب آن بسته نمی شود.
- اگر بنده ارزش ماه رمضان را بداند, آرزو می کند که سراسر سال , رمضان باشد.
- در هنگام فرا رسیدن ماه رمضان , سه بار فرمود : سبحان الله ! به پیشواز عجب ماهی می روید؟ و عجب ماهی به شما روی می آورد؟

- امام صادق (ع) - از سفارشهای آن حضرت به فرزندان در هنگام حلول ماه رمضان : جانهای خود را به تلاش و کوشش وا دارید , زیرا در این ماه روزیها قسمت و اجلها نوشته می شود و در آن نام های میهمانان خدا که بر او وارد می شوند , نوشته می گردد در این ماه شبی هست که عمل (عبادت

(در آن از عمل (عبادت) هزار شب بهتر است .

- امام سجاد(ع) : در هنگام حلول ماه رمضان , چنین دعا می کرد : ستایش خدایی را که دین خود را به ما ارزانی داشت و ما را به آیین خویش (

اسلام) اختصاص داد و در راههای احسان و نیکی خود در آورد , تا با نعمت و احسان او آن راهها را به سوی خشنودیش بپیماییم , ستایشی که آن

را از ما بپذیرد و به وسیله آن از ما خشنود گردد و ستایش خدایی را که ماه خود , رمضان , ماه روزه و ماه اسلام و ماه پاکیزگی و ماه تصفیه و ماه قیام

(به عبادت و شب زنده داری) را یکی از این راهها قرار داد.

- از دعای آنحضرت در وداع با ماه رمضان -: بدرود ای بزرگترین ماه خدا و ای عید اولیای خدا , بدرود ای (گرامی ترین) اوقاتی که (باما)

همراه بودی و ای بهترین ماه در میان دیگرروزها و ساعتها بدرود ای ماهی که آرزوها در آن نزدیک و اعمال و کردارها(ی نیک) در آن منتشر است ,

بدرود ای همدمی که وجودش گرامی و فقدانش دردآور و امیدی که از دست دادنش رنج آور است بدرود ای ماهی که برای گنهکاران بس طولانی

بودی و در دلهای مؤمنان بس پرشکوه .

خطبه های رسول خدا(ص) در هنگام روی آوردن ماه رمضان .

- امام علی (ع) : روزی رسول خدا(ص) برای ما خطبه ای ایراد کرد و فرمود : ای مردم ! همانا ماه با برکت و رحمت و آمرزش به شما روی

آورده است این ماه نزد خدا بهترین ماه است و روزهایش بهترین روزها و شبهایش بهترین شبها و ساعتهاش بهترین ساعات در این ماه شما به میهمانی

خدا دعوت شده اید و در زمره بهره مندان از کرامت خداوند قرار گرفته اید در این ماه نفسهای شما تسبیح خداست و خواب شما عبادت است و اعمال

شما پذیرفته و دعایتان به اجابت می رسد من برخاستم و عرض کردم : ای رسول خدا! بهترین عمل در این ماه چیست ؟

پیامبر فرمود : ای ابوالحسن ! بهترین عمل در این ماه خویشنداری از حرامهای خدای عزوجل است .

- امام باقر(ع) : رسول خدا(ص) در آخرین جمعه ماه شعبان برای مردم خطبه ای ایراد کردابتدا حمد و ثنای الهی گفت و سپس فرمود : ای مردم !

همانا ماهی بر سر شما سایه افکنده که در آن شبی هست بهتر از هزار ماه آن ماه رمضان است که خداوند روزه خود را در آن واجب کرده و یک شب

نماز نافله در این ماه را برابر با هفتاد شب نماز نافله در دیگر ماهها قرار داده است .

- رسول خدا(ص) سه روز مانده از ماه شعبان , به بلال دستور می داد در میان مردم جار بزنند پس مردم را جمع می کرد و بر منبر می رفت و حمد و

ثنای خدا می گفت و می فرمود : ای مردم !همانا این ماه به شما روی آورده و آن سرور همه ماههاست در آن شبی وجود دارد که از هزارماه بهتر

است در این ماه درهای دوزخ بسته و درهای بهشت گشوده می شود هر که این ماه رادریابد و آمرزیده نشود خداوند او را (از رحمت خود) دور

گرداند.

- پیامبر خدا(ص) : در آخرین روز ماه شعبان , برای مردم خطبه ای ایراد کرد و فرمود : ای مردم ! ماه بزرگی بر شما سایه افکنده است , ماهی

مبارک , در این ماه شبی هست که عمل (عبادت) در آن از هزار ماه عمل (عبادت) بهتر است این ماه آغازش رحمت است و

میانش آمرزش و
پایانش رهایی از آتش .

به زنجیر شدن شیاطین در ماه رمضان .

- پیامبر خدا(ص) : چون هلال ماه رمضان پدید آید , درهای دوزخ بسته گردد و درهای بهشت گشوده شود و شیاطین به زنجیر کشیده شوند.
- خداوند بر هر شیطان سرکشی هفت تن از فرشتگان خود را گمارده که تا پایان این ماه شما (رمضان) همچنان در بند می باشد.
- چون شب اول ماه رمضان می شدخدای جلیل تبارک و تعالی ندا می دهد : ای جبرئیل به زمین برو و شیطانهای سرکش را به زنجیر بند تا روزه بندگان مرا تباه نسازند.
- اخباری که در زمینه زنجیر شدن شیاطین در این ماه از طریق عامه و خاصه نقل شده فراتر ازاستفاضه و در حد تواتر است .

آمرزش خدا در ماه رمضان .

- پیامبر خدا(ص) : هر که ماه رمضان را دریابد و آمرزیده نشود , خداوند او را (از رحمت خود) دور گرداند.
- در خطبه اش به هنگام فرا رسیدن ماه رمضان : بدبخت کسی است , که در این ماه بزرگ از آمرزش خداوند محروم ماند.
- به راستی بدبخت آن کسی است , که این ماه را پشت سرگذارد و گناهانش آمرزیده نشود.
- کسی که در رمضان آمرزیده نشود , در کدام ماه آمرزیده خواهد شد؟
- .
- بر منبر رفت و گفت : آمین ای مردم ! جبرئیل نزد من آمد و گفت : ای محمد! هر که ماه رمضان را درک کند و در این ماه آمرزیده نشود و بمیرد
- , خدا او را (از رحمت خود) دور کند بگو : آمین و من گفتم : آمین .
- در حدیثی آمده است : جبرئیل نزد من آمد و گفت : خوار بادا کسی که ماه رمضان را دریابدو آمرزیده نشود من گفتم : آمین .
- امام صادق (ع) : کسی که در ماه رمضان آمرزیده نشود , تا رمضان آینده آمرزیده نگردد مگر آن که در عرفه حاضر شود.

تیراندازی .

تیراندازی .

- قرآن .
- ((و تا آن جا که می توانید در قبال آنان نیرو و اسبان سواری آماده کنید تا بدین وسیله دشمن خدا و دشمن خود - و جز آنها که شما نمی شناسید و خدا
- می شناسد - را بترسانید و آنچه را که در راه خدا انفاق می کنید به تمامی به شما باز گردانده شود و به شما ستم نشود)).
- ((شما آنان را نکشتید , بلکه خدا آنان را کشت و آن گاه که تیر انداختی , تو نینداختی , بلکه خدا تیر انداخت تا به مؤمنان نعمتی

نیکو ارزانی دارد همانا

خدا شنوا و داناست ((.

((آنان را با سجیل ((۲)) سنگباران کردند)).

- پیامبر خدا(ص) : در تفسیر آیه ((و تا آن جا که می توانید)) فرمود : بدانید که (منظور از) قدرت تیراندازی است و بدانید که قدرت تیراندازی است

و بدانید که قدرت تیراندازی است .

- هر که تیراندازی بداند و آن را ترک کند از ما نیست یا گناه کرده است .

- محبوبترین سرگرمی (بندگان) نزد خدای متعال و اسب سواری و تیراندازی است .

- بر شما باد به تیراندازی که آن یکی از بهترین سرگرمیهای شماست .

- هر که فن تیراندازی را یاد بگیرد و سپس از روی بی علاقه‌گی آن را رها کند و کفران نعمت کرده است .

- هر که تیراندازی را بیاموزد و سپس رهاش کند و نافرمانی من کرده است .

- امام صادق از پدرانش (ع) : تیراندازی یکی از تیرهای اسلام است .

- پیامبر خدا(ص) : سوارکاری و تیراندازی کنید و تیراندازی شما را خوشتر از سوارکاری دارم بدانید که خدای عزوجل به سبب یک تیر سه نفر را

به بهشت می برد : کسی که آن را بسازد و کسی که آن را برای مجاهدان خریداری کند و کسی که آن را در راه خدا پرتاب کند.

رهبانیت .

موضع اسلام در برابر رهبانیت .

قرآن .

((سپس پیامبرانمان را پس از ایشان فرستادیم و عیسی بن مریم را از پی آنها روانه کردیم و به او انجیل را دادیم و در دل پیروانش رفت و ترحم

نهادیم و رهبانیتی که به بدعت آورده اند ما بر آنها مقرر نکرده ایم و اما در آن خشنودی خدا می جستند ولی حق آن را بسزا نگزارند ما از آن میان به

کسانی که ایمان آورده بودند پاداش دادیم ولی بیشترینشان نافرمان بودند)).

- پیامبر خدا(ص) به عثمان بن مظعون و فرمود : ای عثمان ! خدای تبارک و تعالی رهبانیت را بر ما مقرر نفرموده است و بلکه رهبانیت امت من جهاد

کردن در راه خداست .

- چون عثمان بن مظعون به رسول خدا(ص) عرض کرد : به ما اجازه رهبانیت بده و پیامبر فرمود : رهبانیت امت من نشستن در مساجد به انتظار نماز

است .

- چون عثمان بن مظعون به رسول خدا(ص) عرض کرد : من قصد زاویه نشینی دارم و حضرت فرمود : آرام باش ای عثمان ! همانا زاویه نشینی امت

من نشستن در مساجد و انتظار کشیدن برای نماز از پی نماز است .

- پیامبر خدا(ص) : در امت من نه رهبانیت است , نه زاویه نشینی و نه زم یعنی سکوت .

- امام علی (ع) , درباره آیه ((بگو : آیاشما را از زیانکارترین افراد خبر دهیم , آنان که تلاششان در زندگی دنیا تباه شد)) , فرمود : آنان راهبان

هستند که خود را در غارها محبوس می کنند.

گرو.

گرو.

قرآن .

((هرگاه در سفر بودید و کاتبی نیافتید باید چیزی به گرو گرفته شود و اگر کسی از شما دیگری را امین دانست , آن کس که امین دانسته شده

امانت را باز دهد و باید از پروردگار خود , الله , بترسد و شهادت را کتمان نکنید و هر کس شهادت را کتمان کند دلش گناهکار است و خدا به آنچه می کنید آگاه است)).

- امام باقر(ع) : رهن (گرو) , بدون قبض (گرفتن) تحقق پیدا نمی کند.

- امام صادق (ع) : من از کسی که گرو در نظرش معتبرتر از برادر مسلمانش باشد بیزارم .

- درباره این روایت که : من از کسی که گرو در نظرش معتبرتر از برادر مسلمانش باشد , بیزارم سؤال شد حضرت فرمود : این موضوع در زمانی

است که حق آشکار شود و قائم ماخذان ظهور کند.

صاحب وسائل می نویسد : ظاهراً آنچه به زمان ظهور قائم (ع) اختصاص داده شده تحریم است نه کراهت .

گروگان بودن انسان .

قرآن .

((هر کس در گرو کاری است که کرده است)).

((کسانی که ایمان آوردند و فرزندان‌شان در ایمان پیرویشان کردند , فرزندان‌شان را به آنان ملحق می کنیم و از پاداش عملشان هیچ نمی کاهیم , که

هر کسی در گرو کار خویش است)).

- امام علی (ع) : گفته ها نگهداری می شود و نهفته ها و درونها آشکار می گردد و ((هر کس گروگان کاری است که می کند)) و خردهای مردمان

, ناقص و بیمار است مگر کسی که خدایش نگه دارد.

- قرآن دستور دهنده (به خوبیها) و باز دارنده (از بدیها) است و خاموشی گویاست , حجت خدا بر بندگان اوست , از آنان درباره (عمل به) قرآن

پیمان گرفته است و آنان را به ازای خودشان گروگان گرفته است .

- پس ، ای بندگان خدا رعایت کنید آنچه را که به سبب رعایتش رستگار شما سود می برد و با فرو گذاشتنش تبه‌کار شما زیان می بیند و پیش از

فرا رسیدن اجله‌ایتان کار کنید ، زیرا شما گروگان چیزی هستید که پیشاپیش فرستاده اید و در قبال آنچه کرده اید ، جزا داده می شوید.

- و به یاد آورید آنچه را که پدران و برادران شما در گرو آن هستند و برای آن حسابرسی می شوند.

- از سفارش آن حضرت به فرزندش حسن (ع) : از پدری رفتنی و معترف به چیرگی زمان به فرزند آرزومندی که به آرزوهایش نمی رسد ، به

فرزندنی که راه رفتگان را می پوید ، به فرزندنی که آماج بیماریها و گروگان روزها و ایام است .

کسی که گروگان گناه خویش است .

- امام علی (ع) : مبعوضترین مردمان نزد خداوند دو کس اند : کسی که خداوند او را به خودش وا گذاشته باشد ، چنین کسی از راه راست

منحرف شود و به گفته های بدعت آمیز و دعوتهای گمراه کننده دل بندد پس ، او سبب فتنه و گمراهی کسانی است که فریفته او می شوند ، راه راست

پیشینیان خود را گم می کند و کسانی را هم که در زمان حیاتش و پس از مرگش از او پیروی کنند ، گمراه می سازد ، بار گناهان دیگران را به دوش می

کشد و گروگان گناه خویش نیز می باشد.

- در نکوهش بصریان پس از جنگ جمل ، می فرماید : شما سپاهیان آن زن بودید هر کس در میان شما به سر برد گروگان گناه خویش است و هر که از

میان شما بیرون رود رحمت پروردگارش را باز یافته باشد.

گروگانهای گورها.

- امام علی (ع) ، خطاب به دنیا ، می فرماید : دور شو از من ای دنیا! کجایند آن ملت‌هایی که با زرق و برق خود آنان را فریفتی ؟ هان ! آنان گروگان گورهایند و خفته در میان لحدها! به خدا سوگند ، ای دنیا اگر شخصی قابل دیدن و پیکری محسوس می بودی ، به کیفر آن که بندگان

را به آرزوها فریب دادی ، حدود خدا را بر تو جاری می ساختم .

- در کوی مردگان گروگان است و در تنگنای گور تنها بدنهای تازه و لطیف دگرگون گشته و استخوانهای محکم و نیرومند پوسیده اند و جانها در گرو

بارهای سنگین (گناهان) خود هستند و به خبرهای عالم غیب یقین یافته اند.

- گویی شما نیز رهسپار همان جاشده اید که آنان شده اند و آن آرامگاه شما را گروگان گرفته و آن امانتگاه شما را در آغوش کشیده است .

گروگانهای فضل و بخشش خداوند.

- امام علی (ع) : همانا یاد خدا را اهلی است که آن را به جای دنیا گرفته اند و از این رو هیچ بازرگانی و هیچ داد و ستدی آنان را از یاد خدا باز نمی دارد , روزهای زندگی را با یاد خدا می گذرانند فرشتگان گرد آنان را گرفته اند و آرامش بر آنان فرود آمده و درهای آسمان به رویشان گشوده شده است با دعای خودو زیدن نسیم عفو و گذشت را از خداوند می طلبند, گروگان نیاز به فضل و رحمت خدایند و اسیر خواری و فروتنی در برابر عظمت او هستند.

کردن در گرو سخن .

- امام علی (ع) : گردنم در گرو سخنی است که می گویم و آن را ضمانت می کنم کسی که از سرنوشت گذشتگان و کيفرهایی که به آن مبتلا شده اند عبرت گیرد , پرهیزگاری او را از فروغلتیدن در شبهات باز دارد.

روح .

روح در قرآن .

قرآن .
((و از تو درباره روح می پرسند , بگو : روح از امر پروردگار من است و از دانش جز بهره اندکی به شما داده نشده است)).
- ابو بصیر می گوید از امام باقر یا امام صادق (ع) درباره آیه ((و از تو درباره روح می پرسند , بگو : روح از امر پروردگار من است)) سؤال کردم , فرمود : روح آن چیزی است که در وجود جنبدگان و مردمان است عرض کردم : آن چیست ؟
فرمود : آن از (عالم) ملکوت و از (عالم) قدرت است .

حقیقت روح .

- امام صادق (ع) : ارواح با بدن آمیخته نمی شوند و به آن متکی نیستند , بلکه بدن را در میان گرفته و بر آن احاطه دارند.
- روح جسم لطیفی است که کالبد ستبری بر آن پوشانده شده است .
- هشام بن حکم به امام صادق (ع) عرض کرد : از روح به من خبر ده که آیا آن چیزی جز خون است ؟
حضرت فرمود : آری , روح , همچنان که برای شرح دادم , ماده اش خون است و رطوبت بدن و روشنی رنگ به سبب خون می باشد و هرگاه خون بخشکد روح از بدن جدا شود.

سرکشی ارواح .

- عبدالله بن فضل هاشمی از امام صادق (ع) پرسید: چرا ارواح که در ملکوت اعلی بودند در پیکرها قرار گرفتند؟
حضرت فرمود: چون خداوند تبارک و تعالی می دانست که اگر ارواح در همان موقعیت والا و بلند مرتبه ای که دارند رها شوند بیشترشان در برابر خدا عزوجل دعوی ربوبیت خواهند کرد.

ارواح، سپاهیانى فراهم آمده اند.

- پیامبر خدا(ص): ارواح سپاهیانى فراهم آمده هستند، آنها که یکدیگر را بشناسد با هم انس می گیرند و آنان که همدیگر را نشناسند از هم جدا می شوند.
- ارواح سپاهیانى بسیج شده اند آنان که به خاطر خدا با یکدیگر آشنا شوند گرد هم می آیند و آنها که به خاطر خدا میانشان پیوند نباشد از هم جدا می شوند.
- ارواح سپاهیانى هستند که یکجا جمع شده اند و بایکدیگر دیدار می کنند و هم را می بویند پس آنها که همدیگر را بشناسند باهم دمخور می شوند و آنان که هم را نشناسند از هم جدامی شوند.
- شقیق بن سلمه: مردی خدمت علی (ع) آمد و با او سخن گفت و در ضمن صحبت گفت: من شما را دوست دارم علی (ع) فرمود: دروغ می گویی عرض کرد: چرا ای امیر مؤمنان؟
فرمود: چون در دل خود محبت تو را نمی یابم پیامبر(ص) فرمود: ارواح در فضا با یکدیگر ملاقات می کردند و همدیگر را می بویند و آنهایی که با یکدیگر آشنا در می آمدند با هم جمع می شدند و آنهایی که با هم آشنا در نمی آمدند از هم جدا می شدند.
زمانی که آن پیشامدها برای علی اتفاق افتاد آن مرد از جمله کسانی بود که بر آن حضرت شورید.
- امام صادق (ع): نیکوکاران وقتی باهم رو به رو می شوند اگر چه دوستی خود را به زبان نیاورند، دلهایشان، با همان سرعتی که قطرات باران در آبهای رودخانه ها به هم می پیوندند، به یکدیگر می پیوندند و بدکاران وقتی با هم رو به رو می شوند اگر چه به زبان اظهار دوستی کنند، دلهایشان از یکدیگر دور است، همچون دوری دلهای بهایم از یکدیگر هر چند مدت‌های طولانی بر سر یک آخور با هم علوفه خورند.
- امام علی (ع): دوستی، میل کردن دلهاست به یکدیگر به سبب الفت روحها.

انواع روحها.

- امام علی (ع)، درباره آیه ((وپیشتازان سبقت گیرنده مقربند))، می فرماید: و اما سخن خدای عزوجل درباره پیشتازان سبقت گیرنده، آنان پیامبران مرسل و غیر مرسل هستند خداوند در آنان پنج روح نهاده است: روح القدس و روح ایمان و روح قدرت و روح شهوت و روح بدن

- امام صادق (ع) ، نیز درباره همین آیه ، می فرماید : پیشتر از آن همان فرستادگان خدا (ع) و بندگان خاص اویند خداوند در آنان پنج روح قرار داده است : ایشان را با روح القدس تایید کرد که به وسیله آن اشیا را می شناسند ، ایشان را با روح ایمان مؤید ساخت که به سبب آن از خدای عزوجل می ترسند ، آنان را با روح قدرت کمک کرد که به وسیله آن بر طاعت خداتوانایی دارند و آنان را با روح شهوت تایید کرد که بدان وسیله میل به طاعت خدای عزوجل دارند و از معصیت او گریزانند و روح حرکت را در ایشان نهاد که به سبب آن میان مردم رفت و آمد می کنند .

- امام باقر (ع) در پاسخ به سؤال جابر درباره شناخت عالم - : در انبیا و اوصیا پنج روح است : روح القدس ، روح ایمان ، روح زندگی ، روح قدرت و روح شهوت ای جابر! آنان به سبب روح القدس از مطالب و امور زیر عرش تا زیر خاک آگاهند ای جابر! این چهار روح تحت تاثیر شب و روز قرار می گیرند ، بجز روح القدس زیرا آن به سرگرمی و بازی نمی پردازد .

حالات روح .

- امام علی (ع) : بدن را شش حالت دست می دهد: سلامتی ، بیماری ، مرگ ، زندگی ، خواب و بیداری روح نیز چنین است زندگی آن دانش اوست و مرگش نادانی او و بیماریش شک او و سلامتش یقین او و خوابش غفلت او و بیداریش هشیاری او .

روح در هنگام خواب .

- ابوبصیر از امام صادق (ع) پرسید : آیا هنگام خواب ، روح از بدن خارج می شود؟

حضرت فرمود : نه ، ای ابوبصیر! زیرا اگر روح از بدن جدا شود دیگر به آن باز نمی گردد ، منتها روح چون خورشید وسط آسمان است که پرتو آن همه جا را می گیرد .

- امام کاظم (ع) : انسان هرگاه می خوابد روح حیوانی در بدن می ماند و آنچه از او خارج می شود روح عقل است .

آسایش .

موجبات آسایش .

- امام صادق (ع) : خوشی و آسایش در خرسندی و یقین است و غم و اندوه در شک و ناخرسندی .

- خوشترین آسایش ، دل نبستن به مردم است .

- امام علی (ع) : هر که اطمینان داشته باشد که آنچه خدا برایش مقدر کرده است به او می رسد ، دلش آرام گیرد .

- امام باقر (ع) : هر که برای آنچه از دست داده است بر خود سخت نگیرد ، تن خویش را در آسایش قرار دهد .

- امام علی (ع) : جواب کردن (نیازمند) به زبان خوش یکی از دو آسایش است ((۳)).

- مصباح الشریعه : امام صادق (ع) فرمود: مؤمن را آسایش حقیقی نباشد مگر آن گاه که خدا را دیدار کند سوای این ، آسایش در چهار چیز است :

خاموشی و سکوتی که به وسیله آن به احوال دل و نفس خود با آفریدگارت پی بری و تنهایی و خلوتی که به سبب آن از گزندهای پیدا و ناپیدای زمانه

نجات یابی و گرسنگی که با آن شهوتها و شیطان و وسوسه های شیطانی را بمیرانی و شب زنده داری که بدان سبب دلت را روشن و نهادت را با صفا و

روح و روانت راترکیه کنی .

- امام علی (ع) : زن سازگار یکی از دو آسایش است .

- هر که بتواند خود را از چهار چیز نگه دارد شایسته آن است که هرگز ناراحتی نبیند عرض شد : آنها چیستند ای امیر مؤمنان ؟
فرمود : شتابزدگی ، خیره سری ، خودپسندی و سستی .

- رستگار است کسی که با پر و بالی پرواز کند ، یا عقب نشیند و (خود یا دیگران را) آسوده گرداند.

- در توصیف رهرو راه خدا ، می فرماید : دروازه ها (و منازل) را یکی پس از دیگری پشت سر گذاشت تا آن که به دروازه (و منزل) سلامت

و سرای ماندگاری همیشگی رسید و در جایگاه امنیت و آسایش گامهایش آرام گرفت ، زیرا که دلش را به کار واداشت و پروردگارش را خشنود ساخت

.

- هر که به اندازه کفاف بسنده کند ، آسایش یابد و در منزلگاه آسودگی فرود آید.

بزرگترین آسایش .

- امام علی (ع) : هر که دوستدار آسایش است ، باید که بی اعتنایی به دنیا را برگزیند.

- زهد و بی اعتنایی به دنیا بزرگترین آسایش است .

- زهد ، برترین آسایش است .

- سلامت در تنهایی است و آسایش در زهد و بی اعتنایی به دنیا.

- میوه زهد ، آسایش است .

آسایش طلبی در دنیا.

- امام سجاده (ع) به یکی از همشنان خود فرمود : از خدا بترس و در طلب (دنیا) جانب اعتدال نگه دار و چیزی را که آفریده نشده است طلب مکن

آن مرد عرض کرد : چگونه ممکن است کسی در طلب چیزی بر آید که هنوز آفریده نشده است ؟

حضرت فرمود : کسی که خواهان توانگری و دارایی و رفاه در دنیا باشد ، درحقیقت آنها را برای آسایش می خواهد و آسایش در دنیا و برای اهل دنیا

خلق نشده ، بلکه در بهشت و برای بهشتیان آفریده شده است .

- امام صادق (ع) ، در پاسخ به این سؤال : راه آسایش چیست ؟

فرمود : در مخالفت کردن با هوای نفس عرض شد : پس ، چه وقت بنده طعم آسایش را می چشد؟

فرمود : در نخستین روز ورودش به بهشت .

- خدای تعالی به داود(ع) وحی فرمود : ای داود! من پنج چیز را در پنج چیز قرار دادم اما مردم آنها را در پنج چیز دیگر می جویند ، از این رو آنها

را نمی یابند آسایش را در بهشت قرار دادم اما آنها آسودگی را در دنیا می جویند لذا آن را نمی یابند.

- امام صادق (ع) به اصحاب خود فرمود : آرزوی محال نکنید! عرض کردند : مگر چه کسی آرزوی محال می کند؟

فرمود : شما ، مگر نه این که آرزومند آسایش در دنیا هستید؟

عرض کردند : چرا فرمود : آسایش برای مؤمن در دنیا محال است .

ریاضت .

ریاضت .

- امام علی (ع) : هر که بر ریاضت دادن نفس خود مداومت ورزد ، سود برد.

- در هر کار خردمند ، نوعی ریاضت است .

- سوگند به خدا - سوگندی که در آن مشیت خدا را مستثنی می دانم - نفس خود را چنان ریاضت دهم که اگر گرده نانی برایش فراهم آورم ، شاد

گردد و به نانخورش نمک بسازد و چشمخانه خود را واگذارم که همچون چشمه ای که آبش تهی می شود ، اشکهایش خالی گردد ، مگر نه این که

اشتران بیابان چر وقتی از چریدن سیر شدند می آرمند و گوسفندان وقتی چوپانشان آنها را از علف سیر کرد در خفتگاه خود می خسبند؟

آیا علی هم چون قوت و غذای خود را خورد همچون حیوانات ییاساید؟

خشکیده باد چشمش اگر پس از سالیان دراز (جهاد و پیشتازی و عبادت) به چارپایان بیابان چر بی چوپان و به گوسفندانی که چوپان به چرایشان

می برد اقتدا کند!.

عوامل ریاضت .

- امام علی (ع) : این نفس خود را با تقواریاضت و پرورش می دهم تا در روز هراس بزرگ از ترس در امان باشد و در لبه لغزشگاهها پابرجا ماند.

- شریعت ، ریاضت و پرورش نفس است .

- مطالعه حکمت و چیره شدن بر عادت ، ریاضت را به بار می نشاند.

- در وصف شیعه اهل بیت ، می فرماید : اگر نفسش در آنچه ناخوشایند اوست (مانند عبادات) سرکشی کند او خواهشهایی را که خوشایند وی است

بر نمی آورد.

- خدای تعالی فرمود: ای احمد! پوشاک زیبا و خوراک خوش طعم و فرش و بستر نرم را مایه زیور خود بدان، زیرا که نفس ماوای هر شر و همدم

هر بدی است، تو او را به طاعت خدای کشانی و او تو را به معصیت و نافرمانی او می کشاند.

- خدمت کردن به نفس در نگهداشتن آن از لذتها و خوشیها و پروراندن آن به دانشها و حکمتها و کوشا کردن آن در عبادتها و طاعتهاست اینهاست مایه نجات و رستگاری نفس.

- در نامه خود به مالک اشتر، می فرماید: اگر مردم گمان بردند که در موردی ستمی مرتکب شده ای دلیل کاری را که کرده ای برایشان توضیح ده

و با توضیحات خود گمان آنان را از خود دور کن، زیرا که این کار هم مایه ریاضت و پرورش نفس خودت می باشد و هم نرمی بامردم است.

- امام صادق (ع)، در سفارشهای خود به عنوان بصری، می فرماید: و اما آنها که موجب ریاضت و پرورش نفس است: از خوردن چیزی که

بدان میل و اشتها نداری پرهیز که این کار حماقت می آورد و تا گرسنه نشده ای غذا نخور، خوراک حلال بخور و در موقع خوردن نام خدا را بگویی و

این حدیث رسول خدا (ص) را به یاد آر که: آدمی ظرفی بدتر از شکم خود پر نکرد.

ثمرات ریاضت.

- پیامبر خدا (ص): از سفارشهای خضر به موسی (ع) این بود: نفس خود را به صبر ریاضت بده تا از گناه رهایی یابی.

- امام علی (ع): چشمهای خود را شبها بیدار نگه دارید و شکمهایتان را لاغر سازید و از تنهایتان بگیریید و به جانهایتان ببخشید. ریاضت جز در نفس بیدار، کارگر نیفتد.

- پیامبر خدا (ص): شکمهای خود را گرسنگی دهید و جگرهایتان را تشنگی و بدنهایتان را برهنگی و دلهایتان را پاک کنید، باشد که از فرشتگان فراتر

روید.

کشاورزی.

مستحب بودن کشاورزی و درختکاری.

قرآن.

((آیا چیزی را که می کارید دیده اید؟

آیا شمامی رویانیدش یا ما رویاننده ایم؟

اگر می خواستیم خاشاکش می ساختیم تا در شگفت بمانید (و گوئید: ما غرامت زدگانیم بلکه ما بی نصیب ماندگانیم)).

- امام صادق (ع): شش چیز است که مؤمن بعد از مرگ خود از آنها بهره مند می شود: فرزند صالحی که برای او آمرزش

بطلبید و قرآنی که

تلاوت می کند و چاهی که حفر می نماید و درختی که می نشاند و نهر آبی که در راه خدا جاری و وقف می کند و روش و سنت پسندیده ای که از خود

بر جای می گذارد و بعد از او به آن عمل می شود.

- از رسول خدا(ص) سؤال شد: کدام مال بهتر است؟

فرمود: زراعتی که صاحبش بکارد و به آن رسیدگی کند و در روز برداشت، حق و حقوق آن را بپردازد ((۴)).

- از رسول خدا(ص) سؤال شد: بعد از گاو کدام ثروت بهتر است؟

فرمود: آنهایی که ریشه هایشان در دل خاک استوار است و در خشکسالی نیز میوه می دهند(درختان خرما).

- امام باقر(ع): پدرم می فرمود: بهترین کارها کشاورزی است، چیزی را می کاری و نیکوکار و بدکار از آن می خورند نیکوکار می خورد و

برایت از خدا آمرزش می طلبد و بدکار می خورد و آنچه خورده او را لعن و نفرین می کند و چرندگان و پرندگان نیز از آن بهره مند می شوند.

کشاورزان

- امام صادق(ع): کشاورزان گنجهای مردمند، بذر پاکیزه ای را می کارند که خداوند عزوجل خلق کرده است مقام آنان در روز قیامت از

همگان بهتر و قرب و منزلتشان از همه بیشتر است و ((مبارک)) خوانده می شوند.

- درباره آیه ((و مؤمنان باید به خداتوکل کنند))، فرمود: منظور از مؤمنان، کشاورزان است.

- امام باقر(ع): امیر المؤمنین(ع) می فرمود: هر که با وجود داشتن آب و خاک نیازمند باشد، خدا (از رحمت خود) دورش گرداند.

- پیامبر خدا(ص): هر که درختی بنشاند و آن درخت به بار نشیند، خداوند به اندازه ای که آن درخت میوه دهد او را پاداش عطا فرماید.

- هر مسلمانی درختی بنشاند، یا کشته ای بکارد و انسانی یا پرنده ای یا حیوانی از محصول آن بخورد، برای وی صدقه محسوب شود.

پیامبران و کشاورزی

- امام صادق(ع): خداوند روزی پیامبران خود را در کشاورزی و دامداری قرار داد، تابارشهای آسمان را ناخوش ندارند.

- خداوند عزوجل کشت و زرع را برای پیامبران خود برگزید تا بارش آسمان را ناخوش ندارند.

- در میان کارها هیچ کاری نزد خدا محبوبتر از کشاورزی نیست و خداوند هیچ پیامبری بر نیانگیخت مگر آن که کشاورز بود به استثنای

ادریس(ع) که خیاط بود.

- یزید بن هارون واسطی از امام صادق(ع) درباره برزگران پرسید، آن حضرت فرمود: آنان کشتگران گنجهای خدا در زمین اویند در میان

کارها هیچ کاری نزد خداوند محبوب‌تر از کشاورزی نیست و خدا هیچ پیامبری نفرستاد مگر آن که کشاورز بود بجز ادریس (ع) که خیاط بود.

زکات.

زکات.

قرآن .

((از اموال آنان صدقه (زکات) بگیر تا بدین وسیله آنان را پاک کنی و بر آنان درود فرست که درود تو ایشان را آرامش می بخشد و خداوند شنوا و داناست)).

- پیامبر خدا(ص) : زکات پل اسلام است کسی که آن را پردازد از پل بگذرد و هر که پردازد از عبور او جلوگیری شود زکات خشم پروردگار را فرو می نشاند.

- امام صادق (ع) : خداوند ، نامش بلند باد ، چیزی سخت تر از زکات بر این امت واجب نکرد و عموم آنان جز در این مورد هلاک نشوند.

پیوستگی زکات و نماز.

قرآن .

((و نماز را بر پای دارید و زکات بدهید و هر خیری که برای خودتان فرا پیش فرستید ، آن را نزد خدا می یابید خداوند به هر کاری که می کنید بیناست)).

- امام رضا(ع) : خدای عزوجل به سه چیز فرمان داد که هر یک با چیزی دیگر قرین و پیوسته است : به نماز و زکات (در کنار هم) فرمان داد پس

کسی که نماز بخواند و زکات ندهد ، نمازش پذیرفته نشود.

- امام صادق (ع) : کسی که زکات ندهد نمازش بی حاصل است و کسی که ورع نداشته باشد زکاتش پذیرفته نیست .

- هنگامی که آیه زکات ، ((از اموال آنان صدقه بگیر)) ، در ماه رمضان نازل شد ، رسول خدا(ص) به جارچی خود دستور داد در میان مردم جار

زند که خدای تبارک و تعالی همچنان که نماز را بر شما واجب کرد زکات را نیز بر شما واجب ساخت آن حضرت تا رمضان سال بعد به اموال آنان

کاری نداشت چون رمضان سال بعد را مسلمانان روزه گرفتند و عید فطر فرا رسید رسول خدا(ص) به جارچی خود فرمود تا در میان مسلمانان جار

زند که ای مسلمانان زکات اموال خود را بدهید تا نمازتان پذیرفته شود.

حکمت زکات.

- امام رضا(ع) : سبب (وضع) زکات آن است که هزینه تهیدستان تامین و داراییهای توانگران حفظ شود , زیرا خدای عزوجل تندرستان را مکلف کرد که به امور افراد بیمار و ازکار افتاده رسیدگی کنند , چنان که فرمود : ((هر آینه شما در داراییها و جانهایتان آزمایش می شوید)) آزمودن دراموالتان همان پرداخت زکات است و آزمودن در جانها و داشتن نفسها به صبر علاوه بر این , باپرداخت زکات از نعمتهای خدای عزوجل شکر گزاری می شود و به افزایش داراییها امیدمی رود و ناتوانان مشمول رافت و مهربانی قرار می گیرند و به بینوایان مهرورزیده می شود و توانگران به امر همدردی و تقویت تهیدستان و کمک به امور دینی آنان تشویق می شوند زکات اندرزی به توانگران و عبرتی برای آنان است تا با آن به فقیران آخرت پی برند.
- امام صادق (ع) : خداوند عزوجل در داراییهای توانگران به اندازه ای که نیاز تهیدستان را تامین کند حقی فرض کرد اگر خداوند می دانست که آنچه برای تهیدستان مقرر داشته کفایتشان نمی کند حق بیشتری واجب می کرد بنابر این , تهیدستی فقیران نه به سبب (کم بودن) این فریضه (زکات) بلکه از آن روست که توانگران حقوق آنان را نمی پردازند.
- خدای تعالی همه مردمان را بیافرید و از خرد و کلان و توانگر و تهیدست آنان آگاه است او در میان هر هزار انسان بیست و پنج مستمند قرار داد بنابر این , اگر می دانست که زکات آن عده زندگی این عده را تامین نمی کند بر مقدار زکات آنان می افزود , چرا که او آفریننده آنهاست و نسبت به مردم از خود آنان آگاهتر است .
- امام علی (ع) : خداوند در اموال توانگران به اندازه ای که تهیدستانشان را تامین کند حقوق فرض کرد , بنابراین , اگر تهیدست نابود شود یا در راه تامین معاش خود جان بکند یا برهنه بماند علتش آن است که توانگر از پرداخت حق او دریغ کرده است خداوند عزوجل در روز قیامت توانگران را برای این کار مؤاخذه می کند و آنان را عذابی دردناک می چشاند.
- امام کاظم (ع) : زکات برای تامین قوت تهیدستان و افزایش داراییهای توانگران وضع شده است .
- امام صادق (ع) : زکات به منظور آزمودن توانگران و کمک به مستمندان وضع شده است اگر مردم زکات اموال خود را می پرداختند , هیچ مسلمانی نیازمند نمی ماند و به سبب آنچه خداوند عزوجل برای او واجب کرده است بی نیاز می شد مردم , فقیر و نیازمند و گرسنه و برهنه نشدند مگر به سبب گناهان ثروتمندان .

نقش زکات در رشد داراییها.

- پیامبر خدا(ص) : هر گاه خواستی که خداوند دارایی تو را زیاد کند , زکات آن را پرداز.
- امام باقر(ع) : زکات دادن , روزی را زیاد می کند.
- امام علی (ع) : زکات را واجب کرد , تا سبب روزی باشد.
- امام حسن (ع) : زکات , هرگز چیزی را از ثروت کم نمی کند.
- امام صادق (ع) : ای مفضل ! به دوستانت بگو که زکات را به اهلش بدهند و من (جبران) آنچه را از دست داده اند ضمانت می کنم .
- امام کاظم (ع) : خدای عزوجل زکات را به منظور تامین قوت تهیدستان و افزایش داراییهای شما وضع کرده است .
- امام باقر(ع) , درباره آیه ((و اما کسی که عطا کند و تقوا داشته باشد و (کلمه) نکو را تصدیق کند)), فرمود : خداوند در قبال یک عطاده تا صد هزار و بیشتر پاداش می دهد ((برای آسودگی آماده اش خواهیم کرد)): هر خیری که بخواهد خداوند آن را برایش فراهم می آورد.

حفظ کردن داراییها با زکات .

- امام صادق (ع) : هیچ مالی در خشکی و دریا از بین نرفت مگر به سبب فرو گذاردن زکات پس , اموال خود را با زکات حفظ کنید.
- امام باقر(ع) : زکات هرگز از ثروت نکاهد و هر مالی که زکاتش پرداخته شود , در خشکی یا دریا از بین نرود.
- در کتاب رسول خدا(ص) دیدیم که هرگاه مردم از دادن زکات خودداری کنند , زمین برکتهای خود را , از هر نوع زراعت و میوه ها و کانیها دریغ دارد.
- امام رضا(ع) : هرگاه زکات پرداخته نشود , چارپایان دچار مرگ و میر شوند.
- امام علی (ع) : داراییهایی خود را با (دادن) زکات حفظ کنید.

کسی که زکات نمی دهد.

- امام صادق (ع) : کسی که زکات نپردازد , هنگام فرارسیدن مرگ خواهان بازگشت (به زندگی) می شود و این است (منظور) سخن خدای عزوجل
- که : ((چون یکی از آنان را مرگ فرا رسد , گوید : پروردگارا! مرا برگردانید باشد که برای جبران آنچه فرو گذاشتم کاری نیک انجام دهم)).
- هر گاه قائم ظهور کند کسی را که زکات ندهد دستگیر کند و گردن زند.
- دزدان سه گروهند : کسی که زکات ندهد و کسی که کابین زنان را بر خود حلال شمارد و نیز کسی که وام ستاند و قصد پرداختن آن را داشته باشد.

کافر بودن کسی که زکات ندهد.

قرآن .

((کسانی که زکات نمی دهند و هم آنان به آخرت کافرنند)).

- از پیامبر خدا(ص) درباره آیه ((وای بر مشرکان آنان که زکات نمی پردازند)) سؤال شد، حضرت فرمود: خداوند مشرکان را مورد عتاب

قرار نمی دهد مگر نشنیده ای این سخن او را: ((وای بر نمازگزاران آنان که در نماز خود غافلند، آنان که خود نمایی می کنند و ماعون رانمی پردازند))؟

بدانید که ماعون همان زکات است سپس فرمود: سوگند به آن که جان محمد دردست اوست، هیچ کس در چیزی از زکات مال خود به خدا خیانت نکرد، مگر آن که مشرک به خداست.

- ای علی! از میان این امت ده کس به خدای بزرگ کافر باشند و کسی که زکات ندهد.

- هرکه قیراطی از زکات مال خود را نپردازد، نه مؤمن است و نه مسلمان و نه او را حرمتی است.

- امام صادق (ع): هرکه قیراطی از زکات را نپردازد، گو بمیرد خواهد یهودی و یا نصرانی.

کیفر کسی که زکات نپردازد.

- امام باقر(ع): کسی که زکات نپردازد خداوند در روز قیامت دارایی او را به صورت افعی آتشین و دو کوهانه ای در می آورد و او را در چنبر

آن در می آورد و سپس به آن مار گفته می شود: به دورش حلقه بزن همچنان که او دردناک به تو چسبیده بود این است که سخن خداوند: ((بزودی

آنچه را که در بخشیدنش بخل می ورزیدند، چون طوقی به گردنشان خواهند آویخت)).

- پیامبر خدا(ص): کسی که زکات نپردازد، امعا و احشایش در آتش کشیده می شود و دارایی او به صورت افعی اقرع ((۵)) دو نیشه یا دارای دو

خال سیاه بر بالای چشمانش، در می آید و آن کس از او می گریزد و افعی دنبالش می دود تا آن که وی را مانند ترب خرد می کند و می گوید: من همان

ثروتی هستم که به آن بخل می ورزیدی.

- امام باقر(ع): خداوند عزوجل در روز قیامت گروهی را از گورهایشان بر می انگیزد، درحالی که دستهای آنان به گردنشان بسته شده است به

طوری که نمی توانند با آنها به اندازه یک سر انگشت چیزی بردارند همراه ایشان فرشتگانی است که بشدت آنها را توبیخ می کنند و می گویند: اینان

کسانی هستند که از پرداخت اندک مالی از مال و دارایی فراوان خود دریغ کردند اینان کسانی هستند که خداوند عزوجل به آنها عطا کرد ولی آنان

حق خدای عزوجل در اموال خود را ندادند.

پرداخت زکات با رضایت خاطر.

- امام علی (ع) : همانا زکات به همراه نماز برای نزدیکی مسلمانان به خداوند قرار داده شده است بنابراین ، کسی که با رضایت خاطر زکات را پردازد کفاره گناهان او و مایه نگهداریش از آتش باشد پس ، نباید کسی دل در پی زکاتی که می پردازد داشته باشد و مرتباً افسوس خورد ، زیرا کسی که آن را از روی بی میلی پردازد و با این حال ، در قبال آن ، به بهتر از آن (یعنی بهشت) چشم امید بندد به سنت (پیامبر) نادان است و در پاداش مغبون ، کارش بیهوده و پشیمانی اش طولانی باشد.

حق معلوم غیر از زکات است .

قرآن .
((و آنان که در اموالشان حقی است معین ، برای گدا و محروم)).
- امام صادق (ع) : لکن خداوند عزوجل در داراییهای توانگران به جز زکات ، حقوقی دیگر واجب و مقرر کرده و فرموده است : ((و آنان که در اموالشان حقی است معین)) بنابراین ، حق معلوم و معین که جز زکات می باشد ، چیزی است که هر کس وظیفه خود می داند از مالش پردازد او باید به اندازه توان و وسعت مالی که دارد آن مقدار را بر خود واجب شمارد و بسته به میل خودش هر روز یا هر جمعه یا همراه پردازد.
- مردی خدمت امام صادق (ع) آمد و عرض کرد : یا ابا عبدالله ! تا زمانی که وضع مالیم خوب شود مبلغی به من قرض بدهید حضرت فرمود :
یعنی تا زمانی که محصولت را برداشت کنی ؟
آن مرد عرض کرد : نه به خدا قسم (من محصولی ندارم) فرمود : تا مال التجاره ات برگردد ؟
عرض کرد : نه به خدا قسم (من مال التجاره ندارم) فرمود : تا ملکی از تو فروخته شود ؟
عرض کرد : نه به خدا قسم (من ملکی ندارم) امام صادق (ع) فرمود : پس تو از کسانی هستی که خداوند در اموال ما برای آنان حقی مقرر کرده است آن گاه فرمود تا همیانی درهم بیاورند حضرت دست در همیان برد و مشتی برداشت و به او داد و فرمود : از خدا بترس و در خرج کردن افراط و تفریط مکن بلکه حد وسط را نگه دار.

مستحقان زکات .

قرآن .

((جز این نیست که صدقات (زکات) برای فقیران است و مسکینان و تحصیلداران آن و نیز برای به دست آوردن دل مخالفان و آزاد کردن بندگان و

قرضداران و انفاق در راه خدا و مسافران نیازمند و آن فریضه ای است از جانب خدا و خدا دانا و حکیم است)).

- امام صادق (ع) - درباره آیه ((جز این نیست که صدقات برای فقیران است و)) : فقیر کسی است که دست گدایی به سوی مردم دراز نمی کند و

مسکین وضعش از فقیر بدتر است و بئس از همه آنان بینواتر است .

- امام علی (ع) , در توضیح عوامل فراهم آوردن معیشت مردم , می فرماید : صدقات (زکات) برای کسانی است که نه در کارهای دولتی دستی

دارند , نه از ساخت و ساز سهمی , نه برای تجارت و کسب و کار سرمایه ای و نه در کار مزدوری آگاهی و توانایی لذا خداوند در اموال توانگران

به اندازه ای که قوت آنان را تامین و گرفتاریشان را برطرف کند , حقی فرض کرده است خدای سبحان کسانی را که این صدقات (زکات) به آنها

تعلق می گیرد بر شمرده و فرموده است : ((جز این نیست که صدقات)).

زکات ظاهری و باطنی .

- امام صادق (ع) , در پاسخ به مردی که پرسید : زکات واجب مال چقدر است ؟

فرمود : مقصودت زکات ظاهری است یا باطنی ؟

عرض کرد : هر دو فرمود : زکات ظاهری در هر هزار درهم بیست و پنج درهم واجب است و زکات باطنی این است که وقتی برادرت به چیزی

نیازمندتر از تو بود او را بر خود ترجیح دهی .

هر چیزی زکاتی دارد.

- امام علی (ع) : زکات قدرت , انصاف داشتن است .

- زکات زیبایی , پاکدامنی است .

- زکات پیروزی , نیکی کردن است .

- گذشت , زکات پیروزی است .

- زکات توانگری نیکی کردن به همسایگان و صله ارحام است .

- زکات تندرستی , کوشیدن در طاعت خداست .

- زکات شجاعت , جهاد در راه خداست .

- زکات نعمتها , انجام کارهای خیر است .

- زکات دانش گذاشتن آن در اختیار کسی است که سزاوار آن است و به رنج افکندن نفس در راه عمل به آن .

- امام صادق (ع) : هر چیزی زکاتی دارد و زکات دانش این است که آن را به اهلش بیاموزی .

- امام علی (ع) : هر چیزی را زکاتی است و زکات خرد تحمل مردمان نادان است .

- خداوند همچنان که زکات دارایی هایتان را بر شما واجب کرد ، زکات جاه و مقام را نیز بر شما واجب فرمود .
 - امام صادق (ع) : نیکی کردن زکات نعمتهاست و وساطت کردن زکات مقام و موقعیت و بیماریها زکات بدنها و گذشت زکات پیروزی و هر چیزی
 که زکاتش را بدهی ، از خطر نابودی در امان است .
 - بر هر جزئی از اجزای بدن تو و بلکه بر هر تار مویی و حتی بر هر نیم نگاهی زکاتی است واجب برای خدای عزوجل زکات چشم نگاه عبرت
 آموز و فروهشتن آن از شهوات و امثال آن است و زکات گوش شنیدن دانش و حکمت و قرآن است .

زکات بدن .

- امام علی (ع) : بر تو باد به روزه گرفتن ، که آن زکات بدن است .
 - امام باقر (ع) : روزی پیامبر (ص) به اصحاب خود فرمود : ملعون است هر مالی که زکاتش پرداخته نشود ، ملعون است هر بدنی که در هر چهل
 روز یک بار زکاتش داده نشود عرض شد : ای رسول خدا! زکات مال را که می دانیم اما زکات بدن چیست ؟
 فرمود : این است که به گزند مبتلا گردد .
 امام فرمود : از شنیدن این سخن چهره مردم دگرگون شد وقتی پیامبر دید رنگ چهره آنان تغییر کرد فرمود : آیا می
 دانید مقصود من از این
 سخن چیست ؟
 عرض کردند : نه ، ای رسول خدا فرمود : آری ، آدمی خراش بر می دارد ، زمین می خورد ، پایش می لغزد ، بیمار می شود
 ، خاری در پایش می
 خلد و امثال اینها ((تا آن که در آخر حدیث فرمود : و چشمش بی اختیار می پرد)).
 - امام صادق (ع) : بیماریها ، زکات بدنهاست .
 - امام علی (ع) : زکات بدن ، جهاد و روزه است .

زکات فطره .

- امام صادق (ع) : از شرایط درستی روزه ، دادن زکات - یعنی فطره - است ، همچنان که تمامیت نماز به درود فرستادن بر
 پیامبر (ص) می باشد
 ، چه اگر کسی روزه بگیرد و زکات فطره عمدا ندهد از روزه بی بهره است .
 - امام علی (ع) : هر که زکات فطره را بدهد ، خداوند به سبب آن زکاتی را که از مالش کم شده است جبران کند .

تزکیه .

تزکیه .

قرآن .:

((همچنان که برای شما رسولی از خودتان فرستادیم تا آیات ما را برای شما بخواند و تزکیه تان کند و کتاب و حکمت را به شما تعلیم دهد و آنچه را که نمی دانستید به شما بیاموزد)).

((اوست خدایی که در میان تعلیم نادیدگان پیامبری از خودشان فرستاد تا آیاتش را برای آنان بخواند و تزکیه شان کند و کتاب و حکمت را به ایشان بیاموزد , هر چند پیشتر در گمراهی آشکاری بودند)).

((رستگار شده کسی که آن (نفس) را پاک و تزکیه کرد)).

((بگو : آیا تو را رغبتی هست که تزکیه شوی)).

((هیچ کس بار گناه دیگری را بر دوش نکشد و اگر گرانباری کسی را به حمل کردن بار خود فرا خواند , هر چند خویشاوند او باشد , از حمل آن سر باز زند تو فقط کسانی را بیم می دهی که از پروردگارشان , در نهان , بیمناکند و نماز می گزارند و هر که تزکیه شود به سود خود تزکیه شده است و بازگشت به سوی خداست .

((رستگار شد , کسی که تزکیه گشت)).

- پیامبر خدا(ص) هرگاه این آیه را ((رستگار شد , کسی که نفس را تزکیه کرد)) می خواند , درنگ می کرد و سپس می گفت : خدایا! نفس مرا تقوا عطا فرما که تو سرپرست و مولای آنی , آن را پاک و تزکیه فرما که برای تزکیه آن تو بهتری .

- با تزکیه نفس است که زلالی و صفا(ی نفس) به دست می آید.

- درباره آیه ((رستگار شد کسی که تزکیه گشت)) , فرمود : منظور کسی است که به یگانگی خداوند گواهی دهد و به او شرک نورزد و شهادت دهد که من رسول خدا هستم .

- ابو سعید خدری : رسول خدا(ص) در روز [عید] فطر آیه ((رستگار شد کسی که تزکیه گشت و نام پروردگار را برد و سپس نماز گذارد)) را می خواند و سپس پیش از آن که به مصلی رود , زکات فطره را تقسیم می کرد.

موانع تزکیه .

قرآن .

((کسانی که عهد خدا و سوگندهای خود را به بهایی اندک می فروشند , در آخرت نصیبی ندارند و خدا در قیامت با آنان سخن نمی گوید و به ایشان نمی نگرد و آنان را پاک و تزکیه نمی کند و برایشان عذابی درد آور است)).

- پیامبر خدا(ص) : سه نفرند که خداوند در روز قیامت با آنان سخن نمی گوید و نگاهشان نمی کند و آنان را پاک و تزکیه نمی نماید و عذابی درد آور دارند : پیرمرد زناکار , پادشاه ستمکار و فقیر متکبر.

- امام صادق (ع) : سه کس اند که خداوند در روز رستاخیز با آنان سخن نمی گوید و نگاهشان نمی کند و پاکشان نمی کند و آنان را عذابی دردناک است : کسی که موهای سپید خود را بکند , کسی که خودارضایی کند و کسی که لواط دهد.

- پیامبر خدا(ص) : سه گروهند که خداوند در روز قیامت با آنان سخن نمی گوید و پاکشان نمی کند و برایشان عذابی دردناک است : مردی که با پیشوایی بیعت کند و بیعتش جز برای دنیان باشد , به طوری که اگر او را چیزی از دنیا بدهد بر بیعت خود وفادار ماند و اگر ندهد وفادارنماند

و مردی که بعد از عصر کالایی را بفروشد و قسم بخورد که آن را به فلان و بهمان مبلغ خریده است و خریدار هم قبول کند و کالا را بگیرد , در حالی که فروشنده دروغ گفته باشد و مردی که در صحرا (چاه) آبی داشته باشد و اجازه ندهد مسافران و رهگذران از مازاد آن آب استفاده کنند.

- امام صادق (ع) : سه نفرند که خداوند در روز قیامت با آنان سخن نمی گوید و پاکشان نمی سازد و برایشان عذابی دردآور است : پیرمرد زناکار , مرد بی غیرت و زنی که به شوهرش خیانت کند.

- پیامبر خدا(ص) : سه کس اند که خداوند در روز قیامت با آنان سخن نمی گوید و نگاهشان نمی کند و عذابی دردناک دارند : عالمی که علم خود را وسیله کسب ریزه های دنیا قرار دهد و کسی که , به وسیله شبهات , حرامها را حلال کند و کسی که با زن همسایه خود زنا کند.

- سه نفرند که خداوند در روز رستاخیز به آنها نمی نگرد و پاکشان نمی کند و عذابی دردآور دارند : کسی که از روی تکبر دامن کشان راه رود و کسی که از کالای خود به دروغ تبلیغ و تعریف کند و کسی که در روی تو اظهار دوستی نماید و پشت سرت دلش آکنده از مکر باشد.

زمان.

شناخت زمان.

- امام صادق (ع) : کسی که زمان خود را بشناسد , آماج اشتباهات قرار نگیرد.

- امام علی (ع) : برای آگاهی انسان همین بس که زمان خود را بشناسد.

- آگاهترین مردمان به روزگار , کسی است که از حوادث آن تعجب نکند.

آن که به زمانه اعتماد کند.

- امام علی (ع) : کسی که به زمانه اعتماد کند , زمین خورد.

- هر که زمانه را امین داند (و به آن اعتماد ورزد) زمانه به او خیانت کند و هر که آن را بزرگ شمارد , همو خوارش کند.

- هرکه زمانه را امین داند همو به وی خیانت کند و هرکه بر او بزرگی کند، خوار و حقیرش سازد و هرکه بر وی خشم گیرد، اونیز وی را به خشم آورد و هرکه بدو پناه برد، او تسلیمش کند، چنین نیست که هر تیراندازی به هدف زند، و چون حکومت تغییر کند زمانه تغییر کند.
- زمانه به صاحب خود خیانت می کند و از کسی که او را ملامت کند رضایت نطلبد.
- هرکه با زمانه سرگرم شود، او نیز وی را مشغول سازد.

هرکه با زمانه بستیزد.

- امام علی (ع) : هرکه از زمانه عیب گیرد، عیبجویی او به درازا کشد.
- هرکه با زمانه بستیزد، زمانه او را به خاک مذلت افکند و هرکه تسلیم آن شود، در امان نباشد.
- هرکه با روزگار بستیزد، هلاک شود و هرکه آن را سرزنش کند، (خود) در خشم شود.

عیب زمانه .

- ریان بن صلت : حضرت رضا(ع) این ابیات را از عبدالمطلب برای ما خواند:.
- تمام مردم از زمانه ایراد می گیرند.
- حال این که زمانه را عیبی جز ما نیست .
- ما از زمانه خود ایراد می گیریم .
- حال این که عیب در خود ماست .
- و اگر زمانه زبان داشت ما را هجو می کرد.
- گرگ گوشت گرگ را نمی خورد.
- ولی ما آشکارا یکدیگر را می خوریم .
- فریبکارانه پوستهای جالب بر تن می کنیم .
- و وای بر غریبی که نزد ما آید.

زنا.

نهی از زنا.

- قرآن .
- ((و به زنا نزدیک مشوید که آن فحشاست و بد راهی است)).
- امام باقر(ع) ، درباره آیه ((و به زنانزدیک مشوید که آن فحشاست))، فرمود : یعنی معصیت و ((نفرت انگیز)) است ، زیرا خداوند زنا را دشمن می دارد و از آن نفرت دارد فرمود : ((و بد راهی است)) عذاب زنا کار از همه گناهکاران سخت تر است و زنا از بزرگترین گناهان کبیره است .

- پیامبر خدا(ص): هیچ کار (گناه) فرزند آدم نزد خدای تبارک و تعالی سنگین تر از این نباشد که کسی پیامبری یا امامی را بکشد، یا کعبه را که خدای عزوجل قبله بندگان خود قرار داده است ویران کند، یا به حرام با زنی نزدیکی کند.
- امام صادق (ع): سخت ترین عذاب را در روز قیامت آن مردی دارد که نطفه خود را در رحمی که بر وی حرام است جای دهد.
- امام علی (ع): غیرتمند، هرگز زنا نمی کند.

بزرگترین زنا.

- پیامبر خدا(ص): زن شوهر داری که مرد بیگانه ای چشمش را پر کرده باشد، مورد خشم شدید خدای عزوجل است، زیرا که اگر چنین باشد خداوند همه اعمال او را باطل گرداند و اگر به شوهر خود خیانت ورزد، بر خداست که او را بعد از عذاب دادن در قبر به آتش دوزخ بسوزاند.
- شبی که به معراج برده شدم بر زنانی عبور کردم که به پستانهای خود آویزان بودند پرسیدم: ای جبرئیل! اینها کیستند؟ گفت: اینها زنانی هستند که فرزندان غیر شوهران خود را وارث اموال آنان می کنند.
- امام صادق (ع): سه کس اند که خدای متعال با آنان سخن نمی گوید و پاکشان نمی کند و آنان را عذابی دردناک است یکی از آن سه نفر زنی است که به شوهر خود خیانت کند.
- امام علی (ع): آیا شما را از بزرگترین زنا خبر ندهم؟ زنی که به شوهر خود خیانت کند و از بیگانه فرزندی بیاورد و او را به شوهر خود بچسباند خداوند در روز قیامت با چنین زنی سخن نمی گوید و به او نمی نگرد و پاکش نمی کند و وی را عذابی دردناک باشد.
- پیامبر خدا(ص): هر که با زن شوهرداری زنا کند، رودخانه ای از چرکابه به طول پانصد سال راه از شرمگاه آن دو جاری شود به طوری که دوزخیان از بوی گند آنها متاذی باشند و عذابشان از همه دوزخیان سخت تر باشد.

حکمت تحریم زنا.

- امام رضا(ع): زنا به علت مفاسدی که در بردارد مانند قتل نفس، از بین رفتن و مخدوش شدن اصل و نسب، ترک تربیت کودکان، تباه شدن موضوع ارث و میراث و امثال این مفاسد، حرام شده است.
- امام صادق (ع): در پاسخ به سؤال زندیق: چرا زنا حرام شده است؟ فرمود: چون مایه فساد و از بین رفتن ارث و میراث و انقطاع نسل است در زنا زن نمی داند که از چه کسی حامله شده و فرزند نمی داند پدرش کیست، نه صله ارحام به جا آورده می شود و نه خویشاوندیها معلوم است.
- امام علی (ع): خداوند واجب فرمود و ترک زنا را برای حفظ اصل و نسب و ترک لواط را برای زیاد شدن نسل.

پیامدهای زنا.

- پیامبر خدا(ص) : ای علی ! زنا شش پیامد دارد : سه پیامد در دنیا و سه دیگر در آخرت پیامدهای دنیایش این است که آبرو را می برد , مرگ را شتاب می بخشد و روزی را می برد و پیامدهای آخرتش عبارت است از حسابرسی سخت و دقیق , خشم خدای رحمان و جاودانگی در آتش .
- امام صادق (ع) : (از جمله) گناهانی که جلو روزی را می گیرد زناست .
- امام علی (ع) : زنا , فقر به بار می آورد.
- پیامبر خدا(ص) : چهار چیز است که اگر یکی از آنها به هر خانه ای وارد شود آن را ویران می کند و از برکت آباد نمی شود : خیانت , دزدی , شرابخواری و زنا.

شیوع زنا.

- امام باقر(ع) : در کتاب رسول خدا(ص) یافتیم که : چون بعد از من زنا آشکار گردد , مرگهای ناگهانی زیاد شود.
- در کتاب علی (ع) یافتیم که فرموده است : رسول خدا(ص) فرمود : هرگاه زنا زیاد شود , مرگهای ناگهانی افزایش یابد.
- امام صادق (ع) : هرگاه زنا شیوع یابد , زمین لرزه ها پدیدار شود.

هر عضوی از بدن بهره ای از زنا دارد.

- پیامبر خدا(ص) : بر هر عضوی از اعضای انسان بهره ای از زنا نوشته شده که لاجرم به آن می رسد , مثلاً زنای چشم نگاه کردن است و زنای پا , راه رفتن و زنای گوش , شنیدن .
- مسیح (ع) : هر زنی که خود را خوشبو کند و بیرون رود تا بویش به مشام دیگران رسد , زناکار است و هر چشمی [که او را بنگرد] زناکار است .
- نباید به آنچه (زنی) که تعلق به تو ندارد خیره شوی , چه تا زمانی که چشم خود را نگه داری هرگز مرتکب زنا نشوی اگر توانی که (حتی) به جامه زن نامحرم نگاه نکنی چنین کن .

حد زنا.

- قرآن .
- ((زن و مرد زناکار را هریک صد تازیانه بزنید و اگر به خدا و روز واپسین ایمان دارید مبادا که در دین خدا نسبت به آن دو دستخوش رافت و ترحم شوید و باید که به هنگام مجازات آن دو گروهی از مؤمنان حاضر باشند)).

- امام علی (ع) : (ضربت) حد زناکار باید محکمر از ضربت حد مفتري (به زنا) باشد و ضربت حد شرابخوار محکمر از ضربت حد مفتري (به شرابخواری).

- امام کاظم (ع) : زناکار را باید به سخت ترین ضربت تازیانه زد و مفتري را باید با ضربات متوسط حد زد.
 - امام رضا (ع) : علت آن که بر پیکر زناکار باید با سخت ترین ضربات تازیانه زد، این است که بدن مرتکب زنا شده و با تمام وجود از آن لذت برده است لذا تازیانه به عنوان کیفر بدن و درس عبرت برای دیگران قرار داده شده است و زنا بزرگترین جنایت است.

کیفر زنای به عنف.

- امام باقر (ع) ، در پاسخ به سؤال از حکم مردی که به زور به زنی تجاوز کند ، فرمود : باید کشته شود خواه دارای همسر باشد یا نباشد.
 - امام صادق (ع) : هرگاه مرد به زور به زن تجاوز کند کیفرش یک ضربت شمشیر است ، خواه بر اثر آن بمیرد یا جان به دربرد.

زنا زاده.

قرآن .
 ((هیچ کس بار گناه دیگری را بر دوش نکشد و اگر گرانباری کسی را به حمل کردن بار خود فرا خواند ، هر چند خویشاوند او باشد ، از حمل آن سرباز زند تو فقط کسانی را بیم می دهی که از پروردگارشان ، در نهان ، بیمناکند و نماز می گزارند و هر که پاک شود برای خود پاک شده است و سرانجام همه به سوی خداست)).
 ((اگر ناسپاسی کنید ، خدا از شما بی نیاز است و ناسپاسی را برای بندگانش نمی پسندد و می پسندد که سپاسگزار باشید و هیچ کس بار گناه دیگری را بر دوش نمی کشد بازگشت همه شما به سوی پروردگارتان است او شما را از کارهایی که می کرده اید آگاه می کند و او به آنچه در دلها می گذرد آگاه است)).
 ((هر که هدایت شود به سود خود هدایت شده و هر که گمراه شود به زیان خود گمراه شده است و هیچ کس بار دیگری را بر ندارد و ما هیچ قومی را عذاب نمی کنیم تا آن گاه که برایشان پیامبری نفرستیم)).
 ((بگو : آیا جز الله ، پروردگاری جویم ؟
 او پروردگار هر چیزی است و هر کس تنها کیفر کار خویش را می بیند و کسی بار گناه دیگری را بر دوش نمی کشد سپس بازگشت همه شما به سوی پروردگارتان است و او شما را به چیزهایی که در آن اختلاف می ورزیدید آگاه می کند)).
 ((آیا به آنچه در صحیفه های موسی آمده خبر داده نشد؟

و از ابراهیم که حق رسالت را ادا کرد؟
 که هیچ کس بار گناه دیگری را بر ندارد؟
 ((.

- پیامبر خدا(ص) : زنا زاده هیچ مسئولیتی در قبال گناه پدر و مادر خود ندارد.

نشانه های زنا زاده .

- امام صادق (ع) : زنا زاده نشانه هایی دارد: اول آن که با ما خاندان دشمنی می ورزد , دوم آن که به همان کار حرامی که بر اثر آن آفریده شده است
 (یعنی زنا) علاقه دارد , سوم آن که به دین اهمیتی نمی دهد , چهارم آن که از مردم به بدی یاد می کند از برادران خود به بدی یاد نکند مگر کسی که
 از نطفه حرام یا حیض به دنیا آمده باشد.
 - نشانه های زنا زاده سه چیز است : بدگویی پشت سر دیگران , علاقه مندی به عمل زنا و نفرت از ما اهل بیت .
 - امام علی (ع) : دروغ می گوید کسی که زنا را دوست داشته باشد و خود را حلال زاده پندارد.
 - امام صادق (ع) : کسی که شیفته حرام و شهوت زنا باشد شریک شیطان است (یا شیطان در نطفه او شریک شده است).

مرد بی غیرت .

- امام باقر(ع) : خداوند نماز سه نفر را نمی پذیرد : یکی از آنها مرد بی غیرت است که با زنش زنا می شود.
 - عرض شد ای رسول خدا ! بی غیرت کیست ؟
 فرمود : مردی که زنش زنا می دهد و او از آن اطلاع دارد.

پا اندازی .

- پیامبر خدا(ص) : شبی که به معراج برده شدم زنی را دیدم که چهره و دو دستش می سوزد و روده های خود را می خورد زیرا
 پا انداز بوده
 است .

زنا (متفرقه) .

- امام صادق (ع) : کسی که به زنا و دزدی و شرابخواری معتاد باشد , مانند بت پرست است .
 - پیامبر خدا(ص) : سه کس اند که خدای عزوجل با آنان سخن نمی گوید و : پیرمرد زناکار , فرمانروای ستمکار و تهیدست
 متکبر.
 - امام صادق (ع) : خداوند به موسی وحی فرمود زنا نکنید که زنانان زنا می دهند و هر که به همسر مردی مسلمان خیانت
 کند به همسرش خیانت
 کنند به هر دست بدهی از همان دست پس می گیری .
 - نسبت به زنان مردم عقیف باشید تا به زنان شما عفت ورزند.

زهد.**ارزش زهد.**

- امام علی (ع) : زهد کمیابترین چیزها و ارزشمندترین چیزی است که آدمی می شناسد (یا ارزنده ترین توصیه هاست) ، همگان آن را می ستایند ولی بیشتر مردم به آن عمل نمی کنند.
- پیامبر خدا(ص) : خداوند هیچ پیامبری را برنگزید ، مگر آن که زاهد بود.
- خداوند را با هیچ عبادتی همانند دل برکندن از دنیا نپرستیدند.
- امام علی (ع) : زهد خوی پرهیزگاران است و خصلت همیشه توبه کنندگان .
- زهد ، تجارتی سودآور است .
- زهد ، خود ، ثروتی است .
- امام صادق (ع) : همه خیر در یک خانه نهاده شده و کلید آن بی اعتنایی به دنیا قرار داده شده است .
- امام علی (ع) : نشانه کسی که به پاداش آخرت رغبت دارد زهد ورزیدن به زرق و برق دنیا است .
- پیامبر خدا(ص) به ابن مسعود فرمود : ای پسر مسعود! آتش از آن کسی است که مرتکب حرام شود و بهشت از آن کسی که حلال را واگذارد پس
- بر تو باد به زهد ، زیرا زهد از چیزهایی است که خداوند به آن بر فرشتگان می بالد و با زهد است که خداوند به تو رو می کند و خدای جبار بر تو درود می فرستد.
- خداوند به چیزی برتر از زهد و بی اعتنایی به دنیا عبادت نشده است .
- خوشا به حال کسی که برای خدای بلند نام فروتنی کند و از آنچه برایش حلال کرده نیزکناره گیرد بی آن که از سنت من روی گرداند ، زرق و برق دنیا را کنار نهد بی آن که از سنت من به انحراف گراید.

آراسته شدن به زهد.

- پیامبر خدا(ص) ، درباره آیه ((و در کودکی به او دانایی عطا کردیم)) ، فرمود : یعنی زهد و بی اعتنایی به دنیا خدای تعالی به موسی فرمود : ای موسی ! آراستگان ، خود را به هیچ زیوری نیاراستند که همانند زهد در چشمم زیبا آید.
- امام باقر(ع) : از جمله سخنان نجواآمیز خدای تعالی با موسی (ع) این بود آراستگان ، به هیچ زیوری همانند زهد به دنیا آراسته نشدند.
- پیامبر خدا(ص) : ای علی ! خداوند تو را به زیوری آراسته که محبوبترین زیور بندگان نزد اوست تو را به زهد به دنیا آراسته و چنانست قرار داده که نه تو از او به نوایی می رسی و نه او از تو.

- ای علی! خدای تعالی تو را به زیوری آراسته که محبوبترین زیورندگان نزد اوست: تو را به دنیا بی اعتنا کرد و آن را منفور تو ساخت و محبت تهیدستان را در دل تو نهاد، پس تو به داشتن پیروانی چون آنان خرسندی و آنان به داشتن امامی چون تو.

زهد و دین.

- امام علی (ع): زهد، ریشه دین است.
- زهد، میوه دین است.
- زهد، شالوده یقین است.
- بر تو باد به زهد، که آن کمک دین است.
- از خویهایی که بیشترین کمک را به دین می کند، بی رغبتی به دنیا است.

زهد حقیقی.

قرآن.
((آن گاه که می گریختید و به کس نمی نگریستید و پیامبر شما را از پشت سر فرا می خواند پس به پاداش، غمی بر غم شما افزود اکنون اندوه آنچه را از دست داده اید یارنجی را که به شما رسیده است مخورید خدا به هر کاری که می کنید آگاه است)).
((تا بر آنچه از دستتان می رود اندوهگین نشوید و به آنچه دستتان می آید شادمانی نکنید و خدا هیچ متکبر خودستایی را دوست ندارد)).
- امام علی (ع): همه زهد در دو جمله از قرآن آمده است خدای تعالی فرموده: ((تا بر آنچه از دستتان می رود اندوهگین نشوید و به آنچه دستتان می آید شادمانی نکنید)) بنابراین، کسی که بر گذشته اندوه نخورد و برای آنچه به دستش می رسد شاد نشود، زاهد است.
- زهد در دو جمله فراهم آمده است خدای متعال فرموده: ((تا بر آنچه از دستتان رفته اندوهگین نشوید)) بنابراین، کسی که برای از دست رفته افسوس نخورد و برای آنچه به دستش می رسد شاد نشود هر دو جانب زهد (زهد کامل) را به کف آورده است.
- امام سجاده (ع) در دعا عرض می کند: پروردگارا، بر محمد و آلش درود فرست و مراد همه حال به ستایش و مدح و سپاسگزاری از خودت برگمار تا به آنچه از دنیا به من داده ای شاد نشوم و برای آنچه از من در دنیا باز داشته ای اندوه به خود راه ندهم.
- امام علی (ع): ای مردم! مردم سه گروهند: دنیا گریز و دنیا خواه و شکیا دنیا گریز هرگاه به چیزی از دنیا دست یابد شاد نمی شود و هرگاه چیزی از آن دست دهد افسوس نمی خورد، و شکیا در دل آرزوی دنیا را دارد اما اگر به چیزی از دنیا دست یابد چون عاقبت بد و ناگوار آن را می داند از آن روی برمی تابد، و دنیاخواه اهمیتی نمی دهد که از حلال به دنیا برسد یا از حرام.
- ای پسر آدم! برای آنچه از دست رفته و باز نمی گردد افسوس مخور و برای آنچه در دست داری اما مرگ آن را در دستانت باقی

نمی گذارد شادی
مکن .

- پیامبر خدا(ص) : زهد به دنیا عبارت است از کوتاه کردن آرزو و به جای آوردن شکر هر نعمتی و پرهیز از هر آنچه خداوند حرام کرده است .

- زهد به حرام کردن حلال (بر خود) نیست ، بلکه به این است که انسان اطمینانش به آنچه در دست خداست بیشتر باشد از آنچه در دست خود اوست .

- امام صادق (ع) : زهد به دنیا به استفاده نکردن از مال و ثروت و یا حرام کردن حلال (برخود) نیست ، بلکه زهد آن است که به آنچه در دست

داری مطمئن تر از آنچه در دست خداست نباشی .

- پیامبر خدا(ص) : زهد و بی رغبتی به دنیا به حرام کردن حلال (بر خود و یا فرو گذاشتن مال و ثروت نیست بلکه زهد آن است که به آنچه خود

در دست داری مطمئن تر از آنچه در دست خداست نباشی و به پاداش مصیبتی که به تومی رسد چندان راغب باشی که آرزو کنی آن مصیبت برای تو باقی ماند.

- امام صادق (ع) : به امیر المؤمنین (ع) عرض شد : زهد به دنیا چیست ؟
فرمود : فرو گذاشتن حرام آن .

- امام علی (ع) : زهد آن است که تا آنچه داری از بین نرفته ، در طلب آنچه نداری بر نیایی .

- زهد کوتاه کردن آرزوهاست و خالص کردن اعمال (برای خدا).

- ریشه زهد ، نیک رغبتی است به آن چه نزد خدا است .

- ای مردم ! زهد عبارت است از کوتاهی آرزو و گزاردن شکر نعمتها و خویشترنداری در هنگام رو به رو شدن با حرامها اگر این زهد از شما

بر نیامد ، نباید که حرام بر شکیبایی شما چیره آید و سپاسگزاری از نعمتها را فراموش کنید.

- امام حسن (ع) ، در پاسخ به این سؤال که زهد چیست ؟

فرمود : رغبت به تقوی و بی اعتنایی به دنیا .

- امام صادق (ع) : زهد کلید در آخرت است و برائت از آتش زهد آن است که هر چه تو را از خدا باز دارد رها کنی ، بی آن که بر از دست دادن

آن افسوس خوری و نه بر اثر فرو گذاشتن آن دچار غرور و خودپسندی شوی و نه چشمداشت گشایشی از آن داشته باشی و نه خواهان ستایشی در قبال

این کار و نه طالب عوض و جبران آن باشی بلکه از دست دادن آن را مایه آسایش و بودن آن را آفتی (برای خود) دانی و همواره از آفت گریزان

باشی و به آسایش چنگ زنی .

- امام صادق (ع) ، در پاسخ به این که دنیا گریز کیست ؟

فرمود : کسی که از ترس حسابرسی حلال دنیا را ترک گوید و از بیم کیفر ، حرام آن را رها کند.

- امام سجّاد (ع) : نشانه دنیا گریزان و آخرت خواهان رها کردن هر همنشینی و دوستی و طرد کردن هر یار و رفیقی است که خواسته اش با

خواسته آنان یکی نباشد بدانید کسی که برای ثواب آخرت کار می کند نسبت به زرق و برق گذرای دنیا بی رغبت است .

- امام علی (ع) : زاهد به دنیا کسی است که در مقابل حرام شکیبایی خود را از دست نهد و حلال ، او را از گزاردن شکرش غافل نسازد.

- پیامبر خدا (ص) : گفتم : ای جبرئیل ! تفسیر زهد چیست ؟

گفت : زاهد آنچه را که آفریدگارش دوست دارد ، دوست می دارد و آنچه را آفریدگارش ناخوش دارد ، ناخوش می دارد و از حلال دنیا می پرهیزد

و به حرام آن توجه نمی کند ، زیرا که حلال آن حساب دارد و حرامش کیفر و همچنان که به خودش رحم می کند به همه مسلمانان نیز رحم می کند و

همچنان که از مردار گندیده بسیار بد بو دوری می کند از کلام (بیجا) نیز می پرهیزد و همچنان که از آتش دوری می کند که مبادا او را فرا گیرد از

ریزه های دنیا نیز کناره می گیرد و آرزویش کوتاه است و مرگ را در برابر چشم خود دارد.

- امام علی (ع) : کسی که به دنیا بی اعتناست ، هر چه دنیا بیشتر برایش خود آرایی کند او بیشترین آن پشت می کند.

- امام رضا (ع) ، در پاسخ به پرسش از صفت زاهد ، فرمود : کسی که به کمتر از قوت خود بسنده می کند ، برای روز مرگش آماده است و از زنده

ماندن خود دل‌تنگ است (شوق آخرت ولقا الله را دارد).

- امام صادق (ع) : زاهد کسی است که آخرت را بر دنیا برمی گریند و خاکساری را بر بزرگی و اقتدار و رنج را بر آسایش و گرسنگی را بر

سیری و فرجام آخرت را بر محبت دنیا و ذکر (خدا و آخرت) را بر غفلت و پیکرش دردنیاست و دلش در آخرت .

- امام علی (ع) : دنیا گریزان مردمی هستند که چون اندرز داده شدند ، پند گرفتند و چون بیم داده شدند ، حذر کردند و چون تعلیم داده شدند ،

آموختند و هرگاه آسایشی به آنان رسد ، شکر کنند و چون به سختی درافتند ، شکیبایی ورزند.

- آدمی زاهد نباشد مگر آن گاه که فروتن باشد.

صفات زاهد (۲).

- امام علی (ع) ، در وصف زاهدان ، می فرماید : آنان گروهی هستند از مردم دنیا ولی اهل دنیا (و دنیا دوستی) نیستند آنان در این دنیا همچون

کسانی هستند که از آن نیستند بر اساس بینش و بصیرت کار می کنند و در دنیا از آنچه می ترسند (یعنی مرگ) پیشی گرفتند ، پیکرهایشان در میان اهل

آخرت می گردد (جز با اهل دین و آخرت نمی آمیزند) ، اهل دنیا را می بینند که به مرگ بدنهایشان اهمیت می دهند ، در حالی که آنان به مرگ دل‌های
دوستان ((۶)) خود بیشتر اهمیت می نهند .
- زاهدان و پشت کنندگان به دنیا گرچه (به ظاهر) خندانند اما دل‌هایشان گریان است و هرچند (به ظاهر) شادند ، لیکن سخت
اندوهناکند ، هرچند به آنچه
رویشان شده خرم و شادمانند ، اما از خود بسیار درخشمند .
- امام صادق (ع) : همانا زاهدان و پشت کنندگان به دنیا از نور جلال و عظمت منورند و نشانه خدمتگزاری بر
پیشانی آنها هویدا است ،
چگونه چنین نباشند؟
آدمی وقتی خود را وقف خدمتگزاری به حکمرانی از حکمرانان دنیا می کند آثار آن در وی دیده می شود پس چگونه ممکن
است کسی خود را وقف
خدمت به خدای تعالی کند و اثر آن بر وی دیده نشود؟

نخستین گام زهد.

- امام علی (ع) : تمرین زهد کردن به زهد (واقعی) می انجامد .
- آغاز زهد ، خود را به زهد واداشتن (و تمرین کردن زهد) است .

ریشه زهد.

- امام علی (ع) : ریشه زهد یقین است و میوه آن خوشبختی .
- ریشه زهد ، اشتیاق تمام داشتن به آن چیزی است که نزد خداوند است .
- امام صادق (ع) : از جمله سخنان نجوا آمیز خدای تعالی به موسی (ع) این بود که : همانا بندگان صالح من به اندازه معرفتشان
نسبت به من دل از
دنیا برکنند و دیگر آفریدگان من به اندازه جهلشان نسبت به من به دنیا روی آوردند ، هیچ یک از آفریدگان من از بزرگداشت
دنیا شادی و خرمی ندید .
- امام علی (ع) : زهد و بی اعتنائی انسان به آنچه فناپذیر است (یعنی دنیا) به اندازه یقین اوست به آنچه پایدار و ماندنی است
(یعنی آخرت) .
- چگونه به دنیا پشت کند کسی که ارزش آخرت را نمی داند؟

عوامل زهد.

- امام علی (ع) ، در ضمن سفارشهای خود به فرزندش حسن (ع) ، می فرماید : از آخرت و نعمتها و عذاب دردناک آن بسیار
یاد کن ، زیرا این

امر تو را به دنیا بی اعتنا و آن را در نظرت بی مقدار می کند خداوند تو را از دنیا (واحوال آن) خبر داده و دنیا نیز خویشتن را برای تو وصف کرده است.

- امام باقر(ع): زیاد به یاد مرگ باش، زیرا هیچ انسانی از مرگ بسیار یاد نکرد، مگر آن که به دنیا بی اعتنا شد.

- امام علی(ع): هر که چهره مرگ را فرا چشم خود داشته باشد، کار دنیا بر او آسان شود.

- سزاوارترین مردم به زهدورزی، کسی است که عیب و نقص دنیا را بشناسد.

- امام سجاد(ع):.

مشاهده کمترین سختیها و ناملایمات دنیا به ترک دنیا فرا می خواند و به زهد فرمان می دهد.

پس بکوش و غافل مباش که تو رفتنی هستی و به سوی سرای مرگ رهسپاری.

دنیا را مطلب، زیرا که اگر از دنیا به چیزی رسی فرجام آن به زیان تو تمام شود.

- امام کاظم(ع): خردمندان به دنیایی رغبتند و به آخرت مشتاق، زیرا می دانند که دنیا طالب است و مطلوب و آخرت نیز طالب است و مطلوب،

چه هر که آخرت را طلبد دنیا در طلب وی برآید تا وی روزی خود را به تمام از آن دریافت کند و هر که دنیا را طلبد، آخرت در طلب وی برآید و

مرگش فرا رسد و دنیا و آخرتش را بر وی تباه کند.

- امام عسکری(ع): اگر اهل دنیا عقل خود را به کار می بستند، دنیا ویران می شد.

- امام علی(ع): دورانیش ترین شما زاهدترین شماست.

- به هیچ چیز فناپذیر و رفتنی دل میند که برای زیان بار بودن همین بس است.

- امام کاظم(ع) بر سر گوری حاضر شد و فرمود: چیزی که آخرش این است، سزاوار است که از همان آغاز به آن دل بسته نشود و چیزی که

آغازش این است، به جاست که از فرجام آن ترسیده شود.

راه زهد.

- در حدیث معراج آمده است: ای احمد! اگر دوست داری که پارساترین مردم باشی به دنیا پشت کن و به آخرت روی آر پیامبر(ص) عرض کرد:

بار خدا! چگونه به دنیا پشت کنم و به آخرت روی آورم؟

فرمود: از دنیا اندکی خوراک و آشامیدنی و پوشاک بگیر و برای فردا میندوز.

موانع زهد.

- امام علی(ع): چگونه به دنیا پشت کند، کسی که ارزش آخرت را نمی داند؟

.

- چگونه به حقیقت زهد می رسد، کسی که شهوت خویش را نمیرانده است؟

.

- پیامبر خدا(ص) : چگونه برای آخرت کار کند , کسی که از دنیا دل بر نمی کند و شهوت و خواهشهای دنیوی اش پایان نمی پذیرد؟

درجات زهد.

- امام سجاده(ع) : زهد ده جز دارد بالاترین درجه زهد , کمترین درجه ورع است و بالاترین درجه ورع , پایین ترین درجه یقین و عالترین درجه یقین
 , فروترین درجه رضاست .
 - زهد دارای ده جز و مرتبه است بالاترین درجه زهد کمترین درجه رضاست بدانید که زهد در یک آیه از کتاب خداست : ((تا افسوس مخورید بر ((.

زهد و علم ذاتی .

- پیامبر خدا(ص) : ای اباذر! هیچ بنده ای دل از دنیا برنکند مگر آن که خداوند حکمت را در دل او رویاند و زبانش را به آن گویا کرد و معایب و کاستیهای دنیا و درد و درمان آن را به وی شناساند و او را از دنیا سالم , به سرای سلامت (بهشت) برد.
 - هر که به دنیا روی آورد و آرزویش دراز گردد , خداوند , به اندازه میل و رغبت او به دنیا , دلش را کور گرداند و هر که به دنیا پشت کند و آرزویش را در آن کوتاه گرداند , خداوند او را دانشی عطا کند بی آن که از کسی فرا گیرد و هدایتش فرماید بی آن که کسی (از مردمان) هدایتش کند و کوری را از (دل) او ببرد و بینایش گرداند.
 - روزی رسول خدا(ص) (از منزل) بیرون آمد و فرمود : آیا کسی از شما هست که بخواهد خداوند بی واسطه کسی او را علم آموزد و هدایت کند؟
 آیا کسی از شما هست که بخواهد خداوند کور دلی او را بزدايد و بینا و بصیرش گرداند؟
 بدانید که هر کس در دنیا زاهد باشد و آرزویش کوتاه باشد , خداوند بدون درس گرفتن و رهنمایی او را علم آموزد و هدایتش کند.
 - پیامبر خدا(ص) : ای اباذر! هر گاه دیدی برادرت به دنیا پشت کرده است , به سخنان او گوش کن , زیرا که او حکمت تعلیم می دهد.
 - امام علی (ع) : هر که دل از دنیا برکند و از خواری آن بیتابی نکند و برای رسیدن به ارجمندی آن به رقابت برنخیزد , خداوند او را هدایت کند بی هدایت مخلوقی و علمش آموزد بی آن که از کسی تعلیم گیرد و حکمت را در سینه اش استوار دارد و آن را بر زبانش جاری سازد.
 - در دعا آمده است : بار الها! حمد و سپاس تو را بر آنچه از قضای خود بر دوستان جاری ساختی پس از آن که با ایشان

شرط زهد گذاشتی و

آنان آن شرط را از تو پذیرفتند و دانستی که به آن شرط وفا می کنند و پس آنان را پذیرا شدی و فرشتگان خود را بر ایشان فرو فرستادی و باوحي خود گرامیشان داشتی و از دانش خود عطایشان کردی .

زهد و شرح صدر.

- پیامبر خدا(ص) , درباره آیه ((آیا کسی که خداوند سینه اش را برای اسلام فراخ گرداند و در نتیجه نوری از سوی پروردگارش دارد)) فرمود :
این نور هرگاه در دل بیفتد دل برایش باز شود و فراخ گردد عرض کردند : ای رسول خدا! آیا برای شناخت این امر نشانه ای هم هست ؟
فرمود : دوری کردن از سرای فریب و روی آوردن به سرای جاودانی و آماده شدن برای مرگ پیش از فرا رسیدن مرگ .

زهد و مکاشفه .

- سلا- م : خدمت امام باقر(ع) بودم که حمران بن اعین وارد شد و سؤالاتی کرد و وقتی خواست برخیزد به امام (ع) عرض کرد : خداوند به شما عمر طولانی دهد و ما را از وجودتان بهره مند سازد , می خواهم مطلبی عرض کنم و آن این است که وقتی خدمت شما می آییم تا زمانی که در محضر شما هستیم رقت قلب داریم و نفسهایمان به دنیا بی رغبت است و مال و ثروت مردم برایمان ارزش و اهمیتی ندارد , اما همین که شما را ترک می کنیم و به میان مردم و کسبه و تجار می رویم دوباره دنیا دوستی به سراغمان می آید سلام می گوید : امام باقر(ع) فرمود : دلها اینچنین هستند گاه کار بر آنها دشوار می شود و گاه آسان می گردد سپس امام (ع) فرمود : اصحاب رسول خدا(ص) به آن حضرت عرض کردند : ای رسول خدا!
از نفاق بر خود می ترسیم ! رسول خدا(ص) فرمود : چرا از آن می ترسید؟
عرض کردند : ما وقتی در محضر شما هستیم و ما را موعظه می فرماید بیم و ترس (از خدا و آخرت) دلمان را فرا می گیرد و دنیا را فراموش می کنیم و به آن بی رغبت می شویم چنان که گویی آخرت و بهشت و دوزخ را با چشم می بینیم اما همین که به خانه های خود می رویم و فرزندانمان را می بوییم و زن و بچه و ثروت را می بینیم از آن حال و وضعی که در خدمت شما داشتیم تقریباً برمی گردیم , به طوری که گویی اصلاً آن حالت را نداشته ایم ؟
آیا از این حالت بیم نفاق بر ما دارید؟

رسول خدا(ص) به آنان فرمود: هرگز، این از گامهایی است که شیطان بر می دارد تا شما را به دنیا راغب سازد به خدا قسم اگر به همان حالی که در حضور من به شما دست می دهد در خانه هایتان نیز ادامه می دادید، فرشتگان با شما دست می دادند و بر روی آب راه می رفتید.

- حنظله کاتب اسیدی، از کاتبان پیامبر(ص): در خدمت پیامبر(ص) بودیم و آن حضرت از بهشت و دوزخ برایمان گفت، چندان که گویی آنها را با چشم می دیدیم (در پایان مجلس) من برخاستم و پیش زن و بچه ام رفتم و شروع کردم به گفتن و خندیدن و شوخی کردن ناگاه به یاد سخنان پیامبر و حالتی که به ما دست داده بود، افتادم از خانه بیرون آمدم و ابوبکر را دیدار کردم و به او گفتم: ای ابوبکر گرفتار نفاق شده ام ابوبکر پرسید: کدام نفاق؟

گفتم: وقتی در خدمت پیامبر(ص) هستیم و از بهشت و دوزخ برایمان می گوید، حالتی به ما دست می دهد که گویی بهشت و جهنم را می بینیم، اما چون از خدمت آن حضرت می رویم، به زنها و بچه ها و مال و منال خود سرگرم می شویم و (همه آن سخنان را) فراموش می کنیم. ابوبکر گفت: ما نیز همین حالت را داریم.

من خدمت پیامبر(ص) رسیدم و موضوع را برای آن حضرت گفتم، فرمود: ای حنظله! اگر نزد خانواده خود نیز همان حالتی را می داشتید که نزد من دارید، هر آینه فرشتگان در بستر شما در کوچه و گذرگاه با شما دست می دادند ای حنظله! آدمی هر ساعتی حالتی دارد. - حواریون حضرت مسیح (ع) به آن بزرگوار عرض کردند: چرا تو بر آب راه می روی و مانمی توانیم؟ حضرت فرمود: به نظر شما درهم و دینار چگونه است؟ عرض کردند: ارزشمند هستند مسیح (ع) فرمود: اما در نظر من ارزش آنها با گل یکسان است.

ثمرات زهد.

- امام علی (ع): زهد پیکرها را می فرساید، آرزوها را محدود می کند، مرگ را نزدیک می نمایاند و آرزو را دور می سازد هر که به زهد دست یابد رنجور شود و هر که آن را از دست دهد، نیز به رنج و سختی افتد. زهد، کلید درستی و ورع، چراغ راه رستگاری است. - دانش تو را به فرمانهای خداوند رهنمون می شود و زهد راه رسیدن به آن را برای تو آسان و هموار می کند. - دل از دنیا بر کن، تا خداوند تو را به عیبه و زشتیهای آن بینا کند و غافل مباش، زیرا که خداوند از تو غافل نیست. - به دنیا زاهد و بی رغبت باش، تا رحمت بر تو فرود آید. - اگر زهد ورزید از بدبختی دنیا رهایی یابید و به سرای جاویدان دست پیدا کنید. - هر که دل از دنیا بر کند خود را (از قید بندگی آن) آزاد کند و پروردگارش را خرسند سازد.

- امام صادق (ع) : آنان زهد و بی‌اعتنایی به دنیا را می‌خواهند ، تا دل‌هایشان را برای آخرت خالی سازند.
- پیامبر خدا(ص) : رستگار شد کسی که به دنیایی اعتنایی کرد، چنین کسی هم از ارجمندی دنیا بهره مند شود و هم از پاداش آخرت .
- امام صادق (ع) : چشیدن حلاوت ایمان بر دل‌های شما حرام است ، مگر آن گاه که دل‌هایتان به دنیا زاهد و بی‌رغبت باشند.
- پیامبر خدا(ص) : هر که دل از دنیا برکند، مصیبت‌ها و گرفتاری‌ها بر او آسان شود.
- امام سجاده(ع) : هر که دل از دنیا برکند، مصیبت‌های آن بر او آسان شود و از آنها ناراحت نشود.
- امام علی (ع) : هر که به دنیا بی‌اعتنا باشد ، مصیبت‌ها و گرفتاری‌ها را ناچیز شمارد.
- دل برکندن از دنیا بزرگترین آسایش است .
- سلامت در تنهایی است و آسایش در زهد و پارسایی .
- آن که زهد ورزد ، هرگز فقیر و نیازمند نشود.
- با زهد است که حکمت به بار می‌نشیند.
- خداوند عزوجل مردمانی را بیافرید و از روی لطف دنیا را بر آنان تنگ کرد و بدین سان آنان را به دنیا و ریزه‌های آن بی‌رغبت ساخت و در نتیجه ،
- به سرای سلامت (بهشت) که ایشان را به سوی آن فرا خوانده ، روی آوردند.
- در سفارش به فرزند خود حسن (ع) ، می‌فرماید : دلت را با پند و موعظه زنده گردان و بازهد و بی‌اعتنایی به دنیا بمیرانش .

زیانهای دنیا خواهی .

- امام علی (ع) : دنیا خواهی کلید رنج است .
- پیامبر خدا(ص) : زهد و بی‌اعتنایی به دنیا تن و جان را آسایش می‌بخشد و رغبت به آن تن و جان را به رنج می‌افکند.
- امام صادق (ع) : میل به دنیا غم و اندوه به بار می‌آورد و بی‌اعتنایی به دنیا مایه آسایش تن و جان است .
- پیامبر خدا(ص) : کسی که به دنیایی رغبت است ، امیدوار است و جان و تن خود را در دنیا و آخرت بیاساید و کسی که به دنیا راغب باشد تن و
- جان خویش را در دنیا و آخرت به رنج افکند.

زاهدترین مردم .

- پیامبر خدا(ص) : زاهدترین مردم ، کسی است که از حرام دوری می‌کند.
- امام علی (ع) : هیچ زهدی ، چون بی‌اعتنایی نسبت به حرام نیست .
- امام سجاده(ع) : خداوند می‌فرماید : ای پسر آدم ! به آنچه تو را داده ام خرسند و قانع باش ، تا از زاهدترین مردمان باشی .
- امام کاظم (ع) : همانا صبورترین شما در برابر بلاها زاهدترین شما به دنیا است .
- پیامبر خدا(ص) ، در پاسخ به سؤال ابوذر از زاهدترین مردم ، فرمود : کسی که گورها و پوسیده شدن را فراموش نکند و زیوراضافی دنیا را
- واگذارد و آنچه را ماندنی است بر آنچه فناپذیر است ، برگزیند و فردا را از ایام عمر خود به شمار نیاورد و خود را از مردگان
- شمارد.

یک اندرز برای کسی که نفسش زهد.

را پذیرا نیست .

- امام علی (ع) ، از سفارشهایش به فرزند خود حسن (ع) : فرزندم ! اگر از آنچه که تو را به بی رغبتی و دل برکندن از آن فرا خواندم دل برکنی و خود را از آن باز داری ، کاری شایسته و بجا کرده ای و اگر نصیحت مرا درباره دنیانپذیری ، یقین بدان که تو (در دنیا) هرگز به آرزویت نمی رسی و از مدت عمرت فراتر نروی ، چه تو نیز همان راهی را می روی که پیشیان تو رفتند بنابراین ، در طلب (دنیا) آرام باش و برای کسب روزی حرص مزین .

زهد روزی را کم نمی کند.

- امام علی (ع) : هر که به دنیا بی اعتنا باشد ، دنیا از دستش نرود و هر که به دنیا رو کند ، دنیا او را به رنج و بدبختی افکند .
- بی اعتنایی زاهد به این دنیا از رزقی که خداوند عزوجل برای او مقدر فرموده ، چیزی کم نمی کند ، هر چند بی اعتنایی و زهد ورزد و حرص زدن حریص بر این زندگی زودگذر دنیا چیزی بر روزی مقدر او نمی افزاید ، هر چند حرص زند پس مغبون کسی است که از بهره آخرت خود محروم ماند .

زهد و شناخت .

قرآن .
(و او را به بهایی ناچیز ، درمهایی چند ، فروختند و به اوبی رغبت بودند) .
- امام علی (ع) : تا چیزی را نشناخته ای ، به آن زهد موزر .
- اندکی شناخت ، موجب بی اعتنایی به دنیا می شود .
- در وصف کسانی که ناگاه در چنگال مرگ گرفتار می شوند : او ، بر اثر آنچه در هنگام مرگ برایش آشکار شده است ، دست خود را از پشیمانی می گزد و بدانچه در ایام زندگانش بدان مایل بوده بی رغبت می شود و آرزو می کند که ای کاش آن کسی که حسرت او را می خورد و بروی حسادت می ورزید این اموال را گرد آورده بود نه او !
- چون مردی در دعای خود عرض کرد : بارالها ! دنیا را چنان که خود می بینی به من نشان بده ، رسول خدا (ص) فرمود : این چنین مگو بلکه بگو : دنیا را همان گونه که به بندگان صالح خود نشان دادی به من بنما .

زهد (متفرقه).

- امام علی (ع) : چونان کسی میباشد که باکار دنیایی آخرت را می خواهد در دنیا همچون مردمان زاهد سخن می گوید و در عمل چون دنیاخواهان رفتار می کند.
- برترین زهد و پوشیده داشتن زهد است .
- مسیح (ع) : ای بنی اسرائیل ! هر گاه دینتان سالم بود ، برای از دست دادن دنیاتان افسوس مخورید ، همچنان که دنیاپرستان هر گاه دنیایشان سالم باشد ، برای از دست دادن دینشان اندوهی به خود راه نمی دهند.
- امام صادق (ع) : آیا کسی هست که در این دنیای چند روزه ، بزرگوارانه صبر کند؟
- امام علی (ع) : هر گاه زاهد از مردم گریزان شد ، در طلب او برآی و هرگاه زاهد در طلب مردم برآمد ، از او گریزان شو.

ازدواج.**تشویق به ازدواج.**

- قرآن .
- ((عزبهای خود و غلامان و کنیزان شایسته تان را همسر دهید اگر تنگدست باشند خدا از فضل و کرم خود توانگرشان کند که خدا وسعت بخش و داناست)).
- ((و از نشانه های او این است که برای شما از خودتان جفتهایی آفرید ، تا بدانها آرام گیرید و میانتان دوستی و مهربانی نهاد همانا در اینها نشانه هایی است برای مردمی که می اندیشند)).
- ((پیش از تو (نیز) پیامبرانی فرستادیم و برای آنان همسران و فرزندان قرار دادیم و هیچ پیامبری حق نداشت که جز با اجازه خدا آیتی بیاورد هر مدتی را مکتوبی است)).
- امام رضا(ع) : اگر درباره ازدواج و دامادی آیتی محکم و سنتی پیروی شده (از رسول خدا) هم نبود ، باز موضوع نیکی به خویشاوند و خویش و مانوس شدن با بیگانه که خداوند در این امر قرار داده است انگیزه ای بود که خردمند صاحبدل به ازدواج رغبت کند و عاقل درست اندیش به آن بشتابد.
- پیامبر خدا(ص) : هر که دوست دارد که پاک و پاکیزه خدا را دیدار کند ، با همراه داشتن همسری به دیدارش رود.
- در اسلام هیچ بنایی ساخته نشد ، که نزد خدای عزوجل محبوبتر و ارجمندتر از ازدواج باشد.
- ازدواج کنید تا جمعیت شما زیاد شود ، زیرا من در روز قیامت به وجود شما ، حتی به فرزند سقط شده تان ، بر سایر امتها می بالم

- هر که برای خدا ازدواج کند و برای خدا کسی را به ازدواج دیگری درآورد، سزاوار ولایت و دوستی خداست.

ازدواج سنت است.

- پیامبر خدا(ص): ازدواج سنت من است هر که به سنت من رفتار نکند از من نیست ازدواج کنید، زیرا من به زیادی جمعیت شما بر سایر امتها فخر

می فروشم.

- ازدواج سنت من است، پس هر که از سنت من روی گرداند از من نیست.

- امام علی (ع): ازدواج کنید، زیرا رسول خدا(ص) فراوان می فرمود: هر که دوست دارد از سنت من پیروی کند، ازدواج نماید، زیرا ازدواج از سنت من است.

- پیامبر خدا(ص): ازدواج سنت من است، هر که آیین مرا دوست دارد، باید به سنت من عمل کند.

کسی که در دوره جوانی ازدواج کند.

- پیامبر خدا(ص): هر جوانی که در دوره جوانی خود ازدواج کند، شیطان فریاد برآورد که: وای براو! دین خود را از (گزند) من حفظ کرد.

- هیچ جوانی نیست که در دوره جوانی خود ازدواج کند، مگر آن که شیطان او فریاد برآورد که: وای بر او، وای براو! دو سوم دینش را از (گزند)

من حفظ کرد بنابراین، بنده باید برای حفظ یک سوم دیگر، تقوای خدا در پیش گیرد.

کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است.

- پیامبر خدا(ص): هر گاه بنده ازدواج کند، نصف دین را کامل کرده است و برای (حفظ) نصف دیگر باید تقوای خدا پیشه کند.

- هر که ازدواج کند، نصف عبادت به او داده شده است.

- کسی که ازدواج کند، نیمی از دین خود را محکم نگه داشته است و برای نگهداری نیمه دوم باید تقوای خدا در پیش گیرد.

نماز و خواب شخص متاهل.

- امام صادق (ع): دو رکعت نمازی که مرد زن دار بخواند، بهتر است از مرد مجردی که شب را به عبادت سپری کند و روز را به روزه داری.

- دو رکعت نمازی که ازدواج کرده می خواند، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که فرد عزب بخواند.

- پیامبر خدا(ص): ازدواج کرده خفته، نزد خدا فضیلت دارد بر عزب روزه گیر شب زنده دار.

زیاد شدن روزی با ازدواج .

قرآن .

((عزب های خود و غلامان و کنیزان شایسته تان را همسر دهید اگر تهیدست باشند , خداوند از فضل و کرم خود آنان را توانگر می گرداند و

خداوند وسعت بخش و دانا است)).

- پیامبر خدا(ص) : زن بگیرید , زیرا که ازدواج کردن روزی شما را بیشتر می کند.

- مردان عزب خود را زن دهید , زیرا با این کار خداوند اخلاق آنان را نیکو می گرداند و روزیهایشان را زیاد می کند و بر جوانمردیهای آنان

می افزاید.

- هر که از ترس تنگدستی ازدواج نکند از ما نیست .

- هر که به منظور پاک نگه داشتن خود از آنچه خداوند حرام کرده است ازدواج کند , بر خداست که او را کمک کند.

- امام صادق (ع) : هر که از ترس تهیدستی ازدواج نکند , به خدای عزوجل گمان بد برده است خداوند عزوجل می فرماید : ((اگر تهیدست باشند

خداوند از فضل خود توانگرشان می سازد)).

- پیامبر خدا(ص) - به مردی از اصحاب خود : فلانی ! ازدواج کرده ای ؟

عرض کرد : خیر , چیزی ندارم که ازدواج کنم حضرت فرمود : آیا ((قل هو الله احد)) با خود نداری ؟

عرض کرد : چرا فرمود : یک چهارم قرآن (را داری) فرمود : آیا ((قل یا ایها الکافرون)) را با خود نداری ؟

عرض کرد : چرا فرمود : یک چهارم (دیگر) قرآن (را داری) فرمود : آیا ((اذا زلزلت الارض)) را نداری ؟

عرض کرد : چرا فرمود : یک چهارم (دیگر) قرآن (را داری) فرمود : ازدواج کن , ازدواج کن , ازدواج کن !.

برحذر داشتن از ترک ازدواج .

- امام رضا(ع) : زنی به امام باقر (ع) عرض کرد : خدایت نیکو گرداند , من زنی تارک دنیا هستم حضرت فرمود : منظورت از ترک دنیا چیست ؟

عرض کرد : نمی خواهم هرگز ازدواج کنم حضرت پرسید : چرا ؟

عرض کرد : دنبال کسب فضیلت هستم حضرت فرمود : دست بردار , اگر در این کار فضیلتی بود فاطمه (ع) از توسزاوارتر به آن بود هیچ کس

نیست که در فضیلت بر او سبقت گیرد.

- پیامبر خدا(ص) از مردی به نام عکاف پرسید : آیا همسری داری ؟

عرض کرد : خیر ای رسول خدا پرسید : آیا کنیزی داری ؟

عرض کرد : نه , یا رسول الله پرسید : آیا توان مالی داری ؟

عرض کرد : آری پیامبر فرمود : ازدواج کن و گرنه از گنهکاران هستی !.

عزب ها.

- پیامبر خدا(ص) : بدترین مردگان شما عزبهايند.
- مردگان پست و فرومايه شما عزبهايند.
- بدترین شما عزبهای شمايند و فرومايه ترین مردگان شما عزبهای شمايند.
- بدترین افراد شما عزبهای شمايند , دو رکعت نماز فرد متاهل بهتر است از هفتاد رکعت نماز فرد غير متاهل .

ثواب زن دادن برادران دينی .

- امام صادق (ع) : هر که عزبی را زن دهد , از جمله کسانی است که خداوند در روز قیامت به او نظر می افکند.
- پیامبر خدا(ص) : هر که برادر مؤمن خود را زن دهد تا آن زن همدم و مایه پشت گرمی و آسایش او باشد , خداوند او را از حورالعین بهشت زن دهد و با هر يك از صدیقان خانواده و برادران (دينی) اش که دوست داشته باشد همدمش کند و آنان را با وی انس و الفت دهد.
- امام کاظم (ع) : سه کسند که در روزی که سایه ای جز سایه عرش خدا نیست در سایه عرش اویند : مردی که برادر مسلمان خود را زن دهد , یا به او خدمت کند , یا رازش را بپوشاند.
- امام علی (ع) : بهترین وساطتها این است که میان دو نفر در امر ازدواج وساطت شود تا سر و سامان بگیرند.

تشويق به زود شوهر دادن دختران .

- امام رضا(ع) : جبرئیل بر پیامبر(ص) فرود آمد و گفت : ای محمد! پروردگارت تو را سلام می رساند و می فرماید : دوشیزگان همچون میوه روی درخت هستند میوه چون برسد برای آن دارویی جز چیدن نباشد و گرنه بر اثر آفتاب و باد خراب می شود دوشیزگان نیز هرگاه به مرحله زنان برسند آنان را دارویی جز شوهر دادن نباشد و گرنه از گمراهی و فساد ایمن نخواهند بود پس , رسول خدا(ص) بر منبر رفت و مردم را جمع کرد و فرمان خدای عزوجل را به آگاهی آنان رساند.

اهمیت دادن به متدین بودن زن در ازدواج .

- پیامبر خدا(ص) : هر که با مال حلال بازنی ازدواج کند اما هدفش از گرفتن او فخر فروشی و خودنمایی باشد , خداوند عزوجل جز بر خواری و سرشکستگی او نیفزاید.
- هر که با زنی به خاطر زیبایی اش ازدواج کند , دلخواه خود را در او نبیند و هر که با زنی به خاطر مال و ثروتش ازدواج کند خداوند او را به همان مال و ثروت واگذارد , پس بر شما باد به (ازدواج با) زنان متدین .
- امام باقر(ع) : مردی خدمت پیامبر(ص) آمد و در امر ازدواج از آن حضرت کسب تکلیف و اجازه کرد حضرت فرمود : آری , ازدواج کن و بر

تو باد به زنان متدین ، خدا خیرت دهد.

- پیامبر خدا(ص) : با زنان به خاطر زیباییشان ازدواج نکنید ، زیرا ای بسا که زیبایی آنها موجب تباهی و هلاکتشان شود برای مال و ثروت نیز با آنان ازدواج نکنید ، زیرا چه بسا که مال و ثروتشان آنان را به طغیان و سرکشی وادارد ، بلکه بر اساس دینداری با آنها ازدواج کنید.
- هر که به خاطر دینداری و زیبایی بازنی ازدواج کند ، این کار مانع فقر و تنگدستی او خواهد بود.
- نباید حسن صورت زن را بر حسن دینداری او برگزید.
- با زن به خاطر چهار چیز ازدواج می شود : مال و ثروتش ، زیبایی اش ، دینداریش و اصل و نسب و خانواده اش و توبا زنان متدین ازدواج کن .

اهمیت دادن به تدین مرد در ازدواج .

- پیامبر خدا(ص) : هرگاه کسی به خواستگاری نزد شما آمد و دینداری و امانتداری او را پسندیدید ، به او زن دهید ، که اگر چنین نکنید ، در روی زمین تبهکاری و فساد بسیار پدید خواهد آمد.
- امام رضا(ع) : اگر مردی نزد تو به خواستگاری آمد و دین و اخلاق او را پسندیدی به وی زن بده و فقر و ناداریش مانع تو از این کار نشود خدای تعالی فرموده است : ((و اگر جدا شوند خدا هر یک را از گشایش خود بی نیاز کند)) و فرموده است : ((اگر تهیدست باشند خداوند از فضل و کرم خود آنان را توانگر کند)).
- امام حسن (ع) - به مردی که با ایشان درباره ازدواج دختر خود مشورت کرد ، فرمود : او را به مردی باتقوا شوهر ده ، زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد گرامیش می دارد و اگر دوستش نداشته باشد به وی ستم نمی کند.

حکمت کابین .

قرآن ::

- ((کابین زنان را به رغبت بدهید پس اگر چیزی از آن را بارضایت خاطر به شما واگذاشتند ، شیرین و گوارا بخورید)).
- امام رضا(ع) : علت قرار دادن کابین و وجوب آن بر مرد و این که بر زن واجب نیست به شوهران خود مهریه بدهند این است که خرجی زن به عهده مرد است ، چون زن فروشنده خودو مرد خریدار است و فروختن جز در قبال ثمن و بها و خریدن جز در قبال پرداخت بها صورت نمی پذیرد به علاوه این که زنان نمی توانند معامله و تجارت کنند و علل دیگری .
- امام صادق (ع) : علت آن که کابین به عهده مرد است ، نه زن در حالی که کار هر دو یکی می باشد این است که مرد وقتی کارش به انجام رسید ، برمی خیزد و منتظر نمی ماند که زن هم ارضا شود این است که کابین به عهده مرد نهاده شده است نه زن .

نکوهش سنگینی کابین .

- امام صادق (ع) : شومی و ناخجستگی زن ، زیاد بودن کابین او و نافرمانی از شوهرش می باشد.
- پیامبر خدا(ص) : بهترین زنان امت من ، خوبروترین و کم مهریه ترین آنان هستند.
- بهترین مهریه سبکترین آن است .
- از میمنت و خجستگی زن این است که راحت خواستگاری شود ، کابینش سبک باشد و راحت زایمان کند.
- در مهریه آسان بگیرید ، زیرا مرد کابین (سنگین) زن را می دهد ، اما در دلش نسبت به او کینه و دشمنی به وجود می آید.

اهمیت دادن به انتخاب زن .

- امام صادق (ع) : همانا زن طوق است ، پس بنگر که چه طوقی به گردن می افکنی برای زن ارزش و بهایی نمی توان تعیین کرد ، نه برای خوب آنها و نه برای بدشان زن خوب ، ارزشش طلا- و نقره نیست بلکه از طلا- و نقره هم بهتر و ارزشمندتر است و زن بد ، ارزشش خاک نیست بلکه خاک هم از او ارزشمندتر است .

برای نطفه های خود گزینش کنید.

- پیامبر خدا(ص) : با خانواده خوب و شایسته وصلت کنید ، زیرا خون اثر دارد.
- برای نطفه های خود گزینش کنید و با کسانی که همتای شما هستند ازدواج نمایید.
- برای نطفه های خود گزینش کنید ، زیرا زنان بچه هایی همانند برادران و خواهران خود به دنیا می آورند.
- برای نطفه های خود گزینش کنید و همسرانتان را انتخاب نمایید بر شما باد به زنانی که لگن بزرگ دارند ، زیرا زیاترند.

زن مؤمن همتای مرد مؤمن است .

- پیامبر خدا(ص) : من غلام خود زید بن حارثه را به شوهری زینب دختر جحش در آوردم و مقداد را به همسری ضباعه دختر زبیر تا بدانید که گرامترین شما نزد خداوند مسلمان ترین شماست .
- من زینب دختر جحش را به ازدواج زید بن حارثه در آوردم و ضباعه دختر زبیر بن عبدالمطلب را به ازدواج مقداد ، تا بدانند که بالاترین شرافت اسلام است .

به چه مردانی نباید زن داد.

- امام رضا(ع) : از زن دادن به شرابخوار پرهیز که اگر به او زن دهی چنان است که دلال زناشده باشی .
- پیامبر خدا(ص) : ازدواج طوق بندگی است بنابراین ، هر کس از شما دختر خود را شوهر دهد او را به بندگی داده است پس ، هر یک از شما باید

بنگرد که دختر خود را به بندگی چه کسی می دهد.

- امام صادق (ع) : از خانواده ای که (در حقانیت شما) تردید دارند زن بگیرید اما به آنها زن ندهید ، زیرا زن تربیت و خلق و خوی مرد را به خود

می گیرد و مرد او را تحت تاثیر دین خود قرار می دهد.

- حسین بشار: به ابوالحسن (ع) نوشتم :من خویشاوندی دارم که از دخترم خواستگاری کرده اما بد اخلاق است حضرت فرمود : اگر بدخلق است ، به اوزن نده .

با چه زنانی نباید ازدواج کرد.

- پیامبر خدا(ص) : از خضرالدمن ((گیاه روییده در خرابه)) پرهیزید ((گفته شد: ای رسول خدا! خضرالدمن چیست))؟ فرمود: زن زیبارویی که در خانواده ای فاسد رشد کرده است .
- از ازدواج با زن احمق پرهیزید ، زیرا همشینی با او تباهی است و فرزندانش گفتار صفت هستند.
- با زن شهره و لهبره و نهبره و هیدره و لفوت ازدواج نکن شهره زن چشم آبی بد زبان است و لهبره زن دراز قد و لاغر اندام و نهبره زن کوتاه قد
زشت و هیدره پیرزن رو به مرگ و لفوت زنی است که از شوهر قبلی اش فرزند داشته باشد.

اقسام زنها.

- امام صادق (ع) : زنان سه دسته اند : یکی همه به سود توست و یکی همه به زیان توست و یکی همه به زیان توست و سودی برای تو ندارد آن زنی که به سود توست دوشیزه است و آن که هم به سود تو و هم به زیان توست بیوه زن است و آن که به زیان توست و سودی برای تو ندارد
زنی است که از شوهر قبلی فرزند به دنبال خود دارد.
- امام رضا(ع) : زنان سه دسته اند : زن زایای مهربان که شوهر خود را در کار دنیا و آخرتش یاری می رساند و روزگار را بر او سخت
نمی کند و زن نازا و بی بهره از زیبایی اما - که شوهرش را (در امور خیر) یاری نمی رساند و زن پر سر و صدای پا به در و عیب جویی که
زیاد را اندک می شمارد و زیاد را هم نمی پذیرد زنهار که فریفته زنی با این سه کفری هم خصوصیات شوی ، زیرا رسول خدا(ص)

فرمود: از خضرالدمن پرهیزید عرض شد : ای رسول خدا ، خضرالدمن کیست ؟

فرمود : زن زیبایی که در خانواده ای بد رشد کرده است .

حقوق شوهر.

- پیامبر خدا(ص) : بزرگترین حق را بر زن ، شوهر او دارد و بزرگترین حق را بر مرد ، مادر او دارد.

- امام باقر(ع) : برای زن نزد پروردگارش - , ن زرب ارق ح ن یرتگرب : ص (ادخ ربم ایپ - ش فیعی کارساز تراز خشنودی شوهرش

نیست وقتی فاطمه (ع) در گذشت امیرالمؤمنین بالای سر آن بزرگوار برخاست و گفت : بار خدایا! من از دختر پیامبر تو راضی هستم , خدایا! او اکنون تنهاست پس تو همدم او باش .

- پیامبر خدا(ص) : وای بر زنی که شوهرش را ناراحت کند و خوشا به حال زنی که شوهرش از او راضی باشد.
- اگر قرار بود دستور دهم کسی در برابر کسی سجده کند , حتما به زن دستور می دادم که شوهرش را سجده کند.
- قیس بن سعد : به حیره وارد شدم دیدم (مردم) در برابر مرزبان خود به سجده می افتند گفتم : رسول خدا به سجده شدن سزاوارتر است او می گوید

: پس نزد پیامبر(ص) آمدم و عرض کردم : من به حیره رفتم و دیدم که (مردم آن جا) در برابر مرزبان خود به سجده می افتند در حالی که تو ای

رسول خدا بیشتر سزاواری که ما سجده ات کنیم پیامبر فرمود : ((اگر بر قبر من بگذری آن را سجده خواهی کرد؟))
قیس می گوید : عرض کردم : نه پیامبر فرمود : این کار را نکنید اگر بنا بود دستور دهم کسی در برابر کسی سجده کند هر آینه به زنان

دستور می دادم , به دلیل حقی که خداوند برای شوهرانشان به گردن آنان نهاده است , ایشان را سجده کنند.
- امام صادق (ع) : زن نسبت به شوهر سازگار خود سه نکته را باید رعایت کند : حفظ کردن خود از هر گناه و آلودگی تا شوهرش در هر حال
و موقعیتی , خوشایند یا ناخوشایند , دردل به او اطمینان داشته باشد و مراقبت از او و زندگیش تا شوهرش در صورتی که لغزشی از وی سرزند

نسبت به وی عطوفت و مهربانی نشان دهد و اظهار عشق به او با عشوه و دلبری و هیات مناسب و خوشایند در نظر او.

حقوق زن .

- پیامبر خدا(ص) : جبرئیل پیوسته مرادرباره زن سفارش می کرد , تا جایی که گمان بردم طلاق او جایز نیست مگر در صورت ثابت شدن فحشا.

- حق زن به شوهرش این است که شکمش را سیر کند و بدنش را بپوشاند و برای او هیچگاه روی درهم نکشد.
- امام سجاده(ع) : حق زن این است که بدانی خداوند عزوجل او را مایه آرامش و انس تو قرار داده است و بدانی که این نعمتی است که خداوند به تو

داده , پس او را گرامی داری و با وی نرمی کنی , هرچند حق تو بر او واجب تر است اما حق وی بر تو این است که با او مهربان باشی .

- امام صادق (ع) : مرد برای اداره منزل و خانواده خود به سه خصلت نیاز دارد که اگر هم به طور طبیعی آنها را نداشته باشد باید خود رابه تکلف

در آنها وادارد : خوش رفتاری , گشاده دستی سنجیده و غیرت بر حفاظت از آنها.

- پیامبر خدا(ص) : این سخن مرد به زن که دوست دارم هرگز از دل زن بیرون نرود.

- اسحاق بن عمار: به امام صادق (ع) عرض کردم: حق زن بر مرد چیست که هر گاه مرد آن را بگزارد نیکوکار است؟
فرمود: خوراک و پوشاکش را فراهم آورد و اگر نادانی کرد اورا ببخشد.

- حسن بن جهم: ابوالحسن (ع) را دیدم که خضاب کرده است عرض کردم: فدایت شوم خضاب کرده ای؟
فرمود: آری آراستگی بر عفت زنان می افزاید زنان ترک عفت کرده اند، چون شوهرانشان آراستگی را ترک نموده اند سپس
فرمود: اگر آراسته

نباشی آیا خوش داری که همسرت را نیز مانند خودت ببینی؟

عرض کردم: نه فرمود: او نیز چنین است.

- امام صادق (ع): شوهر در رابطه با همسرش از سه چیز بی نیاز نیست: سازگاری با او تا بدین وسیله سازگاری و محبت
و عشق او را به

خود جلب کند و خوشخویی با او و دلبری از او با آراستن خود برای وی و فراهم آوردن امکانات رفاهی او.

خدمت به شوهر.

- امام صادق (ع): ام سلمه از رسول خدا (ص) درباره فضیلت خدمت کردن زنان به شوهرانشان پرسید، آن حضرت فرمود: هر
زنی که در

خانه شوهر خود به قصد مرتب کردن آن، چیزی را جابه جا کند خداوند به او نظر افکند و هر که خداوند به او نظر کند عذابش
ندهد.

- امام کاظم (ع): جهاد زن، خوب شوهرداری است.

- پیامبر خدا (ص): هر زنی که هفت روز شوهرش را خدمت کند، خداوند هفت در دوزخ رابه روی او ببندد و هشت در بهشت را
به رویش بگشاید.

تا از هر در که خواهد وارد شود و فرمود: هیچ زنی نیست که جرعه ای آب به شوهرش بنوشاند مگر آن که این عمل او برایش بهتر
از یک سال باشد

که روزهایش را روزه بگیرد و شبهایش را به عبادت سپری کند.

خدمت به زن.

- پیامبر خدا (ص): هر گاه مرد به زن خود آبی بنوشاند، پاداش برد.

- به زن خود خدمت نکند مگر صدیق یا شهید یا مردی که خداوند خیر دنیا و آخرت او را بخواهد.

- از خدا درباره دو ناتوان بترسید: یتیم و زن بهترین شما کسی است که برای خانواده اش بهتر باشد.

- امام صادق (ع): هر که به خانواده اش نیکی کند، خداوند بر عمرش بیفزاید.

- پیامبر خدا (ص): نشستن مرد نزد زن و فرزندش، نزد خدای متعال محبوبتر است از اعتکاف او در این مسجد من.

- کسی که به طرف دهان همسرش لقمه ای بالا برد پاداش برد.

آزردن شوهر.

- امام صادق (ع): ملعون است، ملعون آن زنی که شوهر خود را بیازارد و غمگین کند و خوشبخت است، خوشبخت آن زنی که

شوهر خود را

احترام نهد و آزارش ندهد و در همه حال از وی فرمان برد.

- پیامبر خدا(ص) : هر که زنی داشته باشد که وی را بیازارد ، خداوند نه نماز آن زن را قبول کند و نه کار نیکش را ، هر چند همه عمر روزه بگیرد

تا زمانی که به شوهرش کمک کند و او را بخشود سازد مرد نیز اگر زن خود را بیازارد و به او ستم کند همین گناه و عذاب را دارد.

آزردن زن .

- پیامبر خدا(ص) : بدانید که خداوند عزوجل و رسول او بیزارند از کسی که به زنی آزار رساند تا آن که آن زن طلاق خلع بگیرد.

- من در شگفتم از کسی که زنش را کتک می زند ، در حالی که خودش به کتک خوردن سزاوارتر از اوست .

- امام علی (ع) ، در ضمن وصیت به فرزندش حسن (ع) ، می فرماید : نباید خانواده ات بدبخت ترین مردمان نزد تو باشند.

شکبیایی بر کج خلقی زن .

- پیامبر خدا(ص) : هر مردی که به خاطر خدا و به امید پاداش او در برابر بد اخلاقی همسرش صبر کند ، خدای متعال برای هر روز و شبی که

شکبیایی می ورزد همان ثوابی را به او دهد که به ایوب (ع) در قبال بلایی که دید عطا کرد و گناه زن نیز در هر روز و شب به اندازه ریگهای ریگستان باشد.

شکبیایی بر بد اخلاقی مرد.

- پیامبر خدا(ص) : هر زنی که در برابر بد اخلاقی شوهرش شکبیایی ورزد ، خداوند همانند(ثواب) آسیه دختر مزاحم به او عطا کند.

همسر شایسته .

- پیامبر خدا(ص) : مؤمن ، بعد از تقوای خدای عزوجل ، بهره ای بهتر از زن شایسته نبرده است .

- بهترین متاع دنیا زن شایسته است .

- از خوشبختی مرد داشتن زن شایسته است .

- دنیا متاعی است و بهترین متاع آن زن شایسته است .

- زن شایسته یکی از دو روزی آوراست .

- امام باقر(ع) : بنده مؤمن سودی بهتر از همسر شایسته به چنگ نیاورده است ، همسری که شوهرش با دیدن او خوشحال شود و هرگاه از وی دور

شود در غیابش نگهبان خود و اموال او باشد .

- پیامبر خدا(ص) : همانا زن شایسته مانند کلاغ اعصم است که تقریباً نایاب می باشد عرض شد : کلاغ اعصم که تقریباً نایاب است چیست ؟

فرمود: کلاغی که یکی از پاهایش سفید است.

- امام صادق (ع) - به زن سعد - : گوارایت باد ای خنسا! اگر خداوند چیزی جز دخترت ام الحسین را به تو ندهد باز خیر فراوان به تو داده است

همانا مثل زن شایسته در میان زنان مثل کلاغ اعصم است در میان کلاغان و آن کلاغی است که یکی از پاهایش سفید است.

- پیامبر خدا(ص) : یک زن شایسته بهتر از هزار مرد ناشایست است.

زن ناشایست.

- پیامبر خدا(ص) : بدترین چیزها زن ناشایست است.

- چیره ترین دشمن مؤمنان و همسر ناشایست است.

- امام صادق (ع) : چیره ترین دشمن مؤمن و همسر ناشایست است.

- یکی از دعا‌های رسول خدا(ص) این بود: پناه می برم به تو از زنی که پیش از آن که زمان پیری ام فرا رسد مرا پیر کند.

اطاعت از زن در معصیت خدا.

- امام علی (ع) : از زنان بد بترسید و از خوبان آنها نیز پرهیز کنید اگر شما را به کار خوب فراخواندند و گوش نکنید تا در منکر و بدی به

فرمانبری شما از خود طمع نبندند.

- امام صادق (ع) : رسول خدا (ص) فرمود: هر که از زن خود فرمان برد خداوند او را به رو در آتش افکند ((پرسید: منظور از فرمان بردن

چیست؟

((فرمود: لباسهای نازک از او درخواست کند و مرد بپذیرد.

- امام علی (ع) : هر مردی که زنی او را اداره کند و ملعون است.

نکاتی که در تامین هزینه خانواده شایسته است رعایت شود.

- امام سجاد(ع) : خداوند از آن کس خشنودتر است که خانواده خود را بیشتر در رفاه و نعمت قرار دهد.

- پیامبر خدا(ص) : همانا مؤمن تربیت شده خداست و هرگاه خداوند به او گشایش دهد گشاده دست باشد و هرگاه از او بازگیرد او هم دست نگه

دارد.

- هر کس وارد بازار شود و هدیه ای خرد و آن را برای خانواده خود ببرد و همانند کسی است که برای گروهی نیازمند صدقه ای بردو باید در دادن

هدیه از دختران شروع کند.

چند همسری.

قرآن.

((اگر بیم دارید که در کار یتیمان عدالت نورزید، از زنان هر چه خوش دارید، دوتا دوتا و سه تا سه تا و چهارتا چهارتا، بگیرید و اگر بیم دارید

که به عدالت رفتار نکنید فقط یک زن یا کنیزی که مالک آنید این مناسبتر است که ستم نکنید)).

- روایت شده است که مردی از زنداقه به ابو جعفر احوال گفت: به من بگو آیا میان این سخن خدای تعالی که: ((و از زنان هر چه خوش دارید

بگیرید)) و سخن دیگر او در آخر سوره که: ((و هرگز نمی توانید میان زنان عدالت ورزید هر چند جدیت کنید)) فرق و اختلافی هست؟

ابو جعفر احوال می گوید: من برای این سؤال جوابی نداشتم پس به مدینه رفتم و خدمت ابوعبدالله (صادق) (ع) رسیدم و درباره این دو آیه از

ایشان پرسیدم، حضرت فرمود: مقصود از آیه ((و اگر بیم آن دارید که به عدالت رفتار نکنید، پس یک زن بگیرید)) رعایت عدالت در نفقه و خرجی

دادن است و مقصود از آیه ((و هرگز نمی توانید)) رعایت برابری در دوست داشتن زنان است، زیرا هیچ کس نمی تواند دو زن خود را به یکسان دوست داشته باشد.

- پیامبر خدا (ص): هر که دو زن داشته باشد و در تقسیم خود و خرجی دادن به آنها میانشان به یکسان رفتار نکند، روز قیامت در حالی که دستهایش

بسته و نیمی از بدنش به یک طرف کج شده است، آورده شود و به آتش رود.

- اگر مردی دو زن داشته باشد و میان آنها به عدالت و برابری رفتار نکند، روز قیامت در حالی آورده شود که نیمی از بدنش افتاده است.

- امام صادق (ع): هر که آنقدر زن بگیرد که نتواند با آنها نزدیکی کند و در نتیجه یکی از آنها مرتکب زنا شود گناهش به گردن اوست.

ازدواج دو پسر آدم.

- امام رضا (ع): در پاسخ به پرسش احمد بن محمد بن ابی نصر در باب نحوه تکثیر نسل آدم، فرمود: حوا هابیل و خواهر او را در یک شکم

حامله شد و در شکم دوم قابیل و خواهرش را باردار شد هابیل با خواهر همزاد قابیل ازدواج کرد و قابیل با خواهر همزاد هابیل و بعد از آن ازدواج

با خواهر حرام گشت.

آداب پذیرفتن دعوت عروسی.

- پیامبر خدا (ص): هر گاه به مراسم عروسی دعوت شدید، در رفتن کندی کنید، زیرا این مراسم انسان را به یاد دنیا می اندازد و اما هر گاه به

مراسم تشییع جنازه فرا خوانده شدید شتاب ورزید ، زیرا این مراسم یادآور آخرت است .

- هر گاه یکی از شما به ولیمه عروسی دعوت شد ، بپذیرد.

- بد ولیمه ای است ولیمه عروسی ، در آن ثروتمندان را اطعام می کنند و از مستمندان جلوگیری می نمایند.

- دعوت روز اول (درعروسی) به حق است و دعوت روز دوم احسان و نیکی است و دعوت روز سوم خودنمایی و شهرت طلبی .

تشویق به اعلان ازدواج .

- پیامبر خدا(ص) : این ازدواج (ها) را آشکارا انجام دهید و آنها را در مساجد برگزار کنید.

- (مراسم) ازدواج را آشکارا برگزار کنید.

- (مراسم) ازدواج را آشکارا برگزار کنید و خواستگاری را پنهان .

دیدار.

تشویق به دید و بازدید برای خدا.

- امام علی (ع) : برای خدا به دیدن اهل طاعت او برو و هدایت را از اهل ولایت او بگیر.

- برای خدا دیدار کنید ، برای خدا همنشینی کنید ، برای خدا بخشش کنید و برای خدا ازدهش خودداری ورزید از دشمنان

خدا برید و بادوستان خدا پیوند

زنید.

دیدار کنندگان خدا.

- پیامبر خدا(ص) : هر که نه به قصد نیازخواهی بلکه برای دیدن برادر مؤمن خود به خانه او رود ، از دیدار کنندگان خدا انگاشته

شود و سزاوار است

بر خدا که دیدار کننده خود را گرامی دارد.

- امام صادق (ع) : هر که به خاطر خدا به دیدن برادر خود رود خدای عزوجل فرماید : تو مرادیدار کرده ای و پاداش تو به عهده

من است و من به

پاداشی کمتر از بهشت برای تو راضی نمی شوم .

- پیامبر خدا(ص) : هر که به دیدن برادر خود در خانه اش رود ، خدای عزوجل به او فرماید : تو میهمان و زایر منی ، پذیرایی از

تو به عهده من

است و من به پاداش محبت تو به او بهشت را بر تو واجب کردم .

ثواب دیدار به خاطر خدا.

- امام کاظم (ع) : هیچ چیز به اندازه دیدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا ، ابلیس و سپاه او را درهم نمی کوبد.

- امام صادق (ع) : هر که برای خدا نه غیرو و برای دستیابی به وعده او و دریافت آنچه نزد خداست به دیدن برادر خود رود ،

خداوند هفتاد هزار

فرشته بر او گمارد که آوازش دهند : هان ! رستگار شدی , بهشت گوارایت باد.

- هر که در راه خدا و برای خدا به دیدن برادر خود رود در روز قیامت میان جامه هایی از نور می خرامد و بر هر چه می گذرد آن را روشن می کند.

- هیچ مسلمانی نیست که در راه خدا و برای خدا از برادر مسلمان خود دیدن کند , مگر آن که خدای عزوجل او را ندا دهد که : ای دیدار کننده !
 رستگار شدی , بهشت گوارایت باد.
 - پیامبر خدا(ص) : دیدار کننده از برادر مسلمان خود اجرش بیشتر از دیدار شونده است .

نقش دیدار از برادران در زنده نگه داشتن دین .

- امام صادق (ع) : دید و بازدید کنید که دیدار شما از یکدیگر موجب زنده شدن دل‌های شما و یاد کرد احادیث ما می شود و احادیث ما شما را به هم
 مهربان می کند اگر به آنها عمل کنید , کمال و نجات می یابید و اگر رهایشان کنید , گمراه و هلاک می شوید پس به احادیث ما عمل کنید که در این
 صورت من ضامن نجات شما هستم .
 - امام علی (ع) : دیدار نیکان مایه آبادانی دل است .
 - امام باقر(ع) : در خانه هایتان از یکدیگر دیدار کنید , زیرا این کار امر ما را زنده می کندرحمت خدا بر آن بنده ای که امر ما را زنده کند.

ثمرات ملاقات با برادران .

- امام جواد(ع) : ملاقات با برادران , هرچند کوتاه باشد , موجب رویش و باروری عقل می شود.
 - امام علی (ع) : دیدار برادران , گرچه اندک باشند , غنیمت بزرگی است .
 - پیامبر خدا(ص) : دید و بازدید بذر محبت را می رویند.

نهی از دیدار با بدکاران .

- امام صادق (ع) : هرگاه خواستی از کسی دیدار کنی به دیدن نیکان برو و با بدکاران دیدار مکن , زیرا آنان صخره ای هستند که در آن چشمه آبی
 نمی جوشد و درختی هستند که برگش سبز نمی شود و زمینی هستند که گیاهی در آن نمی روید.

آداب دیدار کردن .

- پیامبر خدا(ص) : یک روز در میان دیدن کن تا محبوب تر شوی .
 - امام علی (ع) : دیدار یک روز در میان , مانع ملال خاطر می شود.
 - در وصیت به فرزند خود حسین (ع) : دیدار زیاد ملال آور است .

- هر که دیدارش زیاد شود خوشرویی و بشاشتش کم گردد.

- هرگاه به دوستی برادر خود اطمینان یافتی، دیگر به این اهمیتی نده که چه وقت به دیدنش بروی و او به دیدنت بیاید.

زیارت قبور.

زیارت پیامبر(ص).

- پیامبر خدا(ص) : هر که به زیارت من بیاید در روز قیامت شفیع او باشم.

- هر که در هر نقطه ای از روی زمین به من سلام کند، سلامش به من می رسد و هر که بر سر قبرم به من سلام کند، آن را می شنوم.

- هر که زنده و مرده مرا زیارت کند، روز قیامت شفیع او باشم.

زیارت امامان معصوم.

- حسن بن علی (ع) به رسول خدا(ص) عرض کرد: پدر جان! پاداش کسی که شما را زیارت کند چیست؟

رسول خدا فرمود: پسرکم! هر که زنده و مرده مرا یا پدر تو یا برادرت و یا خودت را زیارت کند بر من است که در روز قیامت دیدارش کنم و او را

از گناهانش نجات دهم.

- امام رضا(ع): هر امامی به گردن دوستان و شیعیان خود عهده دارد که با زیارت قبور آنان، وفای به این عهد کامل می گردد و به خوبی

گزارده می شود پس، هر که با رغبت و علاقه به زیارت ایشان و تصدیق و باور داشتن به آنچه آنان ترغیب کرده اند زیارتشان کند، امامان آنها در

روز قیامت شفیعشان باشند.

- امام کاظم(ع): هر که اولین ما را زیارت کند، آخرین ما را زیارت کرده باشد و هر که آخرین ما را زیارت کند، اولین ما را زیارت کرده باشد

و هر که ولایت اولین ما را بپذیرد ولایت آخرین ما را بپذیرفته باشد و هر که ولایت آخرین ما را بپذیرد ولایت اولین ما را بپذیرفته باشد.

- امام صادق(ع): هر که پس از مردنمان ما را زیارت کند، چنان است که در زمان حیاتمان زیارت کرده باشد.

زیارت امام علی(ع).

- امام صادق(ع): هرگاه بخواهی امیر مؤمنان(ع) را زیارت کنی بدان که تو زائر استخوانهای آدم و بدن نوح و پیکر علی بن ابی طالب(ع) هستی.

- بدان که امیر مؤمنان(ع) نزد خداوند از همه امامان برتر است و ثواب اعمال آنان از آن اوست و امامان به اندازه اعمال خود برتری داده شده اند.

- امام رضا(ع): برتری و فضیلت قبر امیر مؤمنان بر زیارت قبر حسین همچون برتری و فضیلت خود امیر مؤمنان بر حسین است .
 - امام صادق (ع): نزدیک کوفه قبری است , که هر غمدیده ای آن جا رود و در کنار آن چهار رکعت نماز گزارد , خداوند با برآوردن حاجتش او را شادمان برگرداند.

زیارت فاطمه دخت رسول خدا(ع).

- فاطمه زهرا(ع): رسول خدا(ص) به من فرمود: ای فاطمه , هر که بر تو درود فرستد خداوند او را بیامرزد و در بهشت به من ملحق کند.
 - امام صادق (ع): رسول خدا فرمود: میان قبر و منبر من باغی از باغهای بهشت است و منبر من بر فراز آبراهه ای از آبراهه های بهشت است ,
 چون قبر فاطمه صلوات الله علیها میان قبر رسول خدا و منبر اوست و قبر فاطمه باغی از باغهای بهشت می باشد و یکی از آبراهه های بهشت به سوی آن است .

زیارت امام حسن (ع).

- پیامبر خدا(ص): هر که حسن را در بقیع زیارت کند , خداوند در آن روزی که پاهای لرزد , پای او را بر صراط استوار گرداند.
 - امام باقر(ع): حسین بن علی هر شامگاه جمعه به زیارت قبر حسن (ع) می رفت .

زیارت امام حسین (ع).

- امام صادق (ع): هر که حسین (ع) را با معرفت به حق و مقام او زیارت کند , خداوند ثواب هزار حج پذیرفته و هزار عمره پذیرفته را برایش بنویسد و گناهان گذشته و آینده او را ببخشد.
 - هر که تا زنده هست به زیارت قبر حسین (ع) نرود , دین و ایمانش ناقص باشد و اگر به بهشت هم برود مقامش در آن جا از همه مؤمنان پایین تر باشد.
 - سالی یک بار , به زیارت قبر حسین (ع) بروید.
 - خدای تبارک و تعالی , پیش از جلوه بر اهل عرفات , بر زائران قبر حسین (ع) جلوه می کند و حاجاتشان را برمی آورد و گناهانشان را می بخشد و خواهشهای آنان از طرف دیگران را می پذیرد و سپس به اهل عرفات می پردازد و با آنان نیز همین می کند.
 - حسین بن علی (ع) می گوید: اگر زایر من بداند که خداوند چه برایش آماده کرده است , شادیش بیش از بیتابیش (از رنج سفر) خواهد بود و همانا زایر او پاک از هر گناهی به خانه خود بر می گردد.

دعای امام صادق برای زوار حسین (ع).

- معاویه بن وهب : از امام صادق (ع) اجازه شرفیابی خواستم , فرمود : داخل شو من داخل شدم دیدم در مصلا ی خانه خود مشغول نماز است
نشستم تا نماز خود را تمام کرد و شنیدم با پروردگارش مناجات می کند و می گوید : الهی ! ای آن که کرامت را مختص ماکردی و وعده شفاعت به ما دادی و وصایت را ویژه ما گردانیدی و دانش گذشته و آینده را به ما بخشیدی و دل‌های مردمان را شیفته ما کردی ! من و برادران من و زوار قبر پدرم حسین را بیمارز , همانان که , به نیت نیکی به ما و به امید پاداشی که به سبب پیوند با ما می دهی و به قصد شاد کردن پیامبر تو , اموالشان را خرج می کنند و رنج و زحمت سفر (برای زیارت حسین (ع)) را بر خود هموار می سازند.
الهی ! دشمنان ما , از آنان به سبب این سفر عیجویی می کنند اما آنان علی رغم این انتقادات مخالفان ما به سوی ما می آیند پس , بر آن چهره‌هایی که داغی آفتاب تغییرشان داده است رحمت آر و به آن چهره‌هایی که بر خاک قبر ابی عبدالله مالیده می شود رحم کن .
الهی ! من این جانها و این پیکرها را به تو می سپارم , تا در آن روز تشنگی (قیامت) در کنارحوض (کوثر) با آنان دیدار کنیم .

آداب زیارت امام حسین (ع).

- امام صادق (ع) : هر گاه به زیارت اباعبدالله (ع) رفتی , با دلی غمزده و اندوهناک و پیکری ژولیده و غبار گرفته و گرسنه و تشنه زیارتش کن , زیرا که حسین (ع) غمزده و اندوهناک و ژولیده و غبار گرفته و گرسنه و تشنه کشته شد حوایج خود را از او بخواه و برگرد و در کنار قبر او سکونت اختیار مکن .
- خزام به امام صادق (ع) عرض کرد : فدایت شوم , گروهی به زیارت قبر حسین (ع) می روند و سفر را خوش می گذرانند , حضرت فرمود :
آنها اگر به زیارت قبور پدران خود می رفتند , چنین نمی کردند.
- محمد بن مسلم به امام باقر (ع) عرض کرد : اگر به زیارت پدر شما برویم حج کرده ایم ؟
فرمود : آری پرسیدم : پس آنچه بر حاجی لازم است بر ما نیز لازم است ؟
فرمود : چه چیز ؟
عرض کردم : چیزهایی که برای حاجی لازم است فرمود : لازم است با همسفرت خوش رفتار باشی , لازم است کمتر حرف بزنی مگر در خیر و خوبی , لازم است یاد خدا بسیار کنی , لازم است جامه ات پاک باشد , لازم است پیش از رسیدن به حائر غسل کنی , لازم است خاشع باشی و نماز

زیاد بخوانی و بر محمد و آل محمد بسیار صلوات فرستی، لازم است از برداشتن آنچه مال تو نیست خودداری کنی، لازم است چشمت را (از حرام فروبندی، اگر دیدی یکی از برادران همسفر توشه اش تمام شده و از سفر بازمانده، لازم است به او رسیدگی و کمک مالی کنی لازم است تقیه را که قوام و استحکام دین تو به آن است رعایت کنی و از منهیات و ستیزه و جرو بحث و قسم خوردن زیاد و جدال و بحث که در آن سوگند خورده شود دوری کنی پس، اگر اینها را رعایت کردی حج و عمره تو به طور کامل انجام شده است.

زیارت امامان بقیع.

- امام صادق (ع): هر که مرا زیارت کند، گناهانش آمرزیده شود و در فقر نمیرد.
- از امام صادق (ع) سؤال شد: ثواب کسی که یکی از شما را زیارت کند چیست؟
فرمود: مانند ثواب کسی که رسول خدا (ص) را زیارت کند.

زیارت امام کاظم (ع).

- امام رضا (ع): در پاسخ به ابن سنان که پرسید: ثواب کسی که پدر شما را زیارت کند چیست؟
فرمود: پاداش او بهشت است و پس آن بزرگوار را زیارت کن.
- خداوند بغداد را به برکت وجود قبرا امام کاظم (ع) نجات داد آن گاه فرمود: و قبری در بغداد است از آن نفسی پاک که خدای رحمان آن را در
غرفه های بهشت جای داده است و قبری دیگر در طوس است که و امصیبتا بر آن قبر که مصیبت آن بر جانها آتش می زند.

زیارت امام رضا (ع).

- پیامبر خدا (ص): زود باشد که پاره ای از تن من در خاک خراسان دفن شود هیچ مؤمنی آن را زیارت نکند مگر آن که خدای عزوجل بهشت را بر او واجب و بدنش را بر آتش دوزخ حرام گرداند.
- امام علی (ع): زود باشد که مردی از فرزندان من در خاک خراسان به زهر ستم کشته شود، نام او نام من است و نام پدرش نام پسر عمران و
موسی (ع) بدانید که هر کس او را در غربتش زیارت کند، خدای تعالی گناهانش را بیامرزد.
- امام باقر (ع): میان دو کوه طوس خاکی است که از بهشت آورده شده است هر که به آن خاک (برای زیارت) قدم گذارد و در روز قیامت از آتش دوزخ ایمن باشد.
- امام رضا (ع): هیچ یک از دوستان من که عارف به حق و مقام من باشد زیارتم نکند مگر این که در روز قیامت شفاعتش کنم.
- امام کاظم (ع): فرزندم علی به زهر ستم کشته و در کنار هارون در طوس دفن می شود هر که او را زیارت کند مانند کسی است که رسول

خدا(ص) را زیارت کرده باشد.

- امام رضا(ع) : هر که مرا در دیار غربت زیارت کند روز قیامت من در سه جا به داد اومی رسم و از هراسها و سختیهای آنها نجاتش می دهم :

در وقتی که نامه های اعمال از راست وچپ پراکنده شوند و در هنگام گذشتن از صراط و در موقع سنجیدن اعمال (میزان).

زیارت امام جواد (ع).

- ابراهیم بن عقبه از امام هادی درباره زیارت ابی عبدالله الحسین و ابو الحسن امام کاظم (ع) و ابوجعفر (امام جواد(ع)) سؤال کرد حضرت

فرمود : زیارت امام حسین مقدم است اما این جامعتر و ثوابش بیشتر است .

زیارت عسکریین (ع).

- امام عسکری (ع) - به ابوهاشم جعفری - : قبر من در سر من رای (سامرا) مایه امن و امان ساکنان هر دو طرف (فرات) است .

زیارت فاطمه دخت امام کاظم (ع).

- امام جواد(ع) : هر که قبر عمه ام را در قم زیارت کند , پاداشش بهشت باشد.

- امام صادق (ع) : ما را حرمی است و آن قم است بزودی زنی از فرزندان من به نام فاطمه در آن جا دفن خواهد شد هر که او را زیارت کند , بهشت بر او واجب می شود.

زیارت حضرت عبدالعظیم حسنی (ع).

- یکی از اهالی ری خدمت امام هادی (ع) مشرف شد حضرت پرسید : کجا بودی ؟

(آن مرد گفت) عرض کردم : به زیارت حسین (ع) رفته بودم حضرت فرمود : بدان که اگر قبر عبدالعظیم در شهر خودتان را زیارت کنی ,

همچون کسی باشی که حسین بن علی (ع) را زیارت کرده باشد.

زیارت قبور صالحان .

- امام کاظم (ع) : هر که نتواند قبرهای ما را زیارت کند , قبور برادران صالح ما را زیارت نماید.

- امام صادق (ع) : هر که قادر به زیارت ما نیست , دوستان صالح ما را زیارت کند , که ثواب زیارت ما برایش نوشته می شود.

زیارت قبور اموات .

- امام علی (ع) : اموات خود را زیارت کنید , زیرا آنان از دیدار شما خوشحال می شوند , انسان باید بعد از آن که بر سر قبر پدر و مادر خود

برایشان دعا کرد حاجت خود را (از خدا) بخواهد.

- داود رقی به امام صادق (ع) عرض کرد: انسان سر قبر پدر خود و خویشاوند و غریبه می رود آیا این کار برای او سودی دارد؟
فرمود: آری، همان طور که اگر به یکی از شما هدیه ای داده شود خوشحال می گردد، مرده نیز از کار شما خوشحال می شود.

سلام کردن به اهل قبور.

- امام علی (ع) هنگام عبور از گورستان فرمود: سلام بر شما ای خفتگان گور شما رفتید و ما ماندیم و اگر خدا بخواهد به شما خواهیم پیوست

در خانه ها (ی شما) دیگران می نشینند و همسرانتان ازدواج کرده اند و اموالتان تقسیم شده است این خبری است که ما داریم
کاش می دانستم شما
چه خبر دارید؟

آن گاه فرمود: بدانید که اگر آنها زبان داشتند می گفتند: ما تقوا را بهترین ره توشه یافتیم.

- در بازگشت از صفین و هنگام نزدیک شدن به گورستان کوفه: ای خفتگان خانه های ترسناک و جای خشک و خالی و
گورهای ظلمانی! ای اسیران

خاک، ای ساکنان دیار غربت، ای تنهایان، ای بی همدمان! شما پیشروان مایید که جلوتر از ما رفتید و ما نیز در پی شما آمده
به شما خواهیم پیوست

(بدانید) که در خانه های شما کسان دیگر سکنا گزیده اند و همسرانتان شوی کرده اند و اموالتان تقسیم شده است این خبری است
که ما داریم شما چه
خبر دارید؟

امام سپس رو به یاران خود کرد و فرمود: بدانید که اینان اگر اجازه سخن گفتن می داشتند به شما خبر می دادند که: ((بهترین ره
توشه تقوا است
)).

- علی بن ابی حمزه می گوید از امام صادق (ع) پرسیدم: بر اهل قبور سلام بگویم؟

حضرت فرمود: آری عرض کردم: چگونه سلام بگویم؟

حضرت فرمود: می گویی: سلام بر مردان و زنان مؤمن و مردان و زنان مسلمان این خانه ها، شما پیشروان ما هستید و ما به
خواست خدا به شما
محلّق خواهیم شد.

- امام علی (ع)، در هنگام عبور از گورستان، فرمود: سلام و درود از اهل لا اله الا الله براهل لا اله الا الله، ای اهل لا اله الا الله!
کلمه لا اله

الا الله را چگونه یافتید؟

ای لا اله الا الله به حق لا اله الا الله هر گوینده لا اله الا الله ای را بیامرز و ما را با گوینده لا اله الا الله محشور فرما.

علی (ع) فرمود: شنیدم که رسول خدا (ص) می فرماید: هر که در هنگام عبور از گورستان این جملات را بگوید، گناهان
پنجاه سالش بخشوده

می شود اصحاب عرض کردند: ای رسول خدا! کسی که گناه پنجاه سال نداشته باشد چه؟

فرمود: گناهان (پنجاه سال) پدر و مادر و برادرانش و عموم مسلمانان بخشوده می شود.

زیور.

زیور.

قرآن .

((ای پسران آدم! در هر مسجد زیور خود را بر گیرید و بخورید و بنوشید و اسراف نکنید که او اسرافکاران را دوست ندارد)).
((بگو: چه کسی زیور خدا را که برای بندگانش پدید آورده و نیز روزی پاک را حرام کرده است بگو این چیزها درزندگی دنیا از آن کسانی است

که ایمان آورده اند و روز قیامت نیز خاص ایشان است بدین سان ما آیات را برای مردمی که می دانند شرح می دهیم)).
- پیامبر خدا(ص): خداوند دوست دارد که - هرگاه بنده مؤمنش نزد برادر خود می رود - خویشتن را برای رفتن پیش او آماده و آراسته گرداند.

- امام صادق (ع), درباره آیه ((در هر مسجد زیورهای خود را بر گیرید)), فرمود: منظور شانه کردن است, (زیرا شانه زدن) روزی می آورد

, مو را زیبا می کند, حاجت را برآورده می سازد, نطفه را زیاد می گرداند و بلغم را از بین می برد.
- امام علی (ع): هر یک از شما, همان گونه که خود را برای غریبه ای که دوست دارد وی را در بهترین حالت ببیند, آراسته و مرتب می کند,
برای رفتن نزد برادر مسلمانش نیز خود را بیاراید.

- ابو عباد: حضرت رضا(ع) تابستان روی بوریا می نشست و زمستان روی گلیم و جامه های درشت و زبر می پوشید,
اما وقتی در برابر مردم ظاهر می شد خود را آراسته می کرد.

- امام صادق (ع): سزاوار نیست که زن خودش را واگذارد, بلکه حتی اگر شده با آویختن گردنبندی خود را بیاراید.
- امام علی (ع): زنهار که خود را برای مردم بیارایی و با معصیت به جنگ خدا بروی .

آراسته بودن در برابر دشمنان .

- عبدالله بن خالد کنانی: ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) به من که ماهی از دستم آویزان بود برخورد, فرمود: آن را بینداز, زیرا خوش

ندارم که مرد محترم و بزرگوار چیز پست و بی ارزشی را خودش حمل کند سپس فرمود: شما گروهی هستید که دشمن زیاد دارید ای جماعت

شیعه, مردم با شما دشمنی می کنند, پس تا جایی که می توانید در برابر چشم آنها آراسته باشید.

زیورهای حرام .

- پیامبر خدا(ص): (پوشیدن) طلا و ابریشم برای زنان امت من حلال است و برای مردان آن ها حرام .

- طلا زیور مشرکان است و نقره زیور مسلمانان .

- هر که دوست دارد انگشتی از آتش در انگشت محبوب خود کند انگشتی طلا- در انگشت او نماید و هر که دوست دارد گردنبندی آتشین در گردن محبوب خود اندازد گردنبند طلا به گردنش آویزان کند اما بر شما باد به نقره با آن نیک بازی کنید.

زیور درون (۱).

قرآن .

((بدانید که رسول خدا در میان شماست اگر در بسیاری از امور اطاعت شما کند به رنج افتید ولی خدا ایمان را محبوب شما کرد و آنرا در

دلهایتان بیاراست و کفر و نافرمانی و عصیان را ناخوشایند شما گردانید آنان همان رهیافتگانند)).

- امام سجاده (ع) در دعای مکارم الاخلاق : بارالها! بر محمد و آل او درود فرست و مرا به زیور صالحان بیارای و زینت پرهیزگاران را بر من

پوشان , زیور گستردن عدل و داد و فرونشاندن خشم و خاموش کردن آتش (دشمنی) و گرد آوردن پراکندگان و اصلاح روابط میان مردم و فاش

کردن خیر و نیکی و پوشاندن عیب و زشتی و نرمخویی و خاکساری و خوشرفتاری و وقار و آرامش و خوش برخوردی با مردم و پیشی گرفتن به

سوی فضیلت و برگزیدن نیکوکاری و ترک سرزنش و بخشش نکردن به غیر مستحق و گفتن حق هرچند ناچیز و بی اهمیت (یا سنگین) باشد و کم

شمردن گفتارها و رفتارهای نیکم گرچه بسیار باشند و زیاد شمردن گفتار و رفتار زشتم گرچه اندک باشد و اینها را با (دادن توفیق) مداومت بر طاعت و

همراهی با جماعت و طرد بدعتگزاران و به کار زندگان رای و اندیشه اختراع شده و نو ظهور , برایم کامل گردان .

- امام علی (ع) : زیور به زیبایی اعمال درست است نه به زیبایی لباس .

- زیور درون , زیباتر از زیور برون است .

- زیور دین , خرد است .

- زیور امان , پاکی درون است و نیک رفتاری برون .

- زیور دین , صبر است و رضا (به قضای الهی) .

- زیور اسلام به کار بستن احسان و نیکوکاری است .

- امام صادق (ع) : بر تو باد به بخشندگی و خوشخویی , زیرا همان گونه که گوهر درشت وسط گردنبند باعث زیبایی آن است , این دو خصلت نیز

مایه زیب و زیور مرد هستند.

- امام علی (ع) : زیور همنشینی , تحمل و بردباری است .

- زیور عبادت , خشوع است .

- زیور ریاست , بخشندگی است .

- زیور دانش و بردباری است .
- زیور خصلتها و رعایت عهد و پیمانهاست .
- زیور شهریاری و دادگری است .
- زیور حکمت و زهد و دل برکندن از دنیا است .
- خدای تعالی به موسی و هارون وحی فرمود : دوستان من خود را به زیور خاکساری و خشوع و ترس می آراند این زیور در دل‌هایشان می روید و در پیکرهایشان نمودار می شود و این زیور لباس زیرین و روین آنهاست که به تن می کنند.

زیور درون (۲).

- پیامبر خدا(ص) : عفاف زیور بلا است و فروتنی زیور نژادگی و فصاحت زیور سخن و عدالت زیور ایمان و آرامش زیور عبادت و حفظ زیور
- روایت و نگهداشتن حجت‌ها و براهین زیور دانش و ادب و تربیت نیکو زیور خرد و گشاده رویی زیور بردباری و ایثار زیور زهد و بخشیدن موجودی
- زیور یقین و کم خواهی زیور قناعت و منت نهادن زیور خوبی کردن و خشوع زیور نماز و ترک آن چه نامربوط است زیور پارسایی .
- امام علی (ع) : عفاف زیور فقر است و شکرگزاری زیور توانگری و شکیبایی زیور بلا و فروتنی زیور نژادگی و فصاحت زیور سخن و دادگری
- زیور ایمان و آرامش زیور عبادت و حفظ کردن زیور روایت و فروتنی زیور دانش و ادب و تربیت نیکو زیور خرد و گشاده رویی زیور بردباری و
- ایثار زیور زهد و بخشیدن موجودی زیور نفس و بسیار گریستن زیور ترس (از خدا) و کم خواهی زیور قناعت و منت نهادن زیور خوبی کردن
- و خشوع زیور نماز و ترک کردن آن چه نامربوط است زیور پارسایی .

نیکوترین زیور.

- امام علی (ع) : نیکوترین هیات (وسلوک) آن است که تو را با مردم آمیزش دهد و در میان آنها زیبایت گرداند و زبان (بدگویی) آنان را از تو باز دارد.
- پیامبر خدا(ص) : نیکوترین زیور مرد، آرامش همراه ایمان است .
- امام علی (ع) : هیچ آراسته ای به زیوری مانند طاعت خدا , آراسته نشد.
- امام باقر(ع) : از سخنان نجوا آمیز خدای تعالی به موسی : و خود آرایان به هیچ زیوری همانند زهد در دنیا و دل برکندن از آنچه بدان نیازی ندارند
- و در نظر من آراسته نشدند.
- پیامبر خدا(ص) : خداوند هیچ مردی را به زیوری بهتر از عفت شکم نیاراست .

- به علی (ع) فرمود: همانا خداوند تو را به زیوری آراسته است که بندگان به چیزی محبوب‌تر و رساتر از آن نزد خدا، آراسته نشده‌اند: زهد و بی‌اعتنایی به دنیا را خداوند به تو عطا فرمود و دنیا را چنان قرار داد که از تو به نوایی نرسد و برایت سیمائی قرار داد که با آن شناخته می‌شوی.

کسانی که کردار بدشان در نظرشان نیک جلوه می‌کند.

قرآن.

((همانا کسانی که به آخرت ایمان ندارند، اعمالشان را در نظرشان آراسته ایم، پس آنان سرگردانند)).

((آیا کسی که بدکاریش در نظرش آراسته شده و آن را نیکو دیده (چون غیر اوست؟

(خدا هر که را خواهد گمراه سازد و هر که را خواهد هدایت کند پس، جان خود را از افسوس خوردن برای آنها تباه مکن که خدا به آنچه می‌کنند آگاه است)).

((و چون انسان را گزند و محنتی رسد ما را خفته یا نشسته یا ایستاده بخواند و چون رنج و محنتش را از او برداریم، برود (چنان که) گویی ما

را برای محنتی که بدو رسیده اصلاً نخوانده بود بدین سان برای اسرافکاران اعمالی که می‌کردند آراسته شده است)).

((و عاد و ثمود که مسکنهایشان را عیان دیده‌اید و شیطان اعمال آنها را در نظرشان بیاراست و از راه منحرفشان کرد، در صورتی که بینا بودند)).

((به خدا، ما به سوی امتهای پیش از تو (رسولانی) فرستادیم پس شیطان اعمالشان را در نظرشان بیاراست و پس او امروز ولی آنهاست و ایشان را عذابی دردآور است)).

((و چون شیطان اعمال آنها را در نظرشان بیاراست و گفت: امروز از این مردمان کسی بر شما چیره شدنی نیست و من پناهدار شمایم پس چون

دو گروه رویاروی هم شدند، عقبگرد کرد و گفت: من از شما بیزارم که من چیزی می‌بینم که شما نمی‌بینید من از خدا می‌ترسم که خدا سخت کیفر است)).

- امام علی (ع)، در خطبه‌ای که طی آن به نکوهش پیروان شیطان می‌پردازد، می‌فرماید: شیطان را اساس کار خود گرفتند پس او آنان را

دستخوش لغزشها کرد و اندیشه و منطق فاسد و نادرست را، در نظرشان زیبا جلوه داد.

- شیطان گماشته و همراه اوست، گناه را در نظرش می‌آراید تا آن را مرتکب شود و او را به توبه امیدوار می‌کند، تا در آن تعلل و تاخیر ورزد.

مسئولیت.

مسئولیت .

قرآن .

((از کسانی که رسولان به سویشان فرستاده شده پرسش می کنیم و از فرستادگان نیز می پرسیم)).

((و نگه داریدشان , که از آنان پرسش شود)).

((سوگند به پروردگار تو که از همه آنها درباره آنچه می کرده اند , پرسش می کنیم)).

- پیامبر خدا(ص) : من بازخواست می شوم و شما نیز بازخواست می شوید.

- امام علی (ع) : شما را درباره آنچه نسبت بدان بازخواست می شوید و به سوی آن می روید به پروا داشتن از خدا سفارش می کنم , زیرا

خدای تعالی می فرماید : ((هر کسی گروگان کار خوداست)) و می فرماید ((خداوند شما را از خودش بر حذر می دارد و بازگشت به سوی

خداست)) و می فرماید : ((سوگند به پروردگارت که از همه آنها درباره آنچه می کرده اند, پرسش می کنیم)).

- از خدا بترسید درباره بندگان و سرزمینهایش , زیرا شما حتی نسبت به سرزمینها و چارپایان نیز باید پاسخگو باشید از خدا اطاعت کنید و نافرمانی او نکنید.

- پیامبر خدا(ص) : ای جماعت قاریان قرآن ! درباره کتاب خدا که به دوش شما نهاده است از خدا بترسید , زیرا که هم من بازخواست می

شوم و هم شما بازخواست می شوید, من درباره تبلیغ رسالت بازخواست می شوم و شما درباره کتاب خدا و سنت من که بر دوش گرفته اید بازخواست می شوید.

- امام صادق (ع) - در دعای بعد از نماز عید غدیر : ای راست وعده ! ای کسی که خلف وعده نمی کند! ای آن که هر روز در کاری هست !

نعمت دوستی اولیای خود را که از بندگان درباره آن بازخواست می شود, به ما ارزانی داشتی تو فرموده ای و فرموده تو راست است که : ((سپس ,

در آن روز از نعمتها بازخواست می شوید)) و نیز فرموده ای : ((و نگه داریدشان , که از آنان پرسش شود)).

مسئولیت همگانی .

- پیامبر خدا(ص) : بدانید که همه شما سرپرست و رعیت دار هستید و همگان درباره رعیت و زیردستان خود بازخواست می شوید فرمانروا

سرپرست مردم است و نسبت به رعیت خود بازخواست می شود , مرد سرپرست خانواده خویش است و درباره آنها باید پاسخگو باشد وزن سرپرست

خانه و فرزندان شوهر خود است و درباره آنها باید پاسخ دهد.

- خدای تعالی از هر سرپرستی نسبت به آنچه سرپرستی اش را به او واگذار کرده است بازخواست می کند , خواه از آن به خوبی

نگهداری و

سرپرستی کرده باشد خواه تباہش کرده باشد حتی مرد درباره خانواده اش بازخواست می شود.
- امام علی (ع) : هر مردی درباره کنیزان و خانواده خود بازخواست می شود.

مسئولیت گوش و چشم و دل .

قرآن .

((از آنچه بدان علم نداری پیروی مکن که همانا گوش و چشم و دل ، همگی ، مورد بازخواست قرار می گیرند)).
- امام صادق (ع) ، درباره آیه ((همانا گوش)) ، فرمود : از گوش درباره آنچه شنیده است بازخواست می شود و از چشم درباره آنچه بدان نگریسته است و از دل درباره باورها و دلبستگیهایش .
- مردی به امام صادق (ع) عرض کرد : همسایگانی دارم که کنیزکانشان آواز می خوانند و عود می نوازند و من گاهی اوقات به دستشویی می روم و برای گوش دادن به ساز و آواز آنها نشستم را طول می دهم حضرت فرمود : مرحبا به تو! مگر نشنیده ای که خدای عزوجل می فرماید : ((همانا گوش و چشم و دل ، همگی ، بازخواست می شوند)).

پرسیدن ۱ ((دانش جویی)).

کلید دانش .

قرآن .

((و پیش از تو نفرستادیم مگر مردانی را که به آنان وحی می کنیم ، پس از اهل ذکر بپرسید اگر نمی دانید)).
((و پیش از تو نفرستادیم مگر مردانی را که به آنان وحی می کنیم ، پس از اهل ذکر بپرسید اگر نمی دانید)).
- امام علی (ع) : دلها قفلهایی است که کلیدهای آنها پرسیدن است .
- پیامبر خدا(ص) : دانش گنجینه هایی است و کلید آنها پرسش است ، پس ، خدایتان رحمت کند ، بپرسید که با این کار چهار نفر اجر می یابند :
پرسنده ، آموزگار ، گوش دهنده و شنونده و دوستدار آنان .
- دانش گنجینه هایی است و کلیدهای آنها پرسش است ، پس ، رحمت خدا بر شما ، بپرسید که بر اثر آن چهار نفر پاداش می یابند :
پرسنده ، گوینده ، شنونده و دوستدار آنان .
- امام علی (ع) : از آنچه که باید بدانی و در ندانستنتش معذور نیستی سؤال کن .
- امام سجاده(ع) : در برطرف کردن نادانی (از خود) بی توجهی مکن هرچند برخلاف آن (یعنی به دانایی) شهرت یافته باشی .
- پیامبر خدا(ص) : پرسیدن نیمی از دانش است .

خوب پرسیدن .

- پیامبر خدا(ص) : خوب پرسیدن نیمی از دانش است .

- خوب پرسیدن نیمی از دانش است .

- امام علی (ع) : هر که خوب سؤال کند دانا شود , هر که دانا باشد خوب سؤال کند.

- هرگاه پرسشی کردی برای دانا شدن پرس و به منظور خطا گرفتن سؤال نکن , زیرا نادانی که در پی آموختن باشد چون عالم است و عالمی که در

بیراهه قدم نهد مانند جاهل است .

- در پاسخ به مردی که از آن حضرت سؤال مشکل سازی پرسید , فرمود : به قصد یاد گرفتن پرس نه برای آزردن و خطا گرفتن , زیرا

جاهلی که درصدد آموختن باشد همانند عالم است و عالمی که در بیراهه قدم نهد همچون جاهلی است که به قصد خطا گرفتن می پرسد.

- از من پرسید , زیرا به خدا سوگند درباره هر چیزی , تا روز قیامت , از من پرسید جوابش را به شما می دهم این کوا برخاست و گفت : ای امیر

مؤمنان ! الذاریات ذروا یعنی چه ؟

حضرت فرمود : وای بر تو! برای دانستن پرس نه برای خطا گرفتن .

- مردم کوتاه اندیش و کم خردند مگر کسی که خدایش نگهدارد , پرسش کننده آنها به قصد خطا گرفتن می پرسد و پاسخ دهنده شان تکلف به خرج می دهد.

خودداری از پرسش بیجا.

قرآن .

((ای کسانی که ایمان آورده اید! از چیزهایی که اگربرایتان معلوم شود خوش ندارید و اگر هنگام نزول قرآن از آنها پرسید عیان می شود ,

پرسید , خدا از آنها گذشت و خدا آمرزنده و بردبار است)).

((مگر می خواهید از پیامبرتان سؤال کنید , چنان که پیشتر از موسی سؤال می شد؟

هر که کفر را به جای ایمان گیرد راه درست را گم کرده است)).

((گفت : ای نوح ! وی از اهل تو نیست و او عملی ناشایسته است چیزی که به آن علم نداری مخواه و من پندت می دهم که از جاهلان مباش

)).

((گفت : پروردگارا , به تو پناه می برم که چیزی از تو بخواهم که به (مصلحت) آن علم ندارم اگر مرا نیامرزی و به من رحم نکنی از زیانکاران

خواهم بود)).

- پیامبر خدا(ص) : تا زمانی که من رهایتان کرده ام رهایم کنید , زیرا پیشینیان شما به علت سؤال زیاد و آمد و شد نزد پیامبران شان هلاک شدند پس ,

هرگاه به شما دستوری دادم، در حد توان آن را انجام دهید و هرگاه از چیزی نهی کردم آن را فرو گذارید.

- خدای تبارک و تعالی برای شما حدودی را معین کرده است و شما از آن حدود فراتر نروید و چیزهایی را هم از روی رحمت و مهربانی، نه این که

فراموش کرده باشد، بر شما بخشیده است، پس برای دانستن آنها خود را به زحمت و تکلف میندازید.

- امام علی (ع): خدای تعالی تکالیفی را بر شما واجب کرد پس آنها را فرو مگذارید و چیزهایی را نیز مسکوت گذاشته و فرو گذاشتن آنها از روی

فراموشی نیست پس برای دانستن آنها خود را به زحمت میندازید.

- پیامبر خدا (ص): آنان (بنی اسرائیل) به آوردن یک ماده گاو ساده و معمولی مامور شدند، اما وقتی بر خودشان سخت گرفتند خدا هم بر آنان سخت

گرفت و به خدا قسم چنانچه نمی گفتند ((اگر خدا خواهد)) تا ابد برای آنان معلوم نمی شد که گاو مورد نظر چه گاوی است. - اگر بنی اسرائیل نمی گفتند: ((و اگر خدا خواهد هدایت شویم)) دیگر هرگز برایشان توضیح داده نمی شد (که گاو مورد نظر چه خصوصیات

دیگری باید داشته باشد) اگر آنها به سراغ یک ماده گاو معمولی می رفتند و آن را ذبح می کردند پذیرفته می شد، اما آنان سخت گرفتند و خداوند هم بر ایشان سخت گرفت.

- درباره آیه ((مپرسید از چیزهایی که)) فرمود: خداوند حج را بر شما واجب فرمود سراقه بن مالک روایت می کند که عکاشه بن محصن برخاست

و عرض کرد: ای رسول خدا! آیا هر سال واجب است؟

پیامبر اعتنایی نفرمود، تا آن که عکاشه دو یا سه بار سؤالش را تکرار کرد در این هنگام رسول خدا (ص) فرمود: وای بر تو! چه تو را مطمئن کرده

که نگویم: آری به خدا قسم اگر بگویم: آری، هر آینه واجب می شود و در صورتی که واجب شود، توان انجام آن را ندارید و چنانچه ترک کنید

کافر می شوید پس، تا من شما را وا گذاشته ام، شما نیز وا گذارید همانا پیشینیان شما به سبب سؤالات زیاد و پایپیچ پیامبران خود شدن هلاک شدند

بنابراین، هرگاه به شما دستوری دادم در حد توان آن را انجام دهید و هرگاه از چیزی نهی کردم از آن دوری کنید.

از من پرسید پیش از آن که مرا از دست دهید.

- امام علی (ع): از من پرسید پیش از آن که از دستم دهید، زیرا من به راههای آسمان داناتر از راههای زمین.

ابن ابی الحدید می گوید: ابن عبد البر محدث در کتاب ((الاستیعاب)) می گوید که به اتفاق همگان احدی از صحابه و احدی از دانشمندان ((

سلونی، از من پرسید)) نگفته است مگر علی بن ابی طالب (ع).

- پرسید از من پیش از آن که از دستم دهید پرسید از من که دانش اولین و آخرین خلائق نزد من است هان! به خدا سوگند اگر بر مسند قضاوت بنشینم

در میان پیروان تورات بر اساس توراتشان داوری کنم .

- بپرسید از من پیش از آن که مرا از دست دهید سوگند به آن که دانه را شکافت و خلایق را آفرید اگر از من بپرسید که کدام آیه در شب نازل شده و

کدام در روز , مکی آن کدام است و مدنی آن کدام , کدام در سفر نازل شده و کدام در حضر , ناسخ آن کدام است و منسوخش کدام , محکمش چیست

و متشابهش کدام , تاویلش چیست و تنزیلش چه , هر آینه شما را از آن آگاه می سازم .

- از من بپرسید پیش از آن که از دستم دهید , زیرا سوگند به خدا که اگر از من بپرسید تا روز قیامت چه گروهی صد نفر را گمراه می کند و کدام

گروه صد نفر را به راه راست می برد به شما خواهم گفت که چه کسی بنیانگذار آن است و چه کسی آن را پشتیبانی می کند.

- بپرسید از من پیش از آن که از دستم دهید , زیرا سوگند به آن که جانم در دست اوست از هم اکنون تا روز رستاخیز درباره هیچ چیز و هیچ گروهی

که صد نفر را گمراه می کند و گروهی که صد نفر را به راه راست می برد سؤال نکنید مگر آن که شما را آگاه کنم که چه کسی ندای دعوت به آنها

را سر می دهد و چه کسی رهبری شان می کند و چه کسانی آنان را می راند و کجا به استراحت می پردازند و کجا اتراق می کنند و بار می

گشایند , کدامین آنها کشته می شوند و کدامشان (به مرگ طبیعی) می میرند اگر مرا از دست دهید و پیشامدهای ناگوار و کارهای دشوار برایتان

رخ دهد , هر آینه بسیاری از پرسش کنندگان خاموش شوند و بسیاری از پاسخ دهندگان در جواب بمانند.

- بپرسید از من پیش از آن که مرا از دست دهید , زیرا درباره هر چیزی , جز عرش , از من سؤال شود جوابش را بدهم هر که پس از من این سخن

را بگوید یا مدعی است یادروغگو و مفتری .

پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۱).

- امام علی (ع) : هرگاه از دانشمند سؤالی شود که پاسخش را نمی داند از این که بگوید : پاسخش را نمی دانم , شرم نمی کند.

- هر که جمله ((نمی دانم)) را ترک گوید , به هلاکت درافتد.

- جمله ((نمی دانم)) نصف دانش است .

- امام صادق (ع) : هر کس به هر سؤالی که از او می شود پاسخ دهد , دیوانه است .

از قاسم بن محمد بن ابی بکر , که یکی از فقهای مدینه بود و همه مسلمانان او را به علم و دانش دینی قبول داشتند , درباره موضوعی سؤال

شد , گفت : جوابش را درست نمی دانم سؤال کننده گفت : من پیش تو آمده ام و جز تو کسی را قبول ندارم ! قاسم گفت : به ریش بلند و جمعیت زیاد

دور و بر من نگاه نکن به خدا قسم جوابش را درست نمی دانم یکی از شیوخ قریش که نزدیک او نشسته بود گفت : ای برادر زاده , ادامه بده !

به خدا قسم تو را در هیچ محفلی بزرگوارتر از محفل امروز ندیدم! ابوالقاسم گفت: به خدا اگر زبانم بریده شود خوشتر دارم از این که چیزی بگویم که از آن اطلاع و آگاهی ندارم!.

پاسخ پرسشهایی که نمی دانی (۲).

- پیامبر خدا(ص)، در سفارش به ابوذر، فرمود: ای اباذر! اگر درباره چیزی از تو سؤال شد که نمی دانی، بگو: نمی دانم تا از پیامدهای آن خلاص شوی و درباره آنچه نمی دانی فتوا مده تا از عذاب خدا در روز قیامت نجات یابی.

- امام باقر(ع): آنچه می دانید بگویید و هرگاه چیزی نمی دانید، بگویید: خدا بهتر می داند همانا مرد آیه ای از قرآن بیرون می کشد و (ندانسته به تفسیر آن می پردازند و با این کار) از آن، به فاصله ای دورتر از آسمان (تا زمین)، سقوط می کند (و منحرف می شود).

- امام صادق(ع): هرگاه مردی از شما را درباره چیزی پرسند که نمی داند، بگوید: نمی دانم و نگوید: خدا بهتر می داند، زیرا با این جمله در دل دوست خود شک و تردید می افکند و اگر کسی که از او سؤال می شود بگوید: نمی دانم، پرسنده او را متهم نمی کند.

- عالم حق دارد که هرگاه سؤالی از او شود که پاسخش را نمی داند بگوید: خدا دانایتر است، اما غیر عالم حق ندارد چنین بگوید (بلکه باید بگوید: خدا می داند).

سؤال کردن ۲ ((نیاز خواهی)).

نهی از نیاز خواهی از مردم.

قرآن.

((صدقه از آن فقیرانی است که در راه خدا از کارمانده اند و نمی توانند (برای کسب روزی) در زمین سفر کنند بی خبر آنان را، از فرط مناعت، توانگر پندارد، آنان را به سیمایشان می شناسی، از مردم با اصرار سؤال (و گدایی) نمی کنند و هر مالی که اتفاق کنید خدا به آن داناست.))

- پیامبر خدا(ص): ای اباذر! زنهار از سؤال و گدایی که در دنیا مایه خواری و فقر است و در روز قیامت حسابش طولانی است.

- امام علی(ع): خواهش (و گدایی) کردن زبان گوینده را کوتاه می کند و دل شجاع پهلوان رامی شکند و انسان آزاد سرفراز را به مقام برده

ای ذلیل تنزل می دهد و آبرو را می برد و روزی رامی برد (یا بی برکت می کند).

- امام باقر(ع): دست نیاز به سوی مردم دراز کردن عزت را می رباید و حیا و شرم را می برد و چشم برکندن از آنچه در دست مردم است، مایه

عزت مؤمنان است و طمع همان فقر موجود است .

- امام سجاده (ع) : نیاز خواهی از مردم مایه خواری در زندگی و رفتن شرم و حیاست و از وقار و شکوه آدمی می کاهد و آن فقر حاضر و موجود

است و کمتر دست نیاز به سوی مردم دراز کردن توانگری و بی نیازی موجود است .

- امام علی (ع) : سؤال کردن طوق خواری است که عزت را از عزیز می رباید و بزرگی را از بزرگ زاده .

- مقرب شدن نزد خدای تعالی با دراز کردن دست سؤال به سوی او شدنی است و مقرب و محترم شدن نزد مردم با ترک سؤال از آنان .

- مرگ آری ، ذلت و پستی هرگز ، کم خواهی آری ، دست سوی این و آن دراز کردن هرگز .

- شیعه من کسی است که چون سگ زوزه نمی کشد و مانند کلاغ طمع نمی ورزد و دست سؤال به سوی مردم دراز نمی کند ، گرچه از گرسنگی بمیرد .

- امام صادق (ع) : شیعه ما دست نیاز به سوی مردم دراز نمی کند ، گرچه از گرسنگی بمیرد .

- پیامبر خدا (ص) : هر که خداوند او را به اسلام هدایت کند و قرآن را به وی بیاموزد و باین حال دست نیاز به سوی مردم دراز کند ، بر پیشانی او نوشته شود: فقیر تا روز قیامت .

نهی از طلب حاجت از غیر خدا.

- پیامبر خدا (ص) : ای علی ! اگر دست خود را تا آرنج در دهان افعی کنم خوشتر دارم تا از تازه به دوران رسیده چیزی بخواهم .
- امام علی (ع) : جز از خدای پاک چیزی نخواهید ، زیرا خداوند اگر چیزی به شما عطا کند با احترام دهد و اگر ندهد بهترش را به شما عطا

فرماید (یا خیر و خوبی شما را در آن قرار دهد).

- امام باقر (ع) : خداوند عزوجل ابراهیم را خلیل خود برگزید ، چون او دست رد به سینه هیچ سائلی نزد و دست نیاز به سوی احدی جز خدای عزوجل دراز نکرد .

- امام علی (ع) : هر که از غیر خدا چیزی بخواهد سزاوار محرومیت باشد .

- پیامبر خدا (ص) : ای اباذر! هرگاه چیزی طلبیدی از خدا بطلب و هرگاه کمک خواستی از خدا کمک بخواه .

- امام حسین (ع) : .

هرگاه روزگار بر تو سخت گرفت به خلق روی نیاور .

و جز از خدای تعالی که قسمت کننده روزی است درخواست مکن .

زیرا اگر آنقدر زندگی کنی که از غرب تا شرق عالم را بگردی .

هرگز کسی را نخواهی یافت که بتواند کسی را خوشبخت کند یا شوربخت .

ترک درخواست و تضمین بهشت .

- امام علی (ع) : مردی به پیامبر (ص) عرض کرد : ای رسول خدا! مرا کاری بیاموز که میان آن کار و بهشت حایلی نباشد؟ حضرت فرمود : خشمگین مشو و از مردم نیز چیزی مخواه .

- امام صادق (ع) : - پس از بیان این مطلب که رسول خدا (ص) بهشت را برای گروهی از انصار تضمین کرد به شرط آن که از هیچ کس چیزی نخواهند - این بود که هرگاه کسی سوار بر مرکب خود بود و تازیانه اش می افتاد، برای آن که از کسی چیزی نخواهد، خود از مرکب پیاده می شد و آن را برمی داشت و اگر مردی بند کفشش پاره می شد، خوش نداشت که از کسی بند کفشی بخواهد.

- ((رسول خدا (ص) روزی به اصحاب خود فرمود: با من پیمان بندید که از مردم چیزی نخواهید)) از آن پس اگر از دست یک نفرشان چوبدستی می افتاد، خودش پیاده می شد و آن را بر می داشت و به کسی نمی گفت : آن را به من بده .

- پیامبر خدا (ص) : چه کسی به من قول می دهد که از مردم چیزی نخواهد تا من قول بهشت را به او دهم ؟

ثوبان گفت : من پس از آن ثوبان دیگر از مردم چیزی نمی طلبید.

- خطاب به ابوذر هنگامی که بهشت را با شرایطی برای او تضمین نمود : - به شرط آن که هیچ چیز از مردم نخواهی حتی اگر تازیانه ات به زمین افتاد و خودت پیاده شو و آن را بردار.

نیاز خواهی کلید فقر است .

- پیامبر خدا (ص) : هیچ مردی در نیاز خواهی را به روی خود نگشود ، مگر آن که خداوند دری از فقر را به روی او باز کرد.

- هیچ بنده ای دری از نیاز خواهی را به روی خود نگشود ، مگر آن که خداوند هفتاد در فقر را به روی او گشود.

- هر که در یک نیاز خواهی را به روی خود بگشاید خداوند هفتاد در فقر را به رویش باز کند که کمترین آن را هیچ چیز نبندد.

- امام رضا (ع) : دست سؤال دراز کردن ، کلید بینوایی است .

- امام علی (ع) : دست نیاز دراز کردن ، کلید تهیدستی است .

نکوهش اظهار فقر .

- مفضل بن قیس مشکل مالی خود را برای امام صادق شرح داد حضرت فرمود : ای کنیز! آن همیان را بیاور (سپس فرمود) : این چهار صد دینار است که ابو جعفر (منصور دوانیقی) به من پیشکش کرده است بردار و با آن به زندگی خود گشایشی بده مفضل می گوید : عرض کردم :

فدایت شوم به خدا مقصودم این نبود بلکه دوست داشتم تا به درگاه خدای عزوجل برایم دعا کنید مفضل می گوید : حضرت فرمود : این کار را خواهم کرد اما مبادا مشکلات و گرفتاریهای خود را به مردم بگویی که نزد آنها بی ارج و قرب می شوی .

- لقمان (ع) به فرزندش فرمود : فرزندم ! من صبر زرد را چشیدم و پوست درختان را خوردم و چیزی تلختر از فقر نیافتم ، اما اگر روزی

گرفتار آن شدی به مردم اظهار نکن ، زیرا با دیده خواری به تو می نگرند و سودی هم به تو نمی رسانند.

آن جا که نیاز خواهی رواست .

- پیامبر خدا(ص) : نیاز خواهی روا نیست مگر در صورت فقر کشنده یا وام کمرشکن .
- امام حسن (ع) : درخواست کردن روا نیست مگر در یکی از این سه جا : (دیه) خون فاجعه آمیز ، یا بدهکاری توانفرسا ، یا فقر کشنده .
- امام صادق (ع) : درخواست کردن شایسته نیست مگر در سه جا : در خونبهایی که به عهده بیچاره ای است یا در وام سنگین و یانیزی که (انسان را) به خاک مذلت نشاند.
- امام کاظم (ع) : درخواست و نیاز خواهی شایسته نیست مگر در سه جا : در خونبهایی که به عهده بینوایی است یا در وام سنگین یا نیازی که به خاک مذلت نشاند.
- امام عسکری (ع) : تا جایی که می توانی تحمل کنی دست سؤال دراز مکن ، زیرا هر روزی تازه ای دارد بدان که پافشاری در نیاز خواهی
- هیبت آدمی را می برد ، و رنج و سختی به بار می آورد ، پس ، صبر کن تا خداوند دری را به رویت بگشاید که براحتی از آن وارد شوی ، زیرا چه
- نزدیک است احسان و خوبی به آدم اندوهناک دردمنده و امنیت به آدم فراری وحشترده ، چه بسا که تغییرات و گرفتاریها نوعی از تنبیه خداوند باشد
- بهره ها مراتبی دارند ، پس ، برای چیدن میوه های نارس شتاب مکن که به موقع آنها را خواهی چید بدان که آن که تورا تدبیر می کند بهتر می داند که
- چه وقت بیشتر مناسب حال توست ، پس در همه کارهایت به انتخاب او اعتماد کن تا حال و روزت به شود.

برحذر داشتن از نیاز خواهی با وجود بی نیازی .

- پیامبر خدا(ص) : هر که از روی فرونخواهی دست سؤال به سوی مردم دراز کند ، اخگری از آتش در کف گرفته باشد ، کم خواهد یا زیاد.
- هر که ، با وجود بی نیازی ، دست سؤال دراز کند نتیجه اش سردرد و قولنج است !.
- امام سجاد(ع) : من پروردگارم را ضامن می گیرم که هیچ کس بدون داشتن نیاز از کسی چیزی نخواهد مگر آن که نیاز خواهی (از مردم روزی او را مجبور کند که واقعا دست نیازدراز کند.
- امام صادق (ع) : هر بنده ای که ، بدون احتیاج ، دست سؤال دراز کند نمیرد تا آن که خداوند او را به آن چیز (واقعا) محتاج کند و آتش دوزخ را بر او لازم و حتمی گرداند.
- هر که به اندازه خوراک روز خود داشته باشد و دست سؤال به سوی مردم دراز کند ، از اسرافکاران است .

- امام باقر(ع) : هر که , با وجود بی نیازی , سؤال (و گدایی) کند در روز قیامت با چهره ای خراشیده خدا را دیدار نماید.
- امام صادق (ع) : هر که فقیر نباشد و دست سؤال دراز کند شرابخوار است .
- سه نفرند که خداوند در روز قیامت به آنها نگاه (لطف) نمی کند و کسی که بی نیاز باشد و در عین حال دست سؤال به سوی مردم دراز کند.
- هر که خوراک سه روز خود را داشته باشد و از مردم درخواست کند , در روزی که خدا را دیدار می کند با چهره ای بدون گوشت دیدارش کند.
- پیامبر خدا(ص) : کسی که بدون احتیاج , سؤال و نیاز خواهی می کند همانند کسی است که اخگری از آتش به کف گیرد.

ترغیب به بی نیازی از مردم .

- پیامبر خدا(ص) : هر که از ما چیزی بخواهد به اومی دهیم , و هر که چیزی نخواهد خداوند او را بی نیاز و توانگر گرداند.
- امام صادق (ع) : وضع زندگی مردی از اصحاب رسول خدا(ص) بسیار سخت شده‌مسرش گفت : کاش نزد رسول خدا(ص) می رفتم و از ایشان چیزی می خواستی مرد خدمت پیامبر(ص) آمد حضرت چون او را دید فرمود : هر که از ما چیزی بخواهد به او می دهیم و هر که نخواهد خداوند بی نیازش کند مرد (با خود) گفت : مقصود پیامبر-ن وچ ت رضح دما کسی جزمین نیست پس نزد همسرش برگشت و ماجرا را برایش شرح داد زن گفت : رسول خدا(ص) هم بشر است , مشکل را به آن حضرت بگو مرد برگشت پیامبر چون چشمش به او افتاد فرمود : هر که از ما چیزی بخواهد آن مرد تا سه مرتبه این کار را کرد سپس رفت و تبری عاریه گرفت و به کوهستان رفت و مقداری هیزم کند و آورد و آن را به نیم چارک آرد فروخت و به خانه برگشت و آن را مصرف کرد فردا نیز به کوه رفت و هیزم بیشتری آورد و فروخت او همچنان کار می کرد و می اندوخت تا آن که خودش تبری خرید باز هم اندوخته کرد تا جایی که دو شتر و یک غلام خرید و از آن پس ثروتمند و مرفه شد آن گاه خدمت پیامبر(ص) آمد و به عرض آن حضرت رساند که چگونه برای نیازخواهی شرفیاب شد و از پیامبر(ص) چه شنید پیامبر(ص) فرمود : من که به تو گفتم : هر که از ما چیزی بخواهد به اومی دهیم و هر که دست نیاز دراز نکند , خداوند بی نیازش گرداند.
- پیامبر خدا(ص) : اگر هر یک از شما ریسمانی بگیرد و پشته ای هیزم بیاورد و بفروشد و باین کار آبروی خود را حفظ کند بهتر از آن است که دست سؤال دراز کند.

نیکی خواستن از اهل آن .

- پیامبر خدا(ص) : نیکی و بخشش را از بخشنده‌گان و مهربانان امت من بخواهید تا در سایه آنان زندگی کنید.

- امام علی (ع) : به فرزند خود حسن (ع) می فرماید : فرزندم ! هر گاه سختی زمانه و قحطی روزگار دامنگیر تو شد بر تو باد به (کمک گرفتن) از کسانی که ریشه های استوار و شاخه های رویان و خرم دارند , آنان که بخشنده و ایثارگر و مهربانند , زیرا این افراد زودتر نیاز آدمی را برمی آورند و گرفتاریها را بر طرف می سازند.

- آبروی تو یخ بسته است و سؤال و خواهش آن را قطره قطره می چکاند پس , بنگر که آن را نزد چه کسی فرو می چکانی .

نیاز خواهی از نااهل .

- امام علی (ع) : با نیازمندی به سر بردن آسانتر است , تا دست نیاز به سوی نااهل دراز کردن .

- زنهار که از صاحبان دستهای خشک (و بی خیر) و چهره های درهم کشیده بخششی بخواهی و یک پول سیاه بگیری , زیرا این افراد اگر چیزی بدهند منت می گذارند و اگر ندهند رنجور سازند.

- چیزی دردناکتر از این نیست که انسان ناچار شود از افراد ناآزموده کار (نو کیسه هایی که تجربه بذل و بخشش ندارند) چیزی بخواهد.

آداب نیاز خواهی .

- امام صادق (ع) : از کسی که می ترسی دست رد به سینه ات زند چیزی مخواه .

- امام علی (ع) : اگر می خواهی خواهشت برآورده شود , چیزی بخواه که در حد توان باشد.

- امام صادق (ع) : سه چیز موجب محرومیت است : پافشاری در درخواست , غیبت و ریشخند کردن .

- امام علی (ع) : درخواست زیاد , ملال به بار می آورد.

- امام صادق (ع) : هر که بیش از قدر و اندازه خود درخواست کند , سزاوار محروم شدن است .

- امام جواد (ع) : هر که به نابکار امیدبندد , کمترین سزایش ناکام شدن است .

- هر که نداند از چه راههایی وارد شود , در بیرون شدن به رنج و زحمت افتد.

- امام علی (ع) : هر که چیزی خواهد که استحقاق و شایستگی آن را ندارد با ناکامی رو به روشود.

- امام رضا(ع) : هر که چیزی را از راهش بطلبد نلغزد و اگر هم بلغزد از پیدا کردن راه چاره فرو نماند.

- مردی از انصار خدمت پیامبر(ص) آمد و چیزی خواست و (اندکی بعد) مردی از قبیله ثقیف آمد پیامبر خدا(ص) فرمود : ای مرد ثقفی ! این مرد انصاری جلوتر از تو درخواست کرده است پس بنشین که اول به نیاز او برسیم بعد به تو.

نهی از نومید کردن سائل (۱).

قرآن .

((و اما سائل را از خود مران)).

- امام علی (ع) : سائل را دست خالی بر مگردان , بلکه حتی اگر شده نیمدانه ای از انگور یا خرما به او بده .
- پیامبر خدا(ص) : سائل را نومید برنگردانید , حتی اگر شده با سم سوخته ای کمکش کنید.
- امام کاظم (ع) : چه زشت است برای مرد که از وی چیزی خواسته شود و او ((نه)) بگوید.
- امام باقر(ع) : اگر سائل بداند که در سؤال و خواهش کردن چه نهفته است , هرگز کسی از کسی چیزی درخواست نمی کرد و اگر کسی که از وی خواهشی می شود بداند که در نومید کردن چه نهفته است , هرگز کسی دیگری را نومید بر نمی گرداند.
- امام حسین (ع) : نیازمند با درخواست کردن حرمت خود را نگه نداشته است , پس تو بانومید نکردن او آبرو و حرمت را نگهدار.
- پیامبر خدا(ص) : کسی را که به تو امید بسته است نومید مگردان که در غیر این صورت به خشم و کین خدا گرفتار می آیی .

نهی از نومید کردن سائل (۲).

- امام کاظم (ع) : هر که برادر مؤمنش برای حاجتی نزد او آید (بداند که) آن رحمتی است از جانب خدای تبارک و تعالی که به سوی وی کشانده
- است پس , اگر نیازش را برآورد او را به ولایت ما که به ولایت خدای تبارک و تعالی پیوسته است , متصل کرده باشد.
- امام صادق (ع) : هرگاه مردی دست نیاز سوی من دراز کند در رفع نیاز او می شتابم , زیرا می ترسم کار از کار بگذرد و اقدام من در کمک
- به او دیگر به کارش نیاید.
- امام علی (ع) در بیان خصلتهای والای پیامبر(ص) می فرماید : هرگز چیزی از آن حضرت خواسته نشد که بگوید : نه و دست رد بر سینه
- هیچ سائلی نزد بلکه یا نیازش را برمی آورد یا بازبان خوش جواب می کرد.
- امام صادق (ع) : رسول خدا(ص) هرگز سائلی را نومید نکرد اگر چیزی داشت به او می داد, و گرنه می گفت : خدا حاجت را برآورد.

نهی از نومید کردن سائل (۳).

- پیامبر خدا(ص) : خواهش سائل را رد نکنید , زیرا اگر نبود این که گدایان دروغ می گویند , کسی که دست رد به سینه آنان می زد هرگز رستگار نمی شد.
- اگر نبود که سائلان (و گدایان) دروغ می گویند , کسی که نومیدشان بر می گرداند هرگز پاک نمی شد.
- معصومین (ع) : ما از بیم این که مبادا دست رد به سینه مستحق زده باشیم به غیر مستحق نیز عطا می کنیم .
- امام سجاده(ع) : می ترسم بعضی از کسانی که دست سؤال به سوی ما دراز می کنند , مستحق باشند و ما (به گمان این که مستحق نیستند) به
- آنان چیزی ندهیم و جوابشان کنیم و در نتیجه همان بلایی که بر سر یعقوب آمد به سر ما خاندان نیز بیاید ((آن حضرت سپس آن ماجرا را شرح

داد)).

- امام صادق (ع) : مردی خدمت پیامبر (ص) آمد و عرض کرد : ای رسول خدا ، آیا در اموال حق جز زکات وجود دارد؟
پیامبر (ص) فرمود : آری مسلمان باید هرگاه گرسنه ای از او غذا بخواد غذایش دهد و هرگاه برهنه ای از او لباس خواهد وی را بپوشاند

مرد گفت : بیم آن می رود که دروغ بگوید پیامبر فرمود: آیا بیم آن نمی رود که راست بگوید؟

چه کسی را نباید محروم برگرداند؟

- خلا- د از قول مردی گفت : خدمت امام صادق (ع) نشسته بودیم که سائلی آمد ، حضرت یک درهم به او داد سپس یکی دیگر آمد حضرت یک درهم

به او داد ، سومی وارد شد حضرت یک درهم به او داد ، چهارمی آمد حضرت به او فرمود : خداوند روزیت را بدهد آن گاه رو به ما کرد و فرمود :

اگر یک نفر از شما بیست هزار درهم داشته باشد و بخواهد همه را در این راه خرج کند ، خرج می شود و خودش بی چیز می ماند ، چنین کسی در

زمره سه نفری باشد که دعا می کنند و دعایشان مستجاب نمی شود.

- امام صادق (ع) : به سائل اول و دوم و سوم بدهید و پس از آن اختیار با شماست .

- تا سه سائل را غذا بدهید پس از آن مختارید ، اگر خواستید نیز به آنها بدهید و گرنه وظیفه آن روز خود را انجام داده اید.

موارد اتفاق از بیت المال .

- محمد بن ابی حمزه از قول مردی نقل می کند که : مردی نابینا و سالخورده مشغول گدایی بود امیرالمؤمنین (ع) پرسید : این کیست ؟

عرض کردند : ای امیرالمؤمنین ، او مردی نصرانی است امیرالمؤمنین (ع) فرمود : از او کار کشیدید و حالا- که پیر و ناتوان شده است کمکش نمی

کنید؟

از بیت المال به او چیزی بدهید.

نیاز خواهی (متفرقه).

- امام صادق (ع) : نیازخواهی آدمی از آدمی فتنه ای است ، اگر به سائل عطا کند او کسی را می ستاید که نداده است (بلکه عطا کننده واقعی

خداست و باید او را ستود و سپاس گفت) و اگر نومیدش کند از کسی نکوهش و بدگویی می کند که محرومش نکرده است .

- پیامبر خدا (ص) : اجر سائلی که حق خود را بخواهد ، همانند اجر آن کسی است که به او صدقه (و حقش را) بدهد.

- به سائل بنگرید ، اگر دلتان به حال او رقت آورد عطایش دهید که اوراست می گوید.

- امام صادق (ع) : در پاسخ به پرسش درباره سائلی که معلوم نیست راست می گوید نیازمند است یا نه ، فرمود : به هر که نسبت به

وی در دلت

احساس ترحم کردی و عطا کن .

- عبد الله بن سلیمان : امام باقر(ع) در روز عرفه هیچ سائلی را نومید برنمی گرداند.

- امام سجاد(ع) سائلی را دید که می گرید و فرمود : اگر همه دنیا در دست این مرد بود و از دستش می رفت و سزاوار نبود که برای آن بگرید.

- امام علی (ع) : از عطای اندک شرم مکن ، زیرا محروم کردن اندکتر از آن است .

- پیامبر خدا(ص) : دستها سه اند : دست خدای عزوجل که دست برتر است و دست بخشنده که بعد از آن است و دست سائل که دست زیرین (

و گیرنده) است پس ، بخشنده باش و خود راناتوان و درمانده مساز.

- امام علی (ع) : اگر می توانی ، دست دهنده و بخشنده باش .

- گرانی و دشواری نیاز خواهی بیشتر از ارزش عطا و بخشش است بنابراین ، آنچه را که عطا می کنی زیاد مپندارید ، زیرا که آن با گرانی بار

درخواست برابری نمی کند.

- خدای تعالی به موسی (ع) وحی فرمود : هرگاه سائلی نزد تو آمد او را گرامی دار ، بدین سان که یا با روی و زبان خوش جوابش کن و یا اندک

چیزی به او بده .

- امام سجاد(ع) : حق سائل آن است که به اندازه نیازش به او عطا کنی .

- پیامبر خدا(ص) : شهادت دادن کسی که دست سؤال دراز می کند پذیرفته نیست .

سببها.

هر چیزی سببی دارد.

قرآن .

((وی را در زمین توان دادیم و از هر چیز سببی (وراهی) بدو عطا کردیم پس ، راهی را دنبال کرد تا به غروبگاه خورشید رسید و آن را دید

که در چشمه ای گل آلود فرومی رود و نزدیک آن گروهی را یافت گفتیم : ای ذوالقرنین یا عذاب کنی یا درباره آنها نیکویی پیش گیری گفت : هر که

ستم کند ، بزودی عذابش کنیم و آن گاه سوی پروردگارش برده شود و او وی را عذابی سخت کند و هر که ایمان آورد و کارشایسته کند پاداش

نیک دارد و بزودی از فرمان خویش [کاری] آسانش گوییم آن گاه راهی را دنبال کرد تا به طلوعگاه خورشید رسید و آن را دید که بر مردمی طلوع

می کند که در برابر آفتاب آنان را پوششی نداده ایم این چنین ما از آنچه نزدوی بود خبر داشتیم سپس راهی را دنبال کرد تا میان دو کوه رسید و

گروهی را میان آن دو یافت که سخنی رانمی فهمیدند)).

- امام صادق (ع) : خداوند ابا دارد از این که چیزها (و امور) را جز از طریق اسباب فراهم آورد از این رو , برای هر چیزی سببی قرارداده و

برای هر سبب گشایش و برای هر گشایشی دانشی و برای هر دانشی , دری گویا که کسانی این در را شناختند و کسانی هم شناختند این در همان

رسول خدا(ص) و ما هستیم .

- امام علی (ع) : سر دانش تواضع و افتادگی است و خردش شناخت اسباب امور است .

- هر چیزی سببی دارد.

- سبب محبت , بخشنده‌گی است .

- سبب الفت , وفاداری است .

- سبب درست دینی , پارسایی است .

- سبب تباه شدن یقین , طمع است .

- سبب درستی ایمان , تقوی است .

- سبب تباهی خرد , هوس است .

- سبب بدبختی , دنیا دوستی است .

- سبب زوال آمدن نعمتها , ناسپاسی است .

- سبب محبت , نیکی کردن است .

- سبب هلاکت , فرمانبرداری از خشم است .

- سبب تزکیه اخلاق , ادب نیکوست .

- سبب افسردگی , حسادت است .

- سبب فتنه ها , کینه توزی است .

- سبب سروری , بخشنده‌گی است .

- سبب کینه ورزی , بسیاری ستیزه گری است .

- سبب برآشفتن , خیره سری است .

- سبب زوال آمدن توانگری , محروم کردن نیازمند است .

- سبب پاکدامنی , آزره است .

- سبب اصلاح نفس , دوری جستن از دنیا است .

- سبب فقر , اسراف است .

- سبب جدایی , اختلاف است .

- سبب قناعت , خوشتنداری است .

- سبب بدی , چیره شدن شهوت است .

- سبب فسق , تنهایی است .

- سبب وقار , بردباری است .

- سبب ترس از خدا , علم است .
 - سبب سلامت ماندن , خاموشی است .
 - سبب جدایی , مرگ است .
 - سبب اخلاص , یقین است .
 - سبب هلاکت , شرک است .
 - سبب پارسایی , درست دینی است .
 - سبب حیرت , دودلی است .
 - سبب تباه شدن دین , هوس است .
 - سبب تباهی خرد , دنیا دوستی است .
 - سبب زیاد شدن نعمت , شکرگزاری است .
 - سبب از کف رفتن نعمتها , کفران آنهاست .
 - سبب محبت , خوشرویی است .
 - سبب اصلاح نفس , پارسایی است .
 - سبب از بین رفتن ورع , طمع است .
 - سبب ویرانی , سوء تدبیر است .
- لیکن خداوند بندگان خود را با انواع سختیها می آزماید و از طریق سختگیریهای گوناگون آنان را به عبادت و پرستش وای می دارد و به انواع ناملایمات و امور ناخوشایند گرفتارشان می سازند تا غرور را از دل‌های آنان بیرون برد و افتادگی را در جانهایشان بنشانند و نیز تا آن (آزمایشها و سختیها) را درهائی گشاده به سوی فضل و احسان خویش و اسباب آسان برای (رسیدن آنان به) گذشت و بخشایش خود قرار دهد.

محکمترین رشته ها.

- امام علی (ع) در سفارش به فرزند خود حسن (ع) می فرماید : تو را ای فرزندم - سفارش می کنم به تقوای خدا و پایبندی به فرمان او و آباد کردن دلت به یاد او و چنگ زدن به ریسمان و رشته او و چه رشته ای برای گرفتن , محکمتر از رشته ای است که میان تو و خداست .
- اطاعت از خداوند محکمترین رشته است .
- خداوند سبحان هیچ کس را به اندرزی چون این قرآن موعظه نکرد , زیرا قرآن ((ریسمان محکم خداوند)) , و رشته قابل اعتماد اوست .

ناسزاگویی .

ناسزاگویی به مؤمن .

- پیامبر خدا(ص) : ناسزاگویی به مؤمن فسق است و جنگیدن با او کفر.
- ناسزاگوی به مؤمن همچون کسی است که در آستانه هلاکت باشد.
- ناسزاگفتن به مؤمن فسق است و جنگیدن با او کفر و خوردن گوشت او (غیبت کردن از وی) معصیت خداست .

نهی از ناسزاگویی (۱).

قرآن .

((به کسانی که جز خدا را می خوانند (و می پرستند) ناسزماگویید که (در این صورت) آنها نیز از روی دشمنی و نادانی به خدا ناسزا می گویند

بدین سان برای هر امتی کردارشان را بیاراستیم و عاقبت , بازگشت آنها به سوی پروردگارشان است و از اعمالی که می کرده اند خبرشان می دهد)).

- امام علی (ع) شنید که گروهی از یارانش به شامیان ناسزا می گویند , فرمود : من خوش ندارم که شما ناسزاگو باشید بلکه اگر اعمال و رفتار و

موقعیت (باطل) آنها را خاطرنشان کنید , موثرتر و در بیان عذر و حجت رساتر و قانع کننده تر باشد به جای ناسزا گفتن به آنها , بگویید : خدایا!

خونهای ما و آنان را حفظ کن .

در نقلی دیگر آمده است : من خوش ندارم که شما نفرین گر و دشنام گو باشید.

- به قنبر - که خواست به کسی که بدو ناسزا گفته بود ناسزا گوید - : آرام باش قنبر! دشنامگوی خود را خوار و سرشکسته بگذار تاخدای رحمان

را خشنود و شیطان را ناخشنود کرده و دشمنت را کیفر داده باشی قسم به خدایی که دانه را شکافت و خلاق را بیافرید , مؤمن پروردگار خود را با

چیزی همانند بردباری و گذشت خشنود نکرد و شیطان را با حربه ای چون خاموشی به خشم نیاورد و احمق را چیزی مانند سکوت در مقابل او کیفر

نداد.

نهی از ناسزاگویی (۲).

- پیامبر خدا(ص) : به بادهای ناسزا مگویید که آنها (از جانب خداوند) مامورند و کوهها و ساعتها و لحظات و روزها و شبها را ناسزاناگویید که گنهگار

می شوید و به خودتان بر می گردد.

- به باد ناسزا مگویید , زیرا که آن از نسیم مهر خداست .

- به شیطان ناسزا مگویید , بلکه از شر آن به خدا پناه برید.

- به روزگار ناسزا مگویید , زیرا خداوند می فرماید : روزگار من هستم شب از من است و من آن را نو می کنم و کهنه می گردانم .

- به روزگار ناسزا مگویید , زیرا خداوند همان روزگار است .

- به مردم ناسزا مگوئید که با این کار در میان آنها دشمن پیدا می کنید.

نهی از ناسزاگویی به یکدیگر.

- امام کاظم (ع) دو مرد را دید که به یکدیگر ناسزا می گویند، فرمود: آغاز کننده ستمکارتر است و گناه طرف مقابل نیز به گردن اوست، تا زمانی

که ستمدیده زیاده روی نکند.

- پیامبر خدا(ص): هرگاه دو نفر به یکدیگر ناسزا بگویند گنااهش به گردن آغاز کننده آن است مگر آن که ستمدیده از حد خود تجاوز کند.

- امام کاظم (ع) درباره دو نفر که به یکدیگر ناسزا بگویند، فرمود: آن که آغاز کرده ستمکارتر است و تا زمانی که از ستمدیده پوزش نخواهد، گناه او نیز به گردن وی می باشد.

- امام علی (ع): هیچ گاه دو نفر به یکدیگر ناسزا نگفتند مگر این که آن یکی که پست تر است چیره گشت.

- امام کاظم (ع): هیچ گاه دو نفر به یکدیگر ناسزا نگفتند مگر این که آن یک که برتر است به مرتبه آن که فروتر است سقوط کرد.

- عیاض بن حماد: عرض کردم: ای رسول خدا! درود خدا بر تو باد، مردی از قوم و قبیله من که از من دون پایه تر است به من ناسزا می گوید،

آیا اشکال دارد من هم به کیفر این کار او رادشنام دهم؟

پیامبر فرمود: دو کس که یکدیگر را ناسزا گویند دو شیطانند که به یکدیگر پارس می کنند و به جان هم می افتند.

- پیامبر خدا(ص): از بزرگترین گناهان این است که آدمی پدر و مادر خود را دشنام دهد عرض شد: چگونه کسی پدر و مادر خود را دشنام می دهد؟

فرمود: کس دیگری را دشنام می دهد و او متقابلاً به پدر و مادر وی ناسزا می گوید.

کیفر کسی که انبیاء و اوصیاء را دشنام دهد.

- پیامبر خدا(ص): هر که یکی از پیامبران را دشنام دهد او را بکشید، و هر که یکی از اوصیاء (ی آنان) را دشنام گوید هر آینه به یکی از پیامبران دشنام داده باشد.

- امام صادق (ع) در پاسخ به سؤال از حکم کسی که رسول خدا(ص) را ناسزا گوید، فرمود: نزدیکترین کس به او می تواند پیش از آن که برای محاکمه نزد امام برده شود، وی را بکشد.

ناسزاگویی به علی (ع).

- امام علی (ع): بزودی از شما خواسته خواهد شد که مرا ناسزا بگوئید، (عیبی ندارد) ناسزا بگوئید و از شما خواسته خواهد شد که

از من بیزاری

جویید ، تن به کشتن دهید(اما این کار را نکنید) زیرا من بر سرشت اسلامم .

- بدانید که بزودی به شما دستور خواهد داد تا مرا ناسزا گوید و از من بیزاری جویید ، اگرخواست ناسزا گوید (عیبی ندارد) بگوئید، زیرا

ناسزاگفتن به من موجب تزکیه من و باعث نجات (جان) شماست .

- بدانید که شما را وادار خواهند کرد تا بر من لعنت فرستید و دروغگویم خوانید هر که از روی بی میلی و اجبار مرا لعن و نفرین کند و خدا بداند که به

اجبار این کار را کرده است من و او با هم بر محمد(ص) وارد شویم و هر که زبانش را نگه دارد و نفرینم نکند ، پیش از من ، به سرعت تیر یا

چشم به هم زدن ، بر پیامبر وارد شود و هر که با اختیار و میل بر من لعن و نفرین فرستد میان او و خداوند پرده ای نباشد و حجت و بهانه ای به پیشگاه محمد(ص) ندارد.

- مردی یک نفر را به خدمت علی (ع) آورد و عرض کرد : دیدم که این عده از دوزخی بودن تو سخن می گویند اما همگی فرار کردند و من این

یکی را گرفتم علی (ع) فرمود : آیا کسی را بکشم که مرا نکشته است ؟

مرد عرض کرد : او تو را دشنام می داد علی (ع) فرمود : تو هم او را دشنام ده یا رهایش کن .

- روایت شده که امام علی (ع) با اصحاب خود نشسته بود که زنی زیبا روی از کنارشان گذشت چشموهای همه به او خیره گشت ، حضرت فرمود :

چشموهای این نرینگان آزمندانه می نگرد و این نگریستن مایه تحریک آنان است هر گاه یکی از شما زنی را دید و از او خوش آمد ، با زن خود

همبستر شود ، زیرا که او نیز زنی همانند زن خود اوست یکی از خوارج گفت : ((خدا این کافر را بکشد ، چقدر می فهمد!!))! اصحاب حضرت از جا

پریدند که او را بکشند ، امام (ع) فرمود : آرام باشید ، سزای دشنام ، دشنام است یا چشمپوشی از گناه و خطا.

ابن ابی الحدید می نویسد : ((معاویه در آخر خطبه نماز جمعه می گفت : خدایا! ابو تراب از دین تو برگشت و از راه تو منحرف شد ، پس او را سخت

لعنت کن و به عذابی دردناک گرفتارش ساز او بخشنامه کرد که این جملات را در سراسر جهان اسلام بگویند و از آن پس تا زمان خلافت عمر بن

عبدالعزیز آن را بر فراز منبرها می گفتند!!).

دشنامهای مجاز.

- پیامبر خدا(ص) : اگر یکی از شما ناچار شد رفیقش را دشنام دهد ، به او تهمت و افترا نبندد ، به پدر و مادرش ناسزا نگوید و قوم و قبیله اش را

دشنام ندهد بلکه بگوید : تو بخیلی ! یا بگوئید : ترسویی ! یا بگوئید : دروغگویی ! یا بگوئید : همیشه خوابی ! به شرط آن که بداند

او واقعا این صفات را

دارد.

- هرگاه یکی از شما برادرش را دشنام دهد، به ایل و تبار او و پدر و مادرش فحش ندهد، بلکه بگوید تو بخیلی، تو ترسویی، تو دروغگویی! به

شرط آن که بدانند او واقعا چنین است.

تسبیح.

معنای سبحان الله.

قرآن.

((پاک و منزّه است خدا از آنچه در وصف او می گویند)).

((پاک و منزّه است پروردگار تو، خداوند گار عزت، از آنچه در وصف او می گویند)).

- پیامبر خدا(ص) در پاسخ به سؤال طلحه بن عبیدالله از معنای ((سبحان الله)) فرمود: آن منزّه دانستن خداوند است از هر ناشایست.

- امام علی (ع) در پاسخ به سؤال از معنای سبحان الله فرمود: آن بزرگداشت مقام بلند خدای عز و جل و منزّه کردن اوست از هر آنچه مشرکان

درباره اش می گویند هرگاه بنده این جمله را بگوید، هر فرشته ای بر او درود فرستد.

- از امام صادق (ع) درباره این سخن خدای عز و جل: ((سبحان الله)) سؤال شد، فرمود: به معنای پاک و منزّه دانستن اوست.

تسبیح گویی اشیا.

قرآن.

((آسمانهای هفتگانه و زمین و هر که در آنهاست او را تسبیح می گویند هیچ چیز نیست مگر آن که به ستایش او تسبیح گوشت ولی شما تسبیح گویی

آنان را نمی فهمید همانا او بردبار و آمرزنده است)).

((رعد به ستایش او تسبیح گوید و فرشتگان از بیم او صاعقه ها را فرستد و هر که را خواهد دچار آن کند با این حال آنان درباره خدا مجادله می

کنند و او سختگیر است)).

((و حکم حق را به سلیمان فهمانیدیم و هر دو را حکم و دانش داده بودیم و کوهها را رام داود کردیم که تسبیح می گفتند و پرندگان را نیز و ما چنین کرده بودیم)).

- امام صادق (ع)، درباره آیه ((و هیچ چیز نیست مگر آن که))، فرمود: درهم شکستن دیوارها تسبیح گویی آنهاست.

- امام باقر (ع)، در پاسخ به پرسش زراره از آیه ((و هیچ چیز نیست مگر آن که))، فرمود: ما معتقدیم که درهم شکستن دیوارها تسبیح گویی

آنهاست .

- آیا صدای درهم شکسته شدن چوبهای خانه را نمی شنوی ؟

همان تسبیح اوست پس , در همه حال پاک و منزّه است خدا.

- در تفسیر علی بن ابراهیم ذیل آیه ((و هیچ چیز نیست مگر آن که)) آمده است : جنیدن هر چیزی تسبیح خدای عز و جل است .

- امام صادق (ع) : (داود(ع) هر گاه زبور را تلاوت می کرد , هیچ کوه و سنگ و مرغی نبود مگر این که با او هم آواز می شد.

- سعید بن مسیب نقل می کند که امام سجاد(ع) در یکی از منازل سفر فرود آمد و دو رکعت نماز گزارد و در سجده خود تسبیح گفت و هر درخت

و کلوخی بود همصدا با او تسبیح گفتند.

- پیامبر خدا(ص) : هر که از روی یقین , بسم الله الرحمن الرحیم بخواند کوهها همصدا با او تسبیح گویند , اما او تسبیح آنها را نمی شنود.

مسابقه .

مسابقه .

- پیامبر خدا(ص) : مسابقه دادن جز درسه مورد روا نیست : در شتر سواری , یا اسب دوانی یا تیراندازی .

- بزودی زمین به روی شما گشوده شود و دنیا در اختیارتان قرار خواهد گرفت , پس هیچ یک از شما از بازی کردن با تیرهایش (تمرینات رزمی)

خسته و مانده نشود.

- امام صادق (ع) : شبی پیامبر(ص) به خانه فاطمه (ع) رفت و حسن و حسین (ع) با او بودند پیامبر(ص) به آن دو فرمود : برخیزید و

کشتی بگیرید آن دو بزرگوار برخاستند و به کشتی گرفتن پرداختند.

- هیچ کاری نیست که فرشتگان در هنگام انجام آن حضور به هم رسانند , مگر مسابقه اسب دوانی و شوخی کردن مرد با همسرش .

مسابقه در خوابها.

قرآن .

((به سوی آمرزش پروردگار خود و بهشتی از یکدیگر پیشی گیرید که پهنای آن به پهنای آسمان و زمین است و برای کسانی آماده شده که به خدا و

پیامبران او ایمان آورده اند این فضل خداست که به هر که خواهد می دهد و خداوند صاحب فضل بزرگ است)).

((هر گروهی را جعتی است که رو سوی آن می کند : پس به کارهای خوب پیشی جوید هر کجا باشید خدا همه تان رامی آورد که خدا به همه چیز

تواناست)).

((ما این کتاب را به حق بر تو نازل کردیم که تصدیقگر و نگهبان کتابهای پیش از خود است پس میان آنان (یهود) طبق آنچه

خدا نازل کرده است

حکم کن و به جای حکم حق که بر تو نازل شده از هوسهای آنان پیروی مکن هر گروه از شما را آیین و روشی مقرر کرده ایم اگر خدا می خواست

هر آینه شما را یک امت کرده بود ولی [نکرد] تا درباره آنچه به شما داده بیازمایدتان به سوی کارهای خوب پیشی گیرید که بازگشت همگی تان سوی

خداست و شما را از [حقیقت] چیزهایی که در آنها اختلاف می کرده اید ، خبر می دهد)).

- امام علی (ع) : همانا دنیا پشت کرده و بانگ وداع برداشته و آخرت روی آورده و بناگاه رخ می نماید بدانید که امروز روز آماده شدن است و

فردا روز مسابقه و هدف بهشت و فرجام (عقب ماندگان در این مسابقه) دوزخ .

- در توصیف اسلام ، می فرماید : جایزه مسابقه اش ارزشمند و لایق رقابت است ، سوارکارانش شریف و بزرگوارند ، مسیر و جاده اش تصدیق

است و نشانه اش کارهای شایسته و خطپایانش مرگ است ، دنیا میدان تمرین و کسب آمادگی آن است و قیامت محل گرد آمدن مسابقه دهندگان و بهشت جایزه آن .

- پیامبر خدا(ص) در روز بدر فرمود : به سوی بهشتی پیش روید که پهنای آن آسمانها و زمین است عمیر بن حمام انصاری عرض کرد : ای

رسول خدا! بهشتی که پهنای آن آسمانها و زمین است ؟

فرمود : آری ، عرض کرد : به به ! به خدا قسم ای رسول خدا من باید از اهل این بهشت باشم حضرت فرمود : تو از بهشتیان هستی او چند دانه

خرمای ریز از زیر کاکل خود در آورد و شروع به خوردن آنها کرد و گفت : اگر آنقدر زنده بمانم که خرماهایم را بخورم عمر زیادی کرده ام سپس

خرماها را دور انداخت و با دشمن جنگید تا کشته شد.

- امام علی (ع) : سوگند به آن که او(پیامبر) را به حق برانگیخت شما به هم آمیخته می شوید و از غربال می گذرید و مانند دیگ که زیر و رو می شود

، زیر و رو می شوید تا آن که زیر است رو بیاید و آن که روست زیر رود ، و پیشی گیرندگان که عقب زده شده اند جلو افتند ، و آنان که پیش

افتاده اند عقب رانده شوند.

- رحمت خدا بر شما! پیشی گیرید به سوی منازلی که دستور دارید آنها را آباد کنید و به آنها ترغیب گشته اید و به سویشان فرا خوانده شده اید.

راه.

راه خدا.

قرآن .

((در راه خدا با آنان که با شما می جنگند بجنگید و تعدی نکنید که خدا تعدی کنندگان را دوست ندارد)).

((و در راه خدا انفاق کنید و با دستان خود خویشتن را به هلاکت نیندازید و نیکی کنید که همانا خداوند نیکوکاران را دوست دارد)).

((کسانی که ایمان آوردند و کسانی که هجرت کردند و در راه خدا جنگیدند همانان به رحمت خدا امید وارند و خدا آمرزنده و مهربان است)).

((و کسانی را که در راه خدا کشته شده اند مرده میندازید بلکه آنان زنده اند و نزد پروردگارشان روزی می خورند)).

-عربی بیابان نشین خدمت پیامبر(ص) آمد و عرض کرد : ای رسول خدا! مردی برای غنیمت می جنگد و مردی برای نام آوری و مردی برای خود

نمایی ، کدام یک در راه خدا جنگیده است ؟

رسول خدا(ص) فرمود : هر که برای اعلای کلمه حق بجنگد پس او در راه خدا جنگیده است .

-امام صادق (ع) : به خدا ما همان راهی هستیم که خداوند شما را به پیمودن آن فرمان داده است به خدا ما همان راه راست هستیم ، به خدا ما همان

کسانی هستیم که خداوند به اطاعت از آنان فرمان داده است .

-امام علی (ع) در خطبه ای در روز غدیر فرمود : بدانید ای مؤمنان که خدای عزوجل فرموده است : ((خداوند دوست دارد کسانی را که در راه

او صف بسته همچون بنایی پولادین می جنگند)) آیا می دانید راه او چیست ؟

من هستم راه خدا که منصوبم کرد تا بعد از پیامبرش (ص) آن را بپیمایند.

-از محبوب ترین راهها نزد خداوند دوجرعه است : جرعه خشمی که با بردباری آن را پس می زنی و جرعه غمی که با صبر دورش می کنی و از

محبوب ترین راهها نزد خداوند دو قطره است : قطره اشکی که در دل شب فرو می چکد و قطره خونی که در راه خدا به زمین می ریزد و از محبوب

ترین گامها در راه خدا دو گام است : گامی که مرد مسلمان با آن صفی را در راه خدا استوار می کند و گامی که برای صله رحم برداشته می شود.

-در وصف رهرو راه خدای سبحان ، می فرماید : خرد و اندیشه خویش را زنده کرده و نفسش را میرانده است ، به گونه ای که پیکرش نحیف و

دلش نرم گشته است در دلش برقی پرنور درخشیده و راه را برایش روشن ساخته و در پرتو آن راه (حق) را پیموده است .

-از محبوبترین بندگان خدا نزد او بنده ای است که خداوند او را در برابر نفسش یاری رسانده و از آب گوارایی که آبشخورهای آن برایش هموار و

آسان شد ، سیراب گردید و سپس راه راست و همواری را پیمود.

راه حق .

قرآن .

((ما راه را به او نشان دادیم ، یا سپاسگزار است یا ناسپاس)).

((بگو: این است راه من ، به سوی خدا می خوانم من و هر که پیرویم کرده قرین بصیرتیم منزّه است خدای یکتا و من از مشرکان نیستم)).

- امام علی (ع): همانا خداوند راه حق را برای شما آشکار کرد و راههای آن را روشن ساخت پس (از آن به بعد) یا بدبختی همیشگی است و یا سعادت پایدار.

- راه راست و روشن (حق) را پیمایید و گرنه خداوند به جای شما کسانی دیگر را به پیمودن آن وا خواهد داشت .

- شاهراه حق ، برای جویندگان آن آشکار شده است .

- هر که از راههای روشن منحرف شود راههای هلاکت را پیماید.

- هر که از شاهراه بیراهه رود ، در سرگردانی کجراهه بیفتد.

- هر که از جاده راست و روشن منحرف شود ، در غرقاب فرو رود.

- در نامه خود به معاویه می فرماید : به خود آی و خویشان را دریاب ! خداوند راه تو و فرجامت را روشن ساخته است .

سجود.

سجود.

قرآن .

((ای کسانی که ایمان آورده اید! رکوع کنید و سجده کنید و پروردگارتان را پرستید و نیکی کنید شاید رستگار شوید)).

- امام صادق (ع): سجود ، اوج عبادت بنی آدم است .

سجده کنندگان خدا.

قرآن .

((هر چه در آسمانها و زمین است ، به رغبت یا به ناچار ، با سایه هاشان بامداد و شبانگاهان سجده خدا می کنند)).

((و ستاره و درخت سجده می کنند)).

((مگر آن چیزها را که خدا آفریده است نمی بینید که سایه های آنها از راست و چپها می رسند و با تذلل سجده کنان خدایند

هر چه در آسمانها و زمین

است ، از فرشتگان و جنبدگان ، خدا را سجده می کنند و استکبار نمی ورزند)).

سجود و تقرب به خدا.

قرآن .

((هرگز اطاعت او مکن ، سجده کن و [به خدا] نزدیک شو)).

- امام رضا (ع): نزدیکترین زمان بنده به خدای عز و جل زمانی است که در حال سجود است و این سخن خدای تبارک و تعالی

است آن جا که می

فرماید : ((سجده کن و [به خدا] نزدیک شو)).

- سعید بن یسار از امام صادق (ع) پرسید : در حال رکوع یا سجود دعا کنم ؟

حضرت فرمود : آری ، در حال سجود دعا کن ، زیرا نزدیکیترین زمان بنده به خداوند زمانی است که در سجده است (در آن حال) برای دنیا و آخرت

به درگاه خدای عز و جل دعا کن .

- امام علی (ع) : (بنده را) به خدای سبحان نزدیک نکند مگر سجود و رکوع بسیار.

معنای سجود.

- امام علی (ع) : سجود جسمانی عبارت است از گذاشتن قسمت‌های شریف صورت بر خاک و نهادن کف دستها و نوک پاها به زمین باخشوع قلب و

نیت خالص و سجود روحانی خالی کردن دل است از امور فانی و روی آوردن باتمام وجود به آنچه ماندنی و جاویدان است و برکندن لباس کبر و

غرور و بریدن علائق و تعلقات دنیوی و آراسته شدن به خلق و خویهای نبوی .

- در پاسخ به سؤال از معنای سجود ، فرمود : معنایش این است که مرا از خاک آفریدی و برداشتن سر از سجود معنایش این است که مرا از خاک

بیرون آوردی و سجده دوم یعنی مرا به خاک بر می گردانی و سر برداشتن از سجده دوم یعنی بار دیگر مرا از خاک بیرون می آوری و جمله سبحان

ربی الاعلی : ((سبحان)) یعنی پاک و منزّه دانستن خدا (از مرتبه مخلوقین) و ((ربی)) یعنی آفریدگار من و ((اعلی)) یعنی بر فراز آسمان های

خود جای دارد به طوری که بندگان همگی زیر دست او و مقهور عزت و شکوه اویند و اوست که همگان را تدبیر می کند و هر عروجی به سوی اوست

.

هر که سجده حقیقی کند.

- امام صادق (ع) : به خدا قسم زیانکار نباشد هر که حتی در تمام عمر یک بار سجده حقیقی به جای آورد و رستگار نباشد هر که در چنین حالتی (سجده

) با پروردگارش خلوت کند اما چونان کسی باشد که خود را می فریبد و از خوشی دنیا و آسایش آخرت که خداوند برای سجده کنندگان آماده کرده

غافل و بی خبر است کسی که در سجود ، نیکو به خدا تقرب جست هرگز از او دور نشد و هر که به ساحت خدا بی ادبی کرد و حرمت او را نگه

نداشت و به جز او دل بست هرگز به خدا نزدیک نشد پس ، چونان کسی سجده کن که در برابر خدا خاکسار و ذلیل است و می داند که از خاکی

آفریده شده که مردمان آن را پایمال می کنند و تو را از نطفه ای برآورده که همگان آن را نجس می دانند و از نیستی هست شده

است خداوند معنای

سجود را سبب تقرب دل و درون و روح (بنده) به خود قرار داده است پس هر که به او نزدیک شود از جز او دور گردد مگر نمی بینی که در ظاهر

نیز حالت سجده جز با کنار گذاشتن همه چیز و چشم پوشیدن از هر آنچه دیدگان می بینند تحقق نمی یابد خدا باطن کار را نیز چنین خواسته است

طول دادن سجده .

- امام علی (ع) : سجده را به درازا کشانید , زیرا هیچ چیز برای ابلیس سخت تر و ناخوشایندتر از این نیست که فرزند آدم را در حال سجده ببیند ,

چرا که به او فرمان داده شد سجده کند , امانا فرمانی کرد.

- امام صادق (ع) : هرگاه بنده در جایی که کسی او را نمی بیند سجده را به درازا کشاند شیطان گوید : واویلا! آنان فرمان بردند و من نافرمانی

کردم و سجده کردند و من نکردم .

- بر تو باد به طول دادن سجده , زیرا که این کار شیوه فرمانبرداران است .

- گروهی خدمت رسول خدا(ص) آمدند و عرض کردند : ای رسول خدا , در برابر پروردگارت بهشت را برای ما ضمانت کن رسول خدا(ص)

فرمود : به شرط آن که شما نیز با سجده های طولانی مرا یاری دهید.

- پیامبر خدا(ص) : اگر می خواهی خداوند تو را با من محشور فرماید در پیشگاه خدای واحد قهار سجده طولانی کن .

- امام صادق (ع) : علی بن الحسین (ع) هرگاه به سجده می رفت سر بر نمی داشت چندان که عرق از بدنش سرازیر می شد.

امام زین العابدین .

- امام باقر(ع) : پدرم علی بن الحسین (ع) به یاد هر یک از نعمتهایی که خدا به او داده بود می افتاد , سجده می کرد هر آیه ای از کتاب خدای

عزوجل که در آن سجده بود تلاوت می کرد , به سجده می افتاد هر شر و کیدی را که خدای تعالی از او دفع می کرد , سجده می نمود از هر نماز

واجبی که فراغت می یافت , سجده می کرد هرگاه موفق می شد میان دو نفر را اصلاح دهد , سجده می کرد در تمام سجده گاههای بدنش اثر سجده

بود و از همین رو زین العابدین نام گرفت .

- علی بن الحسین (ع) روزی به صحرا رفت غلامش در پی آن حضرت روانه شد دید که روی سنگی سخت و درشت به سجده افتاده است بر

شمرد و دید هزار مرتبه گفت : لا اله الا الله حقاً حقاً , لا اله الا الله تعبداً و رقاً , لا اله الا الله ایماناً و صدقاً , آن گاه سر از سجده برداشت .

اثر سجود.

قرآن .

((در چهره هایشان اثر و نشان سجود است)).

- امام علی (ع) : من برای مرد نمی پسندم که بالای پیشانیش صاف دیده شود و اثری از سجود در آن نباشد.

- امام باقر(ع) : در محل سجود پدرم آثاری بر آمده بود سالی دوبار و هربار پنج پینه می برید از همین رو به آن حضرت

((ذوالثفئات)) (صاحب

پینه ها) می گفتند.

نکوهش سجده ریایی .

- امام علی (ع) : رسول خدا(ص) مردی را دید که پیشانیش زخم شده است فرمود : هر که اذدر زور با خدا در آید ، خداوند او را

مغلوب کند و

هر که از در فریب با خدا در آید ، خداوند فریبش دهد چرا پیشانیت را از زمین دور نمی داری و چرا صورتت را زشت کرده ای ؟

.

علت جایز نبودن سجده بر غیر زمین .

- هشام بن حکم به امام صادق (ع) عرض کرد : به من خبر دهید که سجده بر چه چیزهایی جایز است و بر چه چیزهایی

جایز نیست ؟

حضرت فرمود : سجده کردن جز بر زمین یا آنچه از زمین می روید ، بجز خوردنیها یا پوشیدنیهایش ، جایز نیست .

عرض کردم : فدایت شوم ، علت این امر چیست ؟

.

فرمود : چون سجده یعنی خضوع در برابر خدای عزوجل بنابراین ، سزاوار نیست که بر آنچه خوردنی و پوشیدنی است سجده

شود ، زیرا

دنیاپرستان بنده خوراک و پوشاکند و کسی که سجده می کند در حال سجده خدای تعالی را می پرستد ، پس نشاید که در سجده

پیشانی خود را بر معبود

دنیاپرستان فریفته دنیا بگذارد سجده کردن بر زمین بهتر است ، چون تواضع و خضوع در برابر خدای عزوجل را بیشتر می رساند.

سجده کردن بر تربت حسین (ع) .

- امام صادق (ع) : سجده کردن بر تربت حسین (ع) حجابهای هفتگانه را از هم می درد.

مسجد.**مسجد خانه خداست .**

قرآن .

((همانا مساجد (و سجده گاهها) از آن خداست و پس کسی را با خدا بخوانید)).

((و چون این خانه را محل اجتماع مردم و امانگاه کردیم و مقام ابراهیم را جای دعا کنید و و به ابراهیم و اسماعیل سپردیم که خانه مرا برای

طواف کنندگان و معتکفان و راکعان و ساجدان پاکیزه دارید)).

- پیامبر خدا(ص) : در تورات نوشته شده است که خانه های من در روی زمین مسجدهایند پس و خوشا بنده ای که در خانه اش خود را پاکیزه کند

و سپس در خانه من به دیدارم بیاید هان ! بر میزبان است که میهمان را گرمی دارد هان ! آنان را که در تاریکیهای شب به مساجدمی روند، بشارت بادا

به نور درخشان در روز رستاخیز.

- امام صادق (ع) : بر شما باد به رفتن مساجد و زیرا مساجد خانه های خدا در روی زمینند هر که پاک و پاکیزه وارد آنها شود خداوند او را از

گناهانش پاک گرداند و در زمره زایران خود قلمدادش کند پس و در مساجد نماز و دعا بسیار بگزارید.

ثواب ساختن مساجد.

- پیامبر خدا(ص) : هر که مسجدی و هر چند به اندازه لانه یک پرنده بسازد و خداوند در بهشت برایش خانه ای بنا کند.

- امام صادق (ع) : هر کس مسجدی بسازد و خداوند برای او در بهشت خانه ای بسازد.

مسجد داشتن در خانه .

- امام صادق (ع) : علی (ع) اتاقی داشت که در آن چیزی جز یک فرش و یک شمشیر و یک قرآن نبود و در آن جا نماز می خواند یا فرمود : در آن

به خواب و استراحت نیمروزی می پرداخت .

- علی (ع) در منزل خود اتاقی را که نه کوچک بود نه بزرگ و مخصوص نمازش قرار داده بود.

- امام صادق (ع) در نامه ای به مسمع می فرماید : دوست دارم که یکی از اتاقهای منزلت را مسجد قرار دهی و سپس دو جامه فرسوده زبر بپوشی

و آن گاه از خداوند مسالت کنی که تو را از آتش رهایی دهد و به بهشت برد و هیچ سخن باطل یا گناه آلودی به زبان نیاوری .

- پیامبر خدا(ص) : ای اباذر! یک رکعت نماز در این مسجد من برابر است با صد هزار رکعت که در دیگر مساجد خوانده شود و به جز مسجد الحرام

که یک رکعت نماز در آن برابر است با صد هزار رکعت در مساجد دیگر برتر و افضل از همه اینها نمازی است که مرد در خانه خود و جایی که کسی

جز خدای عزوجل او را نمی بیند و برای رضای خدای تعالی می خواند.

آباد کردن مساجد.

قرآن .

((جز این نیست که مساجد خدا را آن کس آباد می کند که به خدا و روز واپسین ایمان داشته باشد و نماز بگزارد و زکات بپردازد و جز از خدا نترسد

امید است که اینان از رهیافتگان باشند)).

- پیامبر خدا(ص) در پاسخ به سؤال ابوذر از چگونگی آباد کردن مساجد فرمود: (به این گونه) در آنها صداهای بلند نشود، به سخنان و کارهای

نادرست و بیهوده پرداخته نشود، در آنها خرید و فروش صورت نگیرد و تا زمانی که در مسجد هستی از کارهای لغو و بیهوده دست بکشی اگر

چنین نکنی در روز قیامت نباید کسی جز خودت را ملامت کنی .

- مساجد خود را از دیوانگان و کودکان دور نگه دارید صداهایتان را در آنها، جز به ذکر خدای تعالی، بلند نکنید، از خرید و فروش و حمل جنگ

افزار در آنها خودداری ورزید و هر هفت روز (یک بار) آنها را خوشبو کنید و جلو در آنها وسیله طهارت بگذارید.

رفتن به مساجد.

- پیامبر خدا(ص): هر که برای شرکت در نماز جماعت به مسجدی رود، برای هر قدمی که برمی دارد هفتاد هزار حسنه منظور شود و به

همان اندازه درجاتش بالا رود و اگر در آن حال بمیرد، خداوند هفتاد هزار فرشته بگمارد که در قبرش به عیادت او روند و انیس تنهایی او باشند و تا

زمانی که برانگیخته شود برایش آمرزش طلبند.

نشستن در مساجد.

- پیامبر خدا(ص): ای اباذر! تا زمانی که در مسجد نشسته ای خدای تعالی به تعداد هر نفسی که می کشی، یک درجه در بهشت به تومی دهد و

فرشتگان بر تو درود می فرستند و برای هر نفسی که در مسجد می کشی ده حسنه برایت نوشته می شود و ده گناه از تو پاک می گردد.

- نشستن در مسجد به انتظار نماز عبادت است مادام که حدی سر نزنند عرض شد: ای رسول خدا! حدث چیست؟
فرمود: غیبت کردن .

- هر نشستنی در مسجد لغو و بیهوده است مگر نشستن سه کس: نماز گزاری که (قرآن) قرائت کند، کسی که ذکر خدا بگوید و کسی که به دنبال

دانشی باشد.

شکایت مسجدها.

- امام صادق (ع): مسجدها از حاضر نشدن همسایگان در خود به درگاه خدای تعالی شکایت کردند خداوند عزوجل به آنها

وحی فرمود : به

عزت و جلالم سوگند که حتی یک نماز از آنان نپذیرم و عدالتی از آنان در میان مردم آشکار نکنم و رحمت من به آنان نرسد و همسایه من در بهشت نشوند.

- سه چیز نزد خدای عزوجل شکایت کنند : مسجد خرابی که اهالی آن در آن نماز نخوانند و دانشمندی که در میان عده ای نادان قرار گرفته باشد و قرآنی که در کنار طاقچه ها گذاشته شده و غبار رویش را گرفته باشد و کسی آن را نخواند.

همسایگی مسجد و نماز خواندن در آن .

- امام علی (ع) : اگر همسایه مسجد بیکار و سالم باشد و برای گزاردن نماز واجب در آن حاضر نشود ، نمازش پذیرفته نیست .
- نماز همسایه مسجد جز در مسجد پذیرفته نیست ، مگر آن که عذری داشته باشد یا بیمار باشد عرض شد : ای امیر المؤمنین ! همسایه مسجد کیست ؟

فرمود : کسی که ندا (ی دعوت به اقامه نماز) را بشنود.

- حریم مسجد چهل گز است و همسایگی آن چهل خانه از چهار طرف مسجد.

مسجد رفتن کسی که مظلومه ای به گردن دارد.

- پیامبر خدا(ص) : خداوند به من وحی فرمود که : ای برادر پیامبران ! ای برادر هشدار دهندگان ! به مردم خود هشدار ده که هرگاه یکی از آنان نسبت به یکی از بندگان من مظلومه ای به گردن داشته باشد به هیچ یک از خانه های من وارد نشود ، زیرا تا زمانی که در برابر من به نماز ایستاده او را لعنت کنم مگر این که آن مظلومه را در این صورت گوش شنوا و چشم بینای او شوم و از دوستان و برگزیدگان من باشد و و در بهشت ، همراه پیامبران و صدیقان و شهیدان ، همسایه من شود.

آداب مساجد.

- پیامبر خدا(ص) : هر که این دانه بدبو (یعنی سیر) را بخورد به مسجد ما نزدیک نشود ، اما اگر کسی آن را بخورد ولی به مسجد نیاید اشکالی ندارد .
- مسجدها را گذرگاه خود قرار ندهید مگر آن که دو رکعت نماز در آنها بخوانید.

آداب مراقبت (در مسجدها).

- امام صادق (ع) : هرگاه به در مسجد رسیدی بدان که تو به آستان خانه پادشاهی بزرگ و پرشکوه آمده ای که جز پاکان بر بساط او قدم نگذارند و

اجازه نشستن در مجلس او جز به صدیقان داده نشود، وانگهی تو بر بساط خدمتگزاری و چاکری پادشاه قدم گذاشته ای پس اگر از هیبت و شکوه پادشاه غافل مانی خطری بزرگ تو را تهدید می کند بدان که هر گونه خواهد با تو رفتار کند، خواه به عدالت و یا بافضل و کرمش، تواند.

در پیشگاه او به ناتوانی و تقصیر و درویشی خود اعتراف کن، زیرا که تو برای پرستش و همدمی با او آمده ای رازهایت را با او در میان نه و بدان که اسرار درون خلایق، همگی، یا آشکارشان بر او پوشیده نیست در برابر او همچون درویش ترین بندگانش باش و دلت را از هر علقه و دلمشغولی که حجاب میان تو و پروردگارت شود خالی کن، زیرا که او جز پاکترین و خالص ترین را نمی پذیرد.

و بنگر که از کدام دیوان نامت بیرون می آید اگر حلاوت مناجات با او و لذت گفتگو با وی راجشیدی و بر اثر رویکرد خوش او به تو و اجابتش، جام رحمت و کرامت او را سرکشیدی هرآینه لایق چاکری و خدمتگزاری او شده ای، اینک (به مسجد) در آی که در امن و امان خواهی بود و گرنه درنگ کن همچون بیچاره ای که راههای چاره بر او بسته شده است و دست امیدش کوتاه گشته و حکم مرگش صادر شده است پس، هرگاه خدای عزوجل بداند که دلت به راستی به او پناه آورده است، با دیده مهر و رافت و محبت به تو بنگرد و در انجام کارهایی که محبوب و پسند اوست توفیق دهد، زیرا او بخشنده و بزرگوار است و دوست دارد نسبت به بندگان بیچاره اش که، برای کسب خشنودی او، دلسوخته بر درگاهش ایستاده اند بزرگواری کند خدای عزوجل فرموده ((یا آن که دعای بیچاره درمانده را اجابت کند)).

نتیجه رفت و آمد به مساجد.

- امام علی (ع): هر که به مسجد رفت و آمد کند به یکی از این هشت چیز دست یابد: برادر دینی سودمند، یا دانشی جدید، یا آیتی محکم و استوار، یا رحمتی منتظره، یا سخنی که او را از هلاکت برهاند، یا شنیدن جمله ای که او را به راه راست هدایت کند، یا آن که گناهی را از ترس یا شرم ترک گوید.
- امام حسین (ع): رسول خدا (ص) فرمود: هر که پیوسته به مسجد رود به هشت چیز دست یابد: آیتی محکم و استوار، یا فریضه ای به کار گرفته شده یا سنتی جاری یا دانشی تازه، یا برادری سودمند، یا سخنی که او را هدایت کند یا از هلاکت برهاندش و گناه را از سر ترس یا شرم ترک گوید.
- پیامبر خدا (ص): ملازم مسجد دست کم با یکی از این سه به خانه اش برمی گردد: یا دعایی که به درگاه خدا می کند و

خداوند با آن او را به

بهشت می برد ، یا دعایی می کند که به سبب آن خداوند بلای دنیا را از او برمی گرداند و یا برادری که در راه خدای عزوجل از وجودش بهره مند می شود.

مسجدهای ستوده .

- امام صادق (ع) : رفتن به هیچ یک از مشاهد را ترک نکن : مسجد قبا که از همان روز اول بر شالوده تقوا بنا شد و مشربه ام ابراهیم و مسجد

فضیخ و قبور شهیدان و مسجد احزاب که همان مسجد فتح باشد.

- امام رضا (ع) : مسجد کوفه خانه نوح است هر مردی که صد بار وارد آن شود ، خداوند صد گناه او را ببخشد ، زیرا که نوح (ع) در آن چنین

دعا کرد : ((خدایا! من و پدر و مادرم و هر کس را که با ایمان به خانه من در آید پیامرز)).

- امام علی (ع) : در مسجد کوفه هفتاد پیامبر و هفتاد وصی (پیامبر) نماز خواندند که یکی از آنها من هستم .

- امام صادق (ع) : در کوفه مسجدی است به نام مسجد سهله اگر عمویم زید به آن جا می رفت و نماز می خواند و از خدا پناه می خواست

خداوند بیست سال به او پناه می داد.

در فضیلت مسجد کوفه اخبار بسیار زیادی آمده و حاکی از آن است که : این مسجد خانه ادریس پیامبر بوده و آن حضرت در آن جا خیاطی می کرده

و به نماز می پرداخته است ، خانه ابراهیم بوده که از همان جا به جنگ عمالقه رفت ، اقامتگاه آن سواره - یعنی خضر (ع) - بوده است ، داود از همان

جا به پیکار جالوت رفت ، هر پیامبری که خدا فرستاد در آن جا نماز خواند ، کسی که در این مسجد باشد ، مانند کسی است که در خیمه رسول

خدا (ص) است ، هرگاه صاحب ما همراه خانواده اش قیام کند در آن جا استقرار خواهد یافت ، هر غمدیده و گرفتاری به این مسجد رود خداوند

اندوهش را برطرف کند ، در آن جا زبردی است که صورت هر پیامبر و وصی بر آن منقوش است ، در آن جاست که در صور دمیده می شود و

خلایق در آن جا محشور می شوند و از کنار آن هفتاد هزار نفر به صحرای محشر می آیند که بدون حساب و کتاب وارد بهشت می شوند.

مسجد ضرار.

قرآن .

((و کسانی که مسجدی ساختند برای ضرر زدن و (تقویت) کفر و ایجاد تفرقه میان مؤمنان و به انتظار (آمدن) کسی که از پیش با خدا و پیامبر او

ستیز کرده بود و قسم می خوردند که ما جز نیکی نمی خواستیم و خدا گواهی می دهد که آنان دروغگویند)).

- در مجمع البیان در تفسیر آیه ((و به انتظار (آمدن) کسی که از پیش با خدا و پیامبر او ستیز کرده بودند)) آمده است: یعنی آن مسجدر را برای بازگشت

ابو عامر راهب ساخته و آماده کرده بودند ابو عامر همان کسی است که قبلاً با خدا و رسولش جنگیده بود داستانش چنین است که وی در جاهلیت

پشمینه پوشیده و رهبانیت پیش گرفته بود اما وقتی پیامبر (ص) به مدینه رفت بر آن حضرت حسادت ورزید و احزاب را علیه ایشان بسیج کرد او بعد

از فتح مکه به طائف گریخت و چون مردم طائف مسلمان شدند او به شام و از آن جا به روم رفت و مسیحی شد ابو عامر پدر

حنظله غسیل الملائکه

است .

رسول خدا(ص) او را ابو عامر فاسق نامید وی به منافقان پیغام داده بود که خود را آماده کنند و مسجدی بسازند , زیرا نزد قیصر

می روم و با

سپاهیان او می آیم و محمد را از مدینه بیرون می کنم .

این منافقان منتظر برگشت ابو عامر بودند اما او , پیش از رسیدن به نزد پادشاه روم , مرد.

خداوند پیامبر خود را از نیت پلید و باطن کثیف منافقان آگاه کرد و رسول خدا(ص) , دربرگشت از غزوه تبوک , عاصم بن عوف عجلانی و

مالک بن رخشم را فرستاد و فرمود: به سوی این مسجدی که طرفدارانش ستمگرند بروید و آن را ویران کنید و بسوزانید به

روایتی دیگر , آن

حضرت عمار بن یاسر و وحشی را فرستاد و آنها آن مسجد را سوزاندند و دستور دادمحل آن را به زباله دانی و جای انداختن لاشه

ها و مردارها

تبدیل کنند.

زندان .

زندان .

قرآن .

((گفت: پروردگارا , زندان را از آنچه آنان مرا به آن می خوانند دوست تر دارم و اگر مکر آنان را از من نگردانی , به آنان متمایل می شوم و از

نادانان خواهم بود)).

- امام علی (ع): زندان یکی از دو قبراست .

- روایت شده است که چون یوسف از زندان آزاد شد , برای آنان (زندانیان) دعا کرد و گفت: خدایا! دل‌های نیکان را بر آنان

مهربان ساز و آنان را

از اخبار و رویدادها بی اطلاع مگردان ازاین رو , زندانیان هر شهری بیش از سایر مردم درباره اخبار و رویدادها اطلاع دارند , و بر

در زندان نوشته

شد: این جا گورهای زندگان است و سرای اندوهها و جای آزمودن دوستان و شادکامی دشمنان.

- امام صادق (ع) درباره آیه ((ما را از تعبیر آن آگاه کن که تو را از نیکوکاران می بینیم)) که مربوط به داستان یوسف در زندان می شود، فرمود: آن

حضرت (زندانیان) بیمار را تیمار می کرد و از حال نیازمندان جویامی شد و به افراد زندانی رسیدگی می نمود.

- یوسف دوازده ساله بود که به زندان افتاد و هیجده سال در زندان ماند و بعد از آزادیش هشتاد سال عمر کرد که مجموعاً یک صد و ده سال می شود.

زندان نفس .

- امام علی (ع): بیماری یکی از دوزندان است.

- امام صادق (ع): زندانی کسی است که دنیایش او را از آخرتش باز داشته باشد.

مال حرام .

مال حرام .

قرآن .

((گوشگیران دروغند و خورندگان حرام اگر پیش تو آمدند میانشان حکم کن یا از آنها روی بگردان اگر روی از ایشان بگردانی تو را زبانی نتوانند

زد اگر حکم کردی میانشان به انصاف حکم کن که خدا افراد منصف را دوست دارد)).

- امام علی (ع): درهای مال حرام هشت تاست: رشوه گرفتن در کار قضاوت در راس مال حرام قرار دارد و درآمد از راه فحشا و کرایه دادن

حیوان نر برای جفتگیری و پول فروش مردار و پول فروش شراب و پول فروش سگ و درآمد حجامت کننده و مزد پیشگو.

- در پاسخ به سؤال از سحت: رشوه عرض شد: در قضاوت؟

فرمود: رشوه گرفتن در کار قضاوت کفر است.

- امام صادق (ع): مال حرام عبارت است از بهای فروش مردار، بهای فروش سگ، بهای فروش شراب، زنا، رشوه گرفتن در قضاوت و مزد

پیشگو.

- مال حرام موارد فراوانی دارد یکی از آنها درآمدی است که از راه کار کردن برای والیان ستمگر به دست می آید.

جادو .

جادو .

قرآن .

((و چون بیفکندند ، موسی گفت : آنچه آورده اید جادوست و خدا آن را باطل می کند که خدا عمل تبهکاران را به صلاح نمی آورد)).

- امام علی (ع) : هر که چیزی از جادو بیاموزد ، کم یا زیاد ، کافر است و پایان عهد او با پروردگارش باشد و کیفرش آن است که کشته شود مگر توبه کند.

- چشم زخم و طلسم و جادو و فال نیک زدن واقعیت دارد ، اما فال بد زدن و سرایت (بدی) واقعیت ندارد.

- منجم مانند کاهن است و کاهن مانند جادوگر و جادوگر مانند کافر و کافر در آتش است .

- زنی خدمت رسول خدا(ع) آمد و عرض کرد : ای رسول خدا! شوهری دارم که با من تند است و من کاری کرده ام (جادو و جنبل) که با من مهربان شود؟

رسول خدا(ص) فرمود : وای بر تو! دینت را تیره کردی ! نفرین فرشتگان نیک بر تو باد! - این جمله را سه بار فرمود - نفرین فرشتگان آسمان بر تو باد! نفرین فرشتگان زمین بر تو باد!.

سزای جادوگر مسلمان .

- پیامبر خدا(ص) : جادوگر مسلمان باید کشته شود و جادوگر کافر کشته نمی شود عرض شد : ای رسول خدا! علتش چیست ؟ فرمود : چون شرک و سحر قرین همد و وجود شرک در کسی بدتراز وجود سحراست .

- امام علی (ع) : اگر دو مرد عادل شهادت دهند که مرد مسلمانی جادو کرده است ، باید کشته شود.

- پیامبر خدا(ص) : هرگاه جادوگری را گرفتید ، او را بکشید سپس این آیه را تلاوت کرد : ((و جادوگر هر جا باشد نجات نمی یابد)) فرمود : هر جا یافت شد در امان نیست .

انواع جادو.

- زندیقی از امام صادق (ع) پرسید : منشا جادو چیست و چگونه جادوگر می تواند آن کارهای شگفت آور را انجام دهد؟ حضرت فرمود : جادو گونه های مختلفی دارد : گونه ای از آن به منزله طبابت است همان طور که پزشکان برای هر بیماری و دردی دارویی درست

کرده اند ، در علم سحر نیز جادوگران برای هر صحتی آفتی و برای هر عافیتی درد و رنجی و برای هر کاری چاره ای اندیشیده اند گونه ای دیگر از

آن چشم بندی ، چالاکي ، مهارت و تردستی است نوع دیگری از آن اموری است که جن گیرها از جنیان فرا می گیرند نزدیکترین عقیده درباره جادو

به واقعیت آن است که جادو به منزله طبابت است جادوگر مردی را جادومی کند که نتواند با زن نزدیکی نماید و پزشک می آید و او را از طریق دیگری

(دارو و نه جادو) معالجه می کند و بهبود می یابد.

جادوگرتر از هاروت و ماروت!.

- پیامبر خدا(ص) : از دنیا حذر کنید , زیرا سوگند به آن که جانم در دست اوست , دنیا جادوگرتر از هاروت و ماروت است .

مساحقه .

مساحقه .

- امام صادق (ع) در پاسخ به سؤال زنی از حکم مساحقه فرمود : حدش حد زناکار است پرسید : آیا خداوند عزوجل در قرآن آن را بیان فرموده است ؟

فرمود: آری , عرض کرد : در کجای آن ؟

فرمود: داستان اصحاب رس .

- نخستین کسی که این عمل را مرتکب شد , قوم لوط بودند , زیرا مردها به یکدیگر پرداختند و زنان بی مرد ماندند و در نتیجه آنها نیز , همانند

مردانشان , به هم روی آوردند.

- زنی همراه کنیز خود خدمت امام صادق (ع) رسید و عرض کرد : درباره پرداختن زنان به یکدیگر چه می فرمایید؟

حضرت فرمود : جایگاهشان آتش است روز قیامت این گونه زنان آورده می شوند و بالا پوشی از آتش و پای افزاری از آتش و روبندی از آتش بر آنان

پوشانده می شود.

مسخره کردن .

مسخره کردن .

قرآن .

((ای کسانی که ایمان آورده اید! گروهی از شما گروه دیگر را مسخره نکنند شاید که آن گروه بهتر از ایشان باشند , و نه زنانی زنان دیگر را

مسخره کنند شاید که آنان بهتر از اینان باشند و عیب یکدیگر مگویند و همدیگر را به لقبها (ی ناخوشایند) بخوانید که عصیان پس از ایمان نشانی است بدو

هر که توبه نکند همانان ستمگرانند)).

((و آنها را مسخره کردید تا ذکر مرا از یادتان بردند و به آنها همی خندیدید)).

((آن ها را به مسخره گرفتیم یا دیدگان از آنها برگشته است)).

((چون مؤمنان را ببینند گویند : ایمان داریم و چون با یاران دیونهاد خویش تنها شوند , گویند : ما با شما ایم , جز این نیست که ما مسخره می کنیم

((

- پیامبر خدا(ص) : ای پسر مسعود! آنان بر کسانی که با پیروی از سنت من فرایض خدا را به جای می آوردند خرده می گیرند خدای تعالی فرموده است : ((وآنها را مسخره کردید تا ذکر مرا از یادتان بردند و به آنها همی خندیدید امروز من پاداش صبر آنان را می دهم)).
- در بهشت به روی یکی از مسخره کنندگان باز می گردد و به او گفته می شود : بیا او با غم و اندوه جلو می رود و چون نزدیک شد در به رویش بسته می شود سپس در دیگری به رویش گشوده می گردد این کار مرتباً تکرار می شود تا جایی که در به رویش باز می گردد و گفته می شود : بیا , بیا , اما او دیگر جلو نمی رود.
- امام باقر(ع) درباره آیه ((و چون با مؤمنان رو به رو شوند)) , فرمود : کاهنان آنها وقتی با مؤمنان رو به رو می شدند می گفتند ما با شما هستیم یعنی دین شما را داریم , ((ما تمسخر کنانیم و بس)) یعنی ما با گفتن جمله ((ایمان آوردیم)) اصحاب محمد(ص) را مسخره می کنیم .
- امام صادق (ع) : کسی که مردم را مسخره می کند , نباید به دوستی خالصانه آنها چشم امیدبندد.

بخشندگی .

بخشندگی .

- پیامبر خدا(ص) : بخشندگی بزرگترین خوی خداوند است .
- بخشندگی یکی از درختان بهشت است که شاخه های آن در دنیا آویزان است بنابراین , هر که بخشنده باشد به یکی از شاخه های آن آویزان شده و آن شاخه او را به طرف بهشت می کشاند.
- امام صادق (ع) : بخشندگی از اخلاق پیامبران است و ستون ایمان می باشد هیچ مؤمنی نیست مگر آن که بخشنده است و تنها آن کس بخشنده است که از یقین و همت والا برخوردار باشد , زیرا که بخشندگی پرتو نور یقین است هر که هدف را بشناسد بخشش بر او آسان شود.
- امام علی (ع) : بخشندگی موجب نزدیکی (به خدا و مردم) است .
- امام صادق (ع) : خدای تبارک و تعالی اسلام را به عنوان دین شما برگزید , پس با بخشندگی و خوشخویی ملازم آن باشید.
- بهترین افراد شما بخشندگان شمایندو بدترینتان بخیلانتان .
- امام علی (ع) : آقایان مردم در دنیا بخشندگانند و در آخرت پرهیزگاران .
- به زیور بخشندگی و پارسایی آراسته شو , که این دو زیور ایمانند و بهترین خصلتهای تو.

بخشندگی خوی پیامبران است .

- پیامبر خدا(ص) : خداوند هیچ ولی خود را جز بر خمیره بخشندگی نسرشت .

- امام علی (ع) : بخشنده گی , خصلت است .
- بخشنده گی , خوی است .
- بخشنده گی , خوی پیامبران است .
- بخشنده گی و شجاعت دو خصلت ارجمندند که خداوند سبحان آنها را در وجود هر که دوستش بدارد و او را بیازماید قرار می دهد.
- شجاعترین مردم بخشنده ترین آنهاست .
- گرامیترین خویها بخشنده گی است و خویی که فایده اش عمومی تر و فراگیر تر می باشد عدالت است .

بخشنده گی میوه خردمندی است .

- امام علی (ع) : بخشنده گی , هوشمندی است .
- برای یاری رساندن خرد , جز از بخشنده گی کمک گرفته نشود.
- بخشنده گی میوه خردمندی است و قناعت دلیل شرافتمندی .

بخشنده گی پوشاننده عیبهاست .

- امام علی (ع) : بخشنده گی , پوشاننده عیبهاست .
- روپوش عیبا , بخشنده گی و مناعت است .
- عیبهای خود را با بخشنده گی بپوشانید , که آن پوشاننده عیبهاست .

بخشنده گی تخم محبت می افشاند.

- امام علی (ع) : بخشنده گی تخم دوستی می افشاند.
- بخشنده گی میوه صمیمیت می دهد.
- بخشنده گی , دوستی می آورد و اخلاق را می آراید.
- بخشنده گی , گناهان را پاک می کند و محبت دلها را جلب می کند.
- بر شما باد به بخشنده گی و خوشخویی که این دو خصلت روزی را زیاد می کند و موجب دوستی می شود.
- بخشنده گی زیاد , بر شمار دوستان می افزاید و دشمنان را به آشتی می کشاند.
- هیچ چیز مانند بخشنده گی , مدارا و خوشخویی جلب محبت نمی کند.

بخشنده .

- پیامبر خدا(ص) : شخص بخشنده به خدا , مردم و بهشت نزدیک است .
- خدای عزوجل به موسی (ع) وحی فرمود که : سامری را نکش , زیرا او بخشنده است .
- پیامبر خدا(ص) به عدی بن حاتم طائی فرمود : عذاب سخت از پدر تو , چون بخشنده بود , دفع شد.
- روایت شده که جماعتی اسیر را نزد رسول خدا(ص) آوردند آن حضرت به امیرمؤمنان (ع) دستور داد گردنشان را بزند و سپس فرمود یک نفر از

آنان را جدا کند و او را نکشد آن مرد گفت : چرا مرا از دوستانم جدا کردی در حالی که گناه همه ما یکسان است ؟
پیامبر فرمود : خدای عزوجل به من وحی فرمود که تو بخشنده قوم خود هستی و تو را نکشم مرد گفت : پس من نیز گواهی می
دهم که خدایی جز
الله نیست و تو رسول خدا هستی .

- امام صادق (ع) : نادان بخشنده برتر از عابد بخیل است .
- جوان بخشنده آلوده به گناهان نزد خدای عزوجل از پیرمرد عابد بخیل دوست داشتنی تر است .
- پیامبر خدا (ص) : جوان بخشنده خوش اخلاق نزد خدای تعالی از پیرمرد بخیل عابد بد اخلاق محبوب تر است .
- از خطای بخشنده در گذرید ، زیرا که هر بار بلغزد ، خداوند دست او را می گیرد .

غذای بخشنده و اطعام او.

- امام رضا (ع) : شخص بخشنده از غذای مردم می خورد ، تا مردم از غذای او بخورند ، اما شخص بخیل از غذای مردم نمی خورد
تا آنها نیز از
غذای او نخورند .
- پیامبر خدا (ص) : غذای بخشنده ، داروست و غذای بخیل ، درد .

مرز بخشنده گی .

- قرآن .
- ((دست را به گردنت بسته مدار و آن را به تمامی مگشای که ملامت دیده و حسرت زده خواهی نشست)) .
- امام عسکری (ع) : بخشنده گی اندازه ای دارد که اگر از آن فراتر رود اسراف است .
- امام علی (ع) : بخشنده باش اما ولخرج مباش ، صرفه جو باش اما سخت گیر مباش .
- امام صادق (ع) : بخشنده آن ولخرجی نیست که اموال خود را نابجا حیف و میل کند ، بلکه بخشنده کسی است که
زکات و دیگر حقوق
مالی را که خدای عزوجل بر او واجب کرده است بپردازد .
- در پاسخ به سؤال از مرز بخشنده گی فرمود : حقوقی را که خداوند بر اموال تو واجب کرده است ، خارج کنی و آن را در جای
خودش قرار دهی
.
- سخاوتمند کریم کسی است که اموال خود را به حق خرج کند .
- بخشنده گی آن است که نفس بنده از طلب حرام صرف نظر کند و هرگاه به مال حلالی دست یافت ، با رضایت خاطر آن را در
راه طاعت خدای
عزوجل خرج کند .
- بخشنده گی آن است که بی خواهش کسی صورت گیرد ، اما آن بخشنده گی که در مقابل درخواست انجام گیرد ناشی از
شرمندگی و برای فرار از
نکوهش است .

- پیامبر خدا(ص) : بخشنده کسی است که در اموال خود و برای رضای خدا بخشنده‌گی داشته باشد کسی که در راه معصیت خدا دست و دل باز باشد و بارکش خشم و ناخشنودی خداست چنین کسی بخیل ترین مردمان نسبت به خوداست چه رسد به دیگران .
- امام صادق (ع) : مؤمن در دین نیرومند است و در حق و سخاوت‌مند.

بخشنده ترین مردمان .

- پیامبر خدا(ص) : بخشنده ترین مردم , کسی است که زکات مال خود را بپردازد.
- امام علی (ع) : بخشنده‌گی آن است که مال خود را بذل و بخشش کنی و در برابر ثروت دیگران پارسایی نشان دهی .

نکوهش بخیلی که در هنگام مرگ بخشنده شود.

- پیامبر خدا(ص) : خداوند از کسی که در زمان حیات خود بخیل باشد و در هنگام فرا رسیدن مرگش بخشنده شود , نفرت دارد.

راز.

راز پوشی .

- امام رضا(ع) : مؤمن , مؤمن نباشد مگر این که سه خصلت در او باشد : خصلتی از پروردگارش و خصلتی از پیامبرش و خصلتی از ولیش
- خصلت پروردگارش راز پوشی است خدای عزوجل فرموده است : ((دانای غیب و نهان است و هیچ کس را بر غیب خود آگاهی نمی سازد مگر پیامبری را که پسندیده باشد)).
- امام علی (ع) : هر که راز خود را بپوشاند , قدرت انتخاب در دست اوست .
- پیروزی با دور اندیشی به دست می آید و دور اندیشی با رایزنی و رایزنی با راز داری .
- راز تو در بند توست اگر آن را فاش کنی تو در بندش خواهی شد.
- راز تو , اگر پنهانش داری , شادی توست و اگر آن را فاش سازی , سبب هلاکت توست .
- آدمی , راز خود را بیشتر نگه می دارد.
- امام صادق (ع) : فاش کردن راز مایه افتادن است .
- امام علی (ع) : سینه خردمند , صندوق راز اوست .
- امام صادق (ع) : سینه تو , بیشتر , گنجایش راز تو را دارد.
- امام علی (ع) : هر چه تعداد کسانی که اسرار را می دانند بیشتر باشد , آن اسرار بیشتر در معرض فاش شدن هستند.
- کسی که سینه اش گنجایش رازش را نداشته باشد , در امان نیست .
- هرچه محبت داری نثار دوست کن اما هرچه اطمینان داری به پای او مریز.
- موفقترین کارها , کاری است که با کتمان کامل صورت گیرد.

- راز خود را جز به کسی که مورد اعتماد است مسپار.

- چه باک که رازت دانسته نشود.

- امام جواد (ع) : آشکار کردن چیزی پیش از آن که استوار گردد موجب تباهی آن می شود.

- امام علی (ع) : کسی که در نگهداشتن راز خود ناتوان باشد ، در حفظ راز دیگران توانا نباشد.

رازت را فقط خودت بدان .

- امام صادق (ع) : راز تو جزئی از خون توست و پس نباید که در رگهای غیر تو جریان یابد.

- امام علی (ع) : رازت را تنها برای خودت نگه دار و آن را نه به دور اندیش سپار که می لغزد و نه به نادان که خیانت می کند.

- امور مربوط به خودت را نگه دارو دختر رازت را عروس هر خواستگاری مکن .

معیار راز داری .

- امام صادق (ع) : دوست را از راز خود آگاه مکن مگر بر رازی که اگر دشمن از آن آگاه شود نتواند به تو زیانی رساند ، زیرا

دوست نیز ممکن

است که روزی دشمن شود.

کسانی که نباید به آنها راز سپرد.

- امام علی (ع) : با نادان رازی را که طاقت کتمانش را ندارد در میان مگذار.

- راز خود را به کسی که امانتدار نیست ، مسپار.

- با سه کس نباید رازی را در میان نهاد : زن ، سخن چین و احمق .

- امام صادق (ع) : چهار چیز بر باد می رود : و رازی که به کسی سپاری که از خرد بی بهره باشد.

درون .

پاکی درونها.

- امام علی (ع) : پاکی درونها ، دلیل درستی بینشهاست .

- خوشا به حال کسی که درونش پاک و بیرونش نیکو و گزندش از مردم دور باشد.

- هر که درونش پاک باشد از هیچ کس پروایی نداشته باشد.

- سلامت درون ، از بهترین اندوخته هاست .

- شهادت درونها و وجدانهای سالم ، از شهادت زبانهای فصیح راست تر است .

- در هنگام رسیدگی برای اصلاح ضمایر است که نادرستی درونها آشکار می شود.

آشکار شدن درونها.

قرآن .

((روزی که درونها آشکار شود)).

- امام صادق (ع) : هیچ بنده ای نیست که در نهان خیری را انجام دهد , مگر آن که با گذشت ایام خداوند خیری از او را آشکار سازد و هیچ بنده ای

نیست که در نهان کار شری به جای آورد, جز آن که با گذشت ایام خداوند شری از او را نمودار سازد.

- پیامبر خدا(ص) : هر که چیزی نهان دارد که خدای عزوجل را خشنودمی سازد خداوند برایش کاری را آشکار سازد که او را شادمان کند و هر

که چیزی نهان دارد که خدای تعالی را به خشم می آورد خداوند برایش کاری را آشکار نماید که او را سرافکنده سازد.

- هیچ بنده ای نیست که نیتی را در دل پنهان دارد , مگر آن که خداوند ردای آن را بر او بپوشاند , اگر خوب باشد , ردای خوب و اگر بد باشد , ردای بد.

- عمر بن یزید با امام صادق (ع) شام می خورد که امام شروع به تلاوت این آیه کرد : ((بلکه انسان به خود بیناست)) فرمود : ای ابا حفص ! انسان

را چه سود که بر خلاف آنچه خدای تعالی (از باطن او) می داند به او تقرب جوید رسول خدا(ص) می فرمود : هر که نیتی در دل داشته باشد ,

خداوند ردای آن را بر او می پوشاند, اگر خوب باشد ردایی خوب بپوشاند و اگر بد باشد ردایی بد.

- امام صادق (ع) : هر که اندک عمل خود را برای خدای عزوجل انجام دهد , خداوند بیشتر از آنچه خواسته برایش نمایان سازد و هر که عمل بسیار

خود را با تحمل رنج جسمی و شب زنده داری برای مردم انجام دهد , خدای عزوجل جز این که اعمال او را در چشم کسانی که اعمالش را می

شنوند اندک جلوه دهد , کاری نکند.

- پیامبر خدا(ص) : اگر هر یک از شما در دل صخره ای سخت که نه دری داشته باشد و نه روزنه ای کاری انجام دهد , مردم از عمل او , هر چه

باشد , آگاه شوند.

- امام علی (ع) : هر ظاهری باطنی همانند خودش دارد پس , کسی که ظاهرش خوب باشد , باطنش نیز خوب است و هر که ظاهرش پلید باشد

باطنش نیز پلید است .

- هر که با خداوند سبحان صالح باشد با هیچ کس ناپاک نباشد و هر که با خدا ناپاک باشد با هیچ کس پاک نباشد.

- پیامبر خدا(ص) : هر که میان خود و خدا را اصلاح کند , خداوند میان او و مردم را اصلاح گرداند و هر که درونش را درست کند , خداوند بیرونش

را درست گرداند و هر که رضایت خدا را بطلبد , خداوند رضایت خودش و مردم را نصیبش گرداند.

- امام علی (ع) : هر که درونش خوب باشد , بیرونش نیز خوب خواهد بود.

- وقتی ظاهر خراب باشد , باطن نیز خراب است .

- سیرت نیکو , نشانگر باطن نیکوست .

- درست بودن ظاهر , نشانگر درست بودن باطن است .

- هیچ کس چیزی را در دل پنهان نکرد مگر این که آن چیز خود را در لغزشهای زبان و حرکات چهره اش نمودار ساخت .

- امام صادق (ع) : پلیدی ظاهر ناشی از پلیدی باطن است و هر که درون خود را درست کند , خداوند ظاهر او را درست گرداند بزرگترین

تباهی آن است که بنده به غفلت از خدای تعالی خرسند باشد , این تباهی زاییده آرزوی دراز و آزمندی و کبر است , چنان که خدای عزوجل

در داستان قارون از این نکته خبر داده است , آن جا که می فرماید : ((و خواهان تباهی در روی زمین مباش که خداوند تبهکاران را دوست

ندارد)) این خصلتها کار قارون و باور او بود و همگی در دنیا دوستی ریشه دارد.

پاکی درون و بیرون .

- امام صادق (ع) : هرگاه درون سالم شد برون نیرومند می شود.

- بنده را چه سود که نیکی آشکار کند و بدی نهان دارد مگر نه این که چون به خودش مراجعه کند در می یابد که حقیقت چنین نیست خدا می فرماید :))

بلکه انسان به خود بیناست)) درون هرگاه درست شد , برون نیز درست و نیرومند می شود.

- گفته شده است : هرگاه درون و برون یکسان باشد این عدل است و هرگاه درون بهتر از برون باشد این احسان است , و هرگاه برون بهتر از درون

باشد این تجاوز است .

شادمانی .

شادمانی .

قرآن .

((پس , پروردگارش از شر آن روز نگاهشان داشت و تازه رویی و شادمانیشان بخشید)).

((و شادمان سوی خانواده خود باز می گردد)).

- امام علی (ع) : شادی , انبساط خاطر و نشاط می آورد و غم گرفتگی خاطر و دلگیری .

- کسی که شادیش کم باشد , آسایش او در مردن باشد.

- امام صادق (ع) : شادی در سه خصلت است : در وفا داری و رعایت حقوق و ایستادگی در برابر سختیهای زمانه .

- امام علی (ع) : اوقات شادی , غنیمت است .

- هر شادمانی به همان اندازه تلخکامی در پی دارد.

آنچه زیبنده شادمانی است .

- امام علی (ع) به عبد الله بن عباس رحمه الله علیه - ابن عباس می گوید : پس از سخن رسول خدا (ص) از هیچ سخنی به

اندازه این سخن

علی (ع) بهره مند نشده ام :- اما بعد ، آدمی گاه برای دست یافتن به چیزی شاد می شود که در هر حال به آن می رسد و برای نرسیدن به

چیزی اندوهگین می شود که هرگز به آن نمی رسد پس ، شادی تو در جایی باشد که به امری از امور آخرت دست یابی و اندوهت آن جا باشد که

امری از امور آن را از دست دهی .

- شادی تو بیشتر به خاطر کار خیری باشد که انجام داده ای و اندوهت بیشتر برای کار خیری که از دست داده ای .

- شادی مؤمن آن گاه است که پروردگارش را اطاعت کند و اندوهش آن گاه که گناه کند.

عوامل شادی .

- امام علی (ع) : شادی را جز با نرمخویی یاری نتوان رساند.

- ریشه خرد توانمندی است و میوه آن شادی .

هر که دلی را شاد کند.

- امام علی (ع) : سوگند به آن که همه آواها را می شنود ، هیچ کس دلی را شادمان نسازد مگر آن که خداوند از آن شادمانی لطفی بیافریند و بدان گاه

که گرفتاری و مصیبتی بدو رسد آن لطف ، همچون آبی که در نشیب روان گردد ، به سوی آن مصیبت و گرفتاری سرازیر شود و آن را از او دور

گرداند ، همچنان که شترغریبه (از میان رمه شتران) رانده می شود.

- امام صادق (ع) : هر که به فریاد برادر مؤمن غمزده و تنگدستش برسد و اندوهش را بزدايد و در روا شدن حاجتش او را کمک کند ، به خاطر این

کار نزد خداوند هفتاد و دو رحمت الهی منظور شود که یکی از آنها را در همین دنیا برای بهبود وضع معیشتش به او دهد و هفتاد و یک رحمت دیگر را

برای هول و هراسهای روز قیامتش ذخیره کند.

- پیامبر خدا(ص) : در بهشت سرایی است به نام دار الفرح (شادی سرا) که تنها کسانی وارد آن شوند که یتیمان مؤمنان را شاد کنند.

- همانا در بهشت سرایی است به نام دار الفرح که تنها کسانی به آن در آیند که کودکان را شاد کنند .

هر که مؤمنی را شاد کند رسول خدا(ص) را شاد کرده است .

- پیامبر خدا(ص) : هر که مؤمنی را شاد کند مرا شاد کرده است و هر که مرا شاد سازد از خداوند زنده‌ای گرفته باشد و هر که از خدا زنده‌ای گیرد

روز قیامت در امان باشد.

- امام صادق (ع) : هیچ یک از شما فکر نکند که اگر مؤمنی را شاد کرد فقط او را شادمان ساخته ، بلکه به خدا قسم ما را شاد

کرده و بلکه به خدا قسم

رسول خدا را شاد کرده است .

- به خدا سوگند هرگاه حاجت مؤمن بر آورده شود ، از برآورده شدن آن رسول خدا(ص) شادتر گردد تا خود آن مؤمن .

هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۱).

- پیامبر خدا(ص) : هر که مؤمنی را شاد سازد ، مرا شاد ساخته و هر که مرا شاد کند ، خدا را شاد کرده است .

- امام صادق (ع) : هر مسلمانی که به مسلمانی برخورد کند و او را شاد سازد ، خدای عزوجل او را شاد گرداند.

- هر که به مؤمنی شادی رساند ، به رسول خدا(ص) شادی رسانده باشد و هر که به رسول خدا(ص) شادی رساند ، به خدا

شادی رسانده باشد

و چنین است هر که به مؤمنی اندوهی رساند.

هر که مؤمنی را شاد کند خدا را شاد کرده است (۲).

- مردی از اهل ری : یکی از دیران یحیی بن خالد فرمانروای ما شد من مقداری بدهکار بودم و او آنها را از من مطالبه می کرد به من گفته شد که او

خود را به این مذهب منتسب کرده است من تصمیم گرفتم به سوی خدای تعالی بگریزم حج رفتم و خدمت سرور صابریم موسی بن جعفر(ع) مشرف

شدم و از وضعیت خود نزد آن بزرگوار درد دل کردم آن حضرت نوشته ای همراهم کرد که در آن نوشته شده بود: ((به نام خداوند بخشنده مهربان ،

بدان که زیر عرش خدا سایه ای است که تنها آن کس در آن بیارمد که به برادرش نیکی کند ، یا غمی از او بزدايد ، یا دلش را شاد گرداند و این

شخص برادر توست ، والسلام)).

او می گوید : از حج برگشتم و نامه حضرت را به او دادم او ایستاد و آن را بوسید و خواند سپس دستور داد اموال و جامه های او را آوردند و آنها را

میان من و خودش دینار دینار و درهم درهم ، و قطعه قطعه لباس تقسیم کرد و آنچه را که قابل تقسیم نبود پولش را به من داد.

آن گاه دیوان را خواست و هرچه به نام من ثبت بود ، حذف کرد و گواهی عدم بدهکاری به من داد من با او خداحافظی کردم و رفتم .

با خودم گفتم : نمی توانم خوبی این مرد را جبران کنم مگر آن که در سال آینده به حج روم و برایش دعا کنم و حضرت صابر را ملاقات نمایم و

رفتار آن مرد را به عرض ایشان برسانم این کار را کردم و سرور صابریم (ع) را دیدار کردم و همان طور که ماجرا را برای ایشان تعریف می

کردم چهره آن حضرت از شادی می شکفت عرض کردم : سرورم ! آیا این کار شما را خوشحال کرد؟

فرمود : آری به خدا قسم ، مرا شاد کرده و امیر المؤمنین (ع) را نیز شاد کرده به خدا قسم جدم رسول خدا را شاد کرده ، به خدا قسم که خدای

تعالی را شاد کرده است .

قریب به این داستان , نیز نامه ای است که امام صادق (ع) به نجاشی , کارگزار اهواز , مرقوم فرمود نک : بحار , ۷۴/۲۹۲/۲۲.

ثواب زدودن غم از دل مؤمن .

- امام رضا(ع) : هر که گره از کار مؤمنی بگشاید , خداوند در روز قیامت گره غم از دل او بگشاید.

- پیامبر خدا(ص) : هر که اندوهی از اندوههای دنیا را از برادر مؤمن خود بزدايد , خداوند هفتاد اندوه از اندوههای آخرت را از او بزدايد.

- امام رضا(ع) : هر که غمی از غمهای دنیا را از دل مؤمنی برطرف سازد خداوند غمی از غمهای آخرت را از دلش بزدايد.

- امام صادق (ع) : هر که غمی از مؤمنی بزدايد , خداوند اندوههای آخرت را از او برطرف سازد و از گورش خنک دل بیرون آید.

- چون خداوند مؤمن را از گورش درآورد تمثالی با او خارج شود که در جلو او راه می رود و هرگاه مؤمن یکی از صحنه های هراس انگیز روز

قیامت را ببیند آن تمثال به او گوید : نترس و غم به خود را مده مؤمن به او گوید تو کیستی ؟

تمثال گوید : من همان شادی و سروری هستم که به برادر مؤمنت رساندی .

- هر مؤمنی که گرفتاری مؤمن تنگدستی را رفع کند , خداوند حوایج او را در دنیا و آخرت آسان (و برآورده) سازد.

اسراف .

اسراف و زیاده روی .

قرآن .

((به موسی ایمان نیاوردند مگر کسانی از قوم اویمناک از فرعون و بزرگان او که مبدا به محتشان اندازد و همانا فرعون در زمین برتری جست

و او از اسراف کاران بود)).

((بی گفتگو آنچه به آن می خوانیدم در این دنیا و در آخرت دعوتی ندارد و بازگشت ما به سوی خداست و همانا اسراف کاران اهل دوزخند)).

((نفسی را که خدا حرمت داده است مکشید مگر به حق و هر که به ستم کشته شود ولی او را تسلطی داده ایم اما درکشتن زیاده روی نکند که او

نصرت یافته است)).

((پیامبران ما با آیه های روشن به سراغ آنان آمدند اما پس از آن بسیاریشان در زمین اسراف کار بودند)).

((ای پسران آدم ! در هر عبادتگاهی جامه خویش را به تن کنید و بخورید و بیاشامید و اسراف مکنید که خدا اسرافکاران را دوست ندارد)).

((بگو ای بندگان من که بر خویشتن گزافه کاری کرده اید از رحمت خدا نومید م باشید که خدا گناهان را یکسره می آمرزد که او آمرزنده است و

مهربان)).

- امام علی (ع) : بیچاره اسرافکار! چه دور است از اصلاح نفس و جبران کردن کار خود.

- امام سجاده (ع) در دعا : و مرا از زیاده روی باز دار و روزیم را از تلف شدن نگاهدار و داریم را با برکت دادن به آن افزون گردان و راه

مصرف آن را در کارهای خیر به من بنمایان .

- امام علی (ع) : هر که ثروتی دارد , مبادا آن را تباه کند , زیرا صرف کردن بی مورد آن ریخت و پاش و اسراف است این کار او را در میان مردم

بلند آوازه می کند اما نزد خدا بیمقدار می سازد.

- در نامه خود به زیاد می نویسد : اسراف را رها کن و میانه روی در پیش گیر و امروز به یاد فردا باش و از مال به اندازه ضرورت نگه دار و

اضافی آن را برای روز نیازمندی (قیامت) پیش فرست .

- اسراف موجب هلاکت است و میانه روی مایه زیاد شدن ثروت .

- روزی به قدر کفاف که با حسن تدبیر همراه باشد , بیشتر تو را کفایت می کند از ثروت زیادی که با اسراف همراه باشد.

- اسراف ثروت زیاد را به باد فنا می دهد.

- زشت ترین بخشش , اسراف است .

- در توصیف منافقان می فرماید : هرگاه سرزنش کنند پرده دری می کنند و هرگاه حکم راننداز حد می گذرانند.

مرز انفاق .

قرآن .

((و آنان که چون انفاق کنند زیاده روی نمی کنند و بخل هم نمی ورزند و میان این دو (روش) حد وسط را نگه می دارند)).

- امام علی (ع) : بخشیدن صرفه جوی بهتر از بخشیدن اسرافکار است و امساک کسی که مال خود را حفظ می کند نیکوتر از بخشش کسی است که

مالش را بر باد می دهد.

- عبد الملک بن عمرو احول : امام صادق (ع) این آیه را تلاوت کرد : ((و آنان که چون انفاق می کنند زیاده روی نمی کنند)) و سپس مشتی سنگریزه

برداشت و آن را در مشتش نگه داشت و فرمود : این همان سختگیری و خستی است که خدای عزوجل در کتاب خود فرموده است آن گاه مشتی

دیگر برداشت و همه آنها را ریخت و فرمود : این اسراف است سپس مشتی دیگر برداشت و قسمتی از آن را ریخت و مقداری را نگه داشت و فرمود :

این حد وسط است .

- امام کاظم (ع) در پاسخ به سؤال از خرجی زن و فرزند فرمود : رعایت کردن میانگین دو امر ناپسند زیاده روی و سختگیری .

- پیامبر خدا (ص) در پاسخ به سؤال از تفسیر آیه پیشگفته فرمود : هر که بیجا و بنا حق عطا کند اسراف کرده است و هر که بجا و بحق خرج نکند

سختگیری و خست ورزیده است .

نشانه های اسرافکار.

- امام صادق (ع) : لقمان به فرزندش گفت : اسرافکار سه نشانه دارد : آنچه مال او نیست می خورد و آنچه مال او نیست می خورد ((۷)).
- پیامبر خدا(ص) : نشانه اسرافکار چهارچیز است : به کارهای باطل می نازد , آنچه را فراخور حالش نیست می خورد , در کارهای خیربی رغبت است و هر کس را که بدو سودی نرساند , انکار می کند.
- اسحاق بن عمار از امام صادق پرسید : آیا مؤمن می تواند ده پیراهن داشته باشد؟
- حضرت فرمود : آری عرض کردم : بیست پیراهن چه ؟
- فرمود : آری اینها اسراف نیست , اسراف آن است که لباس بیرون و مهمانیت را لباس خانه و دم دستی قرار دهی .
- امام باقر(ع) : اسرافکاران آنانی هستند که حرامها را حلال می شمارند و خون می ریزند.
- امام علی (ع) : خرج کردن به ناحق مال , حیف و میل و اسراف است .
- امام عسکری (ع) : همانا بخشندگی را اندازه ای است , که اگر از آن فراتر رود اسراف است .

کمترین حد اسراف .

- امام صادق (ع) : میانه روی چیزی است که خدای عزوجل آن را دوست دارد و اسراف را ناخوش می دارد , حتی دور انداختن هسته (خرما و میوه) را , زیرا آن به کاری می آید و حتی دور ریختن زیادی نوشیدنیت را.
- بشر بن مروان : خدمت امام صادق (ع) رسیدیم آن حضرت دستور داد مقداری خرما آوردند یکی از افراد هسته ها را دور می انداخت حضرت
- دستش را گرفت و فرمود : این کار رانکن , این حیف و میل است و خداوند تباهکاری را دوست ندارد.
- امام صادق (ع) : کمترین اندازه اسراف , دور ریختن ته مانده ظرف (آب یا غذا) و تبدیل لباس بیرون به لباس خانه و دم دستی , و دور انداختن هسته ها (ی خرما و میوه) است .
- پیامبر خدا(ص) : در وضو نیز اسراف هست , در هر چیزی اسراف وجود دارد.
- امام صادق (ع) در پاسخ به سؤال از کمترین حد اسراف فرمود : کمترین اندازه آن این است که لباس بیرون را لباس خانه دم دستی قرار دهی ,
- ته مانده ظرف را دور بریزی و خرما بخوری و هسته هایش را این طرف و آن طرف بیندازی .
- پیامبر خدا(ص) : این که هرچه دلت بخواهد بخوری , از اسراف است .

آنچه اسراف به شمار نمی آید.

- پیامبر خدا(ص) : در اسراف خیری نهفته نیست و در کارهای خیر اسراف نیست .

- امام صادق (ع) : در آنچه بدن را سالم نگه می دارد اسراف نیست بلکه اسراف در چیزهایی است که مال را تلف کند و به بدن زیان رساند.

- از امام کاظم (ع) سؤال شد : آیا داشتن ده پیراهن اسراف است ؟

فرمود : خیر بلکه داشتن پیراهن زیاد باعث می شود که پیراهنهایش بیشتر عمر کند اسراف آن است که لباس بیرون را در جای کثیف بپوشی .

- امام علی (ع) : اسراف در هر چیزی ناپسند است , مگر در کارهای خیر.

دزدی.

دزدی.

قرآن .

((مرد دزد و زن دزد را به سزای آنچه کرده اند ,دستشان را به عنوان کیفری از جانب خدا ببرید و خدا عزیز و حکیم است)).

- امام رضا(ع) : بنده آن قدر دزدی می کند تا با بهای دیه دستش برابر شود , در این هنگام خداوند دزدی او را بر ملا می کند.
- خداوند دزدی را حرام فرمود چون اگر مباح بود موجب تباهی اموال و آدم کشی می شد و به خاطر این که غضب اموال یکدیگرمایه کشتار و

درگیری و حسد ورزی نسبت به یکدیگر می شود و نیز چون موجب می شود که تجارت و پیشه وری ترک شود و اموال و ثروتهای به ناحق و ناروا به دست آید.

علت بریدن دست راست دزد آن است که وی با دست راست خود با اشیا تماس دارد و این دست بهترین و کارآمدترین عضو بدن اوست پس بریدن

آن کیفری است برای دزد و درس عبرتی است برای دیگران که درصدد تصرف اموال از راه غیر حلال برنیایند و نیز چون بیشتر با دست راستش

مرتکب دزدی می شود.

کسانی که حد دزدی بر آنان جاری نمی شود.

- پیامبر خدا(ص) : نیازمندی که (از مال دیگران برای رفع گرسنگی) چیزی بخورد اما باخود پنهانی چیزی نبرد کیفری بر او نیست .

- برای (دزدی) میوه آویزان (از درخت) دست قطع نمی شود.

- برای (دزدی) میوه و خرمای نارس دست قطع نمی شود.

- چپاول کننده , رباینده , و خائن (در امانت) کیفر قطع دست ندارند.

- در سفر , دست قطع نمی شود.

- دو نفر از بیت المال دزدی کردند یکی از آنان غلامی بود که خود جز بیت المال بود و دیگری یکی از مردم امام علی (ع) فرمود

: این یکی خود جز

بیت المال است و کیفری بر او نیست، زیرا جزئی از بیت المال جز دیگری از آن را خورده است اما آن دیگری کیفرشدیدی دارد آن گاه دستش را قطع کرد.

- امام علی (ع) : در اختلاس و ربودن آشکار دست نمی برم اما رباینده را تعزیر می کنم .

- درباره مردی که مرواریدی را از گوش دختری به زور ربوده بود فرمود : این ربودن آشکار است سپس او را تازیانه زد و زندانی کرد.

- چهار کسند که قطع ید ندارند : رباینده، کسی که در غنیمت خیانت کند، کسی که از غنیمت بدزدد و دزدی مزدور، زیرا کاراینها خیانت محسوب می شود (نه دزدی).

- جیب بر و رباینده، قطع ید ندارند چون کار آنها ربودن علنی است کسی دستش قطع می شود که در خفا بدزدد.

- درباره مردی که چند درهم از جیب مردی ربوده بود، فرمود : اگر از جیب لباس رو ربوده است دستش را قطع نمی کنیم اما اگر از جیب لباس زیرین ربوده، قطع می کنیم .

- امام صادق (ع) : مزدور (کارگر) و میهمان اگر دزدی کنند دستشان قطع نمی شود، چون آنها مورد اعتمادند.

- امام باقر یا امام صادق (ع) : فقط دست دزدی قطع می شود که از طریق سوراخ کردن دیوار یا شکستن قفل وارد خانه ای شود.

- پیامبر خدا (ص) : کسی که سنگ دزدی کند قطع ید ندارد منظور سنگ مرمر و امثال آن است .

- امام صادق (ع) : در سالهای قحطی و گرسنگی، دست سارق قطع نمی شود.

- امیرالمؤمنین (ع) در ایام گرسنگی (و خشکسالی) دست دزد را قطع نمی کرد.

- دزد اگر پای خود بیاید و خودش را معرفی کند و به درگاه خدا توبه برد و مال دزدی را به صاحبش برگرداند، دستش قطع نمی شود.

- پیامبر خدا (ص) : دست سارق فقط در (دزدی) یک چهارم دینار به بالا قطع می شود.

انواع دزدها.

- امام صادق (ع) : دزدان سه نوعند : کسی که زکات ندهد، کسی که کابین زنان را (برخود) حلال شمارد و نیز کسی که قرضی بگیرد به نیت این که آن را پس ندهد.

- امام علی (ع) در خطبه ای پیرامون فضایل اهل بیت، می فرماید : ماییم خاصان و اصحاب (رسول خدا) و خزانه داران و درها به هر خانه ای جز از در آن نشاید وارد شد و هر که جز از آن درها وارد گردد دزد نامیده شود.

خوشبختی.

خوشبختی.

قرآن .

((روزی بیاید که هیچ کس جز به اذن او سخن نگوید پس برخی از ایشان بدبخت باشند و برخی خوشبخت و اما کسانی که بدبخت شده اند در

جهنمند و در آن جا آنان را ناله و فریادی است و تا آسمانها و زمین هست در آن ماندگاراند مگر آنچه پروردگار تو خواهد که پروردگار هر چه

خواهد می کند اما کسانی که خوشبخت شده اند تا آسمانها و زمین برجاست در بهشتند جاوداند مگر آنچه پروردگار خواهد که این بخششی است ناگستنی)).

- امام صادق (ع) : خوشبختی رشته خیری است که خوشبخت به آن چنگ زده پس او را به سوی نجات می کشاند , و بدبختی رشته درماندگی و

خواری است که بدبخت به آن می آویزد و او را به هلاکت می کشاند و همه اینها با علم خدای تعالی است .

- امام علی (ع) : خوشبختی آن است که به رستگاری بینجامد.

- در تفسیر علم غیب فرماید : خدای سبحان می داند که چنین داخل زهدانها نر است یا ماده , زشت است یا زیبا , بخشنده است یا خسیس , بدبخت است

یا خوشبخت , کدام یک همیشه آتش دوزخ است و کدام یک همنشین پیامبران در بهشت .

- بار خدایا! ای گستراننده زمینها و بر پای دارنده آسمانها و آفریننده دلها بر سرشت بدبختی و خوشبختی !.

خوشبخت .

- امام علی (ع) : خوشبخت آن کسی است که از کيفر (خدا) ترسید پس ایمن گردید و به پاداش امید بست و نیکوکاری پیشه کرد و شوق بهشت در

دلش جای گرفت و شبانه راه پیمود.

- خوشبخت آن کسی است که ازدیگری پند گیرد و به کار بندد.

- پیامبر خدا(ص) : خوشبخت کسی است که سرای باقی را که نعمتش پایدار است بر سرای فانی که عذابش بی پایان است برگزیند و از آنچه در اختیار

دارد برای سرایی که بدانجای رود پیش فرستد , قبل از آن که آنها را برای کسی گذارد که وی با انفاق آن خوشبخت می شود, ولی خود او با گرد

آوردن آن (داراییها اکنون) بدبخت شده است .

- امام صادق (ع) : خوشبخت کسی است که در نفس خود فراغت یابد و به کار اصلاح آن پردازد.

- امام علی (ع) : خوشبخت کسی است که در طاعت (خدا) اخلاص داشته باشد.

- خوشبخت کسی است که به آنچه از دست رفته بی اعتنا باشد.

- پیامبر خدا(ص) به امیر المؤمنین (ع) فرمود : خوشبخت حقیقی کسی است که تو را دوست بدارد و اطاعت کند.

- امام علی (ع) : سر لوحه آدم خوشبخت ستایش (مردمان) از اوست .

- امام صادق (ع) : کسی که عالم نباشد سزاوار نیست که خوشبخت شمرده شود.

- امام علی (ع) : از خدا بترسید ای بندگان خدا! همچون خدا ترس خردمندی که تفکر دل او رابه خود مشغول کرده است از گذرگاه دنیا با سرافرازی گذشته و توشه آخرت را با خوشبختی پیش فرستاده است .

- از خداوند مقام شهیدان و همزیستی با خوشبختان و همدمی با پیامبران را مسالت داریم .

آنچه موجب خوشبختی گردد.

- امام علی (ع) : به علم عمل کنید , تا خوشبخت شوید.

- فاصله زیادی است میان آسایش و تن پروری و رسیدن به خوشبختی .

- با دانشمندان همنشینی کن , تا خوشبخت شوی .

- از طریق ایمان است که به قله خوشبختی و اوج شادمانی می توان بالا رفت .

- خوشبختی , در پایبندی به حق است .

- شیرینی خوشبختی درک نشود , مگر آن گاه که تلخی بدبختی چشیده شود.

- هر که نفس خود رامحاسبه کند , خوشبخت شود.

- هر که نفس خود را در راه اصلاح آن به رنج افکند , خوشبخت شود و هر که آن را بالذتهایش واگذارد , بدبخت گردد و (از درگاه حق) دور شود.

- سه چیز است که هر کس رعایت کند خوشبخت شود : هرگاه نعمتی به تو رسید خدا را سپاس گوی , هرگاه روزیت دیر رسید از خدا آمرزش

بخواه و هرگاه سختی به تو رسید جمله ((لا حول و لا قوة الا بالله)) را زیاد بگو.

عوامل خوشبختی و بدبختی .

- امام علی (ع) : خوشبختان به سبب ایمان محفوظ ماندند و بدبختان بر اثر عصیان خوار شدند , پس از رویارویی حجت بر آنان به وسیله بیان , چه این که بیرق حق و راه هدایت برای آنان هویدا شده بود.

- هیچ مردی جز با طاعت خدای سبحان خوشبخت نشود و هیچ مردی جز با معصیت خدا بدبخت نگردد.

- هیچ کس جز با برپاداشتن حدود و احکام خدا خوشبخت نشود و احدی جز با فرو گذاشتن آنها بدبخت نگردد.

- در نامه خود به مالک اشتر نوشته است : (امیر المؤمنین) مالک را به پرهیزگاری و ترس از خدا و برگزیدن طاعت او و پیروی از فرائض و مستحبات

خدا که در کتاب خود به آنها امر فرموده است , فرمان می دهد , فرائض و مستحباتی که هیچ کس جز با انجام آنها خوشبخت نمی شود و هیچ کس جز با انکار و فرو گذاشتن آنها بدبخت نمی گردد.

آنچه از خوشبختی شمرده می شود (۱).

- امام علی (ع) : خالی بودن دل از کینه و حسادت از خوشبختی بنده است .

- توفیق داشتن برای انجام کارهای نیک از خوشبختی است .

- پیامبر خدا(ص) : از خوشبختی فرزند آدم است : در خواست خیر از خداوند و خشنودی به قضای خدا و از بدبختی فرزند آدم است این که در

کارهایش از خدا طلب خیر نکند و به قضای خدا خشنود نباشد.

- امام علی (ع) : بخشندگی , یکی از دو سعادت است .

- توفیق از خوشبختی است و حذران (عدم توفیق و یاری خداوند) از بدبختی است .

- کتمان (و راز داری) گوشه ای از سعادت است .

- پیامبر خدا(ص) : یکی از خوشبختیهای مرد , کمی ریش اوست .

- از امام صادق (ع) سؤال شد : آیا کمی ریش مرد از خوشبختی اوست ((۸)) ؟

حضرت فرمود : دراین امر چه خوشبختی است ؟

خوشبختی آن است که فکین او در تسبیح خدا سبک باشد.

آنچه از خوشبختی به شمار است (۲).

- پیامبر خدا(ص) : از خوشبختی مردمسلمان این است که فرزندش شبیه او باشد و زنی زیبا و متدین , مرکبی راهوار و مسکنی وسیع داشته باشد.

- امام صادق (ع) : سه چیز از خوشبختی است : همسر سازگار , فرزند نیکوکار , و درآمدی که روز هنگام , آن را به دست آورد و شب نزد خانواده اش برگردد.

- امام سجّاد(ع) : از سعادت آدمی است که محل کسب و کارش در شهر خودش باشد و همشینانش مردمان صالح باشند و فرزندی داشته باشد که کمک او باشد.

- پیامبر خدا(ص) : چهار چیز از خوشبختی مرد است : همشینان شایسته , فرزند نیکوکار , زن سازگار و این که محل کسب او در شهر خودش باشد.

- از خوشبختی مرد داشتن فرزند صالح است .

- امام صادق (ع) : از خوشبختی مرد آن است که شکل و شمایل و خلق و خوی فرزندش شبیه خود او باشد.

- خوشبخت است مردی که نمیرد تا جانشین خود را ببیند.

- امام علی (ع) : از خوشبختی مرد این است که کارهایش برای کسی باشد که از وی سپاسگزاری کند و نیکیش به کسی باشد که ناسپاسی او نکند.

نشانه خوشبختی .

- امام علی (ع) : ادامه یافتن عبادت , دلیل دست یافتن به خوشبختی است .

- نشانه های سعادت‌مندی، اخلاص داشتن در عمل است.

- رسیدن به خوشبختی با شتافتن به انجام کارهای خیر و اعمال شایسته میسر است.

- پیامبر خدا(ص): هرگاه کسی استحقاق دوستی خداوند و خوشبختی را بیابد، مرگ در برابرچشمان او آید و آرزو پشت سرش رود و هرگاه

مستحق دوستی شیطان و بدبختی شود، آرزو نصب العین او گردد و مرگ پشت سرش قرار گیرد.

خوشبختی حقیقی.

- امام علی (ع): خوشبختی حقیقی این است که کار انسان به خوشبختی بینجامد و بدبختی حقیقی این است که کار آدمی به بدبختی ختم شود.

- در هنگام عرضه اعمال بر خدای سبحان است، که خوشبختی حقیقی از بدبختی حقیقی باز شناخته می شود.

- خوشبختی انسان، در قناعت و خرسندی است.

- خوشبختی مرد، در دینداری و کار برای آخرت است.

خوشبخت ترین مردم.

- امام علی (ع): خوشبخت ترین مردم، کسی است که لذت گذرا را به خاطر لذت ماندگار ترک کند.

- پیامبر خدا(ص): خوشبخت ترین مردم، کسی است که با مردمان بزرگوار درآمزد.

- امام علی (ع): خوشبخت ترین مردم، کسی است که نفس او متقاضی طاعت خدا باشد.

- خوشبخت ترین مردم در دنیا، کسی است که از آنچه می داند برایش زیان آوراست دوری کند و بدبخت ترین آنان کسی است که از هوای نفس خود پیروی کند.

- خوشبخت ترین مردم، کسی است که خردمند و مؤمن باشد.

- خوشبخت ترین مردم، کسی است که فضل و مقام مارا بشناسد و به وسیله ما به خدا نزدیک شود و در دوستی ما یکدل و مخلص باشد و به آنچه ما

بدان فرا خواندیم عمل کند و از آنچه مانعی کردیم دست بردارد چنین کسی از ماست و در سرای ماندگاری (بهشت) باماست.

- خوشبخت ترین مردم در دنیا، کسی است که دنیا را وانهد و خوشبخت ترین آنان در آخرت کسی است که برای آخرت کار کند.

- اگر دوست داری که با دانش خود خوشبخت ترین مردم باشی، به آن عمل کن.

- خوشبخت ترین مردم، کسی است که بیش از همه پارسایی داشته باشد.

- چقدر خوشبخت است، کسی که خنکای یقین به دلش رسیده باشد.

- بالاترین خوشبختی، استواری دین است.

در خوشبختی مرد همین بس که.

- امام علی (ع): مرد را سعادت همین بس، که در امور دینی و دنیوی مورد اعتماد باشد.

- در خوشبختی مرد همین بس، که از آنچه رفتنی است دل برکند و به آنچه ماندنی است دل بندد.

کمال خوشبختی .

- امام علی (ع) : هرگاه تصمیم و دورانیشی قرین هم شوند ، خوشبختی کامل شود.
- کوشش در راه اصلاح توده مردم ، از کمال خوشبختی است .
- امام صادق (ع) : نه هر کس آهنگ کاری کند بتواند آن را انجام دهد و نه هر که بر انجام کاری توانا باشد ، توفیق آن را یابد و نه هر که توفیق یابد آن را درست انجام دهد بلکه هرگاه نیت و توانایی و توفیق و درست از عهده برآمدن فراهم آیند ، آن گاه است که خوشبختی کامل می گردد.
- چنین نیست که هر کس چیزی بخواهد توانایی دست یافتن به آن را داشته باشد و نه هر کس توانایی رسیدن به چیزی را داشته باشد ، توفیق آن را یابد و نه هر که توفیق یابد ، از عهده آن درست برآید بلکه هرگاه خواستن و توانستن و توفیق و درست از عهده برآمدن فراهم آیند ، آن گاه است که خوشبختی تحقق می یابد.
- چنین نیست که هر کس بخواهد به مردم خوبی کند ، بکند و نه هر کس به این کار رغبت داشته باشد ، توانایی آن را داشته باشد و نه هر کس بدان توانا باشد ، توفیق آن را یابد بلکه هرگاه خداوند بر بنده منت نهد ، رغبت به نیکی کردن و توانایی بر انجام آن و اذن و توفیق را برایش فراهم آورد در این هنگام است که خوشبختی و کرامت برای طالب (شخصی که می خواهد نیکی کند) و مطلوب (شخصی که مورد نیکی است) کامل گردد.

مسافرت .

منافع مسافرت .

- پیامبر خدا(ص) : مسافرت کنید ، تا تندرست مانید و جهاد کنید تا غنیمت به دست آورید.
- مسافرت کنید ، تا تندرست مانید و روزی کسب کنید.
- مسافرت کنید ، تا سالم بمانید و غنیمت به دست آورید.
- مسافرت کنید ، تا تندرست مانید و بجنگید تا غنیمت به دست آورید.

مسافرت و خستگی .

- قرآن .
- ((و چون گذشتند به جوان خود گفت : غذایمان رایباور که از این سفرمان خستگی (بسیار) دیدیم)).
- پیامبر خدا(ص) : مسافرت کردن بخشی از عذاب است و هرگاه فردی از شما سفرش را به پایان رساند زود نزد خانواده خود رود.
- مسافرت بخشی از عذاب است ، که انسان در آن از غذا و آب و خواب خود می افتد ، پس هرگاه فردی از شما به هدف خود از

مسافرت دست یافت

و زود برگردد.

- امام علی (ع) : سفر کردن یکی از دو عذاب است .

انتخاب همسفر.

- پیامبر خدا(ص) : نخست همسفر انتخاب کن , بعد قدم در راه گذار.

- امام علی (ع) : پیش از مسافرت , از همسفر جويا شو و پیش از (خرید) خانه , بین همسایه ات کیست .

آداب مسافرت (۱).

- امام علی (ع) : بر شما باد به دوشیزه هر چند در خانه مانده باشد و پیمودن راه اصلی هر چند پیچ و خم داشته باشد , و سکونت در

شهر هر چند ستم

کند.

- امام صادق (ع) : مسافرت خود را با صدقه دادن آغاز کن و هرگاه خواستی بیرون برو , زیرا(با صدقه دادن) سلامت سفرت را

می خری .

- لقمان در مقام اندرز به فرزندش می گوید : فرزندم ! با شمشیر و پای افزار و دستار و چادر(خیمه) و مشک آب و نخ

و سوزن و درفش

خود مسافرت کن و داروهایی که به کار تو و همراهانت می آید , با خود بردار و با همسفرانت توافق و سازگاری نشان ده , مگر

آن جا که پای

معصیت خدا در میان باشد.

آداب مسافرت (۲).

- امام صادق (ع) : لقمان به فرزندش گفت : هرگاه با عده ای همسفر شدی , در کارهای مربوط به خودت و آنها با ایشان زیاد

مشورت کن و در

روی آنان تبسم زیاد داشته باش در زاد و توشه ات نسبت به آنان بخشنده باش , اگر تو رادعوت کردند قبول کن و اگر از تو

کمک خواستند

کمکشان کن و در سه چیز از آنان برتر باش : خاموشی , کثرت نماز و بخشندگی در مرکب یا دارایی و یا توشه ای که همراه

داری .

اگر در امر حق از تو شهادت خواستند شهادت بده و اگر از تو مشورت و نظر خواستند , باتمام توان اندیشه ات را برای آنان به

کارگیر اگر

همسفرانت راه افتادند , تو نیز با آنان راه بیفت و اگر دیدی کار می کنند , تو نیز با آنان مشغول کار شو , اگر صدقه و قرضی دادند

تو نیز با آنان

همراهی کن و از کسی که سنش از تو بیشتر است حرف شنوی داشته باش .

هر گاه اتراق کردی پیش از آن که بنشیند دو رکعت نماز بگزار و هرگاه کوچ کردی نیز دو رکعت نماز بخوان و آن گاه با

سرزمینی که در آن فرود

آمده ای خداحافظی کن و بر آن و مردمش درود فرست ، زیرا هر سرزمینی را ساکنانی از فرشتگان است .

آداب مسافرت (۳).

- پیامبر خدا(ص) : هرگاه سه نفر همسفر شدند ، از میان خود یک نفر را به سالاری انتخاب کنند.

- هرگاه سه نفر همسفر شدید ، باید یکی از شما امام (جماعت) شما شود آن که قرائتش بهتر باشد ، به امامت سزاوارتر است .

- هرگاه سه نفر همسفر شدند آن که قرائتش بهتر است گرچه سنش کمتر باشد ، باید امامت (نماز) را به عهده گیرد وقتی

امام آنها شد سالارشان

نیز هموست .

آداب مسافرت (۴).

- امام علی (ع) : با کسی همسفر نشو که برای تو برخود برتری نبیند ، آنچنان که تو برای او برخویش برتری بینی .

- امام صادق (ع) در پاسخ به سؤال شهاب بن عبدربه از بخشش به برادران در هنگام مسافرت فرمود : ای شهاب ، این

کار را مکن ، زیرا

اگر تو گشاده دستی کنی و آنها نیز (از روی ناچاری) گشاده دستی کنند ، به آنان احجاف کرده باشی و اگر خود داری کنند ،

آنان را خوار و خجلت

زده کرده باشی پس با افراد هم سطح خودت هم سفر شو.

آداب مسافرت (۵).

- در حضور پیامبر(ص) از مردی سخن به میان آمد و گفته شد : او آدم خوبی است عرض کردند : ای رسول خدا! آن مرد همسفر

حج ما بود هرگاه

در منزلی فرود می آمدیم پیوسته زبانش به ذکر لا اله الا الله گویا بود تا آن که کوچ می کردیم و در بین راه نیز همواره ذکر خدا

می گفت تا دوباره

اتراق می کردیم پیامبر(ص) فرمود : پس چه کسی شترش را علوفه می داد و غذایش را درست می کرد؟

عرض کردند : همه ما حضرت فرمود : همه شما از او بهترید.

- منقول است که پیامبر خدا(ص) در سفری به اصحاب خود دستور داد گوسفندی ذبح کنند یکی از آن ها گفت : من ذبح می کنم

دیگری گفت : من

پوست می کنم ، سومی گفت : من گوشتش را ریز می کنم ، چهارمی گفت : من آن را می پزم رسول خدا(ص) فرمود : من هم

برای شما هیزم جمع

می کنم !.

اصحاب عرض کردند : نباید به زحمت افتید ، پدران و مادرانمان فدایت ! ، ما به جای شما کار می کنیم ! پیامبر فرمود : می

دانم که شما به جای

من کار می کنید ، اما خدای عزوجل خوش ندارد که بنده اش با عده ای از دوستان و همسفران خود باشد و گوشه ای بنشیند و کار

نکند پس و آن

حضرت برخاست و شروع به جمع آوری هیزم کرد.
- سرور مردم کسی است که در سفر خدمتگزار آنان باشد.

آداب مسافرت (۶).

- امام صادق (ع) : حق مسافر آن است که اگر بیمار شد ، برادرانش سه روز برای او اقامت و اتراق کنند.
- مفضل بن عمر (در برگشت از سفر) چون بر امام صادق (ع) وارد شد ، حضرت پرسید : چه کسی همسفر تو بود؟
عرض کردم : مردی از برادرانم فرمود : پس چه شد؟
عرض کردم : ازوقتی وارد مدینه شده ام نمی دانم جایش کجاست حضرت فرمود : مگر نمی دانی که هر کس چهل گام بامؤمنی همسفر شود ،
خداوند در روز قیامت راجع به او از وی می پرسد؟

آداب سفر (۷).

- امام علی (ع) : پیامبر (ص) هرگاه از سفربر می گشت ، دو رکعت نماز می خواند.
- پیامبر خدا(ص) : هر گاه یکی از شما به سفر رفت ، در بازگشت حتی اگر شده یک قطعه سنگ برای خانواده اش هدیه و تحفه بیاورد.

مردانگی در سفر.

- امام علی (ع) : مردانگی در سفر عبارت است از : بخشیدن از رهتوشه خود به همراهان ، کمی ناسازگاری با همسفران و بسیار به یادخدای
عزوجل بودن در هر فراز و نشیب و هر فرود آمدن و برخاستن و نشستنی .
- پیامبر خدا(ص) درباره مردانگی در سفر فرمود : مردانگی در سفر عبارت است از :بخشیدن از زاد و توشه خود به همراهان و خوش اخلاقی و
شوخی کردن ، به شرط آن که معصیت خدا نباشد.
- امام صادق (ع) : مردانگی در سفر عبارت است از : رهتوشه زیاد و خوب و بخشش آن به همسفران و کتمان اسرار آنان بعد از جدا شدن از آنها
و زیادی شوخی در غیر آنچه که به خشم آورد خدای عزوجل را.
- مردانگی در سفر عبارت است از : بخشیدن از رهتوشه خود به همراهان ، شوخی کردن به گونه ای که خشم خدا
راهمراه نداشته باشد ،
کمی مخالفت و ناسازگاری باهمسفران و ترک بدگویی از همراهان بعد از جدا شدن از آنان .

سفرهای نهی شده .

- امام علی (ع) : انسان نباید به سفری رود ، که می ترسد در آن به دین و نمازش لطمه ای وارد آید.

- محمد بن مسلم از امام صادق (ع) درباره حکم مردی پرسید که در سفر جنب می شود و (برای غسل کردن) چیزی جز برف یا یخ نمی یابد

حضرت فرمود : در این جا موضوع ضرورت در میان است او نباید بار دیگر به چنین جایی که به دین او لطمه می زند سفر کند.

گردش .

- امام رضا (ع) : به یکی از گردشگاههای خود رفتم خدمتکاران فراموش کردند نمک بردارند از این رو برای ما گوسفندی ذبح کردند.

- عمرو بن حرث خدمت امام صادق (ع) که در منزل (و تفریحگاه) برادر خود عبدالله بن محمد تشریف داشت ، رسید و عرض کرد : فدایت شوم

! چه شده که به این جا آمده اید؟

حضرت فرمود : برای گردش .

سفر آخرت .

- امام باقر (ع) : ابوذر (ره) در کنار کعبه به پا خاست و گفت : من جندب بن سکن هستم مردم او را در میان گرفتند ابوذر گفت : اگر یکی از شما

بخواهد به سفری رود ، توشه ای که به کارش آید با خود بر می دارد پس آیا برای سفر آخرت نمی خواهید توشه ای بردارید که به کارتان آید؟

مردی برخاست و گفت : ما را راهنمایی کن ابوذر گفت : یک روز بسیار گرم را برای روزستاخیز روزه بگیر و برای کارهای بزرگ و دشوار (در

روز قیامت) حجی بگزار و برای وحشت قبر در دل شب تار دو رکعت نماز بخوان سخن نیکی که بر زبان آری و گفتار زشتی که از آن لب فرو

بندی ، یا صدقه ای که به بینوایی دهی شاید که تو بینوا را از آن روز دشوار (قیامت) رهایی دهد.

دنیا را دو درم قرار ده : درمی برای خرجی خانواده ات و درمی برای آخرت سومین درم زیانبار و بی فایده است ، پس در پی کسب آن مرو.

دنیا را دو جمله دان : جمله ای در طلب حلال و جمله ای برای آخرت سومین جمله زیانبار و بی فایده است در پی آن مرو آن گاه گفت : اندوه

روزی که بدان نمی رسم مرا کشت .

- امام علی (ع) : هر که به فکر دوری راه باشد ، خود را آماده کند.

- رسول خدا (ص) در میان ما به خطبه ایستاد و فرمود : ای مردم ! شما در سرای آرامش هستید ، شما بر مرکب سفر سوارید ، حرکتان شتابان است

و پس برای سفر دور و دراز خود را آماده کنید.

- آه از کمی توشه و درازی راه و دوری سفر و عظمت مقصد!

فرومایگان.

ویژگی فرومایگان.

- امام رضا(ع) در پاسخ به این پرسش که فرومایه کیست؟

فرمود: کسی که چیزی داشته باشد و آن چیز او را از خدا باز دارد.

- امام علی(ع): از فرومایه حذر کنید، زیرا فرومایه کسی است که از خدای عزوجل نمی ترسد پیامبرکشان و دشمنان ما در

میان همین

جماعتند.

- امام صادق(ع) در پاسخ به سؤال از فرومایه فرمود: کسی که شراب می خورد و طنبور می زند.

ریاست فرومایگان.

- امام علی(ع): هرگاه فرومایگان سروری یابند تیرهای امید به سنگ خورد.

- از بین رفتن دولتها، نتیجه به کارگرفتن فرومایگان است.

- نبود رؤسا بهتر از ریاست کردن فرومایگان است.

آمیزش با فرومایگان.

- امام صادق(ع): زنهار از آمیزش با فرومایه، زیرا که از فرومایه هیچ خیری بر نمی خیزد.

- امام علی(ع): همنشینی با فرومایگان، دلها را سخت بیمار می کند.

- کشمکش با فرومایگان، بزرگان را بدنام می کند.

صدوق رضوان الله علیه در ((من لایحضره الفقیه)) بعد از نقل این فرمایش امام(ع) که: ((زنهار از آمیزش با فرومایه، زیرا که از فرومایه هیچ

خیری بر نمی خیزد))، می نویسد: درباره معنای فرومایه اخبار گوناگونی آمده است: در بعضی روایات فرومایه به کسی اطلاق شده که طنبور بزند،

در بعضی دیگر به کسی که اگر به او خوبی کنی خوشحال نشود و اگر بدی کنی ناراحت نگردد و نیز به کسی اطلاق شده که به ناحق و بدون شایستگی

ادعای امامت و پیشوایی کند همه اینها اوصاف و ویژگیهای فرومایه است و هرکس یکی یا همه آنها را داشته باشد باید از آمیزش و همنشینی با او دوری کرد.

سبکسری.

بر حذر داشتن از سبکسری .

- امام علی (ع) : زنهار از سبکسری که آن رفیقان را می رماند.

- سبکسری ، کلید ناسزا گویی است .

- سبکسری ، شر به بار می آورد.

- سبکسری را رهان کن ، زیرا که آن مایه عیب و ننگ آدمی است .

- حربه جهل ، سبکسری است .

- سبکسری (مایه) گناه و جنایت است .

- در نکوهش بصریان بعد از جنگ جمل ، می فرماید : سرزمین شما به آب نزدیک است و از آسمان دور سبک مغزید و سست اندیش .

- در نامه ای به بصریان ، می نویسد : اگر تباهاکاریها و امور مهلک و اندیشه های سست و منحرفانه شما را به مخالفت و دشمنی با من برانگیزد ، اینک

من آماده سوار شدن بر اسبان خویشم و جهاز شترانم را بسته ام (و آماده نبرد با شما هستم).

- رفتار نابخردانه تو به فرا دست حماقتی مهلک است ، رفتار سفاهت آمیز تو با فرو دستت جهالتی ننگ آور است ، برخورد سفاهت آمیز تو با کسی که هم

مرتبه توست همچون منقار زدن دو خروس و افتادن دو سگ به جان یکدیگر است ، که از هم جدا نشوند مگر هر دو زخمی یا شکست خورده و رسوا

شده و این نه کار حکیمان است و نه روش خردمندان چه بسا که طرف مقابلت در برابر تو بردباری نشان دهد و بدین سان از تو وزینتر و محترمتر

باشد و تو از او سبکتر و نکوهیده تر.

- امام هادی (ع) : حق کش بردبار ببردباری خود حق کشی اش را می پوشاند و محق نبردبار با ناشکیبی خود نور حقش را خاموش می کند.

- لقمان (ع) ، در اندرز به فرزند خود ، می فرماید : فرزندم ! پند و موعظه برای آدم سبکسر همان اندازه سخت است ، که بالا رفتن از بلندی برای پیرمرد سالخورده .

معنای سبکسری .

قرآن .

((و کیست که ابراهیم روی برتابد، مگر کسی که سبکسر باشد وی را در این دنیا برگزیده ایم و در آخرت از شایستگان است)).

- از امام حسن (ع) سؤال شد : سبکسری چیست ؟

فرمود : دنباله روی از فرومایگان و همنشینی با گمراهان .

- امام باقر (ع) ، درباره آیه ((و داراییهای خود را به سفیهان ندهید)) ، فرمود : هر کسی که شراب می خورد سفیه است .

- امام صادق (ع) : سبکسری خوی پستی است ، آدم سفیه به زیر دست خود زور می گوید و در برابر بالا دست خود زبون است .

- عبدالله بن سنان : پدرم در حضور من از امام صادق (ع) راجع به آیه ((وچون به قوت خویش رسید)) سؤال کرد , حضرت فرمود :

منظور احتلام است مگر آن که سبکسر یا ناتوان باشد پدرم پرسید : سبکسر کیست ؟

فرمود : کسی که کالای یک درهمی را به چند درهم می خرد پرسید : ناتوان کیست ؟

فرمود : ابله .

شیوه برخورد با آدم سبکسر.

- امام علی (ع) : ستوه آورترین زمان برای مرد حکیم زمانی است که مخاطبش فردی سفیه باشد.

- هر که با رفتار زشت سفیهانه تو را به خشم آورد , تو نیز با عمل زیبای بردباری او را به خشم آر.

- امام صادق (ع) : با بی اعتنایی به سفیه و ندادن جواب او باوی مقابله کن تا مردم جانب تو را بگیرند , زیرا کسی که جواب سفیه را بدهد و مقابله به

مثل کند هیزم بر آتش نهاده باشد.

- امام علی (ع) : کسی که سفیهی راسرزنش کند , خود را در معرض ناسزاگویی قرار دهد.

- سبکسر را جز تلخی سخن , به راه نمی آورد.

بردباری در برابر سفیه .

- امام علی (ع) : بردباری , پوزه بند سفیه است .

- هرگاه در برابر سفیه بردباری ورزی , او را غمزده کنی پس با بردباری در برابر او بر غم وی بیفزای .

- بابررداری در برابر سفیه یاوران (تو) علیه او زیاد می شوند.

- در برابر سفیه بردباری کن تا یاوران تو علیه او زیاد شود.

- امام صادق (ع) : کسانی که بیش از هر کس سزاوارند آرزومند بردباری مردم باشند , سفیهانند که نیاز دارند از سبکسری آنان چشمپوشی شود.

- امام علی (ع) : از سبکسر هرگز نتوان انتقام گرفت , مگر با بردباری در برابر او.

ساقی گری .

فضیلت ساقی گری .

- امام باقر (ع) : خدای تبارک و تعالی خنک کردن جگر تفته را دوست دارد هر که جگر تشنه حیوان یا جز آن را سیراب کند خداوند او را در روزی که

هیچ سایه ای جز سایه او نیست در سایه عرش خود در آورد.

- امام صادق (ع) : بهترین صدقه خنک کردن جگر تفته است هر که جگر تفته حیوانی یا جز آن را سیراب کند خدای عزوجل او را , در آن روزی که

هیچ سایه ای جز سایه او نیست , سایه دهد).

- پیامبر خدا(ص) : سیراب کردن جگر تشنه اجر و ثواب دارد.

ثواب آب دادن به مؤمن .

- پیامبر خدا(ص) : اگر مرد به همسر خود آب بنوشاند ، ماجور است .

- امام باقر(ع) : هر که به تشنه کامی آب بنوشاند خداوند او را از شراب سر به مهر بهشتی بنوشاند.

- امام صادق(ع) : هر که در جایی که آب یافت می شود آب بنوشاند مانند کسی است که بنده ای را آزاد کند و هر که در جایی که آب یافت نمی شود

آب بنوشاند ، مانند کسی است که یک نفر را زنده کند ، و هر که یک نفر را زنده کند چنان است که همه مردم را زنده کرده باشد.

- امام سجاد(ع) : هر که مؤمن تشنه ای را آب دهد خداوند او را از شراب سر به مهر بهشتی بنوشاند.

- امام باقر(ع) : نخستین چیزی که در روز قیامت به آن رسیدگی می شود (ثواب) صدقه آب (دادن به تشنه) است .

- پیامبر خدا(ص) : هرگاه گناهانت زیاد شد پشت سر هم آب (به تشنگان) بنوشان .

آنچه بر ساقی سزاوار است .

- پیامبر خدا(ص) : ساقی گروه باید آخر از همه آب بنوشد.

- مهتر گروه خدمتگذار آنهاست و ساقی آنها آخر از همه آب می نوشد.

مستی .

هر مستی آوری حرام است .

- پیامبر خدا(ص) : از هر چه مستی آورد پرهیز کنید ، زیرا هر مستی آوری حرام است .

- امام باقر(ع) : هر چه زیادش مستی آورد ، کم آن نیز حرام است .

- پیامبر خدا(ص) : هر نوشیدنی مست کننده ای ، حرام است .

- هر مسکری ، حرام است .

انواع مست کننده ها.

قرآن .

((به جان تو سوگند که آنها در مستی خویش سرگشته اند)).

- امام علی(ع) : مستی چهار گونه است : مستی شراب ، مستی ثروت ، مستی خواب و مستی حکومت .

- سزاوار است که خردمند از مستی ثروت و مستی قدرت و مستی دانش و مستی ستایش و مستی جوانی پرهیز کند ، زیرا هر یک از این مستیها بادهای

پلیدی دارد که عقل را می رباید و وقار را از بین می برد.

- پیامبر خدا(ص) : ای پسر مسعود! از مستی گناه حذر کن ، زیرا گناه نیز همچون شراب مستی می آورد و بلکه مستی آن

شدیدتر است خدای تعالی می

فرماید : ((کرانند , گنگانند , کورانند , پس آنان بر نمی گردند)).

- امام علی (ع) : از مستی ثروت به خدا پناه برید , که مستی آن دیر از سر می پرد.

- مستی غفلت و غرور , دیرتر از مستی انواع خمرها از سر می پرد.

- امام صادق (ع) , درباره آیه ((در حال مستی به نماز نزدیک مشوید)), فرمود : منظور مستی خواب است .

- امام علی (ع) : هر که از روی نادانی ستیزه بسیار کند , کور دلی او از دریافت حق پایدار ماند و هر که از راه حق منحرف شود خوبی در نظرش

بد و بدی در نظرش خوب آید و از مستی گمراهی , مست شود.

- در خطبه ای که طی آن به بیان پیشامدهای آینده می پردازد , می فرماید : آن , زمانی خواهدبود که نه از شراب بلکه از نعمت و خوش گذرانی مست

می شوید.

- گویی به سختی مرگ و سرگیجه مستی , گرفتار شده اید.

- در توصیف فریب خوردگان (دنیا), می فرماید : مستی مرگ و حسرت آنچه از دست رفته , آنان را فرا گرفت .

- پس , ای شنونده ! از مستی خود به هوش آی و از خواب غفلت بیدار شو و از شتابت بکاه و درباره آنچه به زبان پیامبر امی (ص) به تو گفته شده و

چاره و گریزی از آن نیست , به دقت بیندیش .

پاورقی ها

۱- در غرر الحکم , حدیث ۲۳۸۵ آمده است : ((درشتی را با نرمی درهم آمیز و هر جا نرمی سازگارتر باشد , نرمی نشان بده)).

۲- سجیل : معرب سنگ و گل است کلوخ , یا کلوخی که در آن ریزه های سنگ باشد - م .

۳- شارح غرر می نویسد : یعنی چنان که مطلب کسی را بر آوردن راحتی است از برای او , همچنان او را به مهربانی و همواری جواب گفتن و

از خودنومید کردن راحتی است از برای او که از زحمت و تعب سعی و انتظار فارغ می شود در لسان العرب در شرح این ضرب المثل عربی که :

السراح من النجاح می گوید : یعنی هرگاه نتوانی نیاز کسی را برآوری او را جواب کن زیرا این کار به منزله کمک کردن به اوست - م .

۴- رک به همه حدیث .

۵- ۸۴ اقرع : ماری که بر اثر شدت زهرش موهای سرش ریخته باشد - م .

۶- در نهج البلاغه به جای احبائهم عبارت ((احیائهم زندگانان)) آمده است - م .

۷- در مجمع البحرین ذیل این حدیث می گوید : یعنی آنچه را که فراخور حال او نیست می خرد و می پوشد و می خورد.

۸- ظاهراً مراد سؤال کننده این حدیث مروی از پیامبر (ص) است که: ((از خوشبختی مرد سبکی موی چهره اوست)) و امام می فرماید: این حدیث مجهول است.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
 با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی) آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
 بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشرف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

(الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

(ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

(ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

(د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

(ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

(و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۶۲۳۱-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۵۳۳۰۹۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسير المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهایی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بیدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

اصفهان

فائمه

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹